

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér, vasúti állomásokon 12 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Mit fog mondani...

Budapest, november 6.

Hétfőn vagy kedden — még nem lehet tudni, hogy a Burg sors-szobájában mely napon nyílik meg előtte — Wekerle mosolygó arcával áll a király elé és jelentést tesz a helyzetről. Hogy mit fog mondani? Talán a következőket:

— Arra kell kérnem Felségedet, hogy se lekicsinyelni, se lemosolyogni ne kegyeskedjek az eredményt, melyről ezuttal beszámolni szerencsém van. Bizonyára inkább látszik viccznek, mint politikai eredménynek, hogy vasárnap a függetlenségi párt egyik része Justhtal bankolt Makón, mialatt másik része Kossuthtal bankettezett Budapesten. De alattvalói hódolattal kérem Felséged türelmét, hogy bebizonyíthassam, milyen messze kiható eredményt, milyen régen várt diadalt jelent az az egyszerű kis faktum, hogy Makón Justht, Budapesten Kossuthot éljenezték. Felséged legalázatosabb szolgájának előadásából tudja, hogy minden baj attól az időtől datálódik, mikor a függetlenségi párt többségre jutott. Mint többség, magának követelte a kormányzást s bármennyire szeretném, nem tagadhatom le azt a kellemetlen igazságot, hogy követelése jogos volt. Persze, azért mégsem kapta meg a kormányzást s Felséged bölcsesége, melyért én a magam személyére nézve külön is hála vagyok, annak idején úgy döntött, hogy ne a többségi párt, hanem az egész össze nem való koalíció kapja meg a kormányzást, még pedig az én ellenőrző vezetésem alatt. S bár jól tudom, melykor vakmerőség az egy gondolatolvasástól, ha Felséged gondolatait meri olvasni, én úgy fogtam fel tisztelem, hogy feladatokat akkor oldom meg leghelyesebben, ha szépen, lassan visszacsinálok azt, amit Tisza István elrontott, ha a negyvennyolcos többséget átfestem hatvanhetesre s ha amennyiben ez lehetetlennek bizonyulna, legalább darabokra töröm, részekre bontom a függetlenségi többséget. Mert az kétségtelen, hogy mihelyt két függetlenségi párt lesz, annyi, mintha egy sem volna s mihelyt a függetlenségi többség megszűnt többség lenni, már se joga, se módja a kormányzást magának követelni. S most hódolattal kérem Felségedet, ne vegye se munkám túlbecsülésének, se plebejus henczegésnek, ha azt mondom, hogy keserves munka volt, de hála az égnek, végre mégis sikerült. Mert amikor Justhtal vannak vagy felszázan, Kossuthtal vannak százegynehányan, akkor nem ezek a számok fontosak, hanem az a faktum, hogy most már nincs egyetlen olyan

párt sem, mely magát többségnek mondhatná s a kibontakozásban a többségi jogokra hivatkozhatnék. Ha szabad magam Felséged kegyes színe előtt népiesen kifejeznem: most már valamennyi párt egyformán nyomorék s amelyik még dicsekedni próbálna, az a vakok közt a félszemű volna. Liliputi pártok tülekednek Felséged lábai előtt s mint törpékre szokás mondani, hogy legfőlegbárman együtt tesznek egy férfit, úgy e pártokról is azt mondani, hogy legfőlegbárman együtt tesznek egy többséget. Most már Felséged válogathat és diktálhat. Szabad tehát azt mondanom Felségednek, hogy ezuttal végre komoly eredményről számolhatok be.

De engedje meg Felséged, hogy hivalkodás nélkül elmondhassam, mennyi fáradságomba került, míg ezt a keserves munkát elvégeztem. S itt a legmélyebb hódolattal kell Felségednek megvallanom, hogy én kezdettől fogva kétségre mertem vonni, vajjon a paktum, melylyel Felséged a függetlenségi párt elől a visszavonulás útját elzárni vélte, elégséges béklyó lesz-e a kissé temperamentumos függetlenségi pártnak helyhez kötésére. Felséged a paktumot úgy vette, mint férfiak egymásnak lekötött szavát, mely alól nincs kibúvó, nincs feloldás. De én alázattal emlékeztetem Felségedet, az ország legelső katonáját, hogy az egyszeri katonalovat hiába fogják kocsni elé, mert ha meghallja a trombita szavát, meggy és nyargal utána, nem tudja elfelejteni sohasem. S mindig reszkettem attól, hogy ha a függetlenségi párt az ő új helyzetében meghallja a megszokott ellenzéki trombitaszót, ha a kerületekből, a népgyűlésekből behangzik hozzá a régi hang: akkor itt hagyja a kormányt, itt hagyja a koalíciót, itt hagyja a paktumot és fut vissza a szabad ellenzéki napfényes mezéjére, ahol szabadon kurjantathat, szabadon mondhat nagyokat és felelősség nélkül ficzánkolhat temperamentuma szerint. Én tehát Felséged kegyes engedelmével kezdettől fogva azon voltam, hogy a paktumnál megbízhatóbb és kipróbáltabb eszközökkel vágjam el a függetlenségi párt elől a visszavonulás útját. Az őrszemi állások, a kitüntetések, a megismert jómód ilyen kipróbált eszközök. Az ilyesmivel igen sok embert le lehet kötni. De mindennél biztosabban lehet számítani arra a tömegösztrőnre, hogy a sokaság mindig egy erős vezérhez tartja magát s vele marad vagy vele megy. És ki erősebb vezér Kossuth Ferencznel? Éppen azért kezdettől fogva kiváló gondot fordítottam arra, hogy apró kedveskedésekkel, kifogyhatatlan gyöngédsé-

gekkel, meglepő udvariasságokkal lekössöm a bársonyszék kellemességeihez Kossuth Ferenczet. Felséged talán mosolygott azon, hogy a kereskedelmi minisztériumba külföldi liftet csináltattam. Talán gyermekesnek tartotta, hogy a szalonkocsi valószínűs otthon-fészek lett, melyben a legpuhább kényelem, a legnagyobb gondosság ölelte körül Kossuth Ferenczet. Talán Felséged sokallotta is olykor azt a tömjént, melyet én állandóan gyújtattam sajtóban, parlamentben, fővárosban és vidéken Kossuth Ferencz dicsőítésére. De el merem mondani, hogy az a lift, az a kivételes szalonkocsi, az a sok tömjén: paktumpótló volt. Mert a paktum csak a kötelelességeket állapította meg, de amivel én pótoltam, az megczukrozta a rideg kötelelességeket, az megkedveltette a függetlenségi párt vezérével az új helyzetet, az a megszokás gyönyörű selyemszálaival kötözte puha fészkéhez, az kedves és csiklandozó vattával töltötte meg a fülét, hogy a szabad ellenzéki trombitahangja hozzá se férközhessen. Sőt elárulom Felségednek egy gyöngémet. Hogy teljesen magunkhoz lánczoljam Kossuthot, megengedtem magamnak olykor námi jelbeszöveget is, melyek elhitethették vele, hogy Felséged mindnyájunk közül őt kedveli legjobban s hogy képzelete előfessék az ő miniszterelnökségének lehetőségét, nemcsak mondtam — mert nem tudom miért, de az én szavaimat nem fogadja mindenki teljes értékű valóságának — hanem mindjárt csináltattam is egy liftet a miniszterelnöki palotába, amiből Kossuthnak azt kellett hinnie, hogy ő következik, neki szól az új lift. Így próbáltam apró gyöngédségekkel és nagy ravaszságokkal a kormányhoz láncolni Kossuth Ferenczet és vele a függetlenségi pártot is.

Sokáig nem számolhattam be sikerrel. Kossuth erősebb volt, nem puht el a puhaságban és átlátott az én udvariasságaimon. De amit én nem tudtam elérni udvariassággal, azt meg hozta Justh Gyula udvariatlansága. Ellenvezérnek játszott ki magát s én ebben titkon még sarkaltam is. S ha Kossuth nem szakított Justhtal, szakítottak Justhék Kossuthtal. És most, most végre gyönyörű sikerről beszélhetek, Felség. Most már Justh Gyula hangja se hatolhat el Kossuthig. Az egyik Budapesten maradt az éljenzők között, a másik Makóra nyargalt. S a párt? Követte tömegösztrőnt. Az egyik karéj megmaradt a megmaradó vezér mellett, a másik karéj utána iramodott az elnyargalt ellenvezérnek. Most már két függetlenségi párt van s egy sincs, mert egy sem többség. Most már csupa

kisebbség van, amelyikből csak ragasztással telik egy egész. Most már Felsőged válogathat. Leteszem Felsőged lábához egy még csak ezentul összeállítandó többségi párt alkatrészeit. Törzsnek talán jó lesz a Kossuthal maradt függetlenségi kisebbség. Jobbkarnak talán jó lesz az alkotmánypárt, balkarnak a néppárt, végtagoknak esetleg a nemzetiségek és horvátok. S hogy az így összerakott alkatrészekhez a fejét honnan kegyeskedjék venni — azt szórénységből nem akarom megmondani Felsőgednek. De ez a fej már most is boldogan jelenti Felsőgednek, hogy a kibontakozás felé a legnagyobb lépés már megtörtént: *többség immár nincsen*. Ha Felsőged most még szánna magát, hogy megmondja, mi a semmi, amelyet mi valamivé vagy mindenné fujhatunk fel, ha Felsőged ad valami bűvös cseppet, melylyel a kisebbségeket összeforrasztassuk: akkor kész a teljes kibontakozás. Felsőged megkapja az új többséget, a többség megkap engem s én megkapom Felsőgednek mindennél többre becsült elismerését.

... Ezt fogja mondani hétfőn vagy kedden Wekerle. Ezt vagy ilyenformát. S ámbátor ez meglepő és csodálatos Wekerlénél, ezuttal nem is fog nagyon elkalandozni az igazságtól.

Budapest, november 6.

A horvát bán elutazása. Báró Rauch Pál horvát bán, aki csütörtök óta Budapesten időzött, a tegnapi napon befejezte a különböző minisztériumokban való tárgyalásait és tegnap este visszautazott Zágrábba.

Leczáfolt audiencia. A „Budapesti Tudósító“ jelenti: Néhány budapesti s bécsi lapnak az a híre, hogy gróf Szápáry Pál főrendiházi tagot Ferencz Ferdinánd főherceg ő császári és királyi fensége kihallgatáson fogadta volna, valótlán.

A gyilkosság lélektana.

Irta: Lengyel Zoltán.

Szabadka, november 6.

Meglehetősen közönnnyel vettem a szabadkai ügyet, mielőtt ismertem volna. A harmadrendű vádlott védelme kevés szerepet adott. A mindenkit bűnössé tenni akaró nyomozás hajszolta bele. Az iratok nem sok érdekességet ígértek. És mégis most, hogy majd két hete itt élek ebben a milieuban, itt dolgozom, itt érintkezem az emberekkel a tárgyalóteremben és azonkívül, mondhatom: sohse volt ügy, amelynél olyan lelki viharok száguldottak volna keresztül rajtam, mint e perczben.

A kezünk közt, a szemünk előtt fejlett ki a tragédia. Az volt. De azzá kellett lennie mindenképp. Így Jánossy keze által, ha nem ő általa, akkor másképp.

Mariskát nagyon szerette az atyja. De csak az atyja. Az anyjának — ő mondá — köből volt a szíve. Az atyjával szemben is ő volt a feltétlen ur. Amit akart, meg kellett történnie. Akarni pedig kegyetlenül tudott az öreg asszony.

Igy nőtt föl a gyerek — anya nélkül. Férjhez ment — anya nélkül. De már a házasság után ott volt az — anyós. Nem a jó anyós, aki áldás a fiatalokra, hanem a zárkózott, a szigorú, a fősvénységig takarékos, a parancsnok, akiből már kiszáradt az élet és fáj neki az is, ha másban — a leányában és a vejében is, — most feslik bimbóvá.

A veje talpig uri ember. Annak az apja

Osztrák támadás a készfizetések ellen.

Budapest, november 6.

Az „Egyetértés“ mai számában ismertették azt az érdekes beszédet, melyet Lecher osztrák birodalmi gyűlési képviselő, a brünni kereskedelmi és iparkamara titkára tartott a készfizetések kötelező felvételéről. Ma egy másik osztrák birodalmi gyűlési képviselőnek véleményével kell foglalkoznunk, melyet erről a kérdéssel nyilvánítt. Kuranda Kamill, osztrák udvari tanácsos, birodalmi gyűlési képviselő az alsóausztriai iparegyesület tegnapi közgyűlésén hosszan foglalkozott a készfizetések kötelező felvételnek kérdésével, s beszéde bár a készfizetések ellen van, talán még érdekesebb, mint Lecheré volt. És pedig nem azért érdekes mintha Kuranda gazdasági okokat tudott volna, vagy akart volna a készfizetések ellen felhozni hanem azért, mert eddig példátlanul erős világot vet arra a perfidiára és arra az indító okra, amely most Ausztriát vezet, mikor a negatív álláspontjára helyezkedik.

Azt még Kuranda is kénytelen bevallani, hogy Magyarország teljes joga van a készfizetések felvételét követelni, minthogy 1903. úgy az osztrák, mint a magyar törvényhozó testületek elé ez iránt törvényjavaslat terjesztett. Sőt beszéde folyamán azt az érdekes dolgot is mondja, hogy a legutolsó kiegyezési tárgyalások alatt, tehát 1907-ben Wekerle magyar és Beck akkori osztrák miniszterelnök közt megállapodás létesült, hogy a készfizetések kötelező felvételéről ismét javaslatokat terjesztenek a parlamentek el.

Elvileg nem is tud semmit felhozni a készfizetések ellen, csakis azt tartja lehetetlennek, hogy ez iránt a magyarok külön paktumot kössenek a királlyal, mert hisz ez a kérdés másképp, mint Ausztria törvényhozó testületének beleegyezésével, meg nem oldható.

Eddig Kurandának teljeseen igaza van. De hát eddig tulajdonképpen nem is mondott semmit, ami közgazdasági szempontból érintené ezt a kérdést. Mielőtt azonban gazdasági érvekkel akar a készfizetések ellen küzdeni, azonnal elveszíti a talajt saját lábai alól.

Három szempontból vizsgálja a kérdést. Az első az, hogy a készfizetések felvétele lehetséges-e, szükséges-e és célszerű-e.

is talpig uri ember. Előkelő ur és gavaléria. A legelső házat tartja és a legelső urak ügyvédje. Ilyennek nevelte a fiát, kit az Isten minden jóval megáldott: érzéssel, jó modorral, világos fővel, szeretettel. Csak éppen a házasságát hibázta el. Nem volt jól informálva. Szerette — rövid ismeretség után — a leányt. Hitt a jóvendőbeli apósának. És nem ismerte az anyóst. Sem az életet.

Számítás és körültekintés nélkül, pénzt és hozományt se nem kérve, se nem várva vette el a leányt, hogy odamegy az irodába társnak. Leteszi az ügyvédi vizsgát, családát alapít és dolgozni fog.

Igy ment nászutra. Amig oda voltak, be rendezték a fényes otthont. Amig utaztak: szótték-fonták a közös álmokat. És hazajövet: úgy találja, hogy elfogyott körülötte minden. Az após — a felesége befolyására — társas viszony helyett, amivel kínálta, 800 forint fizetést ígér. A vő családotlan utasítja vissza. Fizetést máshol, többet is kaphat és kezét se kell érte naponként csókolni. Az anyós sikkasztónak nevezi vejét, mert egy 32 forintos órát állítólag nem fizetett ki. A vő igazolja, hogy kifizette. A seb azonban nem gyógyul be többé. Elmennek a fővárosba. És itt vége. Az ajtó, amit betettek, sohse nyílik ki, a szív sohse melegszik föl.

Ha békülni akarnak: nem fogadják. Ha az egyetlen unokát elhozzák: meg se nézik, kikergetik. Ha pénzt kérnek: keressetek magatoknak — ez a válasz.

Van gyermek, van unoka, van vagyon, van örökös is. És ez a baj. Mert mikor a rossz szellem ezt látja, mozgatja, élvezi és erősíti: akkor föltámad a pokoli gondolat, minek ez ezeknek, mikor a másé is lehet.

Hogy lehetséges, s hogy az osztrák-magyar bank erre elég erős, azt minden kételyen felül állónak mondja. De sem szükségesnek nem tartja ezt a rendszabályt, sem célszerűnek. Szükségesnek azért nem, mert hisz a valutánk internacionális értéke a készfizetések nélkül is kitünő és még a mostani év tavaszán is, mikor a monarchia egy háború veszedelme előtt állt, ez az érték sziklaszilárdnak mutatkozott. Ami a célszerűséget illeti, azt is tagadja. Ervelése a legbornirtabb osztrák agyvelő szüleménye s csak az menti a nevetségességtől, hogy beszéde elején ő maga is bevallja, hogy a szakemberek egyik csoportjához sem tartozik, ő csak egy gazdaságilag képzett polgár és véleményét polgártársainak bírálata alá bocsátja. Azt a tekintélyt nem vindikálja magának, hogy ebben a kérdésben elhatározó nyilatkozatot tessen.

Mikor így szépen kiállítja magáról a szegénységi bizonyítványt, kiáll a pódiumra, s két óráig beszédet mond a készfizetések ellen. De ha nem mondaná is, hogy nem szakember, azt beszédének elolvasása után mindenki tudná. Azt mondja, hogy a készfizetések felvétele után az osztrák-magyar bank azonnal részese lenne az internacionális pénz és aranyfluktuációnak s elveszítené azt az izolált helyzetét, melyben ma van. Már maga az, hogy ebben Kuranda veszedelmet lát, ostobaság, de még erre is rádupláz akkor, mikor a mostani időpontot azért tartja alkalmatlannak, mert Ausztria az adók és illetékek felemelésének küszöbén áll. Hisz ez nem érv a készfizetések felvétele ellen, sőt inkább érv lehet a mellett, hogy a mostani időpont alkalmas erre. De nem is akarná valaki azt elfogadni, hogy az adók emelése, tehát az állami pénzüveknek szilárdabb alapokra helyezése s az állami bevételeknek konszolidálása a készfizetések felvételét megkönnyíti, nincs szakember, aki a most tervezett osztrák adóreformban, amely csakis a szeszadót emeli s a gyufamonopóliumot hozza be, a készfizetések felvételének akadályát látná.

Ha Kuranda csak ezt mondta volna, akkor igazán nem volna érdemes a beszédével foglalkozni, mert az minden komolyságot nélkülözne. De a beszéd további folyamata nagyon érdekes azért, mert rámutat arra a motívumra, mely Ausztriát vezet, mikor a készfizetések felvétele ellen foglal állást. A beszédnek ez a része a következő: Egy kétségtelen: hogy a monarchia két államának gazdasági ezétválasz-

Es csináltak kölcsönös végrendeletet kitagadásra a túlélő házastárs javára. Az asszony parancsára jött létre, aki egészséges. És a férj csinálja, ki egyik lábával a sir szélén áll. Így lesz a Haverda vagyonból — Szukup vagyon.

A ravataltól kidobják az egyetlen gyermeket. Elkergetik az apja koporsójától. Megviselte Haverda Mariskát az élet eddig, de most már megölte a további élet számára.

Aztán a készivü asszonyt megbünteti más büneért az élet ott, ahol nem vétkezett. A férj halála után nemsokára egy 20,800 koronás kötelezvényt mutat be egy leány. A megboldogult urától van aláírva. A többi az asszony már tudja. A gyászruhát letépi magáról, az elhunyt férjét „dög“-nek nevezi, holttestét ki akarja dobni a sirból. Nem az fáj neki, hogy megcsalta, hogy ezt csak most tudja meg, de hogy mindennap térden állva imádkozott a Mária kép előtt és hazudott...

A többi mind epizódalak a tragédiában. Hogy az öreg asszony, télviz idején leszedeti a lakásról az ablakot, az ajtót, mert a lakó nem fizetett pontosan és a szopós gyerekkel kidobja őket az utcára... Hogy egy kis gyermeket, mert egy gerezd szöllőt megcsipkedett, madzaggal kipányváz a fához... És a többi. A saját unokáját, az ártatlant, a mosolygós képű, zsenge szívű kis fiút se nézte meg soha. A más gyerekéhez mért lett volna jobb lelki?...

Senkivel nincs bizalmas viszonyban. Csak a rossz szellem izgatja. Hirt hoz naponként Mariskáról. Adósságot csinál, válik szeretőt tart, elzüllött. Tovább, tovább, tovább...

A per folyik. A per tovább izgatja. A

tásával karöltve kell járnia a közös bank kettéválasztásának is. Ha ezt meggondoljuk, akkor már most számolni kell azzal, hogy 1917. év végén a bank kettéválasztása megtörténik. Az osztrák-magyar bank liquidálásánál, ha a két kormány élni akarna azzal a jogával, hogy az osztrák-magyar bank egész fizetését bizonyos vételár fejében szöröstől-böröstől átveszi, még csak ezután kellene megteremtjen azt a kulcsot, amelynek alapján a bank aranya felosztandó volna. Ez a kulcs valószínűleg az volna, amely szerint ma a két állam pénzára a bank nyereségében részesedik. Ez pedig nem a 70:30 arány, hanem Ausztriára nézve sokkal kedvezőlenebb arány volna a felosztási kulcs. Mint-hogy pedig a bankakta szerint, ha a bank nem készfizető, akkor a felosztási kulcs 70:30, tehát Ausztriának szükségszerűleg kiüzdenie kell a készfizetéseket ellen, nehogy a készfizetések felvétele révén a bank liquidációjának esetén, a bank mai aranyának felosztásánál kárt szenvedjen. A károsodást a bank mai aranyállománya alapján Ausztriára nézve 120 millióra becsüli.

Kuranda csak azért dobta bele a vitába ezt a 120 milliót, mert ez elég nagy összeg arra, hogy az osztrákokat megrémítse. De ez az érv meg nem állhat, hisz az 1903. évi törvényjavaslat is gondoskodott arról, hogy Ausztriát a készfizetések felvételéből a bank liquidációjának esetén kár ne érje, s valószínű, hogy talánának most is olyan felosztási kulcsot, mely megóvná Ausztriát attól, hogy az osztrák-magyar bank aranyából neki kevesebb jusson, mint amennyi jogosan megilleti. Magyarország nem akarja Ausztriát megkárosítani, s mi megelégszünk azzal, ha mi nem károsodunk. Mert eddig még példátlan eset az, hogy egy osztrákoknál Ausztriával szemben ne mindig Magyarország károsodott volna. A bárány és a farkas meséjét talán fel hallgatónak Kuranda, ha mindjárt változott formában is.

Az pedig egyszerűen stupid, mikor a készfizetések felvétele esetén majd nem lehetetlennek tartja a bank liquidációját s nagy komplikációktól íéi. Azt mondja, hogy ebben az esetben a liquidációt megelőzőleg mindenki beváltaná a bankjegyeit aranyra, s így széthordanák a bank aranyát minek következtében illuzóriussá válnék az a felosztási kulcs amelyet az aranyra vonatkozólag a két kormány megállapítana. De ez szinte csak egyik baj volna, a másik az, hogy

per mindig rossz: annak is aki írja, annak is, aki számára írják. Hát még annak, aki ellen csinálják.

A vagyon pedig nő. A követeléseket pénzzé teszi. A többit is pénzzé akarja tenni. Pénzzé; mert a pénz legkönnyebben vándorol tovább. Se ügyvéd, se főnök, se más nem tudja könnyen megfogni. És a mellett édes, kopogós, kívánatos annak, akinek nincs és aki sokat kaphat. Csak beszélni, hizelegni, alakoskodni, hazudni, izgatni kell érte.

Megölte Jánossy Haverdánét? Igazán? Ugyan kérem ez most olyan mellékes. Revolverrel ölte meg? Ez is oly mellékes. Jánossy-nak ép úgy, mint a revolvernek. Egyik is eszköz volt csak, a másik is. Az egyik sem különb a másiknál.

Tudott-e erről Haverda Mariska, vagy sem? Előmozdította-e vagy sem? Ez is oly mellékes. Nekem az, aki most lélektant csinálók. Esküdtnék, bírónak, ügyésznek, rendőrnek, ügyvédnek talán fontos. Talán egyéb se fontos.

Hiszen itt meggyanusítottak és lefogták mindenkit, aki semmit se kapott abból a fél-millióból, ami szörén szálán eltűnt. Az egyetlen törvényes örökös, a szeretőjét, a rokonát, a hitelezőjét, az összes ismerőseit. Ezeket lefogták, perbe neveztek, zaklatták, megköltették. A többit nem törődik senki. A vagyon ismeretlen eltulajdonítói ellen — beszűntették az eljárást. Erre nem volt se ügyész, se rendőr.

Igy van ez jól a mai világban. Ezért a mai világ ez. Így volt azelőtt is. Mikor lesz másként: nem tudom.

De érzek valamit: ami megmarczangolja szívemet, ami tánczot jár az agyamban, ami

éoben az esetben még a bankkamatláb is fel-szökne.

Annyira naiv beszéd ez, hogy nem is érdemes czáfolni. Hogy mégis leközöljük, annak az az oka, hogy rámutassunk azokra a lehetetlen és nevelésesen kicsinyes érvekre, amelyeket odaát használnak, minthogy igazi, komoly okot felhozni nem tudnak.

Es most jön az öreg ágyu, a kamatláb-emelés. Ausztria mindig ezzel rémíti a hiszékenyeket s Kuranda sem vetette meg ezt az eszközt. Azt mondja, hogy készfizető bankok kamatlába mindig annak a készfizető banknak kamatlába után igazodik, amelyik a legmagasabb. Erre élő czáfolat a francia bank kamatlába, amely 1899-ben is, 1907-ben is megmaradt a minimumon és nemcsak hogy nem követte az angol bank s német birodalmi bank csimborasszói kamatlábát, hanem a maga alacsony kamatlábjának feltartása daczára még sok-sok millió értékű arannyal tudta az angol bankot kisegíteni. S az osztrák-magyar bank daczára hogy nem készfizető, mindig legalább 1 százalékkal magasabb kamatlábbal dolgozik, mint a készfizető francia bank. Egyszeren egy igaz érve nem volt Kurandának, s nem is lehetett. Sem neki, sem másnak. Mert a készfizetések felvétele ellen egyetlen igaz ok van csak, s ez az, hogy a készfizetések felvétele Magyarországot függetlenítene az osztrák pénzügyektől. Azt azonban, hogy ez az ellenkezésük igazi oka, az osztrákok restellik nyíltan bevallani és mindenféle képzelt gazdasági érvekkel, s neveléses rémképekkel akarják erkölestelen álláspontjukat védelmezni.

Budapest, november 6.

A bosnyák alkotmány. Szerajevóból jelentik, hogy jól értesült körökben azt állítják, hogy a bosnyák alkotmány kihirdetése az osztrák és magyar kormányválság miatt jelentékeny késedelmet fog szenvedni. A választások a bosnyák tartománygyűlésbe a legjobb esetben csak tavasszal lesznek megejthetők, minthogy Beszmiában télen a zord időjárás miatt erre gondolni sem lehet.

Beszámoló. Mezői Vilmos országgyűlési képviselő holnap tartja beszámolóját kerületének székhelyén, Szegváron. Ez alkalommal számos párthivelekiséri a gyűlésre, amelynek különös érdekessége lesz, hogy azon fogja véglegesen precizizozni álláspontját a 48-as szociáldemokrata párt.

összeszorítja az öklömet, ami nem hagy aludni. Valamit érzek . . .

Azt tudom, hogy érzek valamit, de az oly nagy, hatalmas, isteni valami, hogy kifejezni se merem. Talán nem is tudnám. Mert az tul van azon, amit Nietzsche is úgy fejezett ki: Jenseits von Gut und Böse.

Mert, hogy itt katasztrófának kell lennie, azt előre érezte mindenki a levegőből. A kifejlés azonban jöhetett volna másként is. Más is elvégezhetette volna. — Talán Jánossy-ra szükség sem lett volna . . .

Ámde a kis Jarmatzky Jenő nem tudott erről semmit. Szerette apukát is, anyukát is, az Aladár bácsit is, a Tonesi bácsit is. Anyuka egyszer elment. Nem jött vissza. Apuka azt mondta: Anyuka beteg lett, kórházban van. Aztán egyszer hónapok múlva az iskolába menet újságot, képes újságot látott a trafikajtóban. Sokan nézték. Beszéltek róla. A fiú látta, hallotta.

Aznap este Apuka lefekvés előtt elmondta az esti imát. Anyukáért is, mikor erre került a sor, a fiú elcsuklott, hangja zokogásba fullt.

— Apuka, — így szólt — Anyuka nem beteg, nincs a kórházban, valami nagyon rossz dolgot csinált az Aladár bácsival. Látam a képen. Szuronyos bácsi őrizte.

É. zokogott keservesen. Én is zokogtam, mikor az apja nekem elmondta. Az ártatlan gyerekekért zokogtam, az ártatlan apa kebelén. De sőt az egész társaság. Még a cigány is . . .

Azóta hiszem, hogy van egy igazság, amelyre nincs bíró, nincs törvény és nincs paragrafus . . .

A függetlenségi párt erőpróbája.

— Pártszakadás vagy kibékülés. —

— Wekerle audienciája. —

Budapest, november 6.

A függetlenségi párt holnapi erőpróbája foglalkoztatja most első sorban a politikai világot. A makói beszámoló és az országos kaszinói lakoma az a két pólus, amely körül most helyezkednek el a párttagok és izgalmas várakozással nézik, vajjon a feszültség holnap fokozódik-e annyira, hogy szakadást idézzen elő? A politikai világban általában ugry itélik meg a helyzetet, hogy ez a szakadás már aligha lesz elkerülhető, este azonban olyan hírek keltek szárnyra, amelyek szerint nem lehetetlen, hogy a függetlenségi párt két csoportja között a holnapi nyilatkozatok után el fog tünni az ellentét. Kossuth Ferencz már ma részben a nála járt képviselők előtt, részben félhivatalos kommunikéban kijelentette, hogy nem csak a Justh-csoport küzd az önálló bankért de nyilatkozatának legnagyobb jelentőségű része az, amelyben kijelenti, hogy ha a király ad is engedményeket, az országnak módjában lesz álláspontját nyilvánítani. Ez a mondat a parlament feloszlását helvezi kilátásba, amiről különben azok is beszélnek, akik a legszélsőbb álláspontra helyezkedve, már obstrukcióval fenyegetnek.

Mindezek a csatározások azonban esetleg teljesen fölöslegesek lehetnek, mert a válság súlypontja mégis csak Bécsben van és Wekerle hétfői audienciájának eredményéről függ első sorban, hogy egyáltalában lehet-e szó alkotmányos kibontakozásról.

Mai híreink itt következnek:

Kossuth a bankkérdésről.

Kossuth Ferencz ma délelőtt a kereskedelmi miniszteriumban tartózkodott. Legelőször Szentiványi Árpád, a vasárnapi lakoma egyik összehívója járt a pártvezérnél és arról számolt be, hogy kik és hányan jelentkeztek eddig a banketten való részvételre. Déli egy óra tájban a képviselőház két alelnöke, Mérey Lajos és gróf Batthyány Tivadar érkezett külön-külön a miniszteriumba. Az volt a hír, hogy Kossuth Ferencz maga hívatta őket, ezt azonban gróf Batthyány megczáfolta. Azt mondta, hogy vasutas-szövetségi ügyben járt a miniszternél. Kossuth Ferencz előbb Méreyt, azután Batthyányt fogadta s mindkettőjükkel hosszasan tanácskozott. Ezeken kívül még számos függetlenségi képviselő járt Kossuth Ferencznél, hogy fölvilágosítást kérjenek tőle az önálló jegybank ügyében. A képviselők ugyanis még a tavasszal gróf Teleki Arvéd kezdeményezésére aláírták azt a bizonyos ívet, amelyben kötelezték magukat, hogy az önálló bank mellett foglalnak állást, s most, miután aláírásuk köti őket, Kossuth Ferencztől kértek fölvilágosítást, hogyan vélekedik ő ebben a kérdésben.

Kossuth Ferencz válaszában a leghatározottabban kijelentette, hogy miniszterségének egész ideje alatt csak az ország gazdasági függetlenségéért dolgozott. A bankkérdésben is mindig az önálló bankot követelte és ettől az álláspontjától most sem tért el. Azonban veszedelmes volna az országot alkotmányválságnak kitenni, csak azért, mert valamely követelés megvalósítását előre meghatározott határidőhöz kötjük. Csak olyan politikát képviselhet, amely érdekeink sérelme nélkül megvalósítható és intézményeinket nem veszélyezteti. Ezért a bankkérdésben is a politikai beütás-

nak kell irányadónak lenni, anélkül, hogy az az elvi álláspontot érintené.

A képviselők a miniszter fejtegetésében megnyugodtak.

Félhivatalosan jelentik: „A „Magyarország“ mai száma a „Válság“ című rovatot a következőkkel vezeti be: „Legnagyobb szomorúsággal látjuk, hogy körülbelül eldöntöttnek tekinthető, hogy Kossuth hozzájárulását adta a közös bankos pártokkal való kooperációhoz és a közös bank szabálmánának megosszabbitsához.“ Erre vonatkozólag a legilletékesebb helyről felhatalmazták a „Magyar Tudósító“-t annak a kijelentésére, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. A minisztertanács lefolyásáról leadott félhivatalos jelentésből, de meg általában az onnan kiszivárgott hírekből még a beavatatlan is világosan megérthette, hogy a minisztertanácsban a kormány tagjai nem tudtak meg egyezésre jutni, amely ténynek logikailag más oka nem lehetett, mint az, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter erősen megállott a függetlenségi álláspont mellett. Egyébként Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter a minisztertanács ülése után még tegnap, amint azt a „Magyarország“ is igen jól tudja, több lap tudósító előtt kijelentette, hogy annak idején a válságból való alkotmányos kibontakozásra nézve két megoldási tervet: egy végleges és egy ideiglenes terjesztett a felség elé és hogy a király mindkettőt visszautasította. Ugyancsak több lap tudósító előtt már előre jelentette ki Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter, hogy mindazok a ráfogások, mintha Wekerle Sándor miniszterelnök azért menne Bécsbe, hogy a királytól kérjen programot, teljesen légből kapottak. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter tervezeteinek sorozatát kimerítette és Bécsből most nem azt várja, hogy onnan csináljanak programot, hanem a válság alkotmányos megoldását kívánván, természetesen ismeri akarja a törvényhozás másik faktorának álláspontját. Ezután az országban lesz a sor megállapítani, hogy az, ami lehetséges, elengedő-e arra, hogy alkotmányos kibontakozás alapjául szolgálhasson.

Kossuth és követői.

Kossuth közvetlen híveinek sorából kapjuk a következő igen érdekes információt, amely teljesen megvilágítja a helyzetet:

Holnap délután Wekerle Sándor miniszterelnök Bécsbe utazik és hétfőn a déli órákban kihallgatáson jelenik meg a királynál. Ezen az audiencián a miniszterelnök tájékoztatni fogja a királyt a két napos minisztertanács eredményéről, s egyben maga is igyekezni fog a királyi elhatározás irányáról tájékoztatást szerezni. Ma még egyáltalán nem lehet tudni, hogy ennek az audienciának mi lesz az eredménye, vajjon a király egyszerűen tudomásul veszi, helyben hagyja, vagy visszautasítja-e a miniszterelnök előterjesztéseit, hogy a döntést azonnal közli vagy főtartja későbbi időre? Azt azonban konstatálni kell, hogy a jövő alakulás első sorban attól függ, hogy a király elhatározása mennyiben fedi azt a multkori koronatanácsban kifejezésre juttatott óhajtát, hogy a válságot alkotmányosan kívánja megoldani. Mert az a kibontakozási bázis, amelyen a kabinet szolidaritását ismét meg lehet találni, s amelyre ily módon föl lehet építeni az alkotmányos megoldási tervet, csak a király által adandó koncessziók árán tartható fenn.

A királyi döntésre való várakozás közben a politikai világ érdeklődését a függetlenségi párt belső életének két nevezetes eseménye: a makói beszámoló és az Országos Kaszinóban rendezendő lakoma foglalja le. Mindakettő politikai színezetű. Makón Justh Gyula beszámoló beszédében programot fog adni, viszont a párt ugyneve-

zett mérsékelt tagjai is óhajtják, hogy az Országos Kaszinóban rendezendő lakomán olyan nyilatkozatok hangozzanak el, amelyek az ő szempontjukból világítják meg a helyzetet.

— Érdekes, hogy azok, akik Makóra készülnek, a legtúrelmetlenebb hangon ágálnak a Kossuth-lakoma ellen, amelyet terrornak és intrikus sakkhuzásnak minősítenek, holott éppen ők voltak azok, akik a függetlenségi pártban az utóbbi időben valóságos főpártot alakítottak, magukhoz ragadák a cselekvés egész terepét és az agitáció minden eszközét felhasználva már is olyan szituációt teremtettek, hogy a pártnak nagyobb és súlyosabb része már a kiválás gondolatával foglalkozott, amennyiben a helyzet nem tisztázódik. Ezt a célt szolgálja a vasárnapi lakoma, amelyen ki fog tűnni az is, hogy mennivire téves az a látszat, amelynek fölkelésére a Justh-csoport minden lehetőt elkövet, hogy t. i.: csak ők azok, akik az ország gazdasági függetlenségét és az önálló bankot követelik, mert nyilvánvaló, hogy a nemzeti érdeknek ez a két súlyos posztulátuma a függetlenségi párt minden egyes tagjának egyformán óhajtása és kívánsága. És ha most kitűnt, hogy az önálló bank felállításának dátumhoz kötése leközdhethet akadályokba ütközik és Kossuth Ferencz és vele a pártnak „mérsékelt“ tagjai ahelyett, hogy alkotmányosságba vinnék az országot, most azt az utat választották, amelyen a lehetőséghez képest közelíthetik meg az ország gazdasági függetlenségét és azt esetleg intézményeikkel lehet biztosítani. — ugy ezért nem gáncs, de ellenkezőleg minden józan felfogású politikai diáserete illeti meg Kossuth Ferenczet és követőit.

Tanácskozás Justh Gyulánál.

Justh Gyulát ma is számos híve fölkereste a Házban. Mintegy huszonöt-harmincz képviselő, közöttük gróf Batthyány Tivadar és Mérey Lajos alelnökök, vette körül az elnököt, aki a politikai helyzetről s a vasárnapi lakomáról beszélgetett híveivel. Megállapították, hogy eredetileg a Kossuth-lakomára csak a mérsékeltet hívták meg, de tegnap utólagosan meghívókat küldtek az összes párttagoknak, valószínűleg azért, hogy a képviselőket dilemma elé állítsák. Hosszabb eszmecsere után megállapodtak abban, hogy az önálló bank harcossai a következő választ adják a meghívásra:

Pártelnökünk intencióját úgy véljük igazán szolgálni, ha közös elveink megvalósítása érdekében dolgozunk. Ezért és mert e célra már előzetesen Makóra ígértünk, ma reggel vett meghívásokra a már régen megállapított makói beszámoló idejére rendezett ebédre részt nem vehetünk.

Földes Béla, Nemes Bertalan és Bárczay Sándor, akik már megkapták meghívójukat, ezt a választ már el is küldték.

A további beszélgetések során arra is utaltak, hogy igen megbízható információk szerint teljesen kizárt eset, hogy a mostani kormány bármely kibontakozási program alapján engedményeket kapjon. Ezért egész határozottsággal kialakult az a vélemény, hogy a képviselőházat november tizenötödikéig össze kell hívni, azonban egyelőre, hogy ne égessek el maguk mögött a hidat, nem tűzik napirendre a bankbizottság jelentését. Sőt azt is mondták, hogy talán még elkerülhető lesz a függetlenségi párt szétszakadása. A képviselőház ülésén, így állapodtak meg ma, nyilatkozatot fognak követelni a kormánytól, hogy mit kíván tárgyalni. Ha a kormány az elnapolás szükségességét hangoztatná, e fölött tárgyalnak addig, amíg a dolgok megértek a döntésre. Hasonló eljárást követnek, ha a le-

mondott kormány a költségvetést terjesztené elő, vagy pedig indemnitást kérne.

A pártértekezlet összehívásának szükségére is fölmerült és elhatározták, hogy gróf Batthyány Tivadar és Holló Lajos fogják kérni Kossuth Ferencztől az értekezlet összehívását, ha addig Kossuth maga nem intézkednék.

Élénk benyomást tett ma az öreg Madarász József képviselőnek következő levele, amelyvel a bankmozgalomhoz való csatlakozását Justh Gyulának bejelentette:

— Szívvel-lélekkel veletek vagyok, amilyen felemelőleg hat reám becsületes törekvétek, épp oly rosszul esik látnom az áskálódók aknamunkáját, kik között, ez még megvigasztal, alig látok két-három régi függetlenségit, a többi mind bekerédezt 67-es, kikkel a haza údvére együttműködni lehetetlen. Mielőbb megiszultva tőlük, tudjuk csak híven szolgálni nemzetünket. Az ég áldását kérem hazafias önzetlen munkódetekre. Régi barátod Idősb Madarász József.

A függetlenségi pártkörből.

A függetlenségi pártkörben ma este lázasan készülődtek a holnapi napra. A készülődés azonban meglehetősen egyoldalú volt, mert a megjelent képviselők csaknem kizárólag a bankesoporthoz tartoztak, akik a makói kirándulásra készülődtek. Igen nagy érdeklődéssel vették körül a párttagok gróf Batthyány Tivadar és Mérey Lajos képviselőházi alelnököket, valamint Holló Lajost, akik ma Kossuth Ferenczrel tanácskoztak. Ezekből a beszélgetésekből az a hír szivárgott ki, hogy a párt egységét sikerülni fog most is megőrizni, mert Kossuth Ferencz is, gróf Apponyi Albert is a holnapi lakomán, amelyen valószínűleg Tóth János vagy Szentiványi Árpád fogja üdvözölni őket, ünnepélyesen dokumentálni fogják az önálló bank mellett való állásfoglalásukat. Ezenkívül Kossuth környezetéből azt a hírt is hozták, hogy Kossuth félhivatalos nyilatkozatot is adott ki arról, hogy még távolról sincsen meg a megegyezés, sőt ha a király koncessziókra határozná is el magát, azoknak mértékétől fog függni egyáltalában, hogy lehetséges-e az alkotmányos kibontakozás. Ezek a hírek alkalmasak voltak a hangulat csillapítására, bárha teljesen nem csöndesültek el. Így amikor a mérsékelték közül Kovács Ernő megjelent a társalgóteremben, vele ugyanazt a vitát provokálták, amelyet tegnap is megvittak a mérsékeltékkal. Holló Lajos már teljesen abból indulva ki, hogy Kossuth hozzájárult a kooperációs kibontakozási tervhez, a párt várható szétbomlásáról beszélt és hangsúlyozta, hogy az önálló bank mellett a pártnak legalább százhusz tagja fog kitarítani, s ez olyan tábor, különösen ha hozzászámítjuk a balpártot és a pártonkivülieket, amely kétségtelen alkalmas arra, hogy megakadályozzon minden parlamenti kibontakozást. Így tehát előreláthatólag számolni kell a képviselőház feloszlásának lehetőségével, amely azonban a bankesoknak fényes győzelmet fogja az új választásokon eredményezni.

Beszéltek még a képviselőháznak a hét végére várható összehívásáról is, amelyet megelőzőleg a párt is tart értekezletet. A holnapi mérkőzés arányairól beszélve a legkülönbözőbb számokat emlegették. Mondták, hogy ötvenen mennek Makóra, míg mások fogadásokat kötöttek, hogy száznál többen lesznek, s hasonló volt a helyzet a kaszinói vacsorát illetőleg is, amelyen résztvesznek a főispánok is.

Az alkotmánypárt álláspontja.

Az alkotmánypárt körhelyiségében ma este megjelent számos párttag, élénken megvitatta a politikai helyzetet s nagy érdeklődéssel tekintenek általában a jövő hét fejle-

ményei elé, mert azoktól a helyzet tisztulását remélik. A pártkörben megjelent a párt vezére gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, aki hosszasan tanácskozott Darányi Ignác földművelésügyi miniszterrel, Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszterrel, majd Sztéryi József és Bolgár Ferencz államtitkárral. A nagy társalgó teremben élénk eszmecsere fejlődött ki a politikai válság megoldásával kapcsolatos kérdésekről, amelyben a jelenlévő főrendiházi tagok és képviselők vettek részt.

A pártnak egyik kiváló tagja, akinek alkalma van megismerni a vezérek gondolkodását, így jellemezte munkatársunk előtt a mai helyzetet:

— A kétnapos minisztertanács után sem állhatott elő a helyzetben lényegesebb változás, mert a kormánynak egyéb tennivalója nem igen akadt, minthogy a kibontakozás érdekében a koronatanács óta folytatott tárgyalások anyagát összefoglalta és egyesítette még pedig oly módon, hogy a miniszterelnök most már konkrét előterjesztéseket tehet a királynak. Amennyiben a király akár gazdasági, akár katonai téren engedményekre hajlandó, az alkotmánypárt azokat elfogadja mert hiszen a pártnak az 1867:XII. t.-cikkben lefektetett politikai programja ezeket a pontokat is magában foglalja. A kérdés csak az, hogy a királyi koncepcziók mértéke, amelyeket a pártok föltétlenül mérlegelés tárgyává fognak tenni, kielégítő lesz-e? Ha igen és ha egyébként sikerül a függetlenségi párttal elvi érintkezési pontokat találni, hajlandó az alkotmánypárt vele együtt működni a parlamentáris kibontakozás dolgában. Hogy milyen formában, az e pillanatban nem lényeges mert ha elvileg el lesz határozva az együttműködés, akkor úgy a közeledés, mint az egyesülés formáját, valamint a kezdeményező lépések megtételét igen könnyű lesz megtalálni.

Justh Gyula beszámolója.

A makói függetlenségi párt vezetősége Justh Gyulának, a képviselőház elnökének holnap megtartandó beszámolójának programját a következőleg állapította meg:

A pályaudvaron a város nevében dr. Galambos Ignác polgármester fogja a képviselőház elnökét és a kíséretében megjelent vendégeket üdvözölni. A függetlenségi párt nevében Nagy Károly kir. tanácsos, pártelnök tart üdvözlő-beszédet. Gondoskodás történt, hogy már Szegeden is fogadják a makói függetlenségi párt nagyevü képviselőjét. Tizennégy tagból álló küldöttség megy be dr. Dózsa Sámuel megyei főügyész vezetésével Szegedre. Ugyancsak ott üdvözi Justh Gyulát az Alföldi és szegedi Függetlenségi Párt nevében Kóssó István dr. pártelnök. A menetet visszafelé Szakács Gábor városi képviselő vezetése alatt lovasbandérium nyitja meg. A kocsi a városháza előtt állanak meg és onnan gyalog mennek a képviselők a Korona előtt felállított emelvényhez, ahol Justh Gyula délután fél 3 órakor kezdi meg beszámoló beszédét. A beszámoló után a közönség a városháza közgyűlési termébe vonul, ahol az Alföldi Függetlenségi Párt tart bankgyűlést. A közgyűlés keretében alakul meg a csanádvarmegyei függetlenségi párt és újjászervezik a makói függetlenségi pártot. A bankgyűlésen az eddigi megállapodások szerint Holló Lajos és Buza Barna képviselők fognak beszélni. Este fél hét órakor a Korona-szálló nagytermében banket lesz. Justh Gyula este fél 10 órakor különvonaton megy be Szegedre a képviselőkkel. Ez alkalommal féklás- és lampionos-menettel kíséri be a makói polgárság. A bucsubeszédet Lakatos Pál, a párt elnöke mondja.

Az „EGYETÉRTÉS”,

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. alatt van.

A szerkesztőség telefonja 788.

A kiadóhivatal telefonja 706.

A szabadkai dráma áldozatai.

— Jarmatzky, Vojtháné és Haverda Mariska fia. — Winchert elmozdították. —

— Kiküldött tudósítónktól. —

Szabadka, november 6.

A tárgyaló terem eseményeivel sokkal érdekesebb ma az a három beszélgetés, melyről a fő-tárgyalástól függetlenül beszámolhatok. Ezt a három beszélgetést Jarmatzky Sándorral, Haverda Mariskával és Vojtha Antalnival volt szerencsém végigfolytatni: minál a hárman csupa olyan érdekes dolgot mondtak, ami új vonalakat, új színeket rajzol ennek a sokféle embert, sokféle bünt, szenvedelmet, lelki gyarlóságot és lelki nemességet föltáró drámának a fotografiájába. A drámának egy eddig névtelen szereplője is megjelenítődik ezekből a beszélgetésekből: egy hét éves, vidáman csacsogó, bátor és öregesen okoskodó fiúcska: a kis Jarmatzky Jenőke. Előbb a büszkeségtől fölragyogó, majd melancholikus elboruló arccal az apja beszélt nekem róla. Azután könnyű fátyolozott szemekkel az édesanyja emlegette. A két elszakadt, külön utakra tévedt ember egyforma rajongással és gyöngédséggel beszél erről a kis fiúról. Furcsa játékot, kegyetlen tréfát csinált velük az élet, de ez az érzés közös bennük s ez az egy kapocs megmaradt köztük: a gyerek.

Beszélgetés Jarmatzkyval.

Egy halk szavu, disztigvált külsejű úriemberrel ülök együtt a kávéházban. Harmincznyolcz éves, tehát legszebb, javakorában van, de ennyi esztendő sem látszik meg rajta. Karsu fiatalos természetét sötét szakett, magas, álló gallérja alatt gondosan megkötött világos zöld nyakkendő. Gesztenyebarna baját rendes választékban, kétoldalt lesimitva viseli. Keskeny, karakterisztikus nyerges orra alatt ritkás szőke bajusz. Csupa csin, választékos tónus az egész ember, aki az érintkezés első perczében megnyeri a szimpátiánkat. Ez a Jarmatzky Sándor a Haverda Mariska férje, aki tegnapra önként jelentkezett, hogy egy gavallér ur nagylelkűségével tegyen valamást azokról a családi viszonyokról, amelyek sok tekintetben szimpatikussá és részvétre méltóvá teszik a szülői ház gyűlöletének sulya alatt világba dobódott szerencsétlen asszonyt.

Reggel nyolcz óra van. Jarmatzky Sándor a kilencz óra után induló gyorsvonattal készül visszautazni Budapestre. Az újpesti polgármesternek hivatalos kötelessége lesz holnap, Jarmatzkynek ott kell lennie, hogy mint a város főjegyzője, helyettesítse. Vonatindulásig azonban szives készséggel és lekötelező szeretetreméltósággal felel a kérdéseimre. Ábrándos, fáradt tekintetű kék szemében szelid szomorúság, amikor a volt feleségéről beszél:

— Hígyje el kérem, alapjában véve jó asszony szegény, és jó, derék uriaszony maradt volna, hogy hű hozzá illő miliőben marad. Hogyha nem kerül egy Jánossyval, egy Vojthával egy társaságba.

Most a szívemhez közel eső témáról kezdlek kérdezősködni. Szóba hozom neki a kis fiát, Jarmatzky Jenőket, aki ez időszerint hét esztendő és a második elemi iskolába jár Újpesten. Ez a kis ártatlan, aki most küzd a betűismerés első nehézségeivel, a maga öntudatlanságában, gyermeki gondtalanságában legszánandóbb és legszimpatikusabb alakja ennek a szenzációnak, melyben a változó s egymással alig összeegyeztethető figurák olyan különféleségét látjuk fölvonulni. Megkérdezem, hogy hol van most a kis fiu s hogy tudja-e, hogy az apja hova utazott?

— Jenőket Józsa, újpesti elemi iskolai igazgató vette magához, a második osztály tanítója. Ő maga ajánlotta föl, a gyermekről gondoskodik azalatt, amíg én távol vagyok, hogy szegényke ne legyen egyedül. A kis fiu különben nem tudja, hova utaztam. Azt mondtam

neki, hogy a polgármester hivatalos ügyben küldött el Miskolcra.

— És milyen a kis fiu? Hasonlít az édes anyjához?

— Mint ez a két pohár! Ugyanazok a nagy kék szemek, ugyanazok a vonások. Szép gyerek. És jó kis fiu. Azt hiszem, hogy a természete más lesz, mint az anyjéé volt. Ez az apró, hét esztendő csöppség már tudja azt, amit az anyja soha sem akart megtanulni, tudja azt, hogy mi az a muszáj! Minden este imádkozik, mert megtanulta, hogy ennek így kell lenni. Az anyja is imádkozott, de nem azért, mert kellett — ezt a fogalmat egyáltalában nem ismerte, hanem azért, mert annak maga is szükségét érezte. A kis fiu nagyon népszerű gyermek Újpesten. Amikor az iskolából kiengedik, mindig följön hozzám a hivatalba, ott barátkozik az urakkal, többekkel tegeződik is. Amikor az eset után visszajött hozzám, teljesen el volt vadulva. Nem akart semmi mást ismerni, csak a mozit. Azok ott, amikor le akasták rázni a nyakukról adtak neki tizenkét krajczárt, hogy menjen a moziba. S a gyerek ment. Egyedül. Át a Margithidon, Budáról. Tíz krajczárt befizetett a moziba, két krajczárt megtartott, hogy legyen visszafelé hidpénze. Természetes, hogy ez a csavargó életmód az ő korában levő gyermekekre káros hatással volt. Összesen három hónapig volt az anyjánál. Az anyja karácsonykor bekérte magához, azután nem adta vissza. A gyermek ma is egészen élénken emlékezik „Aladár bácsi”-ra és „Toncsi bácsi”-ra. Szerette őket. Különösen Jánossyt szerette, aki sokat foglalkozott vele. Ugy nézem, hogy Jánossy a gyermeknek keresztül akart az anyához jutni. Ezt a célját el is érte.

— És a gyermek szereti az anyját?

— Szereti. Mondta, hogy szereti. Ma is sokat emlegeti. Én tőlem soha egy rossz szót nem hall az anyjáról.

— Tudja Jenőke, hogy mi történt a mamájával?

— Amikor az anyja hirtelen Szabadkára utazott és itt letartóztatták, a gyermeket Klein Pál Lipótknál hagyta. Innen vettem magamhoz Újpestre. Kérdezte, hogy az anyja hova lett? Azt mondtuk: „hazament Szabadkára, a nagymama temetésére, azután megbetegedett, most ott fekszik kórházban.” Most szerdáig nem is sejtett a gyerek semmit. A nagyanyjáról csak annyit tudott, hogy azt agyonlőtték. Szerdán délelőtt ebédnél ültünk, egyszerre minden apropos nélkül megszólal Jenőke: „No ezek azután szép dolgot csinálhattak!” — „Kik te?” — kérdeztem tőle. — „Anyika, Aladár bácsi, meg Toncsi bácsi!” — „Mit? Ki beszélt neked?” — „Amikor az iskolából hazajöttünk, az apa hivatalával szemben a trafikajtóba ki voltak téve a képes újságok. Anyikám egy szuronyos börtönörrel. A másik kettő két szuronyos börtönörrel.” — El akartam terelni a diskurzust. A gyerek azonban egy darab idő mulla megint megszólalt: „Nem abban a dologban vannak ezek benne, mikor a nagyanyámat agyonlőtték? Akkor hát anyika nem kórházban volt!” — Végre napirendre térünk a dolog felett. A gyerek azonban kis várta megint megszólalt: „No majd a Pistával felolvastatom magamnak!” — Pista a hivataloszolgam, akinek persze volt annyi esze, hogy ne teljesítse a gyerek kérését. Csütörtökön este az elutazásom előtt vendégeim voltak vacsorára. Kilencz óra előtt beküldtem a másik szobába, hogy aludni menjen. Szápon leveleket küldött, hang-

san imádkozott. Ilyenkor még egy pohár vizet szoktam neki adni, a gyerek kezét csókol. Jóéjszákát kíván s hamarosan elalszik. Tegnap, amikor elmondta, hogy „jóéjszákát kívánok nekik, meg anyikának!” — hirtelen a nyakamba borult és sirva fakadt. „Mi bajod?” — kérdeztem tőle — „miért sírsz!” — „Csak!” — felelte. — „Mi bajod?” — „Semmi!” — mondta.

Hétéves gyerek! Ha érzi is, meg tudja mondani, hogy mi a baja? Csak piczi szívével érzi, hogy az ő anyikáját valamilyen baj, valamilyen szörnyűség fenyegeti.

Beszélgetés Haverda Mariskával.

És ma reggel ugyanabban az órában, amikor Jenőke szépen megmosdatva, megcsókolva leült Ujpesten az iskolapadba, hogy a tanítónőre illedelmesen figyeljen, az ő anyikája is leült arra a már jól ismert sárga fapadra, mögötte a szürnyös börtönörrel, úgy, ahogy a kénes újságban látta lefestve a kis fiú. Haverda Mariskát az ügyész is, a főtárgyalási elnök is, a börtönörök is féltékenyen őrzik minden idegennel való érintkezéstől. Ma azonban — a tárgyalás megkezdése előtt egy félórával mégis néhány percig négy szem között beszélhettem vele. Mariska, vagy amint a szabadkaiak, az esküdtek is nevezik — „a mi Mariskánk” — ma nagyon jó színben van. Az arca rózsás piros, gyönyörű kék szeme életkedvtől ragyogó. Szokott kék toalettje van rajta, azzal a nagy kék-struceztollas kalappal, mely a tárgyalás második napján érkezett számára Budapestről. Nyájas mosolylyal nyújtja a kezét, mintha egy szalon parkettjén találkozánk. Ő tőle is a kis fiú felől tudakozodom. A szeme felesillan, egész arca megszépül az anyai érzés melegétől:

— Oh a kis fiam! *Rajongásig szeretem!* És egyetlen, csak egyetlenegy vágyam van, az, hogy a kis fiam még hozzám kerüljön! A Haverda-vagyonból nem is kell nekem semmi! *Legyen minden a kis fiam!*

— Hogyha nem esik terhére a válasz, mondja meg asszonyom, miért váltak el tulajdonképpen Jarmatzky és Ön egymástól?

Haverda Mariska egy pillanatig gondolkozik, határozatlan mozdulatot tesz a vállával, ami gyerekes bájt ad neki:

— *Hát . . . azt tulajdonképpen meg sem tudom mondani.* Mi kezdetben nagyon jól éltünk Jarmatzkyval, egészen addig, amíg anyagi romlásba nem kerültünk. Igaz ugyan, hogy én talán könnyelműbb voltam, mint a férjem, de azért amíg együtt éltünk, meg volt az összhang közöttünk.

Ez igaz. Valaki elbeszélte nekem, hogy ez a két ember hogy vált el egymástól. Szépen, uri módon megegyeztek, hogy ezután külön utakra lépnek. Az asszony öszezsomagolt. A férj kikísérte a vonatához. És amikor arra került a sor, hogy bucsuzóul kezét fogjanak és megcsókolják egymást, egymás nyakába borultak és sirtak. De azért elváltak. Itt látták egymást viszont, a tárgyalóteremben. Amikor Jarmatzky tegnap mátkaságáról, nászutokról beszélt, Mariska alig tudta visszatartani a könnyezést, Jarmatzkynak pedig lágy meghatódás költözik a szelid, melancolikus kék szemébe, valahányszor a volt feleségéről beszél.

— Hogyan keletkeztek azok a szörnyű tartozások, amelyekről a tárgyalás folyamán szó esik? Mariska felelé:

— Mondom: lehet, hogy én kissé könnyelműbb voltam, mint a férjem, de azért egész együttélésünk alatt *semmiféle költséges vagy pazarló életet nem éltünk.* Mert hiszen egész jövedelmünk az apám kétszáz koronás apanáza és férjem szerény közjegyző-helyettesi fizetése volt. Hogy szaporodott föl mégis ennyire az adósságunk? Mit tudom én? (Itt egy bájos, könnyelmű mosoly futott végig az ajkán.) Pénzügyi dolgokhoz én nem értek. Hiszen maguk is tudják, mi az a lavina-elmélet. Kis tőkeadósság, kamat, hátralék, megint kamat, megint hátralék, perköltség, váltólejárata, kamat, megint kamat, meg a jó Isten tudja még micsoda. Azután csak azt veszi észre az ember, hogy mit se kapott és már is egy vagyonnal tartozik. De hát én ehhez

ismétlem, nem értek, nem tudom, csak azt, hogy *a kezdetén a szüleim két-három ezer koronával megmenthettek volna bennünket!*

Most egy olyan kérdést teszek föl, mely mindenkint érdekel.

— Mit szándékozik asszonyom csinálni, hogy ha az esküdtszék fölmonti és szabad lesz?

Fölesillan a szeme, amikor megkérdezi:

— Gondolja, hogy fölmentenek?

Minden igyekezetemmel rajta vagyok, hogy megnyugtassam. És Haverda Mariska elmélázva, szinte félénken felel:

— Oh Istenem, egyelőre nem is tudok még gondolkozni fölötte. Higyje el, hogyha tényleg bűnös lettem volna, akkor is megszenvodtem már idáig az életem minden bűnéért. Pedig láthatja a tárgyalás egész menetéből, hogy az én bűnöm csak az, hogy anyám gyűlöletére és mostohához illő gonosz bánásmódjára folytonos közeledéssel, megalázkodó, békülék érzéssel feleltem. Lehet-e rémesebb dolog egy anyára nézve, mint az, amikor meghallja, hogy gyermekének a fényképét a saját édes anyja visszadobja és nem akarja a tulajdon unokáját látni. Igazán csodálom magam, hogy össze nem roppantam a szörnyű sorscsapások alatt.

Gyerekked, bájos arca most teljesen elszomorodik, mély kétségű, tiszta fényű szeméit eltakarják a hosszú szempillák. Folytatni szeretném a diskurzust, de közbe jön valami. Hirtelen módos is alig van arra, hogy Haverda Mariskától elbucszazzam.

Egy perc múlva Haverda Mariska már ott ül Vojtha és Jánossy közt a fapadon. Elfogulatlanul. Egyszerűen. Mintha ő maga is hallgatóság lenne itt és nem vádolt. Most már számol azzal az eshetőséggel is, hogy elítélik. De csodálatos könnyelmű filozófiája és humora nem hagyja cserben. Poppernek, a koronatanunak a vallomása után ezzel fordult védőjéhez, dr. Bródy Ernőhöz, akit ez a komor délután jobban megviselt, mint Haverda Mariskát:

— *No elmegyünk ugy-e Márianosztrára harisnyát stoppolni!*

Ugyanakkor Hajós doktor, egyetemi tanárral, a kiváló pszichiáterrel is beszélgetett, aki az elnök háta mögött kijelölt helyén, sápadt, fehér arccal állandó szomorú, rokonszenves figyelemmel kíséri Mariskát:

— *Doktor ur! Ne csináljon olyan hosszú kéréket!* — mondta neki. Azután az ő bájos, könnyelmű modorában felvetett — mégis csak furcsa, hogy nekem, a vádolttnak kelljen önt vizsgáltnom!

Vojtháné.

Amikor a tárgyalásra megyek, a folyosó egy keresztezésénél, ahol a tárgyaló teremről kiszorult kíváncsiak nagy tömegbe verődve lesik, hogy a vádoltakat mikor vezetik elő. Vojtha védőjét, dr. Lengyel Zoltánt látom, amint beszélget egy magas, nyulánk, hosszukás arcu, fess, fiatal asszonnyal. Szíves készséggel bemutat öngagságának. Ez Vojtha Antalné. Ez idő szerint övönő Hódmezővásárhelyen. Rózsapiros, szép fiatal asszony, — később, amikor vallomását megteszi, pontosan megmondja a korát: huszonkilenc éves. Engem a szemei bilincselnek le. Bársonyos, meleg, komoly, okos barna asszonyszemek ezek, melyek egy tekintettel minden gondolatukat kitárják. Csak a nagyon okos, nagyon jó asszonyok tudnak így nézni. Kérdéseket intézek hozzá s ő bájos közvetlenséggel mondja el a következőket:

— A tárgyalásra jöttem, vallani fogok. Nem szívesen, de Szalay tegnapi kihallgatása után ez szükségesnek látszik. Az uram nagyot vétkezett ellenem, azzal, hogy ott hagyott ennek a rossz asszonynak a kedveért. Mert hiszen rossz asszony — ez országvilág előtt világos. És ha még olyanért hagyott volna el, aki különb . . . Ezt soha sem bocsátom meg neki! Már régebben beadtam ellene a válópórt, most csak alatt a rossz napok alatt nem akartam forszírozni, de hogy ha vége lesz a kriminális pörnek, forszírozni fogom. Az uram ártatlanságáról meg vagyok győződve. Az én uram sok-

kal okosabb, semhogy egy ilyen Jánossy-féle alakra bizta volna az életét. Nem lehetett része a bűnben, mert ha lett volna, nem csinálta volna ilyen ostobán. Én mindig féltettem, amikor ebbe a társaságba került. De ő nagyon jól érezte magát a Mariska közelében és hiában sirtam, könyörögtem, nem tudtam rajta segíteni.

Vojthánót a törvényszéki sorompó előtt láttam viszont. Piros ajkai remegtek az izgalomtól, egész testében reszketett, amikor a visszafojtott sírástól megcsukló hangon vallomását megkezdte. Azt bizonyítja, hogy április hetedikétől tizennegyedikéig Budapesten folytonosan az urával volt s hogy Jánossy — még a télen — egyszer így tört ki előtte és Mariska előtt:

— Mondtam már, hogy én megölöm azt a vén bestiát!

Vallomása alatt az urára egyetlen egyszer sem néz. Tárcai megrogynak. Vojtha int a védők felé, hogy ültessék le a feleségét. A védők közbenjárására az elnök ülésel kínálja meg Vojthánót, Vojtha fölugrik, maga ad széklet neki. Vojtháné — közvetlen Mariska előtt — leül. Az én helyemről olyan közel látni egymáshoz a két asszony profilját, mintha ugyanegy plaketten volnának. Mariska fitos orra, frufus szokás, hol durezás, hol mosolygós gyerekes arca mellett, mely minden könnyelműségét, csapodárságát, behízelgő czicza természetét elárulja, érdekes ellentét ez a hosszas, egészségesen piros, nyílt kifejezésű, határozott arczél. Olyan asszony az, aki mindig igazat mond és ha egyszer megszeret valakit, azt öröklé szereteti.

A tárgyalás után ismét odamegyek hozzá.

— Csak hogy tul vagyunk rajta! — mondja. — Rettenetesen izgatott voltam. Hogyha a védő urak nem olyan szívesek és székkel nem kínálnak, összerogytam volna.

— Tudja, hogy ki figyelmeztette a védő urakat erre? — kérdeztem tőle.

— Kicsoda? — kérdezi csodálkozva.

— Az ura! — mondom.

Vojtháné elkomorodik és elhallgat.

Az utczán jövünk együtt a szálloda felé, amikor megkérdezi:

— Remélem a vallomással nem ártottam Mariskának.

A védők is biztosítják, hogy nem.

— No mert azt nem szerettem volna. És az uram?

Egyhangulag igyekezünk megnyugtanni:

— Az ura ellen eddig nincsen semmi bizonyíték. Egészen biztosan fölmentik.

Fölragyog az arca és mosolyog az elragadtatástól:

— Igazán? Oh Istenem, milyen boldog vagyok!

— Ime a szerelem, amelyik csalódásokon, megaláztatásokon keresztül még a börtönküszöbön is tul tart!

A tanuk.

Cselédek, családtagok vonultak ma föl a tárgyalóteremben. Ma is nagyobb részt a Haverda-család viszonyai körül forgott a legtöbb kérdés és felelet. A védők a vallomások szövevényében emberfőtti munkát végeznek. Bródy Ernő már segítségre is gondoskodott: a háta mögött egész irat- és könyvhalmazzal maga előtt irodavezetője is ott ül már: dr. Földes István.

És jönnek a tanuk, tisztos matróznak, vidéki uriasasszonyok. A haragos „Mara néni” — aki kemény, határozott beszédű s Vojthát tegezi és „fiam”-nak szólítja. Azután az öreg Haverda nővére: özvegy Stefán Józsefné, született Haverda Katalin, aki tisztos fehér hajával, a meggyilkolt sógornéjéért viselt gyászban mondja el, hogy a Haverda Boldizsár lelke mélyén bujkáló szerető apát milyen rideg gyűlölködéssel zárta el leányától Haverdáné. Mariska lángragyult arccal, lehajtott fejjel, komolyan, meghatóttan ül a helyén az egész vallomás alatt. S a fehér fejű uri asszony, amikor elboesátják, megáll a börtönörök mellett, hátulról visszanez a hugóra. Szép öreg fejét megingatja, azután könyvek jönnek a szemébe. Hirtelen zsebkendőjével takarja el arczát, eltámolyog.

Mariska rokon, támasz, barát nélkül marad a bírái előtt.

A délutáni tárgyaláson Vojtha alibije körül folytak a kihallgatások. Valamennyi tanu Vojtha alibijét igazolta, de igazolták özv. Haverda Boldizsárné keményszivűségét is.

Winchler ügyész büntetése.

Bírói körökben ma egyébről se beszéltek Szabadkán, mint Winchler ügyésznek az ismeretes visszaélések miatt való megbüntetéséről. Winchler-től meg fogják vonni ügyészi megbízatását és Rózsahegyre helyezik át törvényszéki bírónak. Dr. Atányi József szegedi főügyész különben már két napja Szabadkán van s a legerélyesebben vezeti a vizsgálatot a szabadkai ügyészségen és a fogházban történt visszaélésekről.

A mai tárgyalás.

A tárgyalás elején az elnök Vojthához fordul. — Ön tegnap több tanu beidéztetését kérte. Mit kíván ezekkel a tanuokkal bizonyítani?

A vádlott: Azt, hogy Jó Albert vasuti kalauz a tegnapi tárgyaláson Lumisan esküdt.

Az elnök: Ezért a kijelentésért önt rendretasítom. Az ön előző vallomásaiból nem látszik bebizonyítottnak az, hogy ön a gyilkosságot meg előző napon, április tizenhatszadikán Budapesten tartózkodott. Ragaszkodik mégis a bevezetett tanuk kihallgatásához?

A vádlott: Feltétlenül.

Lengyel Zoltán dr. védő: Kérem Grósz Dezső a szabadkai Pannónia-kávéház tulajdonosának és Szigeti Károly, ugyanazon kávéház fizetőpinczérek kihallgatását, akik előtt a már tegnap kihallgatott Kárpáti Rezső és Pusztai Imre ugy nyilatkoztak, hogy Vojthát és Jánosyt csak egyszer látták a Park kávéházban, holott tegnap azt állították, hogy azokat ott kétszer-háromszor is látták.

Az ügyész: Ellenzem a Vojtha és Lengyel védő által bejelentett tanuk kihallgatását. Azonban kérem dr. Vécsei Samu szabadkai ügyvéd és Karácsonyi Aladárné, valamint Zomborszky Dánielné kihallgatását arra vonatkozólag, hogy Haverdáné nem bánt olyan rosszul a leányával, amint azt a lapok feltüntetik.

Dr. Piller Artur védő: Nem a védők informálják a lapokat...

Dr. Klein Mátyás védő kéri dr. Wilhelm Adolf főorvos, kórházigazgató kihallgatását arra nézve, hogy neki, amikor a hat éves Mariska difteritisben fekvő a kórházban, a leány anyja azt mondotta, hogy csak hagyja elpusztulni a leányát. Tanuokkal kívánja igazolni, hogy Haverdáné Mariska arczképét a padlásra dobatta, ahol a fotografiát most találták meg porosan, pókhálósan.

A bíróság hosszabb tanácskozás után a Vojtha tanuinak és az ügyész tanui közül dr. Vécsei Samu beidézéséhez hozzájárul, de a többi tanuk kihallgatásának nem ad helyt. Az ügyész és a védők ez ellen semmisségi panaszt jelentenek be.

Éppég ebédültek.

Ezután folytatják a tanuk kihallgatását. Először nek Major István hüvösvölgyi erdőőr kerül sorra. A belépéskor illedelmesen és hangosan „Jó reggelt!” kíván, majd egyet-kettőt köszörül a torkán és belefog a mondókájába.

— Márczius végén éppég ebédültem, amikor hirtelen lövéseket hallok az erdőben. Azt gondoltam, hogy megest valami szerelmes pár lett öngyilkossá. Márcziusban kezdődik a szerelmi öngyilkosságok szezonja. (Derültség.) Méréldőve mentem a lövés irányába — ugyis elég bajom van velük. Osztan ott találtam Jánosyt és Vojthát. Azt mondtam nekik, hogy nem tudják, hogy itt nem szabad lövöldözni. Ők aszondták, hogy ők rendőrtiszteviselők és mégsem tudják. Nem irtam fel őket. Én is rendőri személyiség vagyok és az ember nem írja fel a kollegáját.

Az elnök (felmutatja a pisztolyt): Ez volt az a pisztoly?

A tanu: Ez, egye meg a fené. (Derültség.)

Az elnök: Igaz-e, hogy másnap megint azon a helyen lövöldöztek és akkor Jánosy megvendégelte önt sörrel, meg szivarral?

A tanu: Hát bizony, ez igaz.

Az elnök: Jánosy, igaz ez?

A vádlott: Ha ő úgy akarja, akkor igaz. Nekem egészen mindegy. (Nagy derültség.)

A tanut megesketik.

Jánosy sir.

Susster Lajosné, a budapesti Török-utca 9. számú háznak a házmesternője a második tanu.

Elmondja, hogy Mariska s Jánosy október hatodikán költözött a házba.

Az elnök: Közös háztartásban éltek?

A tanu: Azt nem tudom. Én csak azt tudom, hogy együtt mentek, együtt jöttek és együtt sludtak.

Az elnök: Járt Vojtha is a házba?

A tanu: Igen.

Az elnök: Jánosy szerette Mariskát?

A tanu: Istenítette. (Jánosy sírásra fakad.)

Az elnök: Voltak féltékenységi jelenetek Vojtha miatt?

A tanu: Igen.

Az elnök: Volt-e Mariska Vojthával is egyedül?

A tanu: Igen. Amikor Jánosy nem volt odahaza. Mariska azt mondta, hogy ő fél egyedül lenni és ezért elment hozzá Vojtha. Ilyenkor mindig egész éjjel égett náluk a lámpa.

Az elnök: Jánosy akart-e öngyilkos lenni?

A tanu: Egyszer átadta nekem a tárczáját azzal, hogy többé nem tér vissza.

Jánosy megerősíti ezt.

Ezután tanut arra vonatkozólag hallgatják ki, hogy milyen viselkedést tanusított Mariska akkor, amikor a gyilkosságról értesült.

Előadja a tanu, hogy Bíró Armin szövetkezei titkár eljött hozzájuk, Mariskát kereste, de az nem volt odahaza és ekkor üzenetül hagyta, hogy mihelyest hazaérkezik Mariska, menjen tüstént Klein Pál Lipótékhöz. Mariska aztán visszatérve Klein Pál Lipótékhöz, jéghideg kézzel megragadta a tanu karját és így szólt hozzá:

— Képzeld csak, mi történt?! Megölték az anyámat.

Dr. Piller Artur védő: Tudja, hogy Jánosy izguló, ideges ember?

A tanu: Mindig is ilyennek ismertem.

A tanut megesketik.

Ezután Fehérvári Ferencznét, Mariska takarítónőjét hallgatják ki. A tanu másfél hónapig szolgált Mariskánál.

Az elnök: Tudott arról, hogy Jánosy együtt él Haverda Máriaival?

A tanu elpirul és nem akar felelni. Az elnök biztatja, hogy csak szóljon bátran, mire a tanu szegénylősen feleli:

— Igen.

Az elnök: Jánosy szerette Mariskát?

A tanu: Imádtá.

Az elnök: Miben nyilvánult meg ez az imádás?

A tanu: Abban, hogy nagyon szerette. (Zujos derültség.)

Az elnök: Láttá Vojthát a lakásban?

A tanu: Igen. Jánosy egyszer azt mondta Mariskának, hogy Vojthának ki kell adni az utját, de Mariska ezt nem akarta mert Vojtha neki unokatestvére. Erzszer meg Jánosy le akart ugrani az emletről, de Mariska megakadályozta.

Dr. Piller Artur védő: Igaz-e, hogy Jánosy egy izben kékre harapta Mariska karját?

A tanu: Igaz.

A következő tanu, Várossi-Szabó Józsefné messzőrnő előadja, hogy amikor ő a Lukács-füredőben Haverdánét masszírozta, az nagyon lejutkán nyilatkozott a leányáról. Beszélte, hogy Mariska őt milyen tiszteletlen kifejezésekkel illette. — hogy egyszer például ezt mondta volna: „Az anyám közönséges paraszasszony!”, de hogy mi igaz ezekből, azt a tanu persze nem tudja.

Le fogom löni.

A fogházi leveleket közvetítő Hajduska Adolf jött volna most sorra, de kihallgatásától úgy a vád, mint a védelem elállt.

Vojnic Féliánét, Haverda Mariska rokonát hallgatják ki ezután. A tanu tisztes koru ur-asszony. Engedelmet kért, hogy ülve beszélhessen. Vojthánétól tudja a tanu, hogy Mariska együtt élt Jánosyval és ugyancsak Vojtháné beszélte neki, hogy Jánosy egyszer így nyilatkozott.

— Le fogom löni azt a vén bestiát, hogy a szegény Mariskát megszabadítsam a kávéháziától. Jánosy: Ez nem igaz.

A tanu: Nekem, ahogy mondtam, Vojtháné beszélte. Tőle tudom azt is, hogy Mariska ezt mondta: „Ez a marha Jánosy azt hiszi, hogy én nőül megyek hozzá!” Vojtháné mondta egyszer: „Ez a Jánosy folyton lövöldöző kedvében van.” (Derültség.) Vojtha egy nap leszamarazta Jánosyt és azt mondta neki: „Mit beszélsz! A falnak is vannak fülei.”

Bródy dr. védő: Haverdáné miként nyilatkozott az uráról?

A tanu: Csunyan. Utálta, mert Haverda Boldizsár minden nap gyónt, áldozott és mégis szeretőket tartott.

Ekkor az elnök szünetet rendel el. Vojtha felsegíti Vojnicznénak a prémes kabátot és elköszön tőle.

Szünet után Vojtha sógorát, Lelics Istvánt hallgatják ki.

Szünet után.

A tanu előadja, hogy Mariska tizezer koronát ígért Vojthának arra az esetre, ha megnyeri a hagyatéki pört. Majd több jelentéktelen dolog után ezt jelenti ki:

— Engem be akartak ugratni, hogy Vojtha ellen valljak.

Lengyel Zoltán dr. védő: Ki akarta beugratni?

A tanu: Pertich rendőrkapitány. Ott volt, amikor kihallgattak és bár hődmézvászárhelyi rendőrök hallgattak ki, mégis ő diktálta a jegyzőkönyvet.

A tanu egyébként meglehetősen ingadozó vallomást tett és ezért a meghiteltetését mellőzték.

Solti vásárhelyi tanu a vád idéztette be, de az ügyész elállt a kihallgatásától.

Jánosy gunyosan nevet az ügyész felé, miért az elnök rendretasítja őt.

Özvegy Stefán Jánosnét, Mariska nagynőjét hallgatják ki ezután.

Az elnök: Miért haragudott Haverdáné Mariskára?

A tanu: Nem tudom. Haverdáné keményszivű asszony volt. Engem is sokszor megbántott.

Bródy Ernő dr. védő: Haverda Boldizsár szerette a leányát?

A tanu: Nagyon szerette. Azonban a felesége mindig ellene ingerelte. Mikor szegény Boldizsár haldoklott, látni kívánta Mariskát, de Haverdáné nem engedte, hogy elhívják.

A tanut nem esketik meg. Mikor a tanu eltávozik, sirva néz Mariskára.

Tanuk tanuk ellen.

A ma délelőtti tárgyalás legérdekesebb tanuját, Vojtha Antalné hallgatják ki ezután. Az ő, valamint az utána következő tanu vallomása azért fontos, mert meghazudtolja egyes előző megesketett tanuk vallomását.

Vojtháné kijelenti, hogy kíván vallomást tenni, Elmondja, hogy Vojnicznénak ő beszélt Jánosy örült kijelentéseiről.

Az elnök: Mik voltak azok az örült kijelentések?

A tanu: Jánosy minduntalan öngyilkossággal fenyegetőzött. Mikor Mariska egyszer a nyomorúságos helyzete miatt sirt, Jánosy felugrott és ezt mondta: „Agyonlövöm azt a vén bestiát.”

Jánosy: Ezt nem mondtam.

A tanu a vádlott szemébe vágja, hogy igenis mondta.

Az elnök: Mikor Jánosy ezt a kijelentést tette, mondta-e Vojtha: „Hallgass! A falnak is vannak fülei!”

A tanu: Ezt nem Vojtha mondta, hanem én.

Dr. Lengyel Zoltán védő: Mikor volt Vojtha Budapesten?

A tanu: Vojtha április 7-től 14-ig állandóan Budapesten volt velem együtt. Nem igaz, hogy itt járt volna Szabadkán.

A védő: Milyen viszony volt Szalay rendőrkapitány között, aki Vojthát kihallgatta és Vojtha között?

A tanu: Ellenséges viszony.

A védő: Miért?

A tanu: Nálunk összeveszték valami miatt.

A védő: Mi miatt?

A tanu: Erről nem nyilatkozhatom.

A tanu megesketését mellőzik.

A délelőtti tárgyalás legutolsó tanuja Bergl Dezső postafőtiszt. A tanu tavaly november óta ismeri Vojthát a budapesti postáskaszinóból. Április 18-án, a gyilkosság előtt való napon, együtt mulatott Vojthával a kaszinóban. Másnap is látta Vojthát.

Dr. Lengyel Zoltán védő: Határozottan meri a tanu ur állítani, hogy Vojtha április 18-án és 19-én Budapesten volt?

A tanu: A leghatározottabban. Onnan tudom a dolgot biztosan, mert ugyanakkor egy postásgyakornoknak ellopták a kabátját és még Vojtha adott az illetőnek utbaigazítást. Teljesen kizártnak tartom, hogy Vojtha április 18-án Szabadkán járt volna.

A tanut nem esketik meg.

Ekkor az elnök a délelőtti tárgyalást berekeszti és a tárgyalás folytatását délután három órára halasztja.

A délutáni tárgyalás.

Dudek József az első tanu, postafőtiszt, Vojthát csak a hivatalos érintkezésből ismeri.

— Én vagyok a postáskaszinó gazdája. Ott sokat járt Vojtha. Keveset társalgott az emberekkel, inkább olvasott lapokat és könyveket a társalgóban. Ritkán volt pénze, gyakran nem ebédelt. Sokszor beszéltem vele, föltárta a családi dolgait és az a meggyőződése, hogy szeretett volna megszabadulni nyomorult sorsától. Végezni akart a tanfolyamon, hogy végre megállapodjon.

— Mit tud az utazásairól?

— Azt, hogy márcziusban el volt utazva. Egyszer, márczius 16-án sok egyiptomi cigarettája volt, azt mondta, hogy unokatestvérével kapta.

— Áprilisi utazásokról nem tud?

— Nem.

— El lehet maradni a tanfolyamról úgy, hogy észre ne vegyék?

— Igen.
Lengyel Zoltán dr.: Mit tud április 18-áról?
 — Aznap délután határozottan a postáska-szinóban volt. Akkor volt a közgyűlés. Este hét órákor segítségemre is volt abban, hogy egy kabátlopást felderítsünk. Vojtha mondta, hogy siessünk feljeleníteni az esetet a rendőrségnek. Egész este jókedvű volt és tréfálódzott, hogy nevezzük ki kabátlopási nyomozó ügyésznek. (Derűltség.)
 — Előtte való napon találkozott vele? Szombaton? Tizenhetedikén?
 — Igen.
 — Mit csinált még Vojtha tizenhetedikén?
 — Neumannal és Grószszal az orfeumban volt. Engem is hívtak, de nem mentem. Nem igen maradhatott el a kaszinóból, mert észrevettük volna. Talán, ha egy napon...
 — Sokat kártyázott Vojtha?
 — Ritkán, olesó alsóst. A gyilkosság előtt való estén és éjszakáján is játszott, kicsinyben. A vallomást valóban fogadják el.

Vojthát igazolják.

Náray Géza postagyakornok a tanfolyamon ismerkedett meg Vojthával.
 — **Az elnök:** Ellenőrizni lehet a távolmaradást?
 — Igen. Rendszerint névsort olvasnak.
 — Áprilisban sokat hiányzott Vojtha?
 — Erre nem emlékszem.
 — És márcziusban?
 — Két héttig maradt el. Feltűnt nekem, ha hiányzott volna, mert előttem ült. Jó kolléga volt.
 — Nem történt meg, hogy a névsorolvasásnál más szólalt föl?
 — Nem.
Lengyel Zoltán dr.: Emlékezzék vissza, kimaradt-e Vojtha áprilisban a tanfolyamról?
 — A gyilkosság napjának előestéjén, öt és hét között Vojthát határozottan a tanfolyamon volt. Együtt is tanultunk, három napig, alig voltunk távol egymástól a husvét szünet alatt.
Balogh Béla bíró keresztkérdésekbe fogja a tanut és színté látszik, hogy a szigorú fellépés zavarba hozza.
Lengyel Zoltán dr. nem engedi a tanut faggatni...
Balogh Béla dr.: Ha erőszakoskodnak, itt hagyom a tárgyalást. Kérdés közben nincs joga közbeszólni senkinek...
Lengyel Zoltán: Ez türethetetlen!
Balogh Béla dr.: A bírónak nem szabad megjegyzést tenni.

Lengyel Zoltán (a tanuhoz): Mikor érkezett Vojtháné Budapestre?
 — Április hetedikén!
Piller Arthur dr.: Említette Vojtha, hogy feleségül veszi Mariskát?
 — Nem. Azt mondta, hogy csak udvarol neki. Valónak veszik a vallomást eskü nélkül.
Vécei Samu dr. Denglén ügyvédje kéri, hogy mentse fel a vallomástól annál is inkább, mert Haverdánának is ügyvédje vagyok. Ügyvéd! uton szerettem tudomást minderről.
Lengyel Zoltán dr.: Haverdáné már nem mentheti fel az ügyvédi titoktartás alól!
Vécei dr.: Denglén felmentett ugyan, de ügyvédi titkokat nem szeretnék kitalálni.
 A bíróság a vallomástól úgy rendel el, hogy csak azokra a kérdésekre feleljen, amelyek nincsenek vonatkozásban ügyvédi minőségével.
Dr. Vécei: Ez nehéz lesz.
Dr. Lengyel Zoltán semmiségi panaszt jelent be.
Az elnök: Mit tud, mondja el, dr. Vécei...
Dr. Vécei: Én is tettem kísérletet, hogy ne tagadják ki a szülők a leányukat. Haverda Boldizsár ekkor megokolta, hogy azért hagyja a vágyon legnagyobb részét a feleségére, mert az megőrzi, leánya pedig elpazarolná. Később megváltoztatták a végrendeletet, mert én felvilágosítottam Haverdánát, hogy a köteles részt ki kell adni a leányának... Mariska később, mikor az apa meghalt, feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, hogy az apai hagyatékából 120 ezer korona hiányzik. Ekkor Haverdáné állítólag fenyegetést kapott, hogy egyezzen ki a leányával, mert különben bűnvádi pörbe fogják, börtönbe juttatják az anyát. Haverdáné ez a végletekig felbőszítette.

— Tud-e arról, hogy Haverda még az életében a felesége nevére pénzt íratott?
 — Nincs tudomásom erről.
 — Mit tud arról, hogy Mariska békülesi kísérleteket tett?
 — Vannak a birtokban levelek, amelyek elég barátságos hangulatu levelek...
 — Nem kérték soha önt, hogy rendezze el a vizsályt?
 — Igen. Mariska jött, de nem békülni, hanem egyezkedni akart az anyjával.
 — Jánossy tett több kísérletet arra, hogy Haverdánával beszéljen?
 — Egyetlenegy sem tehetett, mert én azt rögtön tudtam volna.

Dr. Piller Arthur: Kiderülhetett az, hogy volt egy kitagadási végrendelet?
 — Nem!
 Nem esketik meg, vallomását elfogadták.

Hogyan vallott Pertich.

Fehér Fülöp vasúti géplakatos arra a kérdésre, hogy áprilisban látta volna-e Vojthát Szabadkán, azt mondja, hogy ő nem látta soha, csak a felesége — márcziusban.
 — Pedig igennel felelt a rendőrség előtt az áprilisi találkozásra!
 — Ez nem állhat meg! Áprilisban nem találkoztunk Vojthával... Hiszen én alig voltam Szabadkán akkor! A rendőrségen zavarba hozták azzal, hogy gyorsan kellett válni.
 — Elolvasta az első jegyzőkönyvet, amit aláírt?
 — Nem.
 — Miért hallgatott ezzel hat hónapig?
 — Mit tudtam én, hogy mit írtam alá. Én csak azt tudom, ami igaz.

Dr. Lengyel Zoltán: Ki vette föl a rendőri jegyzőkönyvet?
 — Pertich kapitány.
 — Azt vallotta, amit aláírt?
 — Nem! Nem olvasták fel a jegyzőkönyvet.
 — Hogy bántak önrel a rendőrségen?
 — Nagyon ridegen.
Az elnök: Hatósági személyek gyanúsítását nem engedem!
Dr. Lengyel Zoltán: De a tanut se lehet feleségre vonni.

Valónak fogadják el a vallomását.
Fehér Fülöp azt állítja, hogy a rendőrségi vallomása téves. Egyszer láttam Vojthát a tavaszszal Szabadkán, az apósom is ott volt. Ez márczius végétől április elejéig lehetett. Mert csak ezalatt az idő alatt jártam ki a pályaudvarra.
 — Hogy vallott a rendőrségen?
 — Ugy, ahogy itt. Kérdezték, hogy négy-öt nappal láttam-e a gyilkosságot előtt Vojthát és kivetkél belőlem, hogy azt mondtam, hogy lehet.
 — Április tizenegyedikén látta?
 — Nem láthattam, mert nem voltam a pályaudvaron!

Dr. Balogh Béla feltűnően faggatja a tanut, de ez mégsem jön zavarba és azt mondja, hogy Fehérné vallomása alapján ül már hat hónapja Vojtha.

A tanu: Én akkor, a rendőrségen is azt vallottam, hogy nem tudom határozottan... Én nem emlékezhetem minderre, hiszen én nem tudtam előre, hogy mi lesz az én látásomból. Én mindjárt megmondtam, hogy határozottan nem tudom.

Balogh Béla dr.: Vagy most, vagy akkor vallott hamisan. (Nagy zaj.)
Lengyel Zoltán dr. megállapítja, hogy az első vallomás megegyezik a maival, de akkor is úgy faggatták, mint most és akkor nem volt nyilvánosság előtt, tehát ráhagyta úgy, ahogy a szájába akarták adni.

A tanu: Én most sem tudom határozottan, hogy mikor láttam Vojthát!
Lengyel Zoltán dr.: Ha ez úgy megy, akkor én rám is rábizonyíthatják, hogy engem láttak minden városban.

A tanu vallomását elfogadják.
Az elnök megállapítja, hogy Rónainét tévedésből nem idézték meg. Távirati uton rendelkeznek. Rónainé Mariska szállásadója volt.

Bródy Ernő dr. bejelenti, hogy táviratot kapott, mely szerint *Popper Gyula ellen hamis tanuzás miatt Budapestben is vizsgálat folyik.* Ugyancsak Budapestben Popper ellen család bukás miatt is van vizsgálat.

A távirat szövege szó szerint ez volt:

Bródy Ernő, Szabadka, Pest-szálló.

Popper Gyula ellen hamis tanuzás miatt vizsgálat folyik. Iratok budapesti ügyészségen 40.704—909. szám alatt, azonkívül budapesti büntető törvényszéknél 11.209—903. sz. alatt család bukás miatt folyik ellene az eljárás.

Az elnök tudomásul veszi ezt a bejelentést és a megfelelő iratok beszerzését táviratilag elrendeli és megkeresi eziránt a budapesti törvényszéket és az ügyészséget. A törvényszékhez is érkezett távirat, melyben az államvasut kijelenti, hogy Vojtha nem szolgáltatva vissza a rendőrség révén kapott féláru jegy vásárlására szolgáló igazolványát.

Vojtha: Az az igazolvány elveszett, ezért nem adhattam vissza.

A Haverda-hagyaték.

A törvényszék ezután az iratok felolvasását foganatosította. Az iratok szerint az egész Haverda-hagyaték 143 ezer 80 korona, mire dr. Klein Mátyás megjegyzi, hogy a vágyon többet ér. A katonaság hivatalosan megállapítja, hogy Vojtha Antal ellen nem indítottak soha becsületügyi eljárást. Jánossy válpörének az ítélete hűtlen el-

hagyás miatt az ő terhére mondja ki a választ. Haverda Mariskát és Jarmatzky Sándor dr. közjegyzőt azért választotta el a bíróság, mert *Jarmatzky hagyta el hűtlenül Mariskát.* Jánossyról orvosok igazolják, hogy *nagyfokú neuraszténiában szenved.* Megállapítják, hogy Mariska ügyvédje nem az anyját jelentette föl az apai hagyaték 120 ezer koronás hiánya miatt, hanem ismeretlen tettesek ellen kezdődött a vád, de az eljárást végre becsüztették.

A tárgyalás folytatását holnapra halasztják.
Az elnök: Holnap, a vasárnapra való tekintettel csak felolvasó ülést tartunk. (Derűltség.)

KÜLFÖLD.

A görög forrongás. Athent ma is antidinasztikus szellő lengeti át. A szárazföldi hadsereg fiatalabb tisztjei az egész dinasztianak rövid uton való eltávolítását követelik és Athén lakossága velük szimpatizál. A királyi pár még mindig Katosban, Kephissia kirándulohely közelében tartózkodik. A Kephissiből Katoibába vezető utakat a katonaság megszállva tartja. Épp úgy, mint a szárazföldi hadseregnél, a tengerészetenél is nagy a nézeteltérés a tisztek között. A szárazföldi és tengeri hadsereg két pártja van oszolva és a kormány tanácstalanul áll köztük.

A király ma egy újságírónak a következőket mondotta:

— A görög derék nép és nemes tulajdonságokkal bír. Egészséges gondolkodása és nemes intelligenciája le fogja győzni az összes nehézségeket. A gyorsaság és biztonság, amelylyel a tengerészetben előfordult inozidenst elintézték és az egyöntetűen szigorú ítélet, amelyet mindenki az örűltég ezen aktusára kimondott, mutatják, hogy a lakosságunk hazafiassága és józan esze érintetlen maradt. Megingathatatlanul bízom a jövőben és Görögország boldogulásában. A jelenlegi nehézségek békés és nyugodt megoldást fognak találni. Ezt remélem és ebben bízom.

Berlinből jelentik: Szemben azon külföldi jelentésekkel, amely szerint *Vilmos* császár a görög királyi családjának adott bizonyos tanácsokkal beavatkozott volna a görög válságba, a „Süddeutsche Reichskorrespondenz“ Berlinből a következőket írja:

A német politika Görögországgal szemben jól megfontolt tartózkodást tanúsít és így annál inkább kell feltűnnie annak, hogy folytonosan megkísérlik a görög válság alakulásába való német beavatkozás gondolatát ébrentartani. Ha van valamely kívánságunk, ez az, hogy Görögország saját erejéből találja ismét meg a normális alkotmányos élet útját. Hogy ehhez hozzátartozik a dinasztia megtartása is, ez nem kívülről erőszakolt követelés, hanem megfelel a hellenizmus érdekeinek.

Pyramylios tengerészhadnagyot, *Typaldosa* személyes barátját egy csendőrszázados letartóztatta, mert rábizonyult, hogy része volt a zendülésben. A katonai liga több tagjának letartóztatása is közszöbör áll. A király Patrasba és onnan Korfuba fog utazni. A trónörökös karácsonyra várják vissza.

Milovánovics a kereskedelmi szerződésről. Milovánovics szerb külügyminiszter, aki ez idő szerint Rómában tartózkodik, a Figaró tudósítójának a következőket mondta:

— Utazásom eddigi folyamán csak kedvező benyomásokat nyertem. Bécsben biztató dispozicióval találkoztam és semmi okom sincs arra, hogy a bécsi külügyi hivatal őszinteségében kétkedjem. Azt hiszem, hogy a kereskedelmi szerződés lehetséges volna, de az osztrák és magyar agráriusok nagyon megnehezítik a megoldást s a kormánynak nincs módjában, hogy kompenzációt adjon. Egyébiránt a kereskedelmi viszonyoknak ma nincs többé az a jelentősége, mint egykor. Régebben élet- és halálkérdés volt ránk nézve, de most várhatunk. Igaz ugyan, hogy politikai okokból jobb volna szerződéseket kötni, amelyek konfliktusoknak elejét veszik, de gazdasági szempontból ez a kérdés nem izgat többé. Általában véve már hozzászoktunk, hogy *Ausztriával és Magyarországgal kereskedelmi szerződés nélkül éljünk.*

Don Jaime manifestuma. Don Jaime herceg trónkövetelő, Don Carlos fia, aki eddig nem adott életjelt magáról, manifestumot bocsátott ki, amelyben kijelenti, hogy *a karlisták Maura volt miniszterelnök pártját fogják támogatni.*

Kutassy balesete.

Lezuhant a magyar repülőgép.

Budapest, november 6.

Könnyen végzetessé válható baleset érte ma délelőtt Kutassy Agost doktornak, a magyar aviatikusnak a repülőgépét. A repülőgéppel Kutassy már napok óta kísérletezik a rákosi lovassági gyakorlóterén, Dufour francia mérnökkel, aki a Farma-gyár mérnöke. A biplán rövid ideig repült ma a levegőben, aztán hirtelen lezuhant. Az esést egy lovasist okozta, aki egyenesen nekilovagolt az aeroplánnak. Dufour az erős szélben kénytelen volt gyorsan megfordulni, fordulás közben pedig egy erős szélroham a földre nyomta az aeroplánt. Dufour kibukott az üléséből, de szerencsére volt annyi jelenléte, hogy a motor gyújtókészülékét elzárja és ezáltal megakadályozza azt, hogy a gép fölrobbanjon. Így szerencsére nem történt nagyobb baj és a jövő héten már újra felszállhat rajta Kutassy.

A baleset részletei a következők:

Ma délelőtt a gyakorlóterén, ahol az aeroplán csarnoka áll, nagyon sokan összegyűlekedtek, hogy tanúi legyenek dr. Kutassy Agost felszállásának.

Kutassy, aki igen gyakorlott aviatikus s aki Franciaországban számos bravuros repülést végzett, kijelentette, hogy a szeles idő nem alkalmas a felszállásra. Becslése szerint a szél sebessége másodpercenként 10—12 méter, ami igen erős, mert már a leghíresebb aviatikusok is meggondolják, hogy nyolczméteres szélben felszálljanak-e. A repülőgépet mindazáltal kivitték a csarnokból a szabadba, mert a Farma-gyár képviselője, Dufour meg akarta kísérni a felszállást.

A szemlélő csak négy métert mutatott ugyan, de nyilvánvaló volt, hogy a műszer elromlott. Bár nemcsak Kutassy, hanem többen is le akarták beszélni Dufourt vállalkozásáról, a vakmerő francia mégis nyeregbe ült. Ekkor tizenegy óra volt. Elindították a motort s a repülőgép nekiszaladt a mezőnek, majd lassan elvált a füves földtől s két-négy méter magasságban repülni kezdett. A közönség éljenzett, tapsolt. Szemben a széllal is pompásan repült, ingadozás nélkül, ami a Farma-gép jóságát bizonyította. Az első fordulóban kétszer is érintette a földet, mert a nagy szélben nem akart magasra emelkedni. Már mindenki azt hitte, hogy baj nélkül mulik el a vakmerő vállalkozás. Dufour azonban nem elégedett meg a sikerrel, nem állt meg az első körnél, ami haimadfél kilométeres utnak felel meg, hanem folytatta utját a levegőben. Ismét megtett fél kört. Ekkor történt a baleset. A gyakorlótér körül számos huszártiszt és tüzérszt löhátról nézte a nagyszerű mutatványt. Egyikük, egy csukaszürke zubbonyos tiszt azonban közelebről jhajtván látni a röpködő csodát, belovagolt a tere s egy dombon ficzánkoltatta a lovát, éppen azon a ponton, amely utjába esett az aeroplánnak.

A közönség már pillanatokkal előbb megsejtette a veszedelmet s integetett, kiáltozott a lovasist felé, hogy gyorsan távozzék, mert közelik a repülőgép. Ugy látszik, hogy a lovas vagy nem volt ura a propeller zakatolásától nyugtalan paripának, vagy abban a hitben volt, hogy a repülőgép megötte fog elszállni, mert nem ment le a dombról.

A biplán most közvetlenül a lovas elé érkezett. Dufour is kiáltozott rá, de hasztalan. A francia mérnök, nehogy elsodorja a lovas, kénytelen volt hirtelen balra fordulni. Bizonyosan sikerült is volna ez neki, ha szélesödés az idő, de a tíz-tizenkét méteres szélben egyszerűen önfeláldozás volt Dufourtól, amit megeselekedett.

A hirtelen fordulatnál a csapó szél lenyomta az aeroplán bal alsószárnyát a homokos földre, amitől a repülőgép jobbra billent, majd orra bukott. A közönség megdöbbenéssel látta, amint a repülőgép a két-három méteres magasságból lezuhant. A hatalmas zökkenéstől a pilóta kibukott üléséből. A motorból láng csapott ki. Mindenki katasztrófától tartott, de Dufour nem vesztette el fejét, hanem fektében hátrahajlott a földön s el-

zárta a motor gyújtókészülékét. A repülőgép, mint egy szárnyaszegett madár terült el a földön.

Kutassy, aki automobilon követte a repülőgépet, rögtön ott termett a baleset helyén. Megölelte Dufourt s nem kisergett anyagi kárán, hanem örvendezett, hogy barátja épen került ki a bajból. A magyar aviatikus, aki tanuja volt Franciaországban Ferber kapitány szerencsétlen halálának, kijelentette, hogy Dufour is ugy járhatott volna, ha Voisin-féle gépen ül. A Voisin-féle biplánon és a többi rendszerű aeroplánon is az aviatikusok egy szekrényyszerű ülésben foglalnak helyet, amelyből lezuhanáskor nem tudnak kiszabadulni s ki vannak téve annak, hogy a farudak és a gépkarörészek fölnyársalják. A Farma-féle biplán, tehát Kutassy gépe az egyetlen, amelyen az ülés elöl nyitott s az aviatikus a lezuhanáskor kiúthat belőle anélkül, hogy a különféle foggantyúk és rudak keresztül döfnél.

A repülőgépben esett rongálás három-négy nap alatt helyrehozható. Alvása törött össze, alsó szárnyfölkülcé lett foszlányos, propellerje szakadt darabokra, de felső és hátsó része ép. Legértékesebb része, a Vivinos-motor nem sérült meg. A anyagi kár alig ezer korona. Kutassy a jövő héten kedden, vagy szerdán már megtetheti első útját a helyreállított repülőgépen.

A Petőfi-ház.

Budapest, november 6.

A magyar irodalom nem igen panaszkodhatik poéta-szegénységről. Nem kezdődött ugyan valami tulságosan korán az e fajta munkálkodás minálunk, hiszen régi közmondás, hogy a kardcsattogás között hallgatnak a muzsák, de, hogy megkezdődött: jöttek is egyre sokasodó csapatban az írók. A középiskolában eleget kinlódunk a nevük, a munkáik betanulásával, pedig, igazában, vajjon hány él még igazán a halhatatlanok közül? Talán öt. Talán hat. Talán hét. (S ezek javarészt de minden egyébként tartották kortársaik, csak éppen nem halhatatlannak!)

Petőfi e között a hét-nyolcz poéta között van s hogy ezt akkor emlegetjük, amikor az ereklyemuzzeumát avatják fel: nem hiabavaló beszéd. Petőfi nem tartozott a népszerű poéták közé, — még halála idején sem. A fiatalág egy kis része rajongott érte, de a „mértékadó“ irodalmi fórumok nem nézték őt igazi poétának, — tanu rá Gyulai Pál, aki 1854-ben még nagyban védelmezi a kritikuskal szemben és küzd az elismertetésért. Ettől kezdve napról-napra nő és ragyogóbbá válik a neve, — ám a skeptikus nyugodtan mondhatta: csak szeszély, csak hangulat az egész. Gyöngyössi István is lön olyan híres, ha nem híresebb, pedig hát Gyöngyössi nem tartozott a nagy poéták közé...

Ám a hír, a dicsőség: nem muló hír, nem muló dicsőség volt. A tömeg szeretete nem érdemtelent ölelt körül. Hatvan év telt el azóta, hatvan hosszú év: ha tévedett volna a tömeg, lábrándult volna. Más már a látása, más az érzése, más a mai ember minden porczikája, kieserelődött már teljes egészében — és ha ennek daczára Petőfi még mindig él, még mindig a legkedvesebb és legnagyobb poétája a magyar népnek: akkor ez azt jelenti, hogy az emberek lelkének olyan érzéseit, olyan hurjait, olyan belső hangjait ütötte meg, melyek túl vannak és kívül állnak minden változáson, kieserelődésen, átalakuláson. Az emberi szenvedélyek mélységeihez jutott el Petőfi — oda, ahova csak az igazán nagyok jutnak el. A halhatatlanok.

Meg kell ezt állapítani most hidegen és nyugodt objektivitással, bármennyire természetesnek is látszik egyébként; meg kell ezt állapítani, hogy kellőleg méltányolhassuk a Petőfi-Társaság — s ennek élén különösen Hercegg Ferencz és Kéry Gyula — érdemeit, mikor lankadatlan buzgalommal és ernyedetlen igyekvéssel végre létrehozták a Petőfi-házat. Mert — hiába — a magyar nép befogadhatta és befogadta Petőfit a szívébe-lelkébe; lelkesedett és lelkesedik érte; de tenni is valamit, amikor aprólékos, fáradságos munkáról volt szó: ez — ősi magyar szokás szerint — már

nehezen ment. A Petőfi-Társaság éveken át tartó, lelkes, önfeláldozó munkálkodása kellett ahhoz, hogy végre létesüljön a Petőfi-ház, egyik méltó etappe-jául annak a hatalmas kulturális munkának, amelyet a Társaság végez az irodalomban és Petőfi emlékének ápolásában.

Steinheilmé birái előtt.

— Az inas a gyilkosságról. —

Páris, november 6.

Jóllehet a Steinheil-per tárgyalása eddig, a Lefebvre színész incidensétől eltekintve semmi olyan nevezetese se hozott, amit már a gyilkosság óta ne tudtunk volna, a párisi lapok hasábkot föltenek meg a tárgyalás részleteivel. A sajtó tette meg „a tragikus özvegvet“ Franciaország ez idő szerint legérdekesebb személyiségévé.

A „szép“ özveggy egy évet töltött fogságban és az egykor csábító szépsége sokat szenvedett e hosszú idő alatt. Madame Steinheil arca beesett, mély redő vésődött szemöldökei között az orra fölé. Vonásai élesebbek és arca lefogyott. Szóval — megvénült. Csak a szürke szemének van meg a régi varázsa s bágyadt tekintete valami szelid hájt ad neki. Ellenben arczéle kemény és közönséges.

Madame Steinheil tökéletesen uralkodik magán és minden mozdulata ki van számitva. A tárgyalási termet szinpadnak tekinti, amelyen — játszik. Madonna módjára tudja a szemét fölvetni, mintha minden szentet tanuként akarná felhívni ártatlansága bizonyítására. De tud rendkívül heves és szenvedélyes lenni. Minden idege remegni látszik és hangja, melyet a tárgyalás kezdetén alig lehetett hallani, ez a hajlékony, még mindig gyöngéd, szép hang, erős drámai lendületre is képes.

A szép vádlott konok kitartással adja az ártatlant és üldözöttet s fegyvere a mesteri árnyalás. A harag és felháborodás után zokogáshoz folyamodik; majd vad és szilaj, majd pedig megadó, vagy esendesen turbékoló. Kézmozdulatai előkelők, fekete szegélyű, finom zsebkendőjét sokszor tartja szeme elé és keccesen támaszkodik balkarjára. Minden pózában — az örök nő marad.

A tárgyalás kezdete előtt nagy volt a tolongás, hogy Steinheilmet láthassák. A hányszor egyike az irigyelt szerencséeknek a teremből kilépett, a kíváncsiak tömege e kérdéssel ostromolta:

— Szép? ... Csinos?

És többnyire így hangzott a felelet:

— Becsületesre nem szép... nem is csinos.

De azért nem kevéssé imponál a szívósága, melylyel szünetlenül ismétli:

— Semmi közöm a gyilkossághoz!

Mielőtt a tárgyalás első napján zárkáját elhagyta, egy csésze teát ivott és két lágy tojást evett.

— Erőt kell gyűjtenem a védekezésemhez, — mondta. — Nem magam, hanem leányom miatt kötelelsem védekezni.

Amikor pedig czellájába visszatért, egy csésze huslevessel kinálták meg, de ő egy kézmozdulattal visszautasította, ágyára fektült és néhány percz múlva már mélyen aludni látszott.

De Valles törvényszéki elnök sok ellenséget szerzett magának az által, hogy szigoruan intézkedett a belépőjegyek kiadása körül. Még a legközelebbi rokonaitól és barátaitól is megtagadta a jegyeket, sőt az igazságügyminiszter is hasztalan lépett közbe egy külföldi diplomata érdekében. Nők egyáltalában ki vannak zárva a tárgyalási teremből, de csakis ily módon lehetett azokat a kínos tüntetéseket és szenvedélyes jeleneteket elkerülni, melyek rendszeren a párisi tárgyalások menetét meg szokták akasztani. Egyesek mindenféleképpen megkísérlik a terembe jutni, de a kérielhetlen ellenőrzés minden furfangot lehetetlenné tesz.

A szenzációs per nemcsak Lefebvre, a kis

vidéki színész fejét zavarta meg. Egy ügyvédet például, a tárgyalás első napján, egy nő rohanta meg a kapuban.

— Madame Steinheil akárom látni! — szólt titokzatosan.

— Miért?

Az asszony ujját ajkára nyomva és egy iratesomóra mutatva, suttogta:

— Pszt! Meggyőző bizonyítékokat hozok!

— Kitől kapta azokat?

— Szent Teréztől.

— Hogyan... Szent Teréztől?

— Igen. Szent Teréz — az anyám.

Természetesen rögtön felismerték, hogy eszelős és eltávolították.

Mennél előbbre halad kölömben a tárgyalás, annál inkább elkápráztatja Steinheilné a bíróságot nagy színésztalentedével. A tegnapi tárgyalás első részén kizárólag a gyilkosság éjszakájáról esett szó, csak aztán került sorra a Steinheil-pár anyagi helyzete. A vádlott díszekedett vele, hogy kitűnő gazdasszony volt mindig, amit az elnök a feljegyzésekből elismert és megerősített. Majd a gyilkosságot követő reggelre térítette az elnök a kihallgatást és a vizsgálat adataiból megállapította, hogy Steinheilné a szörnyű éjszaka után való hétfőn reggel, mikor Couillard inas belépett szobájába, sem férje, sem anyja felől nem tudakozódott.

A védő tagadja ezt, Steinheilné pedig azt hozza fel mentségül, hogy nem mehetett férje szobájába, mert a jelenvolt orvosok nem engedték. Az elnök azonban megállapítja, hogy akkor az orvosok még meg sem érkeztek.

E jelenet után Steinheilné sirögöcsöt kapott s fel kellett függeszteni a tárgyalást. Jó hosszú idő telt bele, míg folytatni lehetett a vádlott kihallgatását s azt be is fejezték. Teljes három órán át tartott Steinheilné vallatása, aztán sorra kerültek a tanuk.

A mai nap.

Ujabb taktikája Steinheilnének, hogy mindenképpen gyöngéd anyának akar mutatkozni. Mikor az elnök kérdőre vonta, hogy miért kevert a sulvos gyanuba ártatlan embert, Steinheilné azt válaszolta, hogy leányára való tekintettel tette. Az ékszerekkel való gyanus manipulációk oka is a kis Márta volt s erről Steinheilné a következőket mondta:

Nem akartam, hogy Mártám megtudja, hogy az ékszereket szeretőimtől kaptam. Bizonyára nem minden leány olyan érzékeny, mint az én Mártám. Az a Márta, aki köztem és Borderell között az érintkezést közvetítette távolról sem ilyen érzékeny. És az is bizonyos, hogy ha úgy élt volna, mint a hivatászerű nők anyai és olyan szép ékszerem volna, hogy a hercegnők is megirigyelnének érte.

Aztán szóba kerültek azok a hazug elbeszélések, amelyeket Steinheilné a lapokba juttatott, hogy másokra terelje a gyanút.

— A sajtóra nem haragszom — mondotta a vádlott, noha a hírlapírók vették rá, hogy Couillardot gyanúsítsam és aztán Wolf Sándort, akit emiatt le is tartóztatták, de ugyanakkor fogtak el engem is és megkezdődött az én borzasztó mártíromságom.

A rendőrök közül csak Buchotte rendőrbiztos vallomása volt jelentős, aki a gyilkosság után való reggel elsőnek érkezett a Steinheilék házába és mindjárt elmondta:

— Itt nagyon tiszta munkát végeztek. Ez a rend a rendetlenségben semmi esetre sem vall apachok durva kezére!

A mai tárgyalás kezdetén kölömben Steinheilné kihallgatása bevégeződött és most sorra felvonulnak a tanuk. A rendőrök vallomása jelentéktelen volt és Couillard nem mondott semmi újat, Steinheilék volt inasa típusa a férfiselédnek.

Az elnök felszólította, hogy beszélje a' a gyilkosság éjszakáján és másnap reggel történeteket. Couillard azt felelte, hogy az éjszakáról semmit sem tud, mert mélyen aludt fönn az emeleten a szobájában, ahová a hang sem hat el. Olyan bizonytalanul, akadózva és halk hangon beszélt, hogy az elnök többször figyelmeztette és biztatta, hogy beszéljen hangosabban. Mikor reggel lejött, hallotta urnőjének szavát: Remy! Remy! Ugyanolyan han-

gon szólította őt, mint máskor, kiáltása nem árult el félelmet vagy izgatottságot.

— Bementem — folytatta Couillard — de semmit sem láttam.

Elnök: Mikor volt ez?

Couillard: Aznap majdnem egy egész órával hamarabb keltem föl, lehetett úgy háromnegyed hat óra, mikor lementem az urasághoz. Madame hívására besiettem az öltözőszobába, de nem találtam ott. Benyitottam a hálószobába és akkor láttam, hogy urnőm az ágyhoz van kötözve. Hamar elváltam a köteleket előbb a lábán, aztán a karján. Az ágy nagy rendetlenségben volt, a takaró visszavetve egészen urnőm térdéig. Nem volt szorosan megkötözve és könnyen elvághattam a zsinort zsebkéssel.

A védők figyelmeztették a tanut, hogy elbeszélése ellentmond annak, amit a vizsgálat során ő maga vallott és amit az imént a kihallgatott rendőrök mondtak.

Elnök: Nem voltak a vádlott karjai a feje fölött lekötözve?

Couillard: Nem, a mellén átkulesolva voltak. Az ablakhoz rohantam és segítségért kiáltottam.

A védők egyike figyelmezteti a tanut, hogy a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy Steinheilné karjai a feje fölött voltak lekötözve.

Couillard: Azt én nem mondhattam, mert hazugság lett volna.

Az elnök elrendeli a vizsgálati jegyzőkönyvek felolvasását, amelyekből kiderül, hogy Couillard akkor egészen másképp vallott.

Az egész jelenet alatt Steinheilné gunyosan mosolygott Couillardra.

Lefebre orvos volt a következő tanu, aki elmondta, hogy Steinheilné megkötözését vállaltasakor, tehát hivatalosan nem állította szélhámosságának. Lehet, hogy mondta ezt, de csak orvoskollegái előtt, a rendőrbiztosnak efféle nem mondott.

— Ha nem is beszéltem szimulálásról, mert hiszen nem volt jogom itéletet mondani, de állíthattam, hogy a megkötözés nagyon laza volt, a madzag nem vágott be az asszony testébe, nyomot nem hagyott.

Még egy orvostanút hallgatott ki a bíróság arról, hogy minő volt az a vattaköteg, amelyet Steinheilné szájába gyömösöltek. Ez az orvos azt állítja, hogy a vattát Steinheilné a kezében tartotta s nem lehetett a szájában, mert nem volt nyál.

Ezzel végeződött a mai tárgyalás. Holnap szünet lesz és csak hétfőn délben folytatják a pört.

TÁVIRATOK.

A bolgár királyné Bukarestben.

Bukarest, november 6. A bolgár királyné a legszigorubb inkognitóban a királyi pár látogatására ideérkezett. A vendégek a király, a királyné és a trónörökös pár Peles-kastélyba kísérték.

Cook anyaga.

Kopenhága, november 6. Az egyetemi tanács ma délelőtt elhatározta, hogy a washingtoni földrajzi társaság azon kérését, hogy képviselői résztvehesenek dr. Cook okmányainak megvizsgálásában, a következő távirattal intézi el: Az egyetem nem kívánja a felajánlott küldötték részvételét, mert feltételezi, hogy dr. Cook anyaga a vizsgálat után más tudományos intézményeknek is rendelkezésére fog állani.

Közgazdasági táviratok

Amerikai tőzsdék zárata

		Newyork.		
		nov. 6.	nov. 5.	nov. 4.
Buza	helyben	121%	120%	120%
	decemberre	110%	109%	109%
	májusra	109%	108%	108%
Tengeri	decemberre	69%	69%	69%
	májusra	68%	68%	68%
		Chicago.		
Buza	decemberre	103%	101%	101%
	májusra	102%	101%	101%
Tengeri	decemberre	58%	58%	58%

Newyork, november 6. Gyapot Newyorkban, helyben 14.35 (14.70). Gyapot decemberre 14.20 (14.30). Gyapot február 14.35 (14.50). Gyapot New-Orleansban, helyben 14% (14%). Petroleum Stand white Newyorkban 8.05 (8.15). Petroleum Stand white Philadelphianban 8.05 (8.15). Petroleum Refined in Cases 10.45 (10.55). Petroleum Credit Blancs at Oil City 1.48 (1.53). Zsir Western steam 13.40 (13.00). Zsir Rohe és Brothers 13.60 (13.40).

Chicago, november 6. Zsir novemberre 12.75 (12.70). Zsir január 11.75 (11.75). Szalonna short clear 11.12 (11.12). Sertéshus január 20.12 (20.07).

Az eredeti „Pillangó kisasszony.”

Puccini „Pillangó kisasszony”-ának szövege könyve meghatóan őszinte. Legalább a címlepel. Nem hallgatja el, hogy azt a librettót „Long John L. nyomán” szabdalják és fűszerezték össze operai célokra. És el lehet róla mondani, hogy becsületes, tiszta, rendes mesterembermunka.

A librettisták öntudatos büszkeséggel verhetik a mellüket és az opera világsikerének jó nagy részét Puccini muzsikája mellett a maguk számlájára is írhatják. De ki gondol a „Madame Butterfly” zenéjének hanghullámai hallatára, a már régóta elfelejtett amerikai származású novellára, mely a dalmü könyvhöz olyan értékes anyagot nyújtott.

Long John Luther műve Európaszerte úgy szölván ismeretlen volt. Ekkor egy bécsi író — Trebitsch-Stein Marianna — lefordította az érdekes novellát. A szerző, a fordítás jogáért hozzáfutó fiatal hölgynek hosszabb levelet írt, melyben több figyelemre méltó dolgot mond a művéről.

Szerénységében az elbeszélés fővársát annak a naiv „Slang”-nak, — „Egyesült Államokbeli” nyelvjárásnak tulajdonítja, melyet Cso-Cso-Szan, a „Japan Gretchen” használ, annak a „pigeon-English”-nek, melyet Egyiptomtól Japánig az egész Keleten beszélnek.

Aki a novellát szeretettel olvassa, csakhamar arra a meggyőződésre jut, hogy a tisztán emberi szépségei sokkal értékesebbek és hogy a kis japáni nőt az irodalom klasszikus nőalakjai közvetlen szomszédságában illeti meg hely. A történet tényleges háttérét ebben az esetben csakugyan közismertnek kell tekintenünk. Az opera-libretto híven követte a novellairól nyomait.

Cso-Cso-Szan Pinkerton amerikai tengerésztiszt nevére lesz. A férj rövid szerelmi tavasz után elhagyja nejét és a hazájába visszatér. Cso-Cso-Szan kis gyermekével és egy cseléddel otthon marad s várja a hűtlent, aki megígérte, hogy visszajön, amikor a vörösbegy fészket rak. És semmi se képes bizalmát, hitét megrendíteni.

Pinkerton csakugyan visszatér Japánba, csak hogy egy másik feleséget, egy szőke amerikai nőt hoz magával. Ekkor Cso-Cso-Szan meg akar halni és mellébe döfi azt a kardot, melynek pengéjén ez a felírás ragyog: „Haljatok meg becsülettel, ha nem élhetek becsületben.”

A librettistának nincsenek is mélyebb aggályai. Cso-Cso-Szan megcsókolja gyermekét. Künn Pinkerton kiáltja: „Butterfly! Butterfly!” A szegény pillangókisasszony az ajtóhoz vándorog, hogy kinyissa, de ereje elhagyja és meghal.

A novellista nem keresi ennyire a hatást. Nála hiányzik Pinkerton megbánása és büntudata, valamint Cso-Cso-Szan meghalási szándéka sem látszik olyan megmásíthatatlannak. Az igaz, hogy földieket megtanították meghalni, de az az idegen — aki mindenévé lett — viszont arra tanította, hogy az élet szép.

Sajátságos végzet. Még csak most tudja, milyen szomorú meghalás. Pinkerton jött és mindennek, mindenkinek a helyét foglalta el... maga után semmit se hagyott... csak a gyermekét.

„A Baby sírva mászott ölébe. Hü cseléde hozzá sietett és bekötözte sebeit.”

Igy végződik a novella. Kevésbé tragikusan, de talán kegyetlenebbül.

Nagy tűz az Operával szemben.

— A „Drechsler-palota“ égése. —

Budapest, november 6.

A m. kir. Operával szemben, az Államvasutak nyugdíjintézetének palotájában, ma este kilenc óra után hatalmas lángugarak csapódtak ki a tetőzetből.

Az Andrassy-ut ebben az időtájtban mindig elég népes, de ma szombat este is volt, az emberek ellepték a kávéházakat, a vendéglőket, (melyek ezen a tájon egymás hátán vannak) más városrészekből is érrefelé özönlének haza a vacsoráról jövő emberek s így a hatalmas épületéből kicsapódó lángok, az éjszaka sötétjében kivörösödött égbolt s a pirosan hőmpolygó füst-hullámok rettenetes pánikot okoztak messzire, az egész környéken. A körutakról, a kávéházakból, a vendéglőkből s a magánlakásokból egy pár másodperc alatt ezrveitódult az utcára a publikum, s mert első pillanatra csak körülbelül tudott tájékozódni a tűz helyéről, a legremszebb feltevésekben tobzódott. Az egyik csoportban azt kiáltották: „Az Opera ég és talán ezer meg ezer ember jajgat a lángok között!“ A másik csoport annyit biztosan vélt megállapíthatni, hogy a tűz az Andrassy-utnak nem az Opera-oldalán van s ebben a csoportban azt hangoztatták, hogy „alighanem a Párisi Áruház új építkezése gyulladt ki!“ Aztán a muzikra gondoltak, melyekben vajmi könnyen támadhat tűz. Talán egy moziból indul ki a félelmes kivilágítás. De minden találgatás csak rémképeket festett a megriadt tömegek lelke elé s a Ringszinház katasztrófájára, a Párisi Áruház égésére, épületomlásra és emberhalálra gondolt minduntalan a felizgatott fantázia.

Szerencsére, ekkora katasztrófát nem kell följegyezni az utolsó napok torló szenczáczióinak krónikájába. De a veszedelem csakugyan nagy volt. A lángtenger abból a városzerte ismert palotából áradt ki, melynek pinczéjében és földszintjén a Bokros-féle vendéglő és egy nagy kávéház is van. Ezek zsúfolva voltak közönséggel. Csak az ut szélességével elválasztva ott áll az Opera is, mely szintén tele volt közönséggel. És alig husz lépésre van a tűztől van az Andrassy-mozi, melyben szintén nagy közönség szorongott. És ilyen embersokaság feje fölött gyulladt ki a palota három kupolás tetőzete. Valóban, a legnagyobb szerencse, hogy egyetlen veszedelmes helyen sem vesztették el az emberek lélekjelenlétüket s úgy az Operából, mint a veszélyeztetett moziból és vendéglőből csendben és rendben távozhattak el a közönség. De a gyönyörű palota egész tetőzete leégett s hogy nagyobb katasztrófa nem történt, az csak annak köszönhető, hogy a tető alatt erős betongerendázat volt, melyen az égő zsaratnak kárt nem tehetett. A három kupola azonban, melynek bordázata szinte aranyba mártva izzott, mint három nagy korona, a sötét éjszakában: csakhamar beomlott s ekkor nagy szikrazápor vert le a magasságból.

Az ijedség, a rémület, a fantázia borzongása nagyobb volt, mint a tényleges veszedelem és a tényleges kár. És jó, hogy így volt. Mert nagyobb embersokaság ekkora veszedelem közelségében még ritkán tanvázott, mint ma este az, amely az Operában, a szomszédos moziban s az égő ház földszinti és pinczevendéglőjében szorongott. A veszedelem szerencsésen elmúlt, de a város szívében, az Operával szemben üszkösen, feketén mered az égnek egy gyönyörű palota tetőzete.

„Ég a Drechsler!“

Féltiz tájban az Andrassy-utra ráfekvő esti sötétséget hirtelen világosság szakitotta meg. Az Opera tájékáról vastag füstfelhőbe burkolt lángok csaptak fel a magasba, mindig szélesebben, mindig magasabban. Egy pár perc telte csak el és a lángok már óriási magasságra lobogtak föl, a rőt-vörös fény világította meg óriási körben a várost. Az emberek pánikszerű riadalommal rohantak a tűz felé és féltiz után egy pár perczel már az egész város tudta, hogy: „Ég a Drechsler-pa-

lota!“ És mintha óriás mágnes lett volna a Drechsler magas tornyáról világító tűzszlop, úgy vont magához az utcai embereit. Nagy gyűrű vette körül az égő ház területét, ezer meg ezer ember tolongott az Andrassy-utnak az Opera körül levő részén. A rendőrség a tolongó, ijedt, kíváncsi embereket felszorította a járdára, de a tömeg át-át törte a kordont és nézte az égést, mint valami isteni színjátékot.

A tüzet először a posztoló rendőr vette észre, aki azonnal telefonhoz sietett és értesítette a rendőrséget és tűzörséget. Minthogy a tűz hirtelen, ugyszólván egy pár pillanat alatt terjedt el, egy időben többen vették észre a legelső lángokat. Zólyomi rendőrfogalmazó, aki az Operában volt inspeksiós, szintén értesítést küldött mindenfelé a tüzről, továbbá Kersztessy fogalmazó is, aki azonnal rendőri kirendeltség megérkezése iránt tett intézkedéseket.

Nem szól a telefon.

A tűzoltók a tűz kitörése után jó tíz perczre érkeztek csak meg a tűz színhelyére. Ennek az aránylag lassu kivonulásnak az oka az, hogy azok az emberek, akik telefonon értesítették a tűzoltóságot a tüzről, nem tudtak összeköttetést kapni. A központ nem válaszolt. Ezt a tényt több részről megállapították. Mindazok, akik jelenteni akarták a tüzet, ugyszólván egyöntetűen jelentették ki, hogy sem a tűzoltókkal, sem a rendőrséggel nem tudtak összeköttetést kapni. Diner Ákos rendőrkapitány, aki a tűz kitörésekor szintén az elsők között volt, akik a lángokat észrevették, a következőket mondotta Boda Dezső főkapitánynak, aki szintén megjelent a tüznél.

— Több helyről akartam telefonálni a tűzoltóknak. Kávéházból, máshonnan, de egy helyen sem válaszolt a központ. Valószínűleg ez az oka annak, hogy a tűzoltók kivonulása annyi időt vett igénybe.

Boda főkapitány erről az esetről holnap reggel jelentést tétet magának és az ügyben vizsgálatot indít.

A tűz kitörése.

A tűz este kilenc óra huszonöt perczre tört ki, a Drechsler-palotának a tetőzetén. A Dalszinház-utca és a Szerencsen-utca sarkán, dr. Politzer Gyuláné lakása fölött. A tűz valószínűleg sokáig lappanghatott a padláson, mert amikor a tetőzeten az első lángok kicsaptak, egy pillanat alatt lángban állott az egész tető. A tűzoltóság és a rendőrség körülbelül egyszerre érkeztek meg a helyszínére, de kivonult a hatvannyolcas gyalogezred is a közeli laktanyából. A tűzoltóságtól először a helyszínére és azonnal megtette az előkészületeket az oltásra.

Először is a lakókat küldték ki az égő házból. Beniczky rendőrkapitány végigjárta a harmadik emeleti lakókat, akiket azonnal kilakoltatott. Politzer Gyuláné, akinek a lakása fölött a tűz kitört, beteg fekiúdt, úgy, hogy öt is, valamint a két gyermekét a mentők szállították el. Ugyancsak a mentők vittek el egy asszonyt, aki a tűz kitörésekor epilepsiába esett. De kilakoltatták a ház többi lakóit is. Huszonnyolcz lakója van az Andrassy-ut huszonötödik számú háznak. A bérlők:

Singer Kamill MÁV. főmérnök,
Weber Jakab kereskedő,
Hegedűs Zsigmond kereskedő,
Ponger Béla könyvvezető,
Wanák András kereskedő,
Özv. Gerde Mórné magánzóno és
Politzer Gyuláné,

akinek a lakása fölött a tűz kitört

A tűz hirtelen gyorsasággal terjedt el. A rendőrség részéről kivonultak dr. Boda Dezső főkapitányon kívül Jeczenszky hatodik kerületi kapitány, dr. Lukács Kálmán fogalmazó és egy szakasz gyalogos és lovasrendőr. A tűzoltók Szerbovszky Szaniszló tűzoltóparancsnok és Janicssek tűzoltófelügyelő vezetésével teljes számban vonultak ki. A mentőktől két kocsi jött tiz hordágygyal és huszonnégy emberrel. Megjelent a tüznél Hárcey István polgármester és Almády tanácsnok is.

Hogyan keletkezett a tűz.

Hogy mi okozta a tüzet, azt egyelőre teljes határozottsággal megállapítani nem lehet. A ház-mester azt állítja, hogy délután négy órakor az egyik lakónak, Heitler Hugónak a cselédje fölment a padlásra. Ha ő okozta a tüzet, esetleg vigyázatlanságból, akkor az az ötórás időköz, amely a kitörésig eltelt, megfelel a valószínűségnek. Blaschnek Hugó tűzoltóparancsnok munkatársunknak azt jelentette ki, hogy valószínűnek tartja, hogy a tűz négy-öt órán át lappanghatott a padláson, ennyi idő szükséges arra, hogy olyan nagy területen elterjedjen az égés. Csakis így magyarázható meg, hogy alig jelent meg az épületen az első láng, egyszerre végigfutott a tűz az egész tetőzeten.

Az égés.

Féltiztól kezdve féltizenkettőig az Andrassy-ut egy részét vörös fény világította meg. Dühöngve kigyóztak a lángok a magasba, a szomszédos házak ablakán kísérteties pirossággal verődött vissza a tűz reflexe és a sziporkák, mint valami csudálatos eső, úgy szóródtak le a párkányról. A füstgombolyag, amely átölelte a lángokat, néha megnyílt és ekkor látni lehetett az égő fagerendákat, a lilába játszó üszköt, meg egy-egy diadalmasan kinyuló, grandiózus lángoszlopot, amely egyetlen kigyózással emeletnyire szökik föl a levegőbe. És a füst lassanként leszáll az utcára, elborítja az embereket és nehézzé, terhessé teszi a levegőt. Az utca kövezetét folytonosan locsolják, ráhulló szilánkok vöröses egyszerre meghal, amikor a közelébe ér. Főnt pedig elérkezik az összeomlások ideje, recsereve, zörögve hullanak az átégett, megüszkösödött részek egymásra. A párkányon, amely a tűz alól sötétben bámul az utcára, átbuknak a fönt összeesett épületdarabok, — borzalmasan szép tüzijáték, amint egy-egy nagyobb égő darab vörös izzással átvágja a levegőt és amint roppanva lehull a vízzel átitatott aszfaltra, egyszerre elfojtódik és kialszik a vörössége.

Alulról a tömeg bámulva, kíváncsian nézi az égést. Egymáshoz szorúva, tömegekbe tapadva lesik, hogy mi lesz, — sikerül-e a tűzoltók munkája, vagy pedig eljön-e a nagy összeomlás, amikor az emelet nem bírja ki a rászakadó terhet és megroppan alatta. Izgatott várakozás lepi el a tömeget, amely csak akkor csillapul le, amikor úgy tizenegy óra után a lángok mindig jobban összezsugorodnak.

A tűzoltók munkája.

A szomszéd házak tetejéről indult meg az oltás. Hatalmas szivattyúk öntötték a vizsugarakat a tűzbe, siterelve csapódtak bele víztömegek a lángok közé és fojtották meg az égést, ahol érték. Az Andrassy-uti oldalon tolóletrán mentek a tűzoltók a tetőre és intéztek új ostromot a tomboló tűz ellen. Az első törekvése az oltásnak az volt, hogy a tüzet lokalizálják, amikor pedig ez sikerült, akkor a házban levő ventilátorokat öntötték a tűzoltók. Az Operaház tetején is állt egy kisebb tűzoltó-kirendeltség. Bent, a Drechsler-féle házban külön csapat állott. Érdekes, hogy a ház-mester, aki még nem szolgáltatta be a tulajdonos Máv. nyugdíjintézetnek a novemberi házbért, a pénzt a lakásában tartotta, az egész égés alatt külön tűzoltó ügyelt fel arra a szobára, ahol a pénz el volt helyezve.

Két óráig tartott az oltás, ez alatt az idő alatt a tüzet majdnem teljesen elfojtották a tűzoltók. Tizenkét órakor már csak néhány helyen jelezte az égést a zsaratnak föl-fölvillanó fénye.

A tűz elpusztította a ház tetején lévő tornyot és az egész tetőzetet.

Sehesülések.

A dr. Kovács Aladár igazgató körültekintő vezetésével dolgozó mentők több esetben nyújtottak segítyt. Vrabek István huszonkétéves önkéntes tűzoltó a jobb tenyerén szenvedett égési sebeket. Dezső János 26 éves kereskedősegéd a tetőről lezuhant és a bádoglemezzel megsértette magát. Baross Erzsébet 74 éves magánzóno a tömegben rosszul lett, de magához térte után elbocsátották. Goldberger Gyula 22 éves nyomdász elesett és az állat

megsértette. A beteg dr. Politzernét a mentők a Révai-utcában lakó rokonaihoz szállították.

A tűz híre az Operában.

Érdekes, hogy a szomszédban lévő Operába a tűz híre nem jutott el. A közönség a legnagyobb nyugalommal ül a nézőtérén és nézte végig „A bolygó hollandi” előadását. A tűz híre megrekedt a nézőtér elzáró nehéz függönyök mögött. Csak a kijáratnál vette észre az operajáró publikum, hogy valami rendkívüli eset történt, mert csak meghatározott kijáratokon bocsátották ki az embereket.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár: vasárnap, november 7. — Róm. kath.: Angella. — Prot.: Szolda. — Görög-orsz.: okt. 25. Marc. — Zsidó: March. 23. — A nap két reggel 6 óra 53 perczkor, nyugszik este 4 óra 32 perczkor. — A hold két éjjel 12 óra 42 perczkor, nyugszik délután 2 óra 51 perczkor.

A Petőfi Ház felavatása d. e. 11 órakor. Disztribúció Kossuth Ferencz tiszteletére az Országos Kaszinóban este 7 órakor.

A „Magyarok bejövetele” Feszty Árpád körképe a Városligetben. Nyitva reggeltől estig. Belépődíj 60 fillér. — A Kéve kiállításának megnyitása a Nemzeti Szalonban d. e. 10 órakor. — Őszi kiállítás a Könyves Kálmán szalonjában. Nyitva 9—1-ig. Belépődíj nincs.

Nyitvalevő múzeumok és könyvtárak: A Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Az Iparművészeti Múzeum 4—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma 10—1-ig. — Az Aquincumi Múzeum egész nap. — Az Erzsébet Múzeum 9-től fél 1-ig. — A Fővárosi Könyvtár 9—12-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanzerkiállítás 9—12-ig.

Hétfő, november 8. — Róm. kath. és prot.: Gottfried. — Görög-orsz.: okt. 20. Demeter A. — Zsidó: March. 24. — A nap két reggel 6 óra 55 perczkor, nyugszik d. u. 4 óra 32 perczkor. — A hold két éjjel 1 óra 48 perczkor, nyugszik délután 3 óra 9 perczkor. A pénzügyi államtitkár fogad 12—2-ig.

— **Uj regényünk.** Rendkívül érdekes és izgalgó mesés-zévésséi új regény közlését kezdtük meg mai számunkban. A külföld nagyobb irodalmi piacznai szenzációs sikert és számtalan kiadást ért el ez a kiváló ötletességgel és érdekfeszítő fordulattal megírt regény, amelynek szerzője G. W. Appleton egyszerre a legnépszerűbb és legkeresettebb angol írók egyike lett. A két ékszer című regényében legjavát adja írói tudásának s mesés fantáziájú mesés-zévésséinek. Hiszünk, hogy olvasóinknak is igazi nagy élvezete fog telni benne.

— **Az „Egyetértés Vasárnapja”** ma is tömegesen hozza az aktuális képeket. Az első oldalon látjuk

VII. Edvard királyt, amint Norvichon keresztülkocsizva tízezer iskolásgyermek és ötvézer felnőtt hatalmas ovációban részesíti.

A budapesti Hungária-malom egészéről három felvételtünk számol be.

A czár és az olasz király vacsonyi-i találkozásának szereplőit két képünkön láthatják olvasóink.

Ito herceg a meggyilkolt japán államférfi arcképét is bemutatjuk.

A halottak-napjáról is kegyeletesen emlékszünk meg. Bemutatjuk

Tóth Béla és

Dr. Oberschall Adolf kuriai elnök síremlékét, valamint

A kerepesi temető új arkád-sírboltjait.

A székeskőrvasút megnyitási ünnepségeinek két epizódját

Szterényi József kereskedelmiügyi államtitkár gödö-mesterházi és csik-szeredai fogadtatását örökítette meg kiküldött fényképszünk.

A Magyar Államvasutak gépjáráncok Simor-utcai munkásterületét is közöljük. — A jubiláló

Watterich Arnold kereskedő-cég országosan ismert dohány-utcai üzletének képe után szenzációként hatnak Szabadkára kiküldött fényképszünknek A Haverda-ner színhelyéről és főszereplőiről felvett képei. Még pedig A szabadkai per tárgyaló terme a bíróság tagjaival és Haverda Mariskával, valamint

Dr. Winchler István és

Dr. Papp szabadkai kir. ügyészek arca képe.

Képeink sorozatát a változatos tartalmu Tarka mozaikban két pompás párisi divatképpel zárjuk le.

A szellemi részben elbeszélések és költemények váltakoznak. Előbbiek

„Hol a szalonna”, Hajz a szabadságharczából,

„A zongoratanítónő” (franciából),

„Az ő utolsó kérése” (angolból),

„Tüszvész”, írta Tolstoj. — Versek:

„Gitta dalok”, Remetey Fülöp Dezsőtől,

„Szerelem halála”, Vértessy Gyulától,

„A fiam” Kovács Lászlótól.

— **Zeppelin és a német trónörökös fia.** A német trónörökös legfiatalabb fiának keresztülői közt ott szerepel Zeppelin gróf is. Keresztapai ajándék gyanánt Zeppelin gróf az újszülött herceg részére a trónörökösnek tegnapi üvegéből és fémből készült csillárt adott át, melynek alakja a „Zeppelin III.” léghajó pontos másolatát képezi.

— **Kitüntetés.** A király dr. Gyömrői Áldor Lajos ismert karlsbadi orvosnak a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Roosevelt halálhíre.** Riasztó hír járta be a tegnapi nap folyamán egész Amerikát: Roosevelt Tivadarok, az Unio elnökének halálhíre. Mindenhol izgatottan tárgyalták sok helyen el is hitték. Az izgalmat fokozta az, hogy az éj folyamán nem érkeztek a dolgról újabb tudósítások, úgy, hogy nem is czáfolhatták meg. Sőt még a mai nap folyamán sem érkeztek Rooseveltről pozitív hírek. Onnan kelhetett szárnyra a hír, hogy a washingtoni Smithson Institute-hoz távirat érkezett, amelyben tudakozódtak Roosevelt egészségiéről. Ez az intézet volt az, amely Roosevelt afrikai vadászkirándulását szervezte. A Roosevelthez közellevő emberek nem hisznek a híreknek. Roosevelt utolsó hírei november elsején érkeztek Newyorkba s a levelet október 17-én Nairobiában adták postára. E levél szerint Rooseveltnek az volt a szándéka, hogy Londonból öt hétre Gauzingisua városba megy, ahonnan a legközelebbi angol katonai állomás Mandi Bezuk Boma és csak innen érkehetnek az első hiteles hírek. A „Daily Express” newyorki értesítése szerint Roosevelt halálának híre óriási izgatottságot kelt Londonban. Az újságírók a szenzációs hírt külön kiadásokban közölték, amelyeket az utcán százezreivel adtak el. Roosevelt felesége, aki most Rómában tartózkodik, egy újságírónak azt mondta, hogy ő is hallotta férje állítólagos halálának híreit, de egyáltalában nem hiszi el.

— **Herceg Ferenc a Leányegyesületben.** A Budapesti Leányegyesület elhatározta, hogy a tél folyamán több felolvasást rendez. Az első felolvasásra Herceg Ferencet, a Petőfi-Társaságnak és a Budapesti Újságírók Egyesületének elnökét sikerült megnyerni. A felolvasás iránt, mely november hó 14-én délután fél hat órakor lesz a Pesti Lloyd társulat dísztermében (Mária Valéria-utca 12.), máris rendkívül nagy az érdeklődés. A felolvasás után teát szolgálnak el. Jegyeket Singer és Wolfner könyvkereskedése és a Philantia virágüzlet (Váci-utca 9.) két koronájával árúsít.

— **Uj bibornokok.** Vatikáni körök valószínűnek tartják, hogy X. Pius pápa decemberben vagy januárban konzisztóriumot fog tartani, amelyen több egyházfőjedelemnek a bibornoki méltóságot fogja adományozni. A jelöltek között van állítólag Granito di Belmonte, bécsi apostoli nunczius. Bello, a lisszaboni patriárka, egy osztrák érsek, három francia, illetve olasz püspök, egy spanyol és egy angol egyházfő. Az új angol bibornok valószínűleg Bourne, westminsteri érsek lesz. A francziák között Ahiette párisi érseket, Dubillard chambryi-érseket és Cabrières montpellier-i püspököt emlegetik a biborosi méltóságra. A pápa azonban a kinevezéseket illetőleg végérvényesen még nem határozott és így egyelőre még csak találgatásról van szó.

— **Magyar nemesség.** A király Gesell Sándor főbányatanácsosi címmel és jelleggel felruházott nyug. főbányacölógusnak, valamint törvényes utódainak, sok évi sikeres szolgálata elismerésül a magyar nemességet „terebesfejérpataki” előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Rendjeladományozás.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Telegdi Róth Lajos főbányatanácsosi címmel és jelleggel felruházott főcölógusnak, a geológia terén kifejtett tudományos és gyakorlati munkássága elismerésül, továbbá Szóts Farkasnak, a budapesti református teológiai akadémia tanárának kiváló érdemei elismerésül, a III. osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— **Mikszáth Kálmán jubileuma.** A Mikszáth Kálmán jubileumi bizottság e hó 16-án gróf Apponyi Albert elnöklésével ülést tart, amelynek egyik főtárgya a gyűjtési akció eddigi eredményének megállapítása lesz. Nap-nap után érkeznek a bizottsághoz testületek, hatóságok, magánosok részéről jegyzések. Minthogy azonban a gyűjtés terminushoz van kötvé, az ügy érdekében való, hogy a kellő tájékozódás miatt azoknak a jegyzéseknek zöme, amelyekre a bizottság biztosan számít, mielőbb beérkezzen. Mindenesetre örvendetes volna, ha a 16-iki ülésen a bizottság a jegyzéseknek imponáló számát állapíthatná meg. Hogy Mikszáth Kálmán jubileuma mily általános és őszinte mozgalmat kelt mindenütt, ahol magyarok vannak, arról tanuságot tesz az amerikai „Szabadság” legutóbb érkezett számának „Mr. Kovács és a nagy palócz” című lelkes czíkjé, amely azzal a felhívással fordul az amerikai magyarokhoz, hogy vegyék ki részüket a nagy író jubileumából. Ma a következő újabb jegyzéseket regisztrálhatjuk:

Baghy Béla Pusztakengyel, dr. Balkay Géza Budapest, dr. Bartók József Budapest, Beniczky Kálmán Losonc, Bothár Dániel Sopron, dr. Büchler Pál Jászapati, gróf Csáky Albinné Mindszent, Csathó Ferenc Budapest, dr. Dömötör Béla Budapest, Grossmann Miksa Budapest, Gundel János Budapest, Hájós József Budapest, báró Harkányi Béla Budapest, Heinrich Alajos Budapest, Jékely Zsigmond Budapest, dr. Kanizsai Ödön Nyiregyháza, dr. Kelemen Gyula Budapest, dr. Keller István Budapest, dr. Kerekes Pál Budapest, dr. Klein Ede Abaujszepsi, Klobusiczky János Székely, Kornis Géza Nyiregyháza, dr. Lenk Gusztáv Szolnok, Lukács György Budapest, Mesterházy Ernő Nagygyeresd, Miketz Dezső Nyiregyháza, dr. Müller Kálmán Budapest, dr. Nánási Ödön Budapest, végvári Neumann Dániel Arad, id. gróf Pongrácz Jenő Bashalom, Pranger József Bécs, Preisz Miksa Budapest, báró Rossner Ervin Budapest, Rosz László György Nyiregyháza, Sárközy Aurél Petend, Serbán Miklós dr. Budapest, Sipőcz László dr. Budapest, Székely Dezső Budapest, Szesztay Zoltán dr. Nyiregyháza, Szily Pongrácz Temesvár, Szulovszky Gusztáv Nyitra, öz. gróf Teleki Sándorné Gyömrő, Tóth Dezső Budapest, Turnovszky Jenő dr. Budapest, Ujfaluassy Miklós Remetemező, Udránszky László dr. Kolozsvár, Vályi Gyula dr. Kolozsvár, Weinberger Sándor dr. Debreczen, Weisz Fülöp Budapest, gróf Zselénszky Róbert Temesújfal.

Trencsénvármegye, Községi előjáróság Izák, Kereskedelmi Akadémia ifjusági könyvtára Budapest, Szombathely város. Tanárképző intézet, gyakorló főgimnázium ifjusági könyvtára Budapest, Julián iskola Daruvár, Julián iskola Lépik, Felsőreáliskola Arany János önképzőkör Nagyvárad, Felső kereskedelmi iskola Pancsova, Áll. főgimnázium ifjusági könyvtára Pancsova, Ev. főgimnázium ifjusági könyvtára Sopron, Főreáliskola ifjusági könyvtára Szekesfehervár, Főreáliskola tanári könyvtára Szekesfehervár, Megyei könyvtár Csikszereda, Kölcsey egyesület Arad, Mezőgazdasági Múzeum Budapest, Tiszavölgyi társulat Budapest, Kaszinóegylet Kisvárd, Kaszinóegylet Nyirbátor, Vasmegeyi kaszinóegylet Szombathely, Szegedi ipartestület Szeged, Komáromvidéki takarékpénztár Komárom, Félégházai takarékpénztár Kiskunfélegyháza, Kunszentmiklós, Dabas, Szabadszállási takarékpénztár Kunszentmiklós, Takarékpénztár Romaszombat, Hangyaszövetkezet Budapest, Fegyver- és gépgyár r-t Budapest.

— **Síremlék Telepy Károlynak.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat igazgatósága Benkő Kálmán elnöklésével elhatározta, hogy Telepy Károlynak, a magyar festőművészet utörőjének és a Társulat több mint négy évtizeden át volt jeles vezetőférfiának a sírja fölé maradandó emléket állít, s ez elhatározását legközelebb a választmány elé terjeszti jóváhagyás végett. Örömmel és hálás köszönettel fogadta az igazgatóság, hogy Réna József szobrászművész, a Magyar Képzőművészek Egyesületének elnöke, a magyar képzőművészet nagy halottja iránti kegyeletből, teljesen díjtalanul vállalkozott a síremlék megmintázására.

— **Két termés egy esztendőben.** Körömczbanyról írják, hogy a gyönyörű őszi időjárás következtében, nemcsak jó legelő van, hanem a réteket is kaszálhatják. A szamóca és szeder újra virágzik s teljesen érett gyümölcsöt hozott. Ladomér községben a körtefák nemcsak nyíltak, de körte is terem rajtuk.

— **A bombamerénylő vallomása.** Közöljük, hogy a barcelonai bombamerénylő alkalmával elfogták a merénylő tettesét. Most arról érkezik hír, hogy a merénylő szenzációs vallomást tett. Vallomása szerint Marseilleben és Genuában egy-egy nemzetközi társaság alakult, amely az említett kikötőváros kereskedelmének érdekében Barcelóna kereskedelmét merényletekkel akarja tönkretenni. A merénylő ezeknek a társaságoknak megbízásából cselekedett. Barcelónában azt hiszik, hogy a vallomásból szóló hír eleitől végig mese.

— **A berlini orvosbotrány.** Berlinből jelentik tudósítónk: A B. Z. am Mittag mai száma ezt a feltűnést keltő hírt közli, hogy dr. Leyden Viktor titkos tanácsost fegyelmi uton felmentették a belgyógyászati klinika vezetéséről, mivel azonban Leyden ágybanfekvő beteg, egyelőre nem közölték vele hivatalosan a fegyelmi vizsgálat eredményét. Orvosi körökben úgy tudják, hogy Leyden annak a tisztogatásnak esett áldozatává, amelyet a közoktatási kormány az orvosok ellen abból az alkalomból megindított, hogy előkelő professzorokról nem ok nélkül rebesgették, hogy ügyünkkel szerzik betegeiket. A vizsgálat bebizonyította, hogy a vasutállomásokon az ügyöntökkelkedtek a vidékről érkező betegekre s a velük összeköttetésben álló orvosokhoz vitték őket, akikől aztán jutalékot kaptak. Állítólag Leyden tanár ellen is folyt ilyen vizsgálat s ennek a következő ménye a felfüggesztés.

— **Egy református lelkész tragédiája.** Megírta, hogy Szikszay Zoltán máramaroszigeti református lelkész, az ugoceai egyházmegye esperese Nagyszalontán öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen embert súlyos betegsége kergette a halálba. Tragédiájáról, amely általános nagy részvétet kelt, újabban a következőket jelentik: Szikszay Zoltán rendkívül szorgalmas ember volt. A folytonos munka megrontotta idegrendszerét. Kolozsvárról egyetemi tanárokkal megvizsgáltatta magát, akik azt ajánlották neki, hogy menjen szanatóriumba, különben komoly veszedelembé jut. Három hétig valóban szanatóriumban ápoltatta magát. Ez idő leteltével meghallotta, hogy egyházmegyéjében valami zavar van. Ez a hír nem hagyta nyugodni: otthagyta a szanatóriumot és hazatért. Hazaérvén, negyvennyolc óráig szobájába zárkózva dolgozott. El is intézte a bonyolódott ügyet, de ez a munka annyira megviselte a beteg embert, hogy idegrohamot kapott. Otthon nem volt maradása és ezért Nagyszalontára utazott bátyjának, Szikszay Lajos ügyvédnek látogatására. Tegnap este a két testvér beszélgetett és ekkor a lelkész megemlítette a bátyjának, hogy nem tudja az életet tovább elviselni, megöli magát. Bátyja igyekezett, hogy e sötét gondolatot kiverje a fejéből, ami látszólag sikerült is, mert a lelkész megnyugodva tért pihenőre. Éjjel az ügyvéd felesége hirtelen hallott a mellékszobából, ahol sógora aludt. Beszölt, hogy valami baja van-e? Nem kapott feleletet mire a férjével együtt bement a szobába, ahol a szerencsétlen ember átvágott nyakkal, vértében feküdt a padlón. A szomszédos kaszinóból, ahol éppen bál volt, két orvost hívtak, akik bevarrták a nagy sebet és ezüst géget tettek be. Amikor az orvosok egy pillanatra elfordultak, az elkeseredett ember kitépte a mesterséges géget. Most má nem tudtak rajta segíteni: elvérzett. Halála előtt ezt írta egy darab papírosra: Ne bántsatok! Hagyjatok meghalni! Széleskörű rokonságán kívül özvegye és három gyermeke siratja.

— **Nagyszerb tüntetés.** Vukovárott egy cserkesz-csoport mutatóványai közben nagyszerb tüntetés volt. Az artista-csoportban volt egy táncosnő, aki jelenése közben oly kosztümöt hordott, amelyen különböző uralkodók arcképei voltak. Mikor ő felsége arcképét látták meg a nézők, kiknek legnagyobb része szerb volt, csendben maradtak, de mikor az orosz czár arcképét látták meg, viharos ovációba törtek ki. Mikor pedig Péter szerb király arcképét mutatták, szűnni nem akaró viharos tetszés tört ki és az egész nézőközönség a szerb királyt éltette. E tüntetés után a szerbek azonnal eltávoztak a teremből, úgy, hogy mire odaért a rendőrség, már majdnem üres volt a terem. A horvát lakosság körében az incidens értelmetlen izgalmat keltett.

— **Merénylét egy miniszter ellen.** Ruchlow orosz közlekedési miniszter ellen merénylőtet követtek el, amely azonban nem sikerült. Mikor a gyorsvonat, amely a minisztert hozta, a pétervári pályaudvarhoz közeledett, nyílt pályán meg kellett állania, hogy szabaddá tegyék előtte az utat. A megállás pillanatában valaki többször rálőtt a miniszter szalokocsijára; a golyók az ablakon áthatoltak és a kocsi átellenes falába furódtak.

— **Szöts Farkas kitüntetése.** A hivatalos lap mai száma jelenti, hogy a király Szöts Farkasnak, a budapesti református teológia tanárának, kiváló érdemei elismerésül a harmadosztályú vaskorona-rendet adományozta.

— **Vérontó községtanács, Valle Longoban** ma a községtanács ülésén, mikor néhány utcai lámpás vásárlásáról volt szó, a községtanácsosok összeveszték és végül dulakodás lett a dologból. A városi képviselők székekkel rohantak egymásra, majd elővették türeiket, összeszurkálták egymást és később revolverekkel lövöldöztek. A polgármester egy városi képviselőt agyonlőtt. A rendőrség vetett véget a vérontásnak.

— **Fegyelmi vizsgálat egy román ügyvéd ellen.** A marosvásárhelyi törvényszék dr. Maniu Casius ügyvédet a magyarság elleni izgatás miatt egy évi államfogházra és ezer korona pénzbírságra ítélte. Ezen ítélet alapján a kolozsvári ügyvédi kamara fegyelmi vizsgálatot indított Maniu ellen azon az alapon, hogy minden ügyvéd esküt tesz arra, hogy hű lesz Magyarországnak alkotmányához.

— **Harminczezer koronás ékszerlopás.** Abbázából azt az érejtést kapta a budapesti főkapitányság, hogy Papp Sándor dudari illetőségű ember, akit a távirat vagy cipésznek, vagy sofförnek mond, harminczezer korona értékű ékszer eltulajlására utána megpróbált. A budapesti főkapitányságtól bővebb felvilágosítást kértek a tolvaj személyéről, de a rendőrség nem ismeri. Minden intézkedést megtettek, hogy a menekülő tolvajt kézrekerítsék, ha esetleg Budapestre érkeznék.

— **Tömörülésben az erő.** Ezzel a jelszóval alakult meg Budapesten, VI., Liszt Ferenc-tér 13. sz. alatt az Egyesült Műszialosok Szövetkezete. Olyan állandó butorkiállítás rendezett, amely páratlanul áll a maga nemében. A szövetkezet beható tanulmányozás útján egészen párisi mintára eredeti berendezésben mutatja be a remekebbnél remekebb lakberendezéseket. Vállalata kiterjed minden a lakásberendezéssel összefüggő rokonszakmára is; kárpitos, díszítő, nipp-, ezüst- és dísz tárgyak, valódi keleti szőnyegek, művészies kivitelű csillárok minden stíl és ízlés szerint szintén beszerezhetők a szövetkezet butorterméiben. A szövetkezet maga 35 elsőrangú műszialosnak együttes kiállítására azon körülménynek fogva, hogy a közvetítő díjazása elesik azáltal, hogy a szövetkezet közvetlenül érintkezik a vevőközönséggel, módjában áll mindennemű butorberendezést legalább 20 százalékkal olcsóbban adni, mint a butorüzletekben beszerezhető. A kiállítás megtekintésére felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Párhaj.** Pár hete Nagykanizsára került Tihanyi Elemér gyógyszerészegéd, aki az utczán összeszólkalkozott Brünauer Árpád előkelő fiatal kereskedővel. Ebből kifolyólag ma délután folyt le köztük a súlyos feltételű kardpárhaj. A felek óriási erővel kétszer csaptak össze. Az első összecsapásnál Brünauer erős vágást mért Tihanyi gyomrára, amely átvágta a bandagot, de a nadrágjában megakadt. A második összecsapásnál Brünauer elbukott és bár a vezető egéd Megálljt vezényelt, Tihanyi végigvágott a fekvő Brünauer hátán. A vágás 25 centiméter hosszú és 9 centiméter mély sebet okozott, amelyet az orvosok 27 öltéssel varrtak össze. A segédek, köztük két katonatiszt nyomban diszkvalifikálták Tihanyi vágását és ellene nyomban megtették a feljelentést az ügyészségnél. Brünauer állapota igen súlyos.

— **Női hulla a vasuti sinen.** Szabadszálláson a vasut mentén ma reggel egy huszonöt év körüli jól öltözött női hullát találtak. Lábat és kezét a vonat levágta. A vizsgálatra kiküldött bizottság megállapította, hogy a hullából vér nem jött és a pálya is egészen tiszta volt. Feltehető tehát, hogy a hulla a vonat elgázolása előtt bűnös szándékból tetétt a sínre. Kecskemétről a vizsgálóbíró és az ügyészség a helyszínére ment. A peszeradacsi, izsáki, kunszentmiklósi és a szabadszállási csendőrség nyomoz a tettesek után.

— **A rétsági rablőgyilkosság.** A rétsági rablőgyilkosság tettesét elfogták. A gyilkosság az újabb jelentés szerint úgy történt, hogy Elfer Saroltához, akinek a község közepén van az üzlete, csütörtök este kilenc órakor látogatóba érkezett a lánya és a veje. A lakás be volt zárva. Zörgöttek, de semmi választ nem kaptak. Erre az öreg asszony veje hátul bemászott a házba és ebben a perczen ugrott ki a gyilkos az ablakon. A látogatás megzavarta úgy, hogy rablásra nem volt ideje. Egy esendőöröjárát közben értesült a gyilkosságról, meglátta a gyanúsított ember személyleírását és ennek alapján Vác mellett elfogta a gyilkost. Zsebében erős hurkot talált. A gonosztevőt bevitte Vácra és onnan rövid pihenő után tovább kísérte Rétság felé. Az elfogott embernek alighanem más bűn is terhelte lelkét. A múlt héten ugyanis Vácson betörés történt. Az egyik betörőt elfogták, a másik Rétság felé elmenekült. Személyleírása teljesen megegyezik a most elfogott gyilkos személyleírásával.

— **Halálra forrázott emberek.** Portsmouthból táviratozzák: A Nord-Dakota új sorhajó négyórás próbautja alkalmával a negyedik órában egy kazáncső felrobbant, mi által a gőz négy fűtőt halálra forrázott. A hajó mégis befejezhette próbautját és eléne a kikötött óránkénti huszonegy csomó sebességet.

— **A nemzetközi teherautomobil-verseny.** Az Osztrák Automobil-Club kinyilatkozta tegnap a nemzetközi teherautomobil-verseny eredményét, amelyet október 3-tól 17-éig rendezett. Kijelölték a nyerteseket: A 30 lóerős Büssing-féle omnibusz. Csukott karosszériával, 14 személy részére, a kereskedelmi minisztérium külön díját és az Osztrák Automobil Klub ezüstérmét nyerte. A harminczöt lóerős Büssing-féle teherautomobil egy mellékkocsival, tízezer kilogrammal megerhelve a közmunka-minisztérium különdíját és az Osztrák Automobil-Klub ezüst-érmét nyerte. A 70 lóerős Daimler-féle tehervonat 3 mellékkocsival, 12.000 kgr. teherbírással, a hadügyminisztérium díját nyerte. A 20 lóerős Daimler-teherautomobil 2000 kgr. teherrel szintén a hadügyminisztérium díját nyerte. A harminczöt lóerős Büssing-train 5000 kgr. hasznos teherbírással az Automobilklub arany és ezüst érmét nyerte. A 30 lóerős Daimler-omnibusz zárt karosszériával, 17 személy részére, továbbá egy 14-16 lóerős szállító-kocsija az osztrák Fiat-gyárnak, a 30 lóerős Büssing-féle teherautomobil 2900 kg. hasznos teherbírással és a 14 HP Mulag-teherkocsi 25.000 kg. teherrel az Automobil-Klub ezüst érmét nyerték. Amint látjuk, a fenti díjak legnagyobb részét a Büssing-féle teherautomobilok és Autobusok nyerték, amelyeknek vezérképviselőt Budapesten a Helios Automobil Forgalmi részvétel-társaság (V., Bálvány-utca 12. szám) bírja. A közmunka-minisztérium mindkét díjat, a kereskedelemügyi minisztérium díját, az Osztrák Automobil-Klub aranyérmét — az egyetlen, amelyet kifizettek, teljesen akadálytalan versenyzőképességre továbbá 4 ezüstérmét és ugyancsak 4 oklevelet a Büssing-féle teherautomobilok nyerték meg, míg a többi kisebb díjakon a Daimler és Fiat-gyárak osztozkodtak.

— **Fölrobbant dinamitszállítmány.** La Pazból (Bolivia) táviratozzák Cruro közelében egy vasuti teherkocsi dinamitszállítmánya fölrobbant és tizenkilenc embert megölt. A kárt 300.000 márkára becsülik.

— **A selyemszövetek minősége finomság, tartósság, puhaság stb. tekintetében nemcsak a nyers anyag minőségétől függ, hanem túlnyomó részben az ipari feldolgozás sikerültétől.** Ez az oka, hogy a selyem minőségének megírálása annyi szakértelmet és speciális tudást kíván meg, amennyivel a nagyközönség laikus része nem rendelkezhet, de megnyugvással fordulhat olyan kereskedőhöz, kinek szaktudása és kipróbált szoliditása föltétlen biztosítékot nyújt az anyag elsőrangú minőségéről. Ilyen cégnek ismeri a hölgyközönség Szénássy, Hoffmann és Társa-céget, amely cég azáltal vívott ki magának elsőrangú nevet a budapesti kereskedők között, mert mindenkor igazolta, hogy selyemáruai a külföld legelőkelőbb gyáraiból származnak s hogy minden alkalmat megragad olcsó bevásárlások által a hölgyközönséget előnyös vásárlással kielégíteni. A cégnek mai lapunkban foglalt szenzációs hirdetésére ez uton is felhívjuk a hölgyközönség figyelmét.

— **Kéjgyilkosság nyolcvanöt éves asszonyon.** Adelsheimban tegnap kéjgyilkosságot követtek el egy Derring nevű 55 éves özvegyasszonyon. A takarítóné, aki délben az ebédet vitte az öreg asszonynak, holtan találta ágyában és a vizsgálat kétségtelenül kiderítette, hogy kéjgyilkosság történt. A rendőrség már nyomában van a tettesnek.

— **Államvasuti kinevezések.** Az Államvasutak fogalmazói karában történt kinevezések ma kerültek nyilvánosságra. A kinevezések a következők: a VIII. fizetési osztály harmadik fizetési fokozata: Altmann Ignác műszaki gyakornok mérnöké, dr. Nagy József, Eltscher Károly, Andó László fogalmazógyakornokok fogalmazókká, Göndör Imre műszaki gyakornok mérnöké, dr. Fáy Andor Béla, dr. Rónay József, Blazsek Ferenc fogalmazó-gyakornokok fogalmazókká, Hajdu Izsák, Bárány Béla, Varga Kálmán műszaki gyakornokok mérnöké, dr. Halmos István fogalmazó-gyakornok fogalmazózá, Biró Imre, Fried Ödön, Ságody Ervin, Oppenheim Imre, Capdebó Sándor műszaki gyakornokok mérnöké, dr. Holl Jenő, dr. Bárdos István, Szájbély Jenő fogalmazó-gyakornokok fogalmazókká, Rozmann Ödön, D. Tóth János műsz. gyakornokok mérnöké, dr. Turtsányi Mihály, Fábán Ervin, Katrovits Jakab, dr. Papp István, dr. Berkes Rezső, Csizmadia Jenő, dr. Patóczy Gerő, dr. Ladányi Géza, dr. Zagréczky Jenő, dr. Gyökössi Endre, dr. Rác Mihály, dr. Takács Gyula fogalmazó-gyakornokok fogalmazókká, Nagy István, Székely Jenő, Tóth Tibor, Reagei Iván, Ungár Aladár műszaki gyakornokok mérnöké, dr. Biró Gyula fogalmazó-gyakornok fogalmazóvá, Fodor Jenő, akai Akay Elemér, Dezső Dénes, Vasadi Jenő műszaki gyakornokok mérnöké, Bacsoni István, Bekesy József, dr. Müller Istó, dr. Senyei Gyula, dr. Kalecsinszky Zoltán, Fister Lajos forgalmi díj-nokok fogalmazókká, Eisler Izidor, Schönfeld Miksa, Tolnay Gyula, Holz Vilmos, Boér Gyula, Neufeld Lajos, Porgányi Gy. Szarvas Pál, Vanicsék Ferenc havi díjas mérnökök mérnöké, Szerbák János forgalmi díj-nok, Borus István díj-nok fogalmazóvá. A IX. fiz. osztály 3-ik fiz. fokozatába Prónay Nándor hivatalnok-gyakornok, Sugár Sándor állomásfelügyelő, Krausz Béla forgalmi díj-nok, Schwarz Nándor, Pálfi Alajos, Novák Arthur Szirmai Mór állomásfelügyelő, Veres Gyula forgalmi díj-nok, Ginyovszky Jenő állomásfelügyelő hivatalnokká. Tóbi Ádám almuvezető, Batár József, Anyai Béla műszaki díj-nokok, Polgár Kálmán almuvezető, Kóhalmy László, Blazsik Ferenc II. oszt. irodakezelő, Imre Géza almuvezető műszaki hivatalnokká, továbbá *műszaki gyakornokok:* Klein Dezső műszaki díj-nok, Gyözy Gáspár forgalmi díj-nok, Markó Vilmos műszaki díj-nok, Zelman Ernő díj-nok, Schmeideg Andor, Varga László forgalmi díj-nokok, Voit Imre díj-nok, Fenyves Aladár forgalmi díj-nok, Szőke Lajos műszaki díj-nok, Major Kálmán forgalmi díj-nok, Lovass Miklós műszaki díj-nok, Szegő Lajos forgalmi díj-nok, végül *fogalmazó gyakornokok:* Udvarhelyi Károly, dr. Balthazar Farkas, dr. Boros József, ifj. Karácsony Sándor, dr. Radó Jenő forgalmi díj-nokok, Luntzer György állomásfelügyelő-jelölt, dr. Radó Miklós díj-nok, Berényi László, dr. Kund Jenő, Tomory Géza, dr. Berényi Dániel, Hosszifalussy Miklós, Kerényi József, dr. Gvarmathy Béla, dr. Volenszky Jenő, Széll Ákos, dr. Bernáth Sándor, Szentesi Ede, dr. Fodor Pál forgalmi díj-nokok.

— **Házasság.** Weisz D. Dezső, a Machlup H. és fia r. t. tisztviselője eljegyezte Nagel Kózsit Budapestben.

Díszes esküvő volt ma a Hódáságon. Erő János országos képviselő leányát vezette oltárhoz ifj. Rausch Ede, id. Rausch Ede, a hódási takarékpénztár igazgatójának fia. Az esküvőre a fővárosból számosan rándultak le.

Benyik Pál Kőrber Mariskával november 10-én a Jézus szive templomban tartja egybekelési ünnepét. Schill Gyula november hó 20-án délután 3 órakor tartja esküvőjét Hannak Lujza kisasszonnyal, Hannak Ferenc és neje, szül. Haril Alojzia leányával a terézvárosi plébánia-templomban.

Ellenbogen Mór holnap, vasárnap d. u. vezetői oltárhoz a Dohány-utcai izr. templomban Schlesinger Jennyt.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk lezöldnyöschben Polgár Kálmán művész ékszerterében, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29., I. em. szereshetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Pierpont Morgant,** a híres amerikai milliomos, óriási orral áldotta meg a természet. Négy-szögletű arczának kellő közepén egy hatalmas kinövés van, mely jellemzővé teszi a tulajdonosát és úgy nagyságra, mint alakra, de különösen színre nézve ritkítja párfját. Képzeliünk el egy husos pupot, mely magvas,

mint a számoza és vörös, mint a bíbor és meg fogjuk érteni, hogy ez az orr valószággal szerencsétlenné teszi a tulajdonosát. Morgan ur mindent megtett a haj orvoslására, de hiába: az aesthetikus sebészet minden igyekezte kudarcot vallott. A milliárdos azonban még nem veszette el minden reményét és most egy millió franknyi jutalmat tűzött ki annak, aki türethet orrot készít neki. mert a kinövés, melyet a gondviselés az arczába helyezett, a szó szoros értelmében megkeseríti az életét. Azok, akik nem vállalkoznak arra, hogy Morgan urat szépsétké, de szívesen jutnának egy millió korona birtokába, megszereshetik maguknak ezt az összeget, ha vesznek egy szerencse-sorsjegyet a nyeremény-rekord-járól híres Dörge Frigyes Bankban (Budapest, Kossuth Lajos-u. 4.), ahol az utolsó 4 évben majdnem az összes főnyereményeket fizették ki.

— **A gyilkos viczinális.** Nagy szerencsétlenség történt ma este a külső kerepesi-ut és a Pillangó-utca sarkán, ahol a czinkotai viczinális vasút keresztezi a két utat. Négy napszamos kétfogatu teherkocsin fenyőfa deszkát szállított a külső kerepesi-uton. Amikor a Pillangó-utca sarkához érték, az erősen megrehelt szekér megakadt az utazéai árokban, éppen ott, ahol az utat keresztezi a vasutvonal. A munkások közös erővel hozzáálltak, hogy a kocsit kitolják az árokból, de ez hosszas fáradozás után sem sikerült. A közelben két rendőr posztolt, akik a megszorult munkások segítségére siettek. Az egyik rendőr, Fiala Sándor előbb ért oda társánál és segítségével ismét munkához fogtak a napszamosok. Ekkor vette észre a másik rendőr, hogy Czinkota felől közeledik a viczinális. Előbb hangos szóval figyelmeztette a munkásokat a veszélyre, azután a vonat elé rohant, hogy azt megállítsa. A sötétségben azonban a vonatvezető nem vette észre a rendőrt és a vonat zakatolásától kóllásait sem hallotta. A munkások és Fiala rendőr eközben hangos szóval biztatták a lovakat és tolták a kocsit, így történt, hogy ok sem vették észre a közeledő viczinális. Nehány pillanat múlva aztán megtörtént a szerencsétlenség. Az öt kocsiból álló viczinális teljes sebességgel nekiment a teherkocsinak és azt izzé-porrá tette. A kocsit oldalán álló Tonka János napszamos a vonat kerekéi alá került, melyek ronccsá zúzták. Társa, Laluk György életveszélyesen, Fiala Sándor rendő pedig súlyosan megsebesült. Mind a kettőjüket a Rókus-kórházba szállították. A rendőrség megindította a vizsgálatot és még az éj folyamán letartóztatta Veltetics János vonatvezetőt.

— **A magyar osztályorsjáték.** Mindinkább jobban jutunk azon meggyőződésbe, hogy a magyar osztályorsjátékot minden más játékkal szemben előnyben részesítik. Ezt pedig könnyen megérthetjük, ha tekintetbe vesszük azon körülményt, hogy mindenki — bár mag talán nem is nyert — valamelyik barátjának, ismerősének, vagy földijének Török A. és Társa bankházában elért nyereményéről bizonyára hallott már, mert nagy a száma azon embereknek Magyarországon, kik Török A. és Társa bankházában nagyobb nyereményben részesültek. Ennek oka az, hogy a Török bankház az országban igen nagy vevőkörrel rendelkezik, mely minden sorsjátéknál rohamosan növekedik, olyannyira, hogy a cég az összes munkálatok elvégzése céljából, melyet ezen üzlet megkövetel, indítatva volt saját palotát építtetni. Török A. és Társa bankház r.-t. Budapest, Servita-ter 3., a legnagyobb osztály-sorsjegy-üzlet; vevői az előzőeken kívül az alábbiak mellett oly sok nagy nyereményben részesülnek, hogy szükség-teleknek tartjuk a különbeni ajánlást. A hivatalos jektérsv szerint 5 hónap alatt 14 millió 459.000 koronát sorsolnak ki; a sorsjegyek ára: 1/1 sorsjegy K 12.—, 1/2 sorsjegy K 6.—, 1/4 sorsjegy K 3.—, 1/8 K 1.50. Míg a Török sorsjegyeit mindenkor nagyon keresik és a húzás már folyó hó 18-án kezdődik, ajánlatos, hogy sorsjegy-szükségletét fenti cégtől mielőbb beszerezze.

— **A Royal-Orfeum** novemberi műsora a szenzációk sorozata. Uj drámája, a *szomszédházban* a francia darabok leghíresebbike, valószággal lázba ejti a közönséget. Óriási sikere van a *Zsur a legénylakásban* című új bohózatnak is. Egész sereg új kuplé, szinpaditrufa teszi tejjessé az elejétől végig ellenállhatatlanul hatásos színházi műsort, amelynek vaitéré része olyan ragyogó látványosságot hoz, mint a *Hero* villamos aktjai és a világhírű *Morcaschani*, a kreol komika, aki-

nek egyszerű kupléit és nevetődalát tiszsz is ujrátatják. A gazdag műsort a *Czigányverseny* nyitja meg, minden este pont 8 órakor s ennek keretében most a vidéki cigányzenekarok következnek, hétfőn pedig a *Konstantinápolyi* híres magyar primás, *Baráth Gyula* és zenekara versenyez a bizottság arany érméért.

— **Rablók a postahivatalban.** Az elmúlt éjjel az aninai posthivatal fegyveres rablók megtámadták. A támadás három oldalról történt. Mindegyik oldalon öt-öt rabló akart a postahivatalba behatolni, amde a vasajtó felfeszítését a postamester észrevette, mire többször kilőtt az ablakon. A fegyver lármajától figyelmessé lett a szemben lakó csendőrség, amely őriáratot rendelt ki, hogy üldözőbe vegye a rablókat. A rablók és a csendőrök kölcsönösen lövöldöztek egymásra, amely alkalommal egy csendőr megsebesült. A rablók közül kettőt sikerült elfogni. Ugy látszik, hogy teljesen szervezett rablóbanda garázdálkodásáról van szó, mert előzőleg négy kereskedőnél kíséreltek meg betörést. Ugy látszik, hogy a rablóknak tudomásuk volt arról, hogy a postahivatalba, szombati nap lévén, nagyobb összeg érkezett az osztrák-magyar vasúttársaság munkásainak bérfizetésére. A betörési kísérlet alkalmával a postán tényleg 400.000 korona volt. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a többi rablók elfogatására Berényi hadnagy vezetésével.

— **Vadászat léghajóról.** Boyce amerikai milliomos, két nagy chicagói hetilap tulajdonosa, hatodmagával legközelebb felette érdekes expedícióra indul. Uganda vidékére, Afrikába fognak utazni, hogy azon a tájékon oroszlánokra és más állatokra vadásszanak. Az expedíció felszerelése majdnem félmillióba kerül és tartalmaz három léghajót, huszonhárom drága fényképező gépet, egy teljes kinematografot, hatszáz világító patrót, negyven eregetni való sárkányt, egy egész láda vegyszeti cikket és lemezeket, meg sok egyéb vegyes holmikat.

Mintegy négyszáz benszülöttet szerződtek meg az expedícióhoz, akiket mozgófényképek bemutatásával fognak megbarátkoztatni. Azonkívül visz magával Boyce gramofonokat a legújabb főlvelekekkel, hogy a négerek esténként, a farszto napi munka után Tetraxini és Caruso énekében gyönyörködhessenek. A sárkányokat fotografálásokra fogják használni, ha erre az erős szél miatt a léghajók nem lesznek alkalmasak.

Boyce nagyon büszke arra a módszerre, amelyvel oroszlánokat fog éjszaka és a szabadban fényképezni. Az erdőben családok gyanánt elhelyeznek egy darab húst. A családok köré felállítják a hat legnagyobb fényképező gépet, amiktől nem messze egy mikrofon lesz, amelyet az expeditorokkal kábel köt össze. A társaság két mérföldnyire helyezkedik el és mindenki a füléhez illeszti a mikrofon hallgatóit. — Mikor az oroszlánok megérkeznek, ordításuk és a szákmányért folyó harcuk hallhatóvá válik a mikrofon hallgatóiban, mire fellépnak a fényezőrék és egyidejűleg automatikusan működni kezdenek a fényképező gépek. A módszer Amerikában kipróbálták kutyákkal. Boyce már előre örül a remülten meglepődő oroszlánokat ábrázoló fényképfelvételeknek.

— **Aranyhalászás Osztdendőben.** A belga újságok közlik, hogy az Osztdendőből eltávozott furdó-vendégek rendszerint visszahagyják vagyonuk nyomait. A tenger vízében lubiczkoló fényes urak és hűlgyek kevésé vigyáznak az ékszerreikre. Az ember el sem hinné, hogy az osztdendei parton mennyi gyűrű, karperecz, fülbevaló és óra vész el. Az elhagyott értéktárgyak beásódnak a könnyű homokba és aztán, ha már a vendéghad elutazott, jönnek a kinoskereső halászkok. A tenger felületén kutatnak és elég messzire kicsónakáznak, mert a víz idővel a homoktalajból felszínre hozza a drága holmikat. Képzeltető, hogy az aranyhalászkoknak pompásan jövedelmez ez a mesterség és persze tekintélyes haszonra dolgoznak a vásárlók is, akik továbbárusítás végett az egyszerű halászkótl aránylag olcsó pénzért értékes ékszerüket szereznek be.

MOLL-féle SÖSBORSZESZ

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 2 koronáért kapható. MOLL. készítmény kéréndő.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postantárvét mellett teljesítők. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és vedjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por

felülmulthatatlan házi-er mindama gyomorhajónál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kéréndő eredeti dobozokban 2 kor.

Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által

BÉCS, I., TUCHLAUBEN 9. SZ.

Vidéki megrendelések naponta postantárvét mellett teljesítők. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és vedjegyével ellátott készítményeket kérni.

A Folies Caprice novemberi műsora — mint mindig — csupa elsőrendű, a Folies Caprice egyedül álló finoman pikáns irányához simuló számokból áll, melyek között legelső helyen az „Endlich doch” című hatalmasan bevált, valóságos kacagó-orkánokat előidéző német újdonságot kell említenünk, melyben Rott Sándor és kiváló ensemble remekül érvényesül. A „Francziául” című eredeti magyar bohóág hasonlóképpen tetszik a közönségnek, ebben is sok az ötlet és a bohózat fordulat, úgy, hogy a közönség nem győzi a nevetést. Trebitsch, Werner Teresi és Sylvia magánzámái, nemkülönben a Springer által mesterien megjátszott Serenissimus-jelenet valamennyien erősen járulnak hozzá a műsor nagy vonzó erejéhez. A Casino de Paris tánc-atrakciói ugyancsak nagyon kiválóak. A társulat nagy buzgalommal tanulja a legközelebbi újdonságot, „A vékonykú ember”, amelyről igen nagy sikert remélnék. A Folies Caprice előadásai esti fél kilencz órakor, a Casinói ennek befejezte után kezdődnek.

A Fővárosi Orfeum és a gyermekvilág. Ez a két forgalom valamikor régen nagyon ellentétes volt Waldmann igazgató „fehér” regiméje óta azonban a Fővárosi Orfeum delutáni előadásaira nyugodt lelkiismerettel küldik el a budapesti előkelő családok gyermekeiket, mert ott nemcsak a delutáni, hanem az esti előadásokon is a legbiztonságosabb művészeti irány honol. Ma, vasárnap delután 4 órakor kezdődik a delutáni és 8 órakor az esti előadás. Mindkét előadás a novemberi műsor fenomenális különlegességei szerepelnek.

Halálozás. Sarok Gyula gyógyszerész és a szászakabányai gyógytár tulajdonosa hosszas szenvedés után Szászakabányán meghalt.

Tatár Lajos, Tiszalök főjegyzője 40 éves korában ma meghalt Budapesten, ahová hozzátartozói félhőzták gyógytátni. Az elhunyt törvényhatósági bizottsági tagja volt Szabolcsvármegyének, egyébként is általános közéletnek és szeretetnek örvendett az egész vármegyében. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Tatár Lajosné, született Hajdu Ilona a megboldogult neje, Lonka, Andorka és Elluska mint forrón szeretett gyermekei, id. Tatár Lajos mint edesatyja, Hajdu Andor mint apósa, Szesztakófszky Józsefné, szül. Tatár Lidia, Fodor Andrásné, szül. Tatár Juliska, Galambosi Pálné, szül. Tatár Mariska, Jenés Imrén, szül. Tatár Zsuzsanna mint testvérei, Gönczy Józsefné, szül. Hajdu Juliska, Hajdu Mariska mint sógoronai, Szesztakófszky József, Gönczy József, dr. Hajdu György Fodor Andrási, Galambosi Pál, Jenés Imre mint sógorai a maik, valamint az összes rokonok nevében is fűttem szívvél jelentik, hogy forrón szeretett és felejtethetetlen jó férje, illetőleg desatyjuk, fia, veje, testvérük, sógoruk és rokonuk, Tatár Lajos tiszalöki főjegyző folyó hó 6-án éjjel 2 órakor, életének 40-ik és boldog házasságának 14-ik évében, hosszas szenvedés után az Urban csendesen elhunyt. A megboldogult hielt tetemei folyó hó 7-én fognak Budapestről Tiszalökre szállítatni és ott folyó hó 9-én délelőtt 11 órakor a református egyház szertartása szerint megáldva az ottani refrmátus temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Budapest, 1900. november hó 6-án. Áldás és bék poraira!

Kassán impozáns részvét mellett temették **Myskovszky** Viktort, az elhunyt tudóst, akadémiai tagot, a magyar archeologia egyik kiváló képviselőjét. Temetésén nagy számban jelent meg Kassa társadalma. Az elhunyt tudós családja Berzeviczy Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, részvétátvitartot küldött s intézkedett, hogy ravatalára az Akadémia koszoruját elhelyezzék. Ugyancsak részvétátvitartot intézett Fraknói Vilmos püspök, a Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőse nevében. A tudós halálát közölték a milánói akadémiaival, melynek Myskovszky szintén tagja volt.

Nagybarcsai **Barcsay Béla** holttestét ma Dévára szállították, hogy ott a családi sírboltban örök nyugalomra helyezzék. Az elszállítás előtt ma dél után folyt le az ünnepélyes beszentelés, amelyen a család tagjai és az elhunytak számos tisztelője jelentek meg. Százával érkeztek a családhoz a részvétátvitartok, köztük közéletünk számos vezetőemberének részvétnyilatkozatai is.

Özvegy pelsőczy **Hámos** Lajosné szül. trebosztói és révai Révay Róza életének nyolcvanötödik évében elhunyt Rozsnyón.

x **Mai** lapunk összes példányaihoz Török A. és Társa bankház r. t. színes hirdetője van mellékelve. Ha ezen színes hirdetés a kávéházakban és vendéglőkben nem volna az újságrámába lapunkkal foglalva, kérjük ezt a kiszolgáló pénzérmén reklamálni.

x **Bob** hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.
x **T. olvasóink** szíves figyelmébe ajánljuk Kissa Károly és Társa bankrésztvénytársaságot, a magyar kir. osztályosjegyek legnépszerűbb félárúsitóját (Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.) E figyelmes, lelkiismeretes bankház szívesen vevő nyerték mult hóban a 600.000 koronás főnyereményt, immár negyedszer, nem hiába közboszéd már: „Kiss szerenésje Nagy!”

x **Szép** a bajusz Hajdusági pedróvel.

x **Itt az ősz!** Az ideggyenge és oszozos beteg, akinek fájdalma a nyár melege mérsékelte, remegve gondol a szeles, esős ősze, a hideg télre, midőn szenvedései új életre kelnek. Az ideggyengeség sok tünetét, a kimerülést, fej- és hátfájásokat, szédülést, ideges szivdobogást, ideges gyomor és bélbajokat csakis az őszszervezet megerősítése felelevenítése által lehet tökéletesen meggyógyítani. Aki teljes gyógyulást akar az emlitett és más egyéb bajokból, kérje a „Modern vilamos gyógyódmódról” című ingyen könyvet, melyet díjtalanul küld az Elektro Vitalizer Orvosi Rendelő Intézet, Budapest, Károly-körút 2. felemelet 10. sz. mindenkinek, aki azt lapunkra való hivatkozással kéri.

x **A Beretvás-pasztilát** mindennemű fejfájásnál rendkívül jó alkalmaztam. Hangoztatnom kell azon tulajdonságát, hogy dacára annak, miszerint már két pasztilla legtöbb esetben megszünteti a fejfájást, még egy pasztilla bevételénél sem tapasztaltam szivdobogást, bágyadságot, izzadást, gyomorrontást vagy fülzúgást.

x **Meglepetésére szolgál** mindenkinek, ha látja, hogy mily gyorsan készíthetünk ma már jó huslevest, még pedig — hus nélkül! A „Maggi-féle huslevest-kockát” öntsük le egyszerűen forró vízzel és azonnal kész, kristálytisza huslevest kapunk, természetes, kiváló ízzel. Egy kocka 6 fillérbe kerül és egy tányér (¼ liter) erőteljes huslevest ad. Ugyeljünk azonban arra, hogy Maggi eredeti kockáját kapjuk, amelynek burkoaltán a „Maggi” név és a „keresztcsillag” védjegy látható.

x **Uj cimbalom.** Mogyoróssy Gyula hangszergyáros, Budapest, VIII., Kerepesi-út 71. feltalálta az acélszerkezeti cimbalmot s így a cimbalmot a leg-tökéletesebb hangszerek közé emelte. Bő ismertést ingyen küld a feltaláló.

x **Szolgálatot** vélnünk teljesíteni, ha felhívjuk a t. olvasóink figyelmét Guttermuht János (Baross-tér 20.) mai hirdetésére. E fogspeczialista szájpádás nélküli fogsorokat a természetes fogaktól meg nem különböztető módon, 10 évi szavatosság mellett készíti.

x **Tamássy Park-Szanatóriuma** Dunaharsztiban, Pestmegye. Elsőrangú gyógyító-intézet alkoholisták, morfinisták és idegbetegek részére. Prospektust kívánatra küld az igazgató.

x **Sauer Emil, Ferncia Busoni, D'Albert Jenő, Rosenthal** és a világ többi előkelő művészeinek eredeti játékat hallhatjuk naponta a **Phonola** mesterszáz-készítők reprodukálásával **Kovács Gyula** zongoraterneiben, Gresham-palota. Egyedüli képviselője a Grofrian-Steinweg és más világhírű gyártmányú zongoráknak, pianóknak és harmóniumoknak. Nagy bérlet és javítási osztály. Hangolások kiváló hangolók által. Hosszu zongorák rövidre és teljesen modern kiállításúvá átalakíttatnak. Állandó képkiallítás híres festőművészek műveiben. Hangversenyiroda.

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordították a gyermektorna- és vívásra.

Nyílttér.

E rovatban közöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. Kállay Zoltán

jog- és államtudor, tartalékos m. kir. honvédszázados-hadbíró.

Jogi szeminárium

(Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.)

mely már évek óta a legnagyobb sikerrel és legkiválóbb eredménnyel működik.

Tanít, Oktat, Előkészít mindennemű jogi vizsgálatra, u. m.: alapvizsgákra, szigorlatokra és ügyvédi vizsgára

A Legrövidebb Idő Alatt úgy, hogy már az időmegtakarítással is óriási előnyöket biztosítanak maguknak hallgatói;

A Legkevesebb Költséggel, mert hiszen megrövidítve a tanulást, a legtöbbszor a fővárosban való huzamosabb tartózkodás idejét, már maga ez is tekintélyes pénz megtakarítást jelent. —

A Legkisebb Fáradsággal, mert a Jogi Szemináriumban, — mely teljes az évtizedek óta kipróbált külföldi, u. m.: német, francia és svájci hasonló intézetek mintájára van szervezve, — a tanítás fizikai fáradsága megszűnik a kiváló szakelőadók és a hallgatók között

De Nem Jegyzett-Puskával hanem a tantárgy egész anyagát felőelő komoly és szigoruan tudományos rendszer alapján: még pedig egykép

A Budapesti és Kolozsvári Egyetemre! bármely tankönyv használata, — s bármelyik bizottság kijelölése mellett.

A Kiváló Sikerek egész sorozatát tudja már ez az intézet fölmutatni. Hallgatói, akik

Jeles Eredménnyel Vizsgáztak mindenütt találhatók, a dr. Kállay féle Jogi Szeminárium

Az Ország Minden Városában tudnak, s mindenütt található kész ügyvédek, bírákat vagy más jogi pályán működő egyéneket, akik gyors boldogulásukat, kitűnően sikerült vizsgájukat, s a megszerzett diploma örömet

Egyedül Ennek Az Intézetnek a már évek óta, a legkiválóbb szakértők közremunkálásával működő

Jogi Szemináriumnak köszönhetik, melynek helyisége Budapesten van, a IV., Magyar-utca 3. sz. alatt, vezetője pedig:

DR. KÁLLAY ZOLTÁN

jog- és államtudor, tartalékos m. kir. honvédszázados-hadbíró.

Kérjen prospektust melyet díjtalanul küldünk mindenkinek

ALAPITTATOTT 1842. ALAPITTATOTT 1842.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító társaság.

Tisztán a kölcsönösség elven alapszik. Résztvevőnek nincsenek. Elfogad biztosításokat az ember életére különböző módzatok szerint. Legliberálisabb feltételek.

Ószvagyon: 1908. december 31. — — — 2.792.948.021.40 Foros.
Díjbevételek 1908. december 31. — — — 305.671.778.70 Foros.
A biztosítottak között 1908-ban felosztásra kerülő nyeresémények — — — 57.472.905.70 Foros.

Vezetőképviseletőség Magyarország és a kelet részére:
Budapest, VI., Andrassy-ut 20. szám.

Bécsi egészségügyi kiállítás 1906. Állami díj, díszoklevél, aranyérem.

Serravallo

Kina-bora vassal.
Kapható a gyógyszerárakban 1/2 liter 2.60 K., 1 liter 4.80 K. palackokban.

Dr. Harmat Gyula

Tüdőbetegek Rendelőintézete

Budapest, VII., Rákóczi-ut 82.

Tüdő-mellbajok: Tuberkulozis I. és II. stádiumában (vérköpes, tüdőcsusshurut), kitűnő eredménnyel gyógyíttatnak szűrum útásokkal

INHALATORIUM. Rendelés d. e. 11—12-ig és d. n. 2—4-ig
(A betegek 70 százaléka teljesen gyógyul.)

TÉLI FÜRDŐKURA.

A Budai Szt.-Lukácsfürdő
Nagyszállójában és Thermal-szállódájában lakás teljes ellátással napo ként 10 koronától feljebb. Minden szobától futó folyókák veztenek az iszapfürdőhöz. Természetes forró-meleg kén-s források, iszapborogatások. Prospektust küld a Szt.-Lukácsfürdő Részvénytársaság Budapest, Budán.

IRODALMI SZALON'

Budapest, V., Nádor-utca 20 I. em. Telefon 90-85.

A legelőkelőbb és legnagyobb **könyv-kölcsönvállalat.**

Tartalmaz minden számottevő magyar, német, francia és angol nyelven megjelent szépirodalmi és tudományos művet.

Vezetője: **Diner-Dénes József** író, a legnagyobb készséggel szolgál szakszerű tanácsokkal.

Olcsó havi előfizetési díjak.

V dekret bárhova postai zétküldéssel A könyvtár 9-től 1/11-ig és 3-tól 6-ig könyvek kiése vétele végett, a tisztelt előfizetői rendelkezésére áll. — Budapestben a könyveket házhoz küldjük. — Sziveskedjék tájékoztatást kérni.

MAGGI-féle

A MAGGI-huslevest-kocka

— darabja 6 fillér —
az elismert legjobb!

A Wettenstein-Ambulatorium
Budapest, VI., Bulyovszky-utca 5.
és a **Dr. Wettenstein-Sanatorium-R.-T.**

szanatoriumában Margitliget, Pomáz mellett-Pestmegye a tüdőbetegek és egyéb tuberkulotikus bajban szenvedők **Wettenstein** és **Jozsof dr.** gyógyódmódjával nyernek gyógykezelést.

Reggelizés előtt fél pohár **SCHMIDTHAUER-féle** használatára valódi áldás gyomorhajosoknak és ezékszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A válság az Operaházban.

— A kóristák sztrájkmozgalma. —

Budapest, november 6.

Az Operaházban holnap már olyan darabot adnak elő, amelyben a kórus fölösleges.

A mostani sztrájkmozgalom nem más, mint következménye a kultuskormány tavalyi gyöngeségének és habozásának. Már a múlt esztendőben rámutattunk arra és hangsúlyoztuk, hogy a kultuskormány olyan karénesi testülettel, mely órákhoz kötött terminussal és ultimátummal kényszerhelyzetbe hozza, vagy akarja hozni az Opera igazgatóját és a kormányt, nem lett volna szabad szóba állnia. Akkor a kormány állása még szilárd volt; ma távozófélben van. Eppen azért akkor a kultuskormány vezetője, jóakarattal ugyan, de mégis energiával oly leczkét adhatott volna az ultimátummal fenyegető kóristáknak, hogy a mostani helyzet elő nem állhatott volna.

Mert ime, miről van most szó?

Olyan tételről, amelynek megadása nem Mészáros Imre igazgatótól, nem az Operaház összes tényezőitől, nem is magától a kultuszminisztertől függ, hanem az összkormánytól, a minisztertanácstól. Száz ezer koronát meghaladó évi tételről van szó, amely évek alatt milliókra rug.

Ily nagy tételnek a megadását ultimátumban követelni és órákhoz kötni nemcsak lelkeltenség, de hazafialanság is. Mit tételeznek föl ezek az emberek a magyar kultuskormány vezetőjéről? Föltételezik-e, hogy egy kormány engedni fog a presszióknak, noha nem engedett akkor, amikor a vasutasok nemcsak fenyegettek sztrájkokkal, de valósággal sztrájkoltak is? Mi történt akkor? Az egész országban megállt a vasuti forgalom. Sőt megszünt az Európával való vasuti összeköttetés. Milliókra rugó áruforgalom halmozódott föl. Az ország el volt választva a nagyvilágtól és megfordítva. Az utasok utközben megrekedtek. Sok száz millióra menő érdekek forogtak kockán. És a kormány még sem engedett, mert nem is engedhetett éppen azért, mert ultimátumban követelték a vasutasok azt, amit követeltek.

Ilyen máról-holnapra való követelés teljesítésébe belemehet a magánember, a privátvállalkozó, aki rendelkezik vagyonával s csak magának felelős, de sohasem egy kormány, mely felelős minden dologért. Az Operaház igazgatósága felelős a kultuszminiszternek, a kultuszminiszter az összkormánynak, az összkormány a parlamentnek. S ilyen követelésnek, mevet — ismételjük — a kóristák órákhoz kötöttek, engedhet talán a szerb kormány, de olyan kormány, melynek tagjai közt Wekerle, Kossuth, Andrássy és Apponyi van, nem hátrálhat meg ilyen fenyegetés előtt.

Ha Magyarországon nem ment tönkre a vasutisztrájk következtében, ha a veszedelem elmult akkor, noha a kormány nem engedett, akkor nem lesz veszedelem az sem, ha az Operaházban nem lesz előadás bizonyos ideig. Nem lesz veszedelem akkor sem, ha hónapokig zárva maradnak az Operaház kapui. Legföljebb — és ebben merül ki majd minden baj — a fővárosi publikum nem kap operai előadásokat.

Az idő alatt azonban, amíg a dalszínház zárva marad, lesz mód és eszköz arra, hogy a kórust és — ha szükséges — a zenekart teljesen újjá szervezzék és megbízható erőket kap a műintézet. Arról pedig gondoskodni fognak az illetékes reorganizáló tényezők, hogy a visszafelé vezető út csukott maradjon. Csak egy ut van nyitva; az, amely kifelé vezet. De aki az Operaház kötelekéből most előbb az alkalomból és ebből az okból kilép, vissza többé nem térhet.

Tavaly is hangsúlyoztuk, most újra ismételjük, hogy a kórus követelését méltányoljuk. Elismerjük, hogy fizetésüket szabályozni, rendezni és javítani kell. Ez elől nem zárkozott el sem az Operaház igazgatósága, sem a kultuszminiszter. A fizetés rendezése és javítása befejezett dolog is, legalább lényegben. Folynak is az előmunkálatok; készítik az erre vonatkozó statisztikákat és tabellákat. S miután az összes

illetékes tényezők hozzájárultak a kóristák fizetésének javításához, méltatlan és mindenek fölött hazafialtan dolog a sztrájkfenyegetés és ultimátum pressziókkal állni elő.

Hazafialtanság első sorban azért, mert az ország nagy válságban van. Sokkal nagyobb, sokkal messzemenőbb érdekek foglalkoztatják most a kormányt, mint az operaházi kórus. Mily hazafialtság lakozik olyan kóristákban, akik látva, hogy az ország mily veszélyes válságba jutott, előállnak sztrájkfenyegetéssel és ultimátummal és azt követelik, hogy a kormány hagyjon abba minden más dolgot, ne törődjék az ország dolgával, ne a gazdasági és politikai krízissel és mindazzal, ami mindezekkel a kérdésekkel összefüggésben van, hanem elsőrendű országos dolognak tartsa a kóristák ügyét és máról-holnapra intézze azt el, különben ők megtagadják a szolgálatot.

Eppen azért ezt az eljárást, mely rakoncátlanságnak csak úgy beillik, mint hazafialtanságnak, egyszer s mindenkorra meg kell rendszabályozni. Van arra módja a kormánynak s az eszközt maguk a hazafialtan kóristák szolgáltatják. Ha ugyanis most a sztrájk valóra válik, ha a kóristák lehetetlenné teszik az operai előadásokat, akkor őket is lehetetlenné kell tenni. A belügyminiszter a városokban és vármegyékben intézkedhetik, hogy bárhová akarnak szerződni a sztrájk miatt kilépők, mindenhol tiltsák el föllépésüket szerződészegés címén. A szerződészegőkkel más rendszabály nem is alkalmazható. A művelt világ mindenhol szigorúan sujtják a szerződészegőket. Csak éppen Magyarországon szabadon büntetlenül szerződést szegni? Csak éppen itt lehessen garázdálkodni azzal, hogy vállalt kötelezettséget egyszerűen semmisnek jelentsen ki valamely testület, nevezétek azt akár énekarnak, akár zenekarnak? . . .

Ami magát a sztrájk ügyének mostani stádiumát illeti, az a következő:

Ma délelőtt az Operaház mai szereplő tanácskozott azon, mílőppen léphetnének közbe, ha szükséges, magánál a miniszternél, a kórus érdekében. Kezdeiben az énekkar tagjai elhatározták, hogy nem várják be a szolistiká közbenjárását, hanem a következő levelet fogalmazták meg:

„Nagyságos Igazgató Ur! A Magyar Kir. Operaház énekkara Nagyságodnak a személynéhez intézett és e hónap 5-én este 6 órakor a személynéhez megbízottai által átvett írásbeli közlésére van szorosunk a következőkben válszolni: Minthogy az énekkar ragaszkodik a személynéhez benyújtott és Nagyságod által elfogadott fizetési rendszerhez és annak visszamenőleg 1909. január elsejétől kezdő életbeléptetéséhez, minthogy a személynéhez kívánásai az összes illetékes tényezők által mindenkor, sőt a kultuszminiszter ur által az országgyűlés színe előtt is jogosnak és méltányosoknak ismertettek el, minthogy az Igazgatóság által jelzett drágasági pótlékot is, mely csak egy évre, 1909. adatott, nem az Igazgatóság jóindulatából kaptuk meg, hanem kénytelenek voltunk ez év január 9-én sztrájkba lépni és az ezen 13 óra mostanig az Igazgatóság által a fizetési rendszer életbeléptetésére vonatkozó ígéretek csupán ígéretek maradtak és az énekkar semmi elfogadható biztosítékot nem nyert arra nézve, hogy fizetési rendszere és benyújtott tervezete kedvező elintézt nyer, minthogy az énekkar összes törekvései, melyek a békés elintézt óhajtották és ezeltől az Igazgatóság részéről hajótörést szenvedtek és sikerteleneknek bizonyultak, sőt félre értettek és quasi jogfosztásnak magyarítottak, cunélfogva nincs többé abban a helyzetben, hogy a halogatás és az ügy elhuzását célzó ígéreteknek hitelt adjon, arra kéri Nagyságodat, hogy fizetésrendezési ügyét, folyó hó 7-ikének (vasárnap) esti hat óráig elintéztíni méltóztassék. Ha ezen időpontig az énekkar fizetésrendezési ügye kedvező elintézt nem nyert, működését kénytelen lesz megszüntetni 1909. november 6-án. Kiváló mély tisztelettel Kocsis Gyula s. k. Gerenday Vilmos s. k. Vágó Jakab s. k. (Gyárfás helyett) és Zolnay Loránd s. k. énekvari megbízottak.

Ezt a levelet a megbízottak át akarták nyújtani a mai délelőtti folyamán Mészáros Imre igazgatónak, aki azonban nem volt a hivatalában és így a levelet Vidor Dezső titkárnak adták át, hogy juttassa el az igazgató kezébe. Vidor Dezső titkár a levéllel bement az Operaházban a karénekesek ügyében éppen ülőező magánszerep-

lőkhöz, akik a dolgok illetén fordulata után feleslegesnek tartották az ő további akcióikat.

Mészáros Imre igazgató körlevelet küldött szét a sztrájkmozgalom vezetőinek s délután fél hat órára magához kérette őket. Az igazgató arra kérte a sztrájkoló énekkar küldöttségét, hogy válaszukkal legalább a hétfőt várják be s tekintettel arra, hogy holnap, vasárnap, Erkel Ferenc emlékére Hunyadi Lászlót adják s hogy ebben a darabban dr. Székelyhidly Ferenc fiatal tenorista is először lép fel, legalább holnap este énekeljenek még. A karszemélyzet küldöttsége nem hajlott erre a kérésre sem. Fentartották határozatukat s így az énekkar zavargása miatt a vasárnapra hirdetett Hunyadi László előadása elmarad s helyette a Jancsi és Juliska adják. Eszerint változott meg az Opera egész heti műsora is, amennyiben: hétfőn nincs előadás, kedden A csavargót, szerdán A nürnbergi babát és A csodavázt, csütörtökön A walkürt fogják adni. Az énekkar eléggé el nem itélhető viselkedése a zenekar tagjai közt nagy megütközést keltett s valószínű, hogy az énekkar mai határozatát magára nézve nem fogja kötelezőnek tartani.

(*) Az Operaházban holnap, vasárnap közbejött akadályok miatt a „Hunyadi László“ helyett „Jancsi és Juliska“, Humperdnick meseoperája, továbbá „A törpe gránátos“, Szikla-Guerra balletje kerül színi e. A dalműben Várad M. (Jancsi). Payer (Juliska), N. Valent (az anya) és Mihályi (Andris) vesznek részt. Vezényel Benkó Henrik karmester, rendező Kiss Dezső. A balletben Pallai, Smeraldi, Brada és az egész tánczkar működik közre. Vezényel Szikla Adolf karmester, rendező Guerra Miklós balletmester. (Évi bérlet 125.) Hétfőn nincs előadás. Kedden „A csavargó“-t adják Szamosi, Takács és Szemere fellépésével. (Évi bérlet 126.) Szerdán „A nürnbergi baba“ és „A csodaváza“ című ballet kerül színi. (Évi bérlet 127.) Csütörtökön a „Walkür“ kerül színi. Főszereplők Krammer, Flattné, Fodorné, Anthes, Szemere és Venczell. (Évi bérlet 128.) Pénteken nincs előadás.

(*) A Szabad Egyetem, mely dr. Földes Béla egyetemi tanár vezetése mellett már 8 éve működik, holnap, hétfőn indítja meg előadásainak immár XV. sorozatát. Előadások a következők: Dr. Lázár Béla: A francia impresszionista művészet. (Bemutatókkel és vetített képekkel.) Minden hétfőn az egyetem Főherceg Sándor-utcai épületében: november 8, 15, 22, 29; december 6, 13. napjain.) Dr. Dénes Lajos: Művészeti problémák. Fejezetek az esztetika köréből. (Minden kedden az egyetem Főherceg Sándor-utcai épületében: november 9, 16, 23, 30; december 7, 14. napjain.) Dr. Erdősi Béla: A perzsa költészet. (Minden szerdán az egyetemi központi épület kupolatermében: november 10, 17, 24; december 1; 15. napjain.) Dr. Molnár Géza: A zene viszonya a többi művészetekhez. (Minden csütörtökön az egyetemi központi épület kupolatermében: november 11, 18, 25; december 2, 9, 16. napjain.) Dr. Vámosy Zoltán: Élvezeti cikkek termelése, használata és hatása. (Bemutatókkel és vetített képekkel.) (Minden pénteken az egyetemi központi épület kupolatermében: november 12, 19, 26; december 3, 10, 17. napjain.) Dr. Geréb József. Az ókori Róma kulturája. (Minden szombat az egyetemi központi épület kupolatermében: november 13, 20, 27; december 4, 11, 18. napjain.) Az előadások rendszeres hallgatására az egyetemi questurában (Egyetem-tér, központi egyetem) belépti jegy váltandó, melynek ára egy-egy hat előadásra terjedő tanfolyam után egy korona. Jegyek minden előadáshoz az előadás előtt is kaphatók az előadás terme előtt.

(*) Iványi-Grünvald Béla kiállítása. Iványi-Grünvald Béla festőművész gyűjteményes kiállítást rendez festményeiből Szombathelyen. A kiállítást holnap, vasárnap délelőtt nyitja meg ünneplésesen Bezerédy István, Vas vármegye főispánja.

(*) A Színészakadémia előadása. A Színészakadémia növendékei ma este Molière „Kénytelen házasság“ és „Dandin György“ című műveiben mutatták be képességeiket. Az előadás minden tekintetben kiválóan sikerült, amiért első sorban Császár Imrét, a rendező tanárt illeti elismerés. Kertész Endre, Dandin és Sganarelle alakította fel-tünés számba menő művészettel kreálta mindkét szerepét. Mellette Sugár Károly produkált elismerésre méltó alakítást Pancratius szerepében. A darab többi szereplője is megfelelő igyekezettel munkálkodott a darab sikerén.

(*) Svéd előadások az Iparművészeti Múzeumban. Az Iparművészeti Múzeumban legközelebb egy svéd népművészeti és háziipari kiállítás nyílik meg, amelyben a stockholmi iparművészeti iskola növendékeinek munkái is nagy számban lesznek képviselve.

(*) A téli tárlat. A Képzőművészeti Társulat téli tárlatának a juryje a jövő hét elején tartja meg zárülését s ennek megtörténte után a titkárság nyomban értesíti az összes beküldött a bírálókat eredményéről. A kiállító művészeknek e hó 11-én, osztoztokön délelőtt 9 órától délután 3 óráig mutatják be a kiállítást, míg azt a sajtó képviselői 12-én, pénteken ugyanilyen időben tekinthetik meg.

(*) Lyra-esték. A Lyra-hangversenyigazgatóság, amelynek működéséhez fűződik az idei szezon eddigi minden sikere, novemberre érdekes programmal szolgál. A népszerű esték sorában november 10-én, szerdán lesz Heynemann német ballada- és dalénekes estéje. A Lyra novemberi nagy hangversenyesztéje pedig a következők lesznek: November 15-én Knote Wagner-estéje, az Operaház zenekarának kíséretével, 23-án Kajnz-nak, a bécsi Burg-színház híres művészeinek felolvasó-estéje, először Budapesten és 29-én a bécsi opera két starjának, Kurz Zelmának és Schmedes Eriknek a hangversenye.

(*) Hangversenyek. A II. filharmoniai hangverseny hétfőn, e hó 8-án esti fél 8 órakor lesz a Vigadóban Hiedler Zsófia por. kir. kamaranékesnő a berlini udv. opera tagjának közreműködésével Kerner István vezetése mellett a következő műsorral: 1. Haydn XII. szimfónia; 2. Wagner a) Traume, b) Schmerzen; 3. Csajkovszky „Romeo és Julia“ fantázia; 4. Wagner Izolda szerelmi halála; 5. Liszt I. magyar rapszódia.

Schmedes Pál a kitiűnő dán tenor első budapesti dalstélyát jövő pénteken, e hó 12-én tartja meg a Royalteremben rendkívül válogatott műsorral.

Szilágyiné-Bárdossy Ilona, a m. k. opera ki-daléneket kultiválja, amint a lefolyt londoni szezon, amely különösen figyelemre méltó, mivel a művésznő aki eddigi pályafutása alatt mindig csak a színpadon érvényesítette kitiűnő művészetét, legújabbán az énekművészet legnemesebb fajtája: a daléneket kultiválja, amint a lefolyt londoni szezon alatt Londonban aratott feltűnést keltő sikerei bizonyítják, tökéletes művészeti tudással. A dalstély a Pester Lloyd dísztermében lesz.

A Brüsszeli vonósnegyes jövő Léten kedden e hó 16-án érkezik Budapestre és aznap rendezi a Royalban első bérleti kamarastélyát, Haydn, Beethoven és Schumann 3 vonósnegyeseivel.

Calvé Emma, a párisi opera világhírű primadonnája, ki ez idén az amerikai szerződést nem fogadta el, jövő szezonban Nizzában új szerepet a Gabriel Dupon új operájának női főszerepét fogja kreálni. A nagy művésznő Európai körutját megkezdte és pénteken e hó 19-én Budapestre jön, hol az egyetlen dalstélyát a Vigadó nagytermében tartja meg.

Az Ady-Beretvás-estét, a modern magyar irodalom ezen erős oszlopa szombaton, e hó 27-én rendezi a Royalban. Máig 24 vidéki város jelentette be, hogy feltétlen számít egy-egy Ady-estélyre, amelyet a két művész el is fogadott. A budapesti estélyen Környey Béla közkedvelt hőstenorunk fog közreműködni.

Busoni Ferruccio, ez idő szerint a zongoraművészek fedelme csütörtökön, december 2-án egyetlen hangversenyt ad a Royal-teremben. Busoni már december közepén Amerikába rándul, ahová 80 hangversenyre szerződést írt alá. A budapesti közönséget érdekelni fogja, hogy Busoninak londoni impresszáriója ezen tournéért 500,000 koronát deponált az Angol Banknál.

A bécsi Tonkünstler-orchester második bérleti filharmoniai hangversenyt pénteken, december 3-án rendezi a Vigadó termében, Nedbal Oszkár vezényletével. A derék zenekar műsora ismét rendkívül gazdag. (Schmedes, a Brüsszeli, Ady-Beretvás és Busoni hangversenyeit Mery Béla rendezi.)

A Grünfeld-Danziger-Köszegi-Son vonósnegyes társaság vezetője, Grünfeld hangversenymester felgyógyult súlyos betegségéből és már megkezdte az előkészítő próbákat. A vonós negyes az idén is nyolcz hangversenyt rendez, s az első hangverseny december hó 5-én lesz.

Steiner Ferencz soproni születésű bariton Messchaert legkiválóbb tantványa és ma már legkomolyabb vetélytársa a minap Coburgban oly fenomenális sikerrel hangversenyezett, hogy a jelenlévő néasz fejedelem nyomban kinevezte őt kamaranékesnek. Steiner Ferencz még teljesen fiatal ember, 1 év előtt kezdte meg művészi pályáját és már is a legnagyobbak közé sorolja őt az egész németországi tájót.

Az Egyetemi Énekkarok ezidő működése nagyon nagy az érdeklődés az egyetemi polgárok körében. A dalosok száma az idén kétszázharmincz

emelkedett. Az énekkarok a diák-kongresszus alkalmából e hó 28-ikán Pécsen nagy hangversenyt fognak adni.

A „Kéve“ tárlata.

Budapest, november 6.

... És mondjuk meg mindjárt: a fiataloké, a merészeké, az új utat járóké. Mind, akik elhozták ide a pikturájukat, azok a mi művészetünket adják nekünk és a maguk friss művészetével teli lelkét tárják elénk. Ó-patina levált a falakról, megrokkant szépségek romja kipusztult, elsápadt szívek eltemetődtek és muzeumvánséget kivet a termekből merész szavu, izmos fiatalság. És szürke novemberi szomoru napon, mintha nevetés szűrődött volna be a képek közé, mintha fiatal, szent tavaszok napjának az aranya tánczolt volna a falakon. És mintha a színekből, amelyek lenevettek a vásznakról, muzsika szövődött volna: diadalmas melódiája diadalmas fiatalságnak. És ebben a muzsikában van akará, van bátorság és van erő, — de van sok-sok megéretttség és művészet is. Az, amit a Kéve ezen a tárlatán bemutatott, nivó és megnyílása új csapásoknak. A Nemzeti Szalon terméibe valami olyanféle hangulat lopódzik be, mint a Miénk tárlatánál. De talán még annál is különösebb. Ha kevesebb is a nagyvonalú talentum, annál több a bátorság és a maguk utjának a járása. Kiemelkedőbb egyéniségek nem kényszerítik rá magukat a hajlékonyabbakra, itt nincs modernség és nincs különczködés. Ez a husz ember, aki megcsinálta a Kéve mai kiállítását, azért tartozik egyvüvé, mert mind bátor, mind fiatal és mind becsületes művész. Az összekapcsoló energia közöttük nem a festésnek egymástól való eltanulása. Minden ember külön festő, nincs utánzás, hatás és visszahatás. Mindegyik ember a maga művészetét csinálja és mert ez a művészet igaz, becsületes és fiatal, az ő művészetük a miénk is.

Nagy megismerés nyilatkozik meg a Kéve tárlatán. Nagy művészi megismerés és az átérzése a művészetelvezés elfinomultságának. Azok, akik ezt a kiállítást megcsinálták, megérették, hogy jó pikturát csinálni gyönyörű dolog, művészet, — de jó pikturát élvezni, — ahöz más is kell, mint friss színke és merész vonalak. Ami nélkül nincs művészi gyönyörűség, az a nagy harmonia, amelyben egyetlen egészség hangoldódik össze szín a vonallal, levegővel, matériával, milióval. A milió, — ez a művészi élvezés nagy eleme. Enélkül nincs is művészet. Ennek a nemléte összétör minden szépséget. És minden gyönyg erlutal a sárban és minden kacagás eltompul az utczai láрма között. Művészet-esinálás a milió megformálása nélkül: hiabavalóság. A Kéve művészei elfinomodtak eddig a megéretttség és a pikturájukhoz hozzáharmonizálták a környezetet is. És csinálták a Szalon helyiségeiből új pogány szépségtempomot, aki megjárja a földjét régi sarukkal, rá sem ismer a régi, istenes, szépségmegfojtó termekre. A falakat áthuzták fehérrel, az üvegtető alú fehér ponyvát huztak, elhintették közben fehér virágot, meg sárga virágot (de fehérbo játszó).

Amerre néz a szemem, egyetlen lágy, puha fehérség minden, egyszerű, nagysiklu, pompásan domborodik ki belőle minden egyes vászon. A felső termek közé ékeltek két piczi, intimus szobát, az egyikben csipkék vannak (könyük, ujszerük, pókhálófinomak), a másikban egy meleg kis szoba, amelynek az iparművészete elsőrangú, az ötletei pikánsak, a megcsinálása egyszerűséggel ható. És ami közbeesik, az átjárók, a falak, a sarkok, a szemöldökfa-díszek: az mind stilusos, mind művészi. Málnay Béla csinálta meg így a Kéve kiállítását, tőle kell eltanulni tárlatrendezést a Mücsarnoknak, de meg a Szalonnak is.

Az anyag pedig, amelyet ebbe a gyönyörűen megcsinált milieube vittek, nagy kvalitásu. Tehe-

tetlenség nincs, nemtudás nincs, régi hazugságok ujra elhazudása nincs. De van egyéniség. És van egy pár erős, magasra eljutott művészi karakter. Talán az első közülük Szablya-Frischauf Ferencz. A vezére is a Kévének, de művészek is a legkiválóbbak közöttük. A festésben való biztosságát meg kell csodálni, a vonalai biztosak és erősek, a színének az összhangolása pedig vakmerő, szépségesen vakmerő. A technikáján ott van a szuvc-rén biztosságú művész keze, amit megcsinál, abban nincs bizonytalanság, elkalandozás, kapkodás egy szemernyi sem. Tudja, hogy mit akar csinálni és amit akar, azt tudja is. A rajzolása briliáns, de nem színt agyonütő. És tud beszélni, színekkal elmondani hangulatát. De csak hangulatot, sohase novellát. Pik-turái eszközökkel ható művész Szablya-Frischauf. Az a három kép, amely az emelet nagytermének a falán látható, elsőrangú alkotás. A tájkép fehérét kihagyó technikája szellemes és hatást elérő, óriás távlatai pedig levegőt adnak a festésének. A zongorázó férfi képében a színek virtuózát látni. A zöld száz variációját, keveredését, reflexeit adja vissza pompás beállításal. Az „Elvonuló zivatar“ című képén még merészebbek a színharmóniák. Valóságos orgiáját adja erős, éles színeknek, amelyeknek az elhelyezése, összhangolása erővel és bátorsággal teljes. A kiállítás részletes ismertetésére legközelebb visszatérünk. dé.

FŐVÁROS.

(*) (Lemondás a bizottsági tagságról. Dr. Neumann Árpád ma arról értesítette Fülepp Kálmán főpolgármestert, hogy törvényhatósági bizottsági póttagaságáról lemond.

(*) (A községi választás. A kerületközi bizottság Márkus József elnöklésével ma gyűlést tartott annak a megállapítására, hogy a száz virilista helyet az egyes kerületek között hogyan osztsák meg. Erős és heves vita volt, hogy minő alapon osztsák meg a virilistákat, de megállapodni nem tudtak s két órai eredménytelen tanácskozás után Feleki Béla indítványára kimondották, hogy a kerületközi bizottság nem foglalkozik a virilista kontingens megállapításával. Most tehát szabad kezét nyertek minden irányban a kerületek és szabadon egyezkedhetnek egymással.

(*) (Járvány-barakkok. A közgyűlés már régebben elhatározta, hogy a Gellért-kórházat négy pavilonnal kibővíti, amelyekben hirtelen fellépő járvány esetén a betegeket elhelyezi. A belügyminiszter a közgyűlés határozatát eddig nem hagyta jóvá. Nehogy a főváros hirtelen fellépő járvány esetén készületlenül legyen, a tanács elhatározta, hogy négy járvány-barakkot állít fel. A mérnöki hivatal a barakkok terveit és költségvetését elkészítette. A barakkokat csak járvány fellépésekor állítják fel.

BŐRBAJOKAT,

bőrkiütéseket, daganatokat és sebeket, a melyek vérszegénységéből erednek és nem akarnak gyógyulni, a

Scott-féle Emulsió

szüntet meg legjobban. A leg-tisztább alkatrészek, a melyek izletes módon könnyen emészthető krémmé egyesítettek a ki-ló SCOTT-féle eljárás által, a

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

SCOTT-féle EMULSIÓ-t

a legkiválóbbá tették és kétségbevonhatatlan hirnevet biztositottak számára ezeknél a bajoknál. Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér. Kapható minden gyógyszerben.

TÉLIKABÁT 35,

selyem vagy angol béléssel

45,

prima ölt. vagy átmeneti kabát

30 frt.

Csakis mérték szerint, első-rangu kivitelben

Angol késszopnsrendszert uriszabótermek ZÉLINGER SAMU Budapest, IV. ker., Bélváros

Magyar-u. 3., I. em. Kossuth Lajos-utca mellett. — Telefon 118-58.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A budakalászi kirándulás. (Esküdtbírói tárgyalás.) Farkas József magánhivatalnok ez év június 12-én délután Budapestről kirándult Budakalásra egy mulatságra. Ejjelében, meglehetősen ittas állapotba vissza akart térni a fővárosba. A vonatról azonban lekésett. Mivel a pályaudvart bezárták és ott nem maradhatott, visszament a faluba, hogy szállást keressen. Bezörgött Mikolics Timó házába és szállást kért. Mikolics nem nyitott ajtót, hanem azzal a kijelentéssel, hogy házában nincs pályaudvar, elutasította. Ebből szövényt, majd nagyobb zaj keletkezett, amelynek hallatára Scholl Antal éjjeli őrodament Farkas Józsefhez és igazolásra hívta fel. A magánhivatalnok szitkozódni kezdett, amire az éjjeli őr sípjába fuji. Csakhamar megjelent segítségére Schifl Károly, Hierholcz Lipót és Bachmann József, mindannyian gyári munkások, akik az éjjeli őrral együtt nekitámadtak az ittas magánhivatalnoknak, a földre taperték és elvették pénztárcáját és összes ingóságait. A pestvidéki törvényszék esküdtbírója Bánó táblai bíró elnöklésével tárgyalta az ügyet. A tárgyaláson a vádlottak beismerék a tényleg történt cselekményt. Az esküdtbíró dr. Szölösi kir. ügyész vádjá, dr. Fráter Béla és dr. Gleichmann Lajos védelme után a vádlottakat lopás és lönyű testi sértés vétségében mondta ki bűnösnek és ezért Schifl Károlyt hat hónapi fogházra, Scholl Antalt hét hónapi börtönre, Hierholcz Lipótot négy hónapi fogházra, Bachmann Józsefet pedig három hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

§ Leánykereskedők bünpöre. A budapesti büntető törvényszéknek három tanácsa tárgyalta ma különböző kerítési bűnügyeket. Az egyik tanácsban dr. Mikovich bíró, elnöklésével Szilágyi Hugó 26 éves zongoramester és Jakubovics Sándor rovtöltőkereskedőnek kerítési bűnügye került tárgyalásra. Ez a két ember hosszabb idő óta üzletszerűen foglalkozott a fővárosban kerítéssel. A hálojukba került leányokat fényes anyagi előnyök és gondtalan életmód ígéréseivel, vagy ha ezeknek nem iltek fel, akkor szerelmi ajánlatokkal ejtették meg és adták el nyilvános házak részére. A második főtárgyalási teremben, ahol Jamniczky bíró tanácsa működik, a vádlottak Fürst Manó paksi születésű 55 éves úpesti pékmester felesége, Stein Viktorné, szül. Krausz Regina, soroksári születésű lakásadónő és Auslaender Manóné, született Fürst Laura 41 éves szabónők voltak. Fürst Mórné elsőrendű vádlottanőnek régebben bordélyüzlete volt. Ez év március havában kiköltözött Rákospalotára, ahol találkahelyet tartott fenn. Az idecsalt leányokkal a bűnös uton szerzett pénzen osztozkodott. Rendes összeköttetésben állott Auslaender Manónéval, aki segítőtársa volt. A harmadik főtárgyalási teremben Tholdi bíró elnöklésével az itélkező tanács Hirschfeld Antalné, szül. Schneider Juliannát, akinek férje ügynök és Tóth Róza budapesti 24 éves kávéházi pénztárosnőt vonta felelőségre ugyanezer kerítési bűntetteért. Hirschfeld Antalné szintén üzletszerűen üzte ezt az undok mesterséget. Szilágyi Hugó és Jakubovics Sándor bűnperében a bíróság ugy Szilágyi Hugót, mint Jakubovics Sándort kerítés bűntetteért másfél-másfél évi börtönre ítélte. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, de a vádlottak és a védők föllebbeztek. A második kerítési bűnperben a tagadásban levő vádlottak kihallgatása után a bíróság kihallgatta a tanúk egy részét és azután a tárgyalás folytatását hétfőn délelőttre halasztotta el, amikor is ítéletre kerül majd a sor. Hirschfeld Antalné, szül. Schneider Julianna és Tóth Róza ügyében a bíróság Hirschfeld Antalnét kerítés kísérletének bűntetteért az enyhítő körülmények figyelembevételével négy hónapi fogházra ítélte. Tóth Rózát ellenben bizonyítékok elégtelensége okából felmentette a vád alól. Az ítélet ellen az ügyész a vádlottak terhére föllebbezést jelentett be.

Ügyvédi és bírói vizsgára, az összes jogi vizsgákra, államszámvevőtanai államvizsgákra gyorsan biztos sikerrel készülhet el

Dr. Erős Vilmos

jogi szemináriumában

Budapest, VII., Wesselényi-utca 13. Telefon 118-57

Nem téveszthető össze hasonló intézetekkel.

Fiókinézet: Kolozsvár, Páris-utca 11.

Rendelésszerűen készült

minden fajta:

**felöltő
téli kabát
városi bunda
gazdasági bunda
gyászruha
szalonruha**

a legjobb angol kelmékből, divatos szabásban, jutányos árak mellett állandóan van raktárunkon, nagy választékban.

**DEUTSCH F. KÁROLY
ÉS TÁRSA**

férfi ruhá-szabók

IV., FERENCZIEK-TERE 2. SZ.

KÖZGAZDASÁG.

Visszaélés az állami támogatással. Mióta Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter áll iparfejlesztésünk élén, azóta a hazai ipar legkülönbözőbb ágaiban igen hathatós segélyek nyújtása által igyekezik a kormány a hazai termelést olyan fokra emelni, hogy szükségleteinknek mérvadó részét magunk láthassuk el. Az állami támogatást a miniszter mindazon iparosoknak szokta megadni, akik olyan cikkeket gyártanak, melyekben a hazai termelés a szükségletnek jelentékeny részét fedezni nem tudja. Ez alapon kapott nagyobb mérvű állami támogatást özv. Rössner Józsefné vecsési patkósarok gyárosa. Özv. Rössnerménének a gyára ekkor már rég szállka volt a patkósarok nemzetközi trösztjének szemében. A gyár ugyanis nem volt tagja semmiféle kartellnek s így egyenesen nagyon kényelmetlen lehetett a trösztre nézve. Még mielőtt segélyt kapott volna a gyár, egy ízben már bebeadta ipartelepét a Magyar-Belga Fémipari részvénytársaságnak. A bebevevő azt ígérte, hogy patkósarok szöveget fog az ipartelepen gyártani. Idővel azonban az üzemet folytonosan redukálta, végre pedig teljesen beszüntette. Erre özv. Rössler Józsefné a kormányhoz fordult állami támogatásért s a kért nagyobb segélyt el is nyerte. Üzemét újból felvette Vecsésen és sikeres ipari tevékenységet fejtett ki. Ekkor azonban váratlan dolog történt. A belga patkósarok-tröszt ugyanis azt a kecsesgötő ajánlatot tette özv. Rössler Józsefnének, hogy nagyobb összeg évi kárpótlást fizet neki, ha az üzemet teljesen beszünteti. És a magyar gyárosnő elfogadta az ajánlatot, beszüntette az állami támogatással folytatott üzemet még pedig titokban, anélkül, hogy az állammal szemben vállalt kötelezettségének megszégését a kormánynak bejelentette volna, s nyugton tartja gépeit, akkor, amikor erkölcsi kötelezettséget vállalt arra, hogy minden erejét a külföldi behozatal csökkentésére fordítja. Az ügy tudunkkal már a miniszter előtt fekszik és remélhetőleg a miniszter hathatós példát fog mutatni az ilyen hallatlan visszaélések megtorlására, ami egyenesen megcsufolása az iparfejlesztési törvényünknek.

A Bizalmi Bank és az ügyvédek. A nyáron előkelő fővárosi pénzintézetek „Magyar Általános Bizalmi Bank” cég alatt az angol, amerikai és német Treuhandbankok mintájára új intézetet alapítottak, amely hűzágótló hatáskört van hi-

vatva betölteni. Az intézet munkaköre mindenütt élénk érdeklődést és rokonszenvet keltett. Az ügyvédi kar is osztatlan helyesléssel fogadta a czél-szerű és szükséges intézetet, de számosan mégis úgy találták, hogy az alapszabályok egyik-másik pontja az ügyvédekre sérelmes. Ambátor az alapszabályokat a törvényszék jóváhagyta és egyébként sem lehetne ellenük kifogást emelni, értesülésünk szerint a Bizalmi Bank igazgatósága az ügyvédi kar iránti rokonszenvének és nagyrabecsülésének akar kifejezést adni azzal, hogy a felhangzott aggályokat előzékenyen megszívleli és a sérelmeseknek mondott pontokat módosítani hajlandó. Arról is van tudomásunk, hogy a bank igazgatósága már a közeli napokban felkeresi a budapesti ügyvédi kamará elnökségét és vele megbeszéli az aggályok orvoslásának módját. Ilykép a bank maga is siet a félreértéseket eloszlatni és így az ügyvédeknek módot nyújt arra, hogy ezt az intézetet, amely sok tekintetben éppen az ügyvéd munkájának közgazdasági részét van hivatva támogatni, ne az ügyvéd ellenségének, hanem éppen kiegészítő munkatársának tekintsék.

A Hazai Bank tőkeemelése. Több ízben megírtuk már, hogy a Hazai Bank R.-T. az alaptőke-emelés tervével foglalkozik. A terv azonban mind ezidőig csak terv maradt. Legújában azonban ismét aktuálissá lett a hír. A tőzsdén ugyanis a Hazai Bank papírjai iránt erős érdeklődés nyilvánult az utolsó napokban, sőt ma egyik nagy spekulánsunk nagyobb tételekben vásárolta a papírokat, amelynek hátterül az alaptőkeemelés terve szolgált. Bár a pénzvizonyok még mindig nem látszanak alkalmasnak az új papírok kibocsátására, a tőzsdén mégis erősen tartja magát az a hír, hogy máhelyt csak egy kicsit enged a pénzpiac merevségéből, a Hazai Bank nyomban valóra váltja tervét, melyet igen kedvező üzletmenetnek egyre szélesebb alapokra való kiterjesztése is sürget már. A bank alaptőkéje tudvalevőleg most 25.000.000 korona, míg tartaléktőkéje 5.905.956 korona; a betétek meghaladják a 28 milliót; a múlt évi nyereség 2.700.716 korona volt. Az utóbbi napok érdeklődése következtében egyébként a 200 korona n. é. részvények 293 koronára emelkedtek.

Szivák Imre és a szápári közsébbánya. Megírtuk, hogy Szivák Imrét a Szápári Közsébbánya R.-T. közgyűlésén igazgatósági taggá választották. Szivák Imre erre kijelentette munkatársunk előtt, hogy megválasztása tudta és beleegyezése nélkül történt s az igazgatósági tagságot nem fogadja el. Azóta úgy látszik Szivák Imre megmástitotta elhatározását és mégis elfoglalta helyét a Szápárinál. Igazgatósági tagságát és cégigazgatói jogosultságát ugyanis most a cégbírósnál bejegyezték.

Ki lesz a tőzsde elnöke? Ismeretes, hogy báró Kornfeld Zsigmond halála után nyomban élénk mozgalom indult meg a tőzsde elnöki székének betöltése körül. Pályázó akadt bőven; végül mégis fölhülkerekedett a mérsékeltabb elem s a tőzsde elnökválasztását elhalasztották. Most azonban ismét olyan hírek hallatszanak, mintha az elnökválasztás kérdését napirendre akarnák tűzni. A tőzsdetanács egy része ugyanis rövid időn belül tanácsulást akar összehívni, amelynek napirendjére kizárólag az elnökválasztást tűznék ki. Ebbe a csoportba Sándor Pál és Székely Ferencz hívei tartoznak. Ha ez a csoport többségre jut, a két férfiú egyike lesz az elnök. Hogyha azonban ez a csoport kisebbségben marad, akkor a választás elhúzódik a jövő évre, amikor aztán a tanácsba beválasztják Lánzy Leót s őt ültetik Kornfeld helyébe.

Husiparosok tanácskozása. A Husiparosok Országos Szövetsége, mint az Országos Iparegyesület szakosztálya, tegnap délután ülést tartott, amelyen Komáromi Sándor főtitkár ecsetelte azokat a sérelmeket, amelyek a husiparosokat, főként a kisebbeket nap-nap után érik a katonai és kórházi husszállítások divó rendszere miatt. Kimutatta, hogy e rendszer, amelynek következtében a katonai és kórházi szállítások egynehány ember kezében vannak, miy érzékeny veszteségekkel sújtja az egész ország husiparosságát azzal, hogy a kismerek számára lehetetlenné teszi a pályázást. A sérelmek Budapesten a legnagyobbak. Több ízben történtek kísérletek a rendszer megváltoztatására, de eredménytelenül; a hadtestparancsnokság nem

Ha fáj a feje

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja

Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispester.

ne tévovazzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

Ára 1 korona 20 fillér.

Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerárban.

Három doboznál ingyen postal szállítás.

hajlandó a husiparosok ama kérelmét teljesíteni, hogy kisebb adagokban is lehessen húst szállítani. Indítványozza, hogy a szakosztály az Országos Iparügyi Tanács let támogatásával energikusan lépjen közbe a rendszer megszüntetése és a katonai szállítások decentralizálása végett, intézzen felterjesztést a képviselőházhoz és kérelmét a delegációk előtt is fejezze ki. Reisz Dávid kiemelte, hogy a rendszer a hadsereg és a kórházakra is hátrányos, mert ezzel a legénység is és a kórházak is rosszabb húst kapnak. Ugyanis a katonai szállítási szabályzat egyik pontja szerint a szállító a színhust visszatarthatja a kórházakról ki lehet mutatni, hogy azok szállítói vásárolják a legrosszabb minőségű húst. Dr. Tonelli Sándor másodtitkár figyelmét arra, hogy az osztrák husiparosok körében hasonló mozgalom van készülóban és az akció sikere érdekében ajánlja az osztrák husiparosokkal való együttműködést. Gelléri Mór, az Országos Iparügyi Tanács igazgatója javasolja, hogy a szakosztály a kereskedelemügyi miniszterhez forduljon kérelmével és kérje a minisztert, hogy vesse latba befolyását a katonai szállítások decentralizálása érdekében, annak idején pedig a delegációk előtt is hangoztassa a szövetség kívánalmait. A szakosztály kimondta, hogy határozatát a Gelléri igazgató által javasolt módon fogja végrehajtani, felterjesztését pedig közli az osztrák husiparosokkal.

A Hengermalom válsága. A malomtrösztnek a Pesti Hengermalom R.-T. ellen intézett botrányos támadása még mindig élénken foelalkoztatja a gazdasági közvéleményt. Burchard-Bélaári Konrád helyzete a szinte egyhangú hírlapi állásfoglalások következtében rendkívül nehéz lett, úgy hogy maga az elnök is belátta azt hogy erősen megértette a közérdeket akkor, amikor igazgatóságának tudta és hozzájárulása nélkül, sőt az önmaga által inaugurált reformpolitika ellen tárgyalásokba bocsátkozott a trösztrel. Az az elszántság, amelylyel a kisebbség készült ennek a régi, hírneves lisztgyárunknak a megmentésére — úgy látszik — jobb belátásra bírta őt is, mert mint értesülünk, a Hengermalom hétfőn tartandó igazgatósági ülésén már az elnök nem fog akadályokat gördíteni az elé, hogy a Hengermalom helyzetének objektív megvitatása után az igazgatóság állást foglaljon a Lágymányoson fölépítendő új gyártelep érdekében. Az igazgatósági tagok körében ugyanis egész határozott formában kezd kifejezőcsedni az a terv, hogy az esetben is, hogy ha Burchard-Bélaári Konrád minden jobb meggyőződése ellenére is fölládozna deyen-malmunkat: a lágymányosi új gyártelep eszméjét nem ejtik el, hanem a Kereskedelmi Részvénytársaság hathatós támogatása mellett, Burchard ellenére is megépítik az új malmot. Biznak azonban abban, hogy Burchard maga is belátja, hogy saját anyagi érdekeit jobban szolgálja akkor hogy ha kiszabadítja magát a malomtröszt befolyása alól. Mert mégis csak fontosabb érdeke a magyar közgazdasági életnek az, hogy ez az uttörő ipartelepünk fenmaradjon mint Burchard Bélaári Konrád 500.000 koronája.

A fővárosi magántisztviselők mozgalma. A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak azon csoportjában, amely szervezetbe még nem tömörült, erős mozgalom indult meg, hogy érdekeik hathatósabb védelmére állandó szervezetet alkossanak. Hetek óta lázas arányokban folyt az agitáció, amely kibontotta a zászlót a magánalkalmazottak szerves tömörítésére. Az agitáció eredményeképpen vasárnap délután 3 órakor a Liszt Ferenc-tér 18. számú ház, I. emelet 22. számú lakásában gyűlés lesz, amelynek napirendjére a magánalkalmazottak szervezkedésének kérdését, a magánalkalmazottak törekvéseiről való eszmecsorét és végül azt a kérdést tűzték, hogy a választójog tekintetében milyen álláspontra helyezkedjenek a magánalkalmazottak. A gyűlésen előreláthatólag tulesik az alakulás első formásgain az a néhány száz szervezkedő magánalkalmazott, aki eddig érdekeinek képviseletét semmiféle más egyesületben nem tudta megtalálni. A gyűlést egyébként bejelentették a rendőrségen is, amely a bejelentést tudomásul vette.

Vaggonhiány. Még benne sem vagyunk az erős őszi forgalomban s máris olyan hangok hallatszanak az országban, hogy a forgalom gyors és könnyű lebonyolítását itt-ott vagonhiány gátolja. Tény, hogy a m. kir. államvasutakon még mindig nem elegendő a vagon a szükséghez képest és csak egy-két év múlva lesz abban a helyzetben a MÁV., hogy emelkedett forgalom esetén ki tudja szolgálni az érdekelteket. Gyöngye vigasztalást nyújt az a híradás, amely szerint Ausztriában még rosszabbak a viszonyok. Az osztrák fatermelők és iparosok feliratot intéznek a vasutminiszteriumhoz és a parlamenthez, amelyben utalnak a vagonhiány káros gazdasági következményeire s kéri, hogy a hiányos kocsiállományt kiegészítsék.

Vidéki iparostanfolyamok. A Technológiai Iparmúzeum igazgatósága, a kereskedelmi kormány iparfejlesztési politikájának megfelelően, a vidéki nagyobb városokban is rendezett különféle iparostanfolyamokat, legutóbb különösen a ruházati iparok köréből. A vidéki ipartestületek, a kereskedelmi és iparkamarák oly nagy számban keresték meg ebben az irányban a múzeum igazgatóságát, hogy az kérelmek részben való teljesítése mellett is túlhaladni volt kénytelen az előre megszabott költségeket. Czipészipari vándortanfolyamot 15-öt tartottak 317 hallgatóval, kik közül 248 mester és 67 segéd volt. A szabóipari tanfolyamok száma 13, összesen 261 hallgatóval, akik közül 202 mester és 59 segéd volt. Volt ezenkívül 3 szűcsipari tanfolyam 54 hallgatóval. A vidéki rendszerezett tanfolyamok keretében különböző városokban 28 tanfolyamon képezték ki a ruházati iparosokat, számszerint 908-at. Ezek közül 437 czipész, 385 férfruhászábó és 86 női ruhászábó volt.

A Déli Vasut új tarifája. A Déli Vasut tarifaeemelése tehát befejezett ténynek tekinthető. Az új tarifa publikálása a jövő hétre várható, úgy hogy 1910 január 1-én feltétlenül életbeléphet mind a magyar, mind az osztrák vonalakon. Természetesen megindult a vita is, hogy az új tarifa alapján mennyivel fog emelkedni a társaság évi bevétele. Szakértő becslők szerint a levélteli többlet meg fogja haladni az évi nyolcz millió koronát. Míg a magyar érdekeltségek közömbösen fogadták a Déli Vasut tarifaeemelését, addig Ausztriában állásfoglalás is történt az alpesi tartományok képviselői részéről. Különösen kifogásolták a társaságnak azt az óhaját, hogy az államvasuti tarifákon felül 7 százalékos emelést kíván. A kérdést úgy tisztázták, hogy a 7%-os emelést csak átmenetinek tekintik, mert a Déli Vasut pénzügyi helyzetének javulása esetén, ami feltétlenül be fog következni, a normális alapra helyezi tarifáját. Annyi bizonyos, hogy a tarifaeemelése a társaságot abba a helyzetbe juttatja, hogy vonalait fejleszse és a forgalmi érdekeket kielégítse.

Fizetékhiptelenségek. A bécsi hitelezői védegyelet a következő fizetékhiptelenségeket közli: Nuriésány János, kereskedő, Marosújvár; Irsai női divatáru kereskedő, Budapest; Weisz T. női konfekciós, Kiskunfélegyháza; Izsák Adolf kereskedő, Bled; Aczél Adolf, kereskedő-czég, Budapest; Rameder Romanics Gizella, divatárusnő, Zágráb.

Az Alfa-Separator R.-T. vesztesége. Nagyobb érdeklődést fog kelteni az a hitünk, hogy az Alfa-Separator Részvénytársaság múlt évi mérlegét — amint rétesülünk — 193.310 korona veszteséggel zárta le. Ez a kétszázézerkoronás veszteség annál kellemetlenebbül fog hatni a részvényesekre, mert a társaság múlt évben mindössze 4652 korona veszteséget mutatott ki. A társaság egyébként 1903-ban alakult 800.000 korona alaptőkével, és fennállása óta meg osztalékot nem fizetett.

Uj vegykísérleti állomások. Ujabbban több törvényhatóság, így Brassó vármegye, Szabadka város, Ujvidék, Kecskemét, Pécs, Miskolcz, Sopron, Győr, vegykísérleti laboratóriumok felállítását határozták el és az állomások engedélyezése, illetőleg segélyezése iránt kérvénnyel fordultak a földmivelésügyi miniszteriumhoz. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter támogatja a törvényha-

tóságokat és a rendelkezésre álló összes eszközökkel hathatósan segíti elő az állomások mielőbbi felállítását. Az előmunkálatok már annyira előhaladtak, hogy a szabadkai állomás működését már a jövő év január elsejével meg is kezdheti.

Uj részvénytársaság. Német-Magyar Magnet R.-T. czég alatt Budapesten új részvénytársaság alakult 600.000 korona alaptőkével. A társaság 50.000 korona részvényért átvette Liebermann Ágost Győző Kassa melletti bányáját és 200.000 korona részvény ellenében megvásárolta az Ochtina-sebőki bányatársaság magnetit-bányáját az összes berendezésekkel együtt.

Szabadalmi pályázat. A „Vegyészeti Lapok“ tegnap megjelent száma két szakirodalmi pályázatot hirdet. Dr. Helvey Tivadár a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete elnökének adományából négyszáz koronával jutalmazza azt a legjobb önálló dolgozatot, amely valamely, hazánkban is képviselt vegyészeti iparág szempontjából fontos műszaki kérdést, a szerző által végzett önálló laboratóriumi vagy üzemi kísérletek alapján számbavehetően előbbre visz. A másik háromszáz koronás pályadíjat annak a legjobb dolgozatnak a szerzője kapja, amely valamely vegyészeti iparág legjobb műszaki haladását önálló feldolgozásban összefoglalja és kimerítően ismerteti. A pályázat 1910. december 31-én jár le.

Sulyos zavarok Sopron város közsébbányájában. Sopron városának Brennberg község határában nagy kiterjedésű közsébbányája van, amelyet művelés végett a Brennbergi közsébbánya részvénytársaságnak adott bérbe. Eleinte gazdaságosnak és hasznosnak mutatkozott a városra ez az üzlet. A bányatársaság köteles volt Sopron város fogyasztói részére évenként 150.000 métermázsza szenet szállítani. A szállítás simán is ment, amíg másfél hónappal ezelőtt ki nem ütött a sztrájk, amely azóta megszakítás nélkül folyik. Az egész bányászum megakadt, a gépek, berendezések tönkremennek. A város szakértője szerint a kár már eddig is túlhaladja a 100.000 koronát s napról napra fokozódik. Persze ezt a kárt a város viseli. A bérlő vállalatot az elmaradt hasznon kívül kár nem érte.

Nagybirtok-változások. Gróf Károlyi Gyula csalánsi 320 holdas birtokát Dégenfeld József 320.000 koronáért megvásárolta. — A múltki apátság bihar-margittai birtokát 2.5 millió koronáért báró Rothschild Albert londoni lakos megvásárolta.

A Magyar Dohánykereskedelmi Részvénytársaság új igazgatói. Ismeretes, hogy a magy. kir. dohányjövődéki gyártmány kiviteli r.-t. beolvadt a Magyar dohánykereskedelmi r.-t.-ba s egyuttal a Dohánykereskedelmi r.-t. 2 millió korona alaptőkéjét felemelte négy millió koronára. Egyuttal azonban beválasztotta igazgatóságába Rubinek Gyulát, az OMGE. igazgatóját és báró Herzog Lipótot, aki eddig a Dohányjövődéki r.-t. igazgatója volt.

Uj viczinális részvénytársaság. Ungvár-Vajáni h.-é. Vasut Részvénytársaság czég alatt új viczinális jegyzett be a czégbíróság. Alaptőkéje 2.201.000 korona (3255 darab törzs- és 7750 darab elsőbbségi 200 koronás részvény). Igazgatósága: Olgyay Kálmán, Lőrinczy Jenő, gróf Sztáray Gábor, gróf Lónyay Gábor, Bernáth Zoltán, Kusnyir Gyula, Földiák Gyula, Kiss Ödön, dr. Barabás Elemér, Hajnal Simon, dr. Fledderus Kornél, Gelsei Guttman Izidor, Wolf Kálmán, Kovách Antal, Nemes Marcell és Simon József.

Rotációs papir-gyár alakul. A magyar újságkiadók már régóta panaszkodnak azért, hogy a hazai papirgyárak nem termelnek rotációs gépbe való újságpapírost és így lapjaik teljesen ki vannak szolgáltatva az osztrák papirgyáraknak, amelyek alposan meg is sarcolják őket. Már régebben foglalkozott is néhány újságkiadó czég rotációs papirgyár alapításának eszméjével. Azonban a tervezésnél messzebb nem jutottak. Most két ilyen terv fekszik Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter előtt. Egy nagyobb új-

Köztisztviselők

kik nyugdíjra jogosultak (elköszek, katonatisztek, tanárok, bírák stb.) apró havi részletekben (15-30 évi tőkekamat-törlesztés) visszafizethető kölcsönügyletben forduljanak az

Országos Híradó-hoz, Bpest, Erzsébet-körút 20. Költségmentes értekezés, értesítés.

ságkiadó cég ugyanis — amint értesülünk — valamely alkalmas vizieró mellett hárommillió korona alaptőkével akar rotációs papírgyártást alapítani, amelybe 6 év múlva újabb hárommillió koronát fektetne bele. Eleinte 500 vaggon újságpapírost termelné, amit aztán később 1200 vagonra fokozna. A cég az államtól a 3 millió alaptőke 35 százalékát kéri segély gyanánt 5 évi részletben. — Összevág ezzel az Első Magyar Papírgyár R.-T. terve, amely üzemét 2,300.000 korona tőkebefektetéssel szintén rotációs újságpapíros gyártásra akarja kibővíteni. Az üzemet 730 vagon termelésre rendezné be és 150—250 munkást foglalkoztatna. A cég az államtól 36 százalék segélyt kér. Reméljük, hogy mindkét terv valóra válik s így ebben az iparágban is függetleníthetjük magunkat Ausztriától.

A nagyszláv bank. A nagyszláv bank megalakulásához az engedélyt a császár megadta. A bank, amely mint már megírtuk, nagyszláv politikai célokat fog szolgálni, Orosz-Szláv Kereskedelmi Bank cég alatt legközelebb kezd meg működését. A bank székhelye Szentpétervárra lesz, míg a szlávoklakta országokban mindenütt fiókokat létesítenek. Ausztriában és Magyarországon is létesítenek ilyen fiókokat. Az alaptőkét ötmillió rubelben állapítják meg. Az igazgatóságban a szláv testvéreink kiválóságai közül is többen helyet foglalnak, természetesen a jegyzett tőke arányában.

A Pénzüntézetek Országos Nyugdíjintézete megalakul. A vidéki pénzüntézetek régóta foglalkoztak egy országos nyugdíjintézet létesítésének tervével, de különböző akadályok hátráltatták eddig, hogy ez a pénzüntézet tisztségviselőkre oly nagyjelentőségű intézmény megvalósuljon. Most azután végre teljesül a pénzüntézet tisztségviselői régi vágya s a Pénzüntézetek Országos Nyugdíjintézete holnap tartja alakuló közgyűlését. A megalakulás alkalmából a vidék előkelő pénzüntézei elküldik képviselőiket, hogy annak kellő súlyt adjanak s külsőleg is dokumentálják ennek az eseménynek nagy jelentőségét. Az előkészítő bizottságnak egy volt minisztert sikerült a nyugdíjintézet elnökiül megnyerni, míg az alelnöki állást és a főbb tisztségeket a legelőkelőbb vidéki pénzüntézetek igazgatóival és vezérigazgatóival töltik be. A nyugdíjintézet megalakulásával megszűnik végleg az a harc, amely a Magyar Pénzüntézetek Országos Szövetsége és a Magyar Pénzüntézetek Központi Hitelbankja között dult, amennyiben az utóbbi az általa akvirált nagyszámú vidéki pénzüntézzel együtt belép a Pénzüntézetek Országos Nyugdíjintézetébe.

Mi lesz a szerb kölcsönrel? Ismeretes, hogy a szerb kormány már régóta tárgyal egy nagyobb kölcsön felvételére ügyében. A kölcsönre vonatkozó szerződést a német pénzesoport és a Banque Ottomane képviselői holnap kötik meg Londonban. A kölcsön 6 millió font sterling lesz. Erre vonatkozólag Belgrádból azt jelentik, hogy Párizsban a tanácsos Párisból az új kölcsön megkötésére vonatkozólag igen kedvezőtlen híreket közölt a kormánynak; azt beszélik, hogy dr. Pacsu az új kölcsönt állítólag 82 százalékos kibocsátási árályammal akarja megkötni, míg az utolsó kölcsön kibocsátási árfolyama 84 százalékot tett ki. A kormány most azzal bizta meg dr. Pacsut, hogy iparkodjék legalább még egy fél százalékkal többet elérni és azután írja alá a szerződést. Belgrádban azonban mindenki meg van győződve arról, hogy a skupstina egy ilyen kölcsönt sohasem fog elfogadni, annál kevésbé, mert az új kölcsön elfogadása ezzel a feltétellel jár, hogy a kormány a hadsereg újabb szükségleteit a creuzoti Schneider gyárnál szerezze be, mely cég szállítással a multban sem voltak megelégedve. A ellenzék ennél fogva hevesen támadásra készül, amiért a kormány ilyen kedvezőtlen feltételekhez kötött kölcsönt akar elfogadni.

Bajok a dalmát vasut építése körül. A dalmát vasut épül, azaz hogy az építési előmunkálatok folyamatban vannak és nemsokára megkezdhetik az új vasut kiépítését. Sok szó esett már erről

a vasutvonalról, amely a magyar állam pénzén fog megépülni s az osztrák gazdasági érdekeket fogja szolgálni. Heves támadások érték a kormányt, hogy ebbe a dologba belement s a kiegyezésben arra kötelezte az országot, hogy saját gazdasági érdekeit sutba vetve, szolgálja az osztrák ipar és kereskedelem érdekeit. De hiábavaló volt minden szószaporítás. A kiegyezés elvégre kiegyezés és az abban vállalt kötelezettségek kötelezők mind a két államra. Hiszen az osztrák kormány is vállalt kötelezettséget. Igaz, hogy ez a kötelezettség Ausztria javát szolgálja, de — ez nem tartozik reánk. A dalmát vasut ausztriai vonalrészét Rudolfswerttől Mödlingig (40—50 kilométert) Ausztria építi. Innen Károlyvárosig a budapest—fiumei vonal csatlakozásához már mi csináljuk az összeköttetést és ugyancsak nekünk jut a feladat, hogy Ogulintól az országhatárig 222 kilométer hosszúságú vonalat építsünk. Az országhatártól Kninig, vagyis megint csak 20 kilométert Ausztria fog megépíteni. Szóval, majdnem az egész vasut megépítésének a költségeit a magyar állam viseli. S mit szólnak ehhez az osztrák érdekeltek? Elégedetlenkednek. Azt panasolják, hogy ez a vonal „nem fog megfelelni a forgalmi követelményeknek.“ S amilyen leleményesek nyomban meg is állapítják, hogy miért. A budapest—fiumei vonal szerintük — ami igaz is — nagyon meg van terhelve. És ez a terhelés kiterjed a károlyváros—ogulini vonalrészre is. Naponként három gyorsvonat, egész sereg személyvonat és a tehervonatok egész légiója roborajta keresztül. Hogyan fogják a Dalmácia felé törekvő vonatok forgalmát lebonyolítani? Erre igazán nem gondoltunk. És nem gondolt sem a magyar, sem az osztrák kormány, mert különben mindjárt egész külön vonalat követelt volna tőlünk az osztrák. Mert hiszen Ausztria elsőrangú vonalat és forgalmat kíván majd. Több gyorsvonati összeköttetést tervez Bécs és Dalmácia között a Déli Vasut bécs—graz—laibachi csatlakozásával. Véglegesen ugyan még nincs eldöntve, hogy a rudolfswertti, vagy gotscheei csatlakozás alkalmasabb-e Ausztriára mindeképpen óriási előnyt jelent a dalmát vasut. Először is nem kerül semmi pénzbe, másodsor pedig közvetlen vasuti összeköttetést tervez magának Dalmáciába, amelynek teljes kiaknázását és Ausztriához való láncolását már rég programjába foglalta.

Vámtanácskozásunk Németországgal. A magyar és osztrák miniszteri bizottság tanácskozásait a német delegáltakkal most Bécsben folytatják s valószínű, hogy a jövő hét végén befejeződnek. Sok kérdésben megegyezés jött létre a szerződő államok képviselői között. Így rendezték az egészségügyrendészeti kérdést, az árpaelvámolás feltételeit, amelyek a Németországban életbe léptetett árpaelvám-rendelkezés szerint módosultak. Ez idő ezérint az új német boradótörvényt és annak a magyar és osztrák borkivitelre való hatását tárgyalják. A vámtanácskozás eredményeit a jövő héten tartandó plenáris bizottsági ülésen fogják megformulálni.

Megalakul a biharmegyei cukorgyár. A biharmegyei gazdáknak cukorgyár létesítésére vonatkozó régi óhaja legközelebb megvalósul. A Magyar Általános Hitelbankhoz közelálló Magyar Cukoripar R.-T. (Szerenos), valamint a Mezőgazdasági Ipar R.-T. (Mezőhegyes), a Deutsch Ig. és Fia céggel (Hatvan) egyetemben — amint értesülünk — elhatározták, hogy Bihar vármegyének egy megfelelő pontján cukorgyártást létesítenek, amely az üzemeltetést legkésőbb az 1911. évben fogja megkezdeni. A szükséges előmunkálatok be vannak fejezve és a részvénytársaság megalakulása a legközelebbi időben meg fog történni.

Az új szeszadótörvény és a szeszkontingens-kiosztás ügye. Az új szeszadótörvényt a parlamenti bonyodalmak miatt Ausztriában nem bírta a kormány elfogadtatni, ennek reánk nézve az a káros következmény lett, hogy a magyar parlament

bár megszavazta az új adótörvényeket, melyek szentesítve is lettek, — azokat a kormány életbe nem léptetheti. Wekerle úgy segített a bajon, hogy már 1908 szeptember elejével a szeszadó-pótléket léptette életbe, ami ugy a szesziparra, mint a kereskedelemre békítő hatásnak bizonyult, mert Ausztriában nem lévén adópótlékkal sújtva a szesz, olcsóbban dobják a termelők piacra s így versenyképes a magyar piacokon is. Az ország nyugati részeiben, főként a Felvidéken, ősz óta nagy mennyiségű osztrák szesz kerül forgalomba. A mostani parlamenti zárvárban e kérdés rendezésére természetesen nem gondol senki. Pedig a gazdasági közönség az ország sok vidékén utalva van a szesztermelésre a mostani súlyos gazdasági helyzetben, ami abból is kitűnik, hogy két-három elintézetlen szeszkontingens iránti kérvény hever a pénzügyminisztériumban. Évente alig 10—15 új szeszgyári engedélyt adhat csak ki a minisztérium. Ideje volna már megszoritani az osztrák kormányt, hogy hajtsa keresztül az új szeszadótörvényt.

Bécsi cég csődje. A bécsi kereskedelmi törvényesek csődöt nyitott a B. Finkelstein és testvérei Palais de la Mode Grand Chic cég ellen, a mely kiadója a Wiener Chic és Facon Tailleur divatlapoknak. A cég passzívái még nem ismeretesek.

A Generali forgalma. Az Assicurazioni Generali életbiztosítási osztályánál 1909. évi október hóban 1511 ajánlat 13,073,471 korona 16 fillér biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 1247 kötvény 10,928,462 korona 41 fillér biztosítási összegre állított ki. Ez évi január 1-je óta 16,398 ajánlat 133,706,104 korona 53 fillér biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 14081 kötvény 116,454,671 korona 87 fillér biztosítási összegre állított ki. Az 1909. január elseje óta bejelentett károk összege 8,301,422 korona 15 fillérre rug. Az életbiztosítási osztály kimutatott állománya 1908. december hó 31-én 132,855 kötvény után 972,108,481 korona 17 fillér tőkét és 1,846,873 korona 60 fillér járadékot tett ki, amire készpénzben 283,242,702 korona 20 fillér van tartalékba helyezve. Az 1908. évben az életbiztosítási osztály által kiírt károk 16,675,839 kor. 14 fillért tettek ki s az összes ágazatoknál a társulat alapítása óta (1831.) az évenkénti kimutatások szerint fizetett károk 938,794,591 korona 91 fillért tesznek ki. A biztosítás minden pótdíj nélkül érvényben marad a teljes összeg erejéig, ha a biztosított népfelkelési kötelezettségénél fogva hivatott be. A betöréscsopás elemi biztosítási osztályánál ugyanezen hónapban 181 káreset jelentett be 41,469,63 K összeggel, f. évi január 1-je óta 1099 káreset 333,271,03 korona összeggel került bejelentésre.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS,

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság,

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Dr. HÖNIG IZSÓ
VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.
Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Fluoreszcens-lámpa fürdők szív- és véréredény- meszesedés ellen.	Általános idegesség (neurasthénia, hystéria). Ideggyengeségi állapotok. Álmatlanság, Fejfájás. Hűdések (Paralysis). Idegfájdalmak, idegzsébkák (Neuralgiák, ischiás). Görnyelősorvadás (Tabes).
Elektromágneses gyógyítás	Szívbetegségek. Véréredénymeszesedés. Köszvény és csusz, reuma, Izületi és osontbajok.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Székrekedés, Daganatok. Anyagcserehajok (Elhízó cukorbeteg, vesebetegség) Bőr- és Bőrviszketeg. Lupus.
Magas feszültségű áram- mal való kezelés (Arson- valisatio).	Majhullás, kopaszodás, Szörtelenítés (nőknél az arcon).
Kék fenyvel való kezelés.	Aranyeres csomók.
Villamos hőfürdők (Elek- trotherm).	
Villamos fenyfürdők.	
Villamos massage (Vib- ratio).	
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	
Villamos vízfürdők.	
Szénsavas fürdők.	

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Kezelés egész napon át. Kívánatra prospektus

Szén, koks, téli fűtéshez
briket és antracit

a pontos szállítás érdekében későbbi
határidőkre már most rendelendő.
Telefon: 78-29. { 164 interurban.
90-27.

Radnay Károly
Budapest, Váci-körút 78. sz.
Sürgőnyozim: ANTRACIT Budapest

IDEGENEK UTMUTATÓJA
Legajánlhatóbb beszerzési források
Budapesten.

Élelmészeti cikkek.

Wikus Tátra tejcsokoládé gyára Budapest, V., Deák Ferenc-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teásütemény készítése. Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Liptó származási és füstöltusztár gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27-08. Keleti Export. É állítás naponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assurancioni Generali (Tiszti áll. biztosító-társaság. Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 346.151.371,42 korona. Budapest, Dorottya-utca 10. az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módozat szerint, valamint fuellátást és leánykihasználási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréssel szembeni és üvegbiztosítások. — Legbiztosítás a Magyar leg- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 346.151.371,42 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisztaerítésével is) az Első o. áll. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykihasználási Egylet m. sz. Gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapítva: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Ed-ig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárok.

Budapesti takarékpénztár és Országos Széleskörű Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosrészlet főkezelő helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogüzle-tek: IV., Károly-körút 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-körút 2. VIII., Üllői-ut 6. sz.

Gazdasági gép

Legfinomabb ujkori találmány a szabadalm. kaszkiverő (kalapáló) gép, mely a kaszát 5 perc alatt a leg- tökéletesen kiélezi. Munkája gyors, egyenletes, a kaszát kiméli s kivált nagyobb gazdaságokban jelen- tékeny pénz- és időbeli megtakarítást jelent. Ára 40 korona. Egyedül eláruló: Reichmann Sándor Budapest, VII., Demblinszky-utca 46. szám.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Pissurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, építéstudós mérnök és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezetékek, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízelék, minden- nemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegviz- gyógyintézetek-, melegvízkészítő-berendezések fűtő- tüzhely összekötéssel vagy saját tüzhelyvel. Am- bergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és mű- szaki célokra. Saját légszusz-készülék minden ház- ban. Telefon 20-83.

Magyar-Siemens-Schuckert-művek

Villamossági részvénytársaság Budapest, V., Liptó- körút 5. Gyár: Poissonban. Telefonszám 211. és 212. Táviratcím: Siemenschuckert. Készít: Villa- mosvilágítási és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket. Villamos vasutakat. Bányavasu- takat. Egyenáramu, forgóáramu és váltakozóáramu generátorokat és motorokat, vezetékanagyot, kábe- leket, iv- és izzólámpákat, kapcsolókészülékeket, biztosítókat, wattóraszámológát (Schuckert-rend- szer), vezetékkerendezéseket központi telepekhez való bekapcsolásra. Világító testeket, Ivlámpa- szuszéneket. Különlegességek: Felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűrógépek, villamos bánya fűrógépek, villamos berendezések, mezőgazda- sági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüstgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pa- zar helyiséget nyitott. (Bejáról földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezü- ttárgy (asztalísz, tá- lak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon látha- tóan föl vannak tüntetve.

Selyemárak.

Szenássy, Hoffmann és Társa selyemáruhása IV., Bécsi- utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választék- ban már megérkeztek. Mintákat vidékre bementve küldünk. Miután helyben többlet szakmájú „Szenássy cég van, tiszteltetl kérjük, selyemáruhásunknak szö- lő b. rendelmenyeknél a pontos címünknek szives ki- írását, Szénássy, Hoffmann és Társa selyemáruhás” kizárólag IV., Bécsi-utca 4.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

Budapest, november 6.

A készáruipiaczon csendes volt ma az irányzat. Osekély kínálattal szemben, a malmok valamivel jobb vételkedvet mutattak ugyan, de csakis válto- zatlan tegnapi áron voltak hajlandók vásárolni, amihez viszont az eladók nehezen akartak hozzá- járulni. Így aztán ma is csak jelentéktelen forga- lom fejlődött ki, mindössze alig 1300 q buza keit el változatlan tegnapi áron. A legdrágább el- adási ár 29.80 korona volt 80 kilós tiszavidéki bu- záért, a legolcsóbb pedig 28 korona 76 kilós száva- vidéki búzáért. Egyéb gabonaművek árai nem változtak. Forgalmomb került: 400 q rozs, 19.70 koronás áron és 300 q zab 15.20-15.70 koronás áron. A határidőpiacon a mai üzlet kedvtele- nül és a tegnapi zárlatnál csekélységgel alacso- nyabb jegyzésekkel indult meg, kezdetben igen nyugodt hangulat és nagyon gyöngye forgalom mel- lett alig változtak az árfolyamok, melyek később azonban javult vételkedv következtében mérsékel- ten emelkedtek. Zárlatkor meglehetősen szilárd maradt az irányzat. Az áprilisi buza 4 fillérrel a tegnapi zárlaton alul, 28.04 koronán indult, lassan 28.24-ig emelkedett és zárlatkor 28.20 koronán ma- radt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végered- ményképen ma az áprilisi buza tizenkét fillérrel, a májusi buza nyolcz fillérrel, az októberi ujbúza tizenkét fillérrel, az áprilisi rozs nyolcz fillérrel, az áprilisi zab hat fillérrel, a májusi tengeri két fillérrel emelkedett.

Eladott:
Buza, Tiszavidéki: 200 q 80 k. 29.80 K, 500 q 79 k 29.60 K.
Fejérmegyei: 200 q 78 k 29.35 K. 300 q 77 k 29 K.
Tolnai: 300 q 78 k 29.30 K.
Szávai: 4000 q 76 k 28 K.
Rómán: 5800 q 79 k 28.80 K.
Rozs: 200 q 19.70 K kpf par, 150 q 19.70 K kpf. par.
Zab: 100 q 15.20 K, 100 q 15.60 K, 100 q 15.70 K mind kpf.

A készáruüzlet jegyzéke a mai tőzsdén a követ- kező volt:

Buza	Kilós	Ára 100 kg.	Kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	29.—29.50
"	76	—	80	29.0—29.60
"	77	28.75—28.90	81	—
"	78	28.75—29.10	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	29.—29.20
"	76	—	80	29.20—29.50
"	77	28.40—28.70	81	—
"	78	28.60—29.—	82	—
Pestvidéki	75	—	79	28.9—29.25
"	76	—	80	29.20—29.40
"	77	28.50—28.8	81	—
"	78	28.65—29.10	82	—
Bánási	75	—	79	29.—29.30
"	76	—	80	29.20—29.4
"	77	28.55—28.80	81	—
"	78	28.70—29.—	82	—
Bécskai	75	—	79	29.—29.40
"	76	28.20—28.70	80	—
"	77	28.5—29.0	81	—
"	78	28.7—29.10	82	—
Rozs I-rendű új	—	—	—	19.70—19.95
" középminőségű új	—	—	—	19.80—19.80
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	14.45—14.65
" II-rendű	—	—	—	14.10—15.35
Zab I-rendű	—	—	—	15.70—16.—
" II-rendű	—	—	—	15.0—15.50
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.70—14.80
Korpa	—	—	—	—
Köles	—	—	—	—

A határidőpiacon kötöttet:

Délelőtt:

Előforduló kötések (1000 kg.-kint) 1909-re:
Buza ápr. 24-28.02—28.24 28.20.
Buza májusra 27.80—27.76—27.86.
Buza októberre 23.32—23.38—23.0—23.46.
Rozs áprilisra 20.40 20.50.
Tengeri májusra 13.60—13.58—13.62,
Zab áprilisra 15.24—15.34.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra 28.20—28.22
" uza májusra 27.80—27.92
Buza októberre 23.44—3.46
Rozs áprilisra 20.48—20.0
Tengeri májusra 13.60—13.62
Zab áprilisra 15.80—15.82

Budapesti gabonaforgalom.
1909, november 3-tól 1909, november 4-ig.

	Érkezett	Elszállított	méter mássa
Buza	8147	—	—
Rozs	3295	102	—
Zab	6347	—	—
Árpa	1486	—	—
Tengeri	101	537	—
Liszt	357	2008	—
Korpa	—	3870	—

Értéktőzsde.

A tőzsdei forgalom minden ösztönzés híján ma tartózkodó irányzattal nyílt meg. A déli tőzsdén véleményvásárlások voltak a Magyar hitel- részvényekben, melyek a Hitelrészvényeknek némi javulását eredményezték. A helyi értékek piaczn főleg a Hazai bankrészvények állottak az érdeklődés előterében, melyek a mai folytatólagos keresletre egészen 293 koronáig emelkedtek. Városi villamos részvényeket és a Salgótarjáni részvényeket is vá- sárolták. A hosszú ideig elhanyagolt sorsjegy- piacon a Pesti hazai takarékpénztár és a Jelzá- logbank konvertált sorsjegyei iránt mutatkozott némi érdeklődés emelkedő árfolyamok mellett. A járadékpiac változatlan. Az alább felsorolt érté- keken kívül forgalomba került még a mai üzlet folyamán: Hazai bank 289.50—294—293 koronán, Kereskedelmi r.-t. 643 koronán, Adria 432 koronán, Agrárbank 432.50 koronán, Sialgó 625 koronán, Ganz-gyár 3115—3120 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:
Osztrák hitel 658.50—659—658—658.50, Magyar hitel 772—771.25—773.50—773, Osztrák-magyar állam- vasut 745.50—744—744.50, Leszámitolóbank 488, Jel- zálogbank 452.50—452.75, Városi villamosvasut 313.25—315—314, Közúti vaspálya r. 602.75—630—602.75, Magyar koronajáradék 91.75 koronán.

A déli tőzsdén előfordult kötések:
Osztrák hitel 658, Magyar hitel 773—772.50, Osz- trák-magyar államvasut 744, Leszámitolóbank 488.50, Jelzálogbank 452.50, Városi villamosvasut 313—312, Közúti vaspálya 603.50—602—603, Magyar koronajá- radék 91.70 K.

Díjbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4—5 korona, nyolcz napra 6—8 korona, november hó- nap végére 18—20 korona.

Osztrák hitel 658.50, Magyar hitel 772.75, Allam- vasut 744.25, Leszámitolóbank 487.50, Jelzálogbank 452.50, Rimunurányi 660, Vári vasut 312, Közúti vas- ut 603.25, Koronajáradék 91.75.

Bécsi gabonatőzsde.

Bécs, november 6. (Saját tudósítónktól.) A mai heti tőzsdén az üzleti viszonyok nem változ- tak, az irányzat lanyha volt és a vásárlási kedv alig mutatkozott. Buza 10, rozs 5, tengeri 5 fil- lérrel olcsóbb lett, zab ára változatlan, árpa fino- mabb minőségekben artartó, közepes minőségek 20 fillérrel hanyatlottak.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15.20—15.55, bánáti 14.85—15.20, mosoni 14.45—14.75, tótfelv. 14.25—14.50, délavasuti 14.30—14.70, marchfeldi 13.90—14.30, ru- mániai 14.60—14.85, orosz 14.20—14.60.

Rozs: tótfelvidéki 10.10—10.30, csepeli 10.05—10.20, pestmegyei 10.25—10.40, délavasuti 10.05—10.25, különféle magyar 10.05—10.20, osztrák 10.05—10.30.

Árpa: morvaországi 8.10—9, marchfeldi 7.50—8.25, tótfelvidéki 7.30—10, csepeli 7.30—8, győri 7.25—7.90, középdunai állomások 7.10—7.50, délavasuti 7.40—8.60, északmagyarországi 6.80—7.70, tiszavidéki 6.80—7.20, maláta 7.45—7.70, takarmány 7.30—7.50.

Magyar tengeri 7.50—8. Cinquantin 9.90—9.25. Magyar zab 7.20—8.50, válogatott 8.50—8.80, cseh- országi 7.95—8.10.

Lisztben az üzleti viszonyok ismét rosszabbodtak és ha egyhamar kedvezőbb fordulat be nem áll, akkor a malmok ismét kénytelenek lesznek az üzemet esők- kenten. Az árak könnyebben gyöngültek, de a nagymal- mok nem voltak hajlandók áremelkedésekre. Takar- mányliszt és korpa némileg olcsóbb lett.

Bécsi értéktőzsde.

Bécs, november 6. A nemzetközi pénzvizs- nyok ismét rosszabbodtak és az a körülmény, hogy újabb kamatlábemelés lesz, ugyszintén a newyorki alacsonyabb árjegyzések kedvezőtlenül befolyásolták az előtőzsde irányzatát. A vezető ku- lisszértékek árfolyamai elaproszódtak és állam- vasuti részvények is hanyatlottak. Török sorsje- gyek tartottak. A déli tőzsde megnyitásakor vas- bánya értékek és különösen prágai vasműrészvé- nyek ismét gyengültek, egyébként a piac nyugodt volt. A forgalom későbbi során alpesi és prágai vasmű-részvények ujból hanyatlottak, mert Berin- ben a bányavértékek piaczn is hágyadt volt és

irányzat, egyébként az árfolyamok lényegesen nem változtak.

Tizenegy óraker: Osztrák hitel 656.25, Laenderbank 491.50, Allamvasut 745.50, Délivasut 124.75, Alpesi 725, Rimamurányi 661.50, Prágai vasmű 2685, Török sorsjegy 212.

Egy óra 30 perczkor: Osztrák hitel 658, Magyar hitel 772, Agnlo 309, Bankverein 537.50 K, Földhitelintézet 1174, Laenderbank 491.50, Union 573, Allamvasut 744, Délivasut 125, Dunagőzhajózás 1050, Alpesi 723.20, Prágai vasmű 2680, Rimaurányi 661.50, Orosz járadék 101, Török sorsjegy 211.75 K.

Bécs, nov. 6. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos arany-járadék 112.65, Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 146.5, Magyar hitelbank részvény 770.1, Magyar lezártító és váltó részvény, Rimamurányi 661. — Magyar ezukoripar 22.25, Adria hajózási részvénytársaság — Magyar koronajáradék 91.0, 4 százalékos magyar földterem. kötvény — Magyar nyercem-kötv. sorsjegy 211.5, Kassa-Oderbergi Vasut részvény — Magyar jelzálogbank 45. — Magyar kereskedelmi bank 24.68. Bányadt.

Bécs, nov. 6. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papír-járadék 94.70, 4 százalékos osztrák arany. járadék 116.0, 1860-as sorsjegy 165.50. Osztrák hitel, sorsjegy 5.1. — Angol-osztrák bankrészvény 307.50. Bécsi Bankverein 537.50. Osztrák magyar bank 1766. — Déli vasut 124.75. Dunagőzhajózás 1050. — Dohány részv. 348. — Cs. k. arany (vert) 1137. Német bankv. 117.75. Osztr. Lloyd 532 — 4.2 szaz. ezüst jár. 94.65 98.0. Osztr. koron. járadék 94.7, 1864-es sorsj. — Osztrák hitelintézeti részvény 657.0. Union-Bank 573. — Osztrák Landerbank 491.0, Osztrák-magyar államvasut 746.25, Elbevölgyi vasut —, Alpesi részvény 725.75

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, november 6. (Tőzsdejelentés.) A nemzetközi pénzügyviszonyok illető bizonytalanság és a külföldi ösztönzés hiánya a megnyitás stádiumában további realizációkhoz vezetett, amelyek azonban csak a bányapiacra okoztak nagyobb fokú gyengüléseket. Itt az esések helyenként 1 százalékot tettek ki, sőt két százalékig terjedtek. Szilárd volt azonban Prinz Heinrich vasut és keleti vasut. Járadékok alig változtak. A további folyamatban bányaeittek futótagos könnyű javulás után folytatták lefelé irányuló mozgalmukat, míg a piac irányzata egyébként szinte változatlan maradt. A zárlat a londoni csekkárfolyam emelkedésére bányadt volt. Az utőtzsde csekély javulás volt észrevehető. A készpénzpiaci ipari értékei kivétel nélkül gyengőbbek voltak. Napipénz 4 1/2 százalé, magánlezártítósló kamatláb 4 5/8 százalé.

Berlin, (Zárlat). nov. 6. (Saját tudósítónktól). Zárlatok jegyeztetik: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 1. —, osztrák hitelrészvény 206.40, Déli vasut 21. —, orosz bankjegyek 216.8, 4 százalékos új orosz kölcsön 87.40, Disconto Commandit 195.70, Dinamitruszt 1.9, Harpeni 198.70 Unifikált török járadék —, 4.2 százalékos ezüst jár. 91.7, 4 százalékos magyar aranyjáradék 4.20, Magyar koronajáradék 91.70, Osztrák-magyar államvasut —,

Bécsi váltóár: 84.80, Olasz járadék —, Ált. villamos-sági Edison 249.10, Gelsenkircheni 207.70, Laurakohó 192. —, Bányadt.

Frankfurt, (Zárlat). nov. 6. 4.2 szaz.-os papírjáradék 9. —, 4 szaz.-os osztr. ar.-jár. 98.90, Magy. ar.-jár. 94.45, Osztr. hitelint. részv. 206.40, Osztrák-magyar államvasut 159.20, Északnyugati vasut 848.8, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 204.44, Bécsi Bankverein 135.9, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78. —, 4.2 százalékos ezüstjáradék —, Osztrák koronajáradék 94.45, Magyar koronajáradék 94.35, Osztrák-magyar bank 127.10, Déli vasut részvény 24.10, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 847.75, Párisi váltóár 81.0, Union bankrészvény —, Alpesi részv. —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat). nov. 6. 4.2 százalékos ezüst járadék 97.50, 1860. sorsjegy 166.50, Déli vasut 2.90, 4 százalékos aranyjáradék 9.50, Osztrák hitelrészvény 206.40, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104. —, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.35 Bányadt.

London, nov. 6. Angol consol 82 1/2.

Paris (Zárlat) nov. 6. 3 százalékos francia járadék 98.95. Osztr. aranyjáradék 100. — Magyar aranyjáradék 96.75, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről 508. 3/4 százalékos Olasz járadék 104.2, Déli vasuti elsőbbségi kötv. 29 —, 5 százalékos marokkói járadék 52.3, —, 4 százalékos 1890. román jár. 94. —, 4 százalékos amort. román jár. 91.80, 5 százalékos orosz járadék 102.45, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 98.45, 4 százalékos spanyol jár. 98. —, 4 százalékos unifikált török jár. 9.75, Török sorsjegy 213. —, Török dohányrészvény 372. — Osztrák földhitelintézet 12.50 Osztr. Landerbank 5.3, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 17.57, Banque Ottomane 735. —, Osztrák-magyar államvasut 79. —, Déli vasut 129. — Merdionalyvasut —, Hartman gépgyár 565. — Rio Tinto 19.3, Sucrerie d'Egydet 39. —, Tula 332. — Urikányi közsén 172, Chartered 46. —, De Beers 467. —, East Rand 137.0, Jacers-fonten 190.50, Trans. Land Comp. 77.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.56, Váltó német piacokra (rövid) 12.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.5, Váltó Belgiumra (rövid) 3/, Olasz aranyváltó rövid 15, Váltó Svájcra (Rövid) 5/14, Csekk Londonra 252.5 Magakamatlab 2 / . Nyugodt,

DITRICH ÉS KOMLÓS ÖKL. MÉRNÖKÖK BUDAPEST, V. NÁDOR-U. 2. VAS, RÉZ ÉS KERTI BÚTOROK GSILLÁROK LEGMODERNEBB KIVITELBEN. GÁZ FŐZŐK, KÁLYHÁK STB. PÉNZSZEKRENYEK

Üzleti tudósítások.

Kőbányai sertéspiac.

November 6. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 140—150 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 140—150 fillér. Közép (páronként 240—280 klg.) 145—146. Könnyű (páronként 240 klg.) 146—150 fillérig.

Sertselétszám: 1909. évi november hó 4. napján volt készlet 22639 drb. — 1909. november hó 5-én felhajtott 833 drb. — 1909. november hó 5-én elszállított 322 drb. — 1909. november hó 6. napjára maradt készletben 23150 drb. A hizott sertéstizlet irányzata változatlan.

Sertéskonzumvásári jelentés.

A székessövárosi állatvásár és közvágóhid igazgatósága. November 6-án, Előző napi eladatlann maradvány 358 drb sertés. Pótfelhajtás 308 drb sertés. Mai felhajtás 267 drb sertés, összesen 933 drb sertés. Eladott 705 drb sertés. Mai maradvány 228 drb sertés.

Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli deletsulyban 120—127 fillér, II-odrendű 280—350 kilogrammig 116 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül, deletsulylevonással 144—158 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig deletsulylevonással 144—156 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősulyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

GRAF-FÉLE marhahus-leves-KOCKA páratlan minőségű darabja 6 l. KONKURENCIA nélkül.

VIZÁLLÁS.

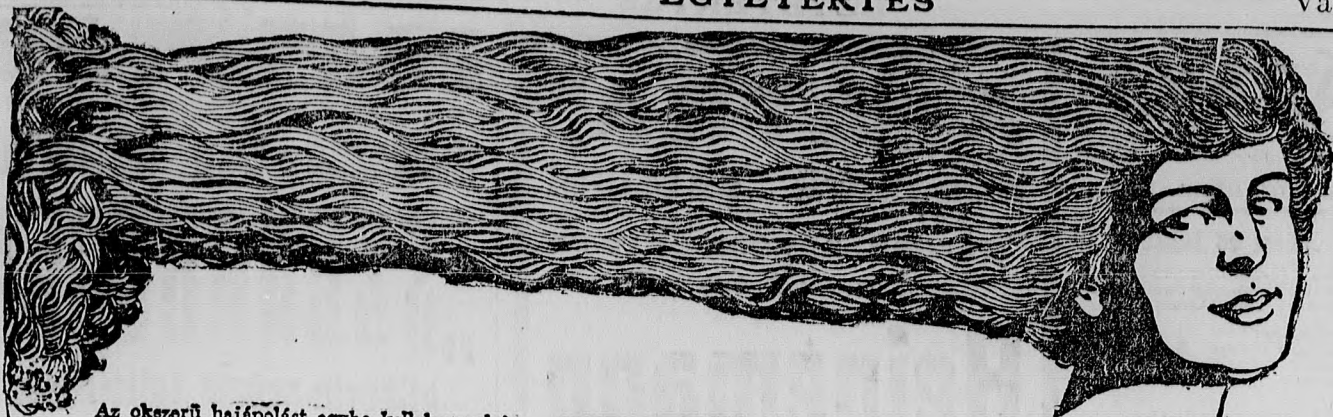
Table with exchange rates for various locations like Inn, Duna, Mező, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Ung, Pécs, Tisza, M.-Szelet, Tekéháza, V.-Nemény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Bécs, T. Békés, Ondova, Hoór, Tapos, Barta, Bodrog, Ladmőca, Sajó, Zsolca, H.-Németi, Berettyó, Margitta, B.-Újfalu, Csicsa, N.-Varad, Belényes, Tenke, Gurabona, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsin, Arad, Mako, K.-Kostély, Kiszető, Temesvár, Becskerek.

„EGYETERTÉS“

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

Main financial table with columns: BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE, Allamadósság, Záloglevelek, elsősbségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gősmalmok, Iparvállalatok, Kőszekedési vállalatok, Borsjegyek, Pénz-pek és váltók, Mai záró árfolyam, mai záró árfolyam.

Az egyszerű hajápolást egybe kell kapcsolni egy jó, kipróbált hajnövesztő szerrel és óvakodjunk a reklámosan kidicsért értéktelen és többnyire ártalmas vizektől. Egyedüli kipróbált és kitűnő voltánál fogva elimert szer a mi gumónk, melynek

„IPE”

a neve, ez egy szenzációt keltő hajnövesztő-szer, amilyent Európában még nem láttak. Egy csomag „Ipe”-gumóból minden gyermek tud magának két liter „Ipe”-hajvizet előállítani. A hatása csodás és mindenki azt mondja rá: „Egyszer próbáltam, mindig használok.”

Az „Ipe”-gumó nem engedi a haj ősztüését egész a késő korig, a haj kihullása megszűnik és tartós kezelés mellett a haj uj, buja tenyésztésnek indul! Már az első mosás után nyer a frizura, a haj illatossá lesz és pompás tömörségűvé válik. A korpa rögtön eltűnik.

LEGJOBB

még a leggyöngédebb szőke hajnak is az „Ipe”-gumó. 1 nagy csomag „Ipe”-gumót küldünk mindenhova 4 koronáért, 1 fél csomagot 2 koronáért. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levélbélyegekben is lehet) vagy utánvétellel. — Gondot kell fordítani

a HAJ NÖVÉSÉRE!

A test és arc bőrének ápolására föltétlenül enyhe, még a leggyöngédebb bőrre is ártalmatlan szappanra van szükség. Csakis a mi

„OJA”

szappanunk kölcsönöz a bőrnek viruló színt, lágy-ságot és simaságot, melyben mindenki gyönyörködik. A bőr minden tisztátalansága, minők: pórsenek, szeplők, vörösség, paraziták, ráncok stb.

okvetlenül eltűnnek az „OJA”-szappan használata folytán. „OJA”-tól a legkérgesebb kéz is elegánsá, gyöngéddé és finommá válik. A pórusok megtisztulnak és a túlságos izzadás csakhamar megszűnik. Rövid használat után be fogja Ön látni, hogy az „OJA”

nélkülözhetetlen

1 egész doboz „OJA”-csodaszappan K 2.—, 1 kis doboz K 1.—. Tessék azonnal megrendelni az összeg beküldése mellett (levélbélyegekben is lehet) vagy utánvétellel. „OJA” az egyetlen jó szer

a bőrápolásra!

Ajánljuk továbbá hírneves specialitásainkat:

RIORET, perui szappangyökér, garantálva elsimitja a ráncokat, a bőrt bársonyos lágyaságúvá, fiatalosan üdévé és vakító fehérré teszi. Eredeti csomag K 5.—. Mintacsomag K 2.—.

INCARNAT halvány arcoknak gyöngéd, rózsás lehetőséget kölcsönöz. Teljesen fölismerhetetlen. Nem kendőző-szer! 1 doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—

Kaliforniai „OJA”-crème, előállítva Virginiaból (a tavasz szépsége), nincs benne sem zsíradék, sem semmiféle festőanyag s reggel és este használandó, előzetesen „OJA”-szappannal való mosás után. „OJA”-crème a legdurvább, vörös és felpattogzott bőrt nyomban bársonypuhaságúra változtatja. 1 eredeti doboz Kaliforniai „OJA”-crème K 3.—, 1/2 doboz Kaliforniai „OJA”-crème K 2.—.

Kaliforniai „OJA”-puder az „OJA”-crème vagy az „OJA”-szappannal való mosás után használhatók. Az „OJA”-pudernak előnye, hogy absolute láthatatlan és hogy mentes minden fémanyagoktól. A bőr az „OJA”-puder használata után nagyon gyöngéd és üde lesz. Ilyen még pó hatású pudert Európában eddig még nem ismertek! Kaliforniai „OJA”-puder 1 eredeti doboz K 5.—. Kaliforniai „OJA”-puder 1 mintadoboz K 2.—. (Fehér, rózsaszín, vagy crème).

Amerikai „OJA”-körömfény a körömöknek nyomban gyönyörű zománcos fényt kölcsönöz, mely 8 napnál tovább is eltart. Egy doboz K 2.—, 1/2 doboz K 1.—.

Szállítás naponta az összeg beküldése vagy utánvét mellett az

7555

„OJA” első amerikai illatszer-palotából

WIEN, I., PETERSPLATZ 11.

PRÁGA, OBSTGASSE 9.

Büféposten kapható a cégeknel: Thalmayer és Seitz, V., Zrínyi-utca 3., Dr. Egger Leo és Egger J. gyógyszerész, VI., Váci-körút 17., Molnár és Moser, drogueria, IV., Koronaherceg-utca 11., Török József, Király-utca.

Pénzkölcsönt

4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő házakra I., II., III., holyn 15—60 evig törleszthető. S emólyhitelt tisztviselőknek gyorsan eszközöztetik.

HOFMANN JAKAB bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

Bouvet-Ladubay

legjobb és legolcsóbb francia pezsgő.

Vezérképviselőség: **PRÁGA, Soukenicka 30.**

Egyedüli pontos teljes levezetéseimnek **KÁLLAI LAJOS** motorgyára Budapest, Gyár-utca 23. sz.

Legújabb rendszerű benzínmotorokról tessék díszárjegyzéket kérni.

Allattulajdonosoknak, gazdáknak és állatkedvelőknek! Most jelert meg!

NE BÁNTSD AZ ÁLLATOT!

Az állatvédő törvények példákban, 80 képpel.

Irtó K. Nagy Sándor. Második kiadás. Ára 3 kor.

Kiadja a Franklin-Társulat Bpest. Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) részvény-társaságnál. Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. sz. minden könyvkereskedésben.

kézpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban
Butor EHRENTREU és FUCHS
teszvéreknel
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. — Tele on 88—89.

Brünn - Königsfeldi Gépgyár
motor-osztálya
Budapest, V., Váci-ut 14.
Legújabb szerkezetű
Benzin-motorok és lokomobilok,
szivogaz-motorok, fémegmunkáló-gépek.
Javitott rendszerű német és svéd
nyersolaj-motorok és lokomobilok
két- és négyüteműek
Vidéki képviselők kerestetnek.

FOGAK 8 koronástól szájpadiás nélküli, gyökéreltávolítás fölőlsleges, aranykoronák és tartós fogtömések, foghuzások érzéstelenítésel. — Vidék 12 óra alatt kielégítettnek. Régi használhatetlen fogsort hasznavehetővé alakítottok. : : : :
Dr. Hegedüs Jakab fogorvos
Budapest, VII. kerület, Erzsébet-körút 44. szám.
Rendelés egész nap. Részletfizetésre is, 10 évi jótállás és fájdalommentes kezelés, tartó fogtömések 8 korona.

Kapható minden jobb szövőtáru- és fehérnemű kereskedésben.
Normál-alsó-ruha
gaeger
G. dr. tanár egyedüligyártó:
Benger W. Fiai BREGENZ.
Tessék figyelni a gyári jegyre a fölirással: Benger W. Fiai, aláírás: Jäger G. dr. tanár

Barnaszénfűtésre
legjobb a híres szabadalm.
Jupiter-kályhák
kaphatók kizárólag csak
Koch Jenő
me.dinger kályha-gyárában
BUDAPEST, 6316
VI., Szondy-utca 53. sz.

Nagy földbirtokosok!

Románbanktól 4 1/2%-os kölcsönt kaphatnak **Érték 3/4 részig.**
Képviselőség: „Országos Földhitel” Budapest, Erzsébet-körút 2, III. em. 18.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. november hó 7-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

A lilium.

Színmű négy felvonásban. Írta: Pierre Wolf és Gaston Leroux.

Személyek:
De Migny gróf Mihályi
Chabreuche Garaszegei
Arnaut Derső
Gerard de Maigny Barthos
A császár Meszáros A.
André Faludi
Joseph P. Márkus E.
Odette Török I.
Christiane Demjén M.
Didier anyó Váradi A.
Denise V. Molnár R.
Simone Gyenes
Darccey Kelenen M.
Susanne G. Öggy I.
Madelaine F. Domján R.
Lucy

Kezdetek 1/2 3 órakor.

Este rendezés helyárakkal.

A szentivánéji álom.

Színmű 4 lev. Írta: Shakespeare. Zenéjét szerzte: Mendelssohn. Fordította: Arany János.

Személyek:
Theseus Somlai
Egeus Mihályi
Lysander Garaszegei
Demetrius Rajnay
Philostat Bartos
Vazkor Pálhes
Gyalu Horváth
Zuboly Rozsáhegyi
Dudás Derső
Orondi Hajdu
Osztvér Kovács
Hippolyta Aczél I.
Hermia D. Ligeti J.
Helena Paulay E.
Oberon Meszáros A.
Titania Lenkei H.
Puck Váradi A.

Kezdetek 1/2 3 órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Jancsi és Juliska.

Mese 8 képből. Zenéjét szerzte Hamperdink Szövegét írta: Vette Adela da. Ford. Abranyai Emil.

Személyek:
András, seprűkötő Mihályi
Panna, a felesége N. Valent
Jancsi Váradi M.
Juliska Payer M.

A törpe gránátos.

Ballet-egyveleg 1 felvonásban. Szövegét írta és koreográfiáját készítette Guerra Miklós. Zenéjét szerzte: Szikla Adolf.

Kezdetek 7 órakor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Utazás a földkörül.

Kezdetek 4 órakor.

Este rendezés helyárakkal.

A levegő meghódítása.

Kezdetek 1/2 3 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nincs előadás.

A "LYRA"

népszerű estélyei

Szerdán, november 10-én
este fél 8 órakor

Heinemann

Sándor

kamaraénekes dalestélye.

Jegyek kaphatók 2-8 koronáig a „LYRA”
jegyirodájában (VI., Andrassy-ut 15. — Telefon
174-17. szám.)

A "LYRA"

hangversenyei
a Vigadó nagytermében

Hétfőn, november hó 15-én
esti 8 órakor

KNOTE

Henrik
WAGNER - estélye.

Közreműködik:

a magyar királyi Operaház zenekara
Kerner István karnagy vezénylete alatt

Műsor:

1. Tannhäuser nyitány: Zenekar
2. Am stillen Herd (Mesterdalmokok)
3. Ina „Rienzi”-ből
4. Höchstes Vertrauen (Lohengrin)
5. Siegfried-Idyll: Zenekar
6. Romerzählung (Tannhäuser)
7. Schmelzu Schmeldeleder (Siegfr.)

Jegyek kaphatók a LYRA hangjegyirodájában
2-15 K-ig (Andrassy-ut 15, telefon 174-17. sz.)

Kedden, nov. 23-án, este fél 8 órakor

Kainz József

cs. és kir. udvari színész

előadó estélye

Jegyek kaphatók 2-20 K-ig a LYRA jegyirodájában (Andrassy-ut 15. Telefon 174-17.)

Hétfőn, nov. 29-én, este fél 8 órakor

Kurz Zelma és Schmedes Erik

operaestélye

Jegyek kaphatók 1-15 koronáig a LYRA jegyirodájában (Andrassy-ut 15. Telefon 174-17.)

Imprezarió: Müller Károly.

SZENABELLA

Kérdezze meg házi orvosát

„SZENABELLA”

glicerín-crème toilettépapír
felől, mely különösen aranyeres be-
tegségnél csodálatos simulékony-
sága miatt ajánlatik.

1 doboz ára 2 korona.

Kapható minden jobb papirkereske-
desben, drogériában és gyógytárban.

Készíti:

SZÉNÁSY BÉLA

Csász. és kir. udv. szállító

levélpapír-áruháza

Budapest, IV., Ferenciek-tere 9.

Vidéken egyelőre következő helyeken kapható:

Szilágyiné

November 13-án szombaton a „Lloyd” dísz-
termében este 8 órakor:

Bárdossy Ilona, a m. kir. Opera tagja,

dalestélye.

Jegyek kaphatók: Dunkl Norbert, Direction artistiqueben,
Kristóf-ter 3. I. em. balra.

100.000 ! Most került forgalomha !

Zilahy Ágnes szakácskönyvének

100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban

a könyv jóságát, hasznavehetőségét.

Ára szép kötésben 3 korona 60 fillér.

Megrendelhető Singer és Wolfner könyvkereske-
desében Budapesten, VI., Andrassy-ut 10.

ÖNBÉREL

egy ócska zongorát vagy pianót és

KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona köicsődni, végre pénzét
kiadja, zongorája nincs.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, leg-
modernebb érzékszervekkel szerelt zongorát
vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezessé, nem
lekötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulaj-
dona lesz a zongora. — Ilyen ideális szözd, liberális módon
kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvény-társaság

(igazgató: Sternberg Derső.)

zongora eladási és kölcsönzési telepház.
Eufon tölcsernékül legközeltebb gramofon- és műve-
lemek felárulása.

Budapest, VI., Teréz-körut 1/a.
(Király-utca sarok, az Országos Zeneakadémia közelében.)
Telefon 4-31.

Zongorák becsesítése, javítása, hangolása legkülönben.
Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak
a fővárosban lakók részesülnek.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz.

Waldmann Imre igazg.

Ma vasárnap

két nagy előadás.

Kezdetük 4 és 8 órakor.

A délutáni előadáson mérsékelt helyárak.

Jegyelővétel: délelőtt 10-1 óráig és délután
3-6 óráig a nappali pénztárnál.

A téli kertben reggeli 5 óráig VÖRÖS
ELEK cigányzenekara hangversenyez

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

Terezkörut 28.

Telefon 52-88.

Kedden, november 2-án

és a következő napokon este 9 órakor

a teljesén új és rendkívül mulatságos novemberi műsor.

ÉJJELE!

Nagy apache jelenet.

Molnár Ferenc Egy magyar aviatikus

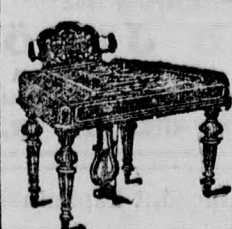
két kis jelenete. színpadi tréfa.

Politikai karikatúrák! 20 kacagató új kuplé!

Jegyek: 3, 4, 5 és 6 koronás árban Bárdnál, Kossuth Lajos-u.
és Andrassy-ut; a Konti trafikban Andrassy-ut és a pénztárnál.

Azonnal jogos tulajdona!

A zongora vagy pianó
ha REMÉNYI MIHÁLY

legjobb rendszerű hitelstályaiból
veszi azt meg. Nem bérel a
részfizetéses leple alatt, ha-
nem szonnal sajátja a megvett
hangszer. Ugyanazon árak mintha
kézpénzért venné.

Előleg nem kell
10 frt havi részletfizetés mellett
a legjobb zongorát v.
pianót. Részletes árjegyzék és
prospektus díjtalanul küldetik
Budapestről, Király-u. 58.

Nemcsak Budapesten, de vidéken is
bárkinek rendelkezésére áll ezen eddig még nem létező alká-
lom ily könnyű feltételek mellett zongorát vagy más hangszer
vásárolni. Zongorák hangolása és javítása a leg-
képzettebb szakmunkások által.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1909. november hó 7-én.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután: mersékelt helyárak.

A császár katonái.

Dráma három felvonásban. Írta: Földes Imre.

Személyek:

Karáczy István	Vágó
Zoltán a fia	Thuróczy
Erzsébet a leánya	T. Hatmi M.
Schneller ezredes	Z. Mo nar L.
Murjay. őrnagy	Réthey
Szilassy, százados	Törzs
Joász löhadnagy	Kertész M.
Sárosy adjutans	Vandori
Füredi ezredvezető	Fenyvessy
Keller, hadnagy	Itakai
Szediacsics	Papp
Plinter köztisztviselő	Tárnay
Ferenc, hajda	Körmendy
Kapitány	Szécsi
Lakaj	Bohóti
János	Pethő

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendes helyárakkal.

Jack, a senki.

Vígjáték 3 felvonásban. Írta: M. Somerset-Maugham. Fordította: Gábor Andor.

Személyek:

Jack	Csernos
Parker-Jennings	Vágó
Parker-Jenningsné	Först R.
Vincent	Z. Molnár
Etel	Gombaszögi
Ambrose Holland	V. n. Joly
Lady Wauze	Mészáros G.
Lord Serlo	Papp
Br. mer gróf	Retney
Horton Withers	Doby
Withersné	B. ra P.
Lewis Abbot pap	Thurczy
Rosie, Abbots	Toth I.

Kezdeté 1/3 órákor.

VIGSZINHÁZ.

Délután: mersékelt helyárak.

Tatarjárás.

Operette 3 felvonásban. Írta: Bakonyi Karoly. Zenejét Gábor Andor versére szerz. Kálmán I.

Személyek:

Lohonyay	Vendrey
Trezka, leánya	Molnár A.
Riza báróné	Komlóssy E.
Imre	Fenyvesi
Lórentey	Tanay
Elekcs, hadnagy	Gábor
Wallerstein	Sarkadi
Mogyoróssy	Homai Berta
Virág, strázsamester	Balassa
Turi, szászvezető	Tihanyi
Suták, közhatalnok	Kun S.
Kempelen	Gyöző
Idike	Kélemen M.
Bence, bérsgárda	Szerény
Szeplő Bandi	Bárdi
Elemérné	V. Kász R.
Wittka, ezredes	Kazalicsky

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendes helyárakkal.

Taifun.

Színház 4 felvonásban. Írta: Lengyel Menyhért.

Személyek:

Tokeramo	Herediás
Joskava	Vendrey
Kopnasi	Szerény
Hirami	Karpál
Dr. Omay	Tihanyi
Yotomo	Harsányi
Kitamaru	Barci
Jamosi	Sarkadi
Murjake	Gyöző
Honza	G. Kerész E.
Hempel Teri	Gazsi M.
Brack	Tapolczai
Lindler	Göb
Törvényszéki elnök	Fenyvesi
Uryósz	Bihari
Védő	Balassa
Tomács	Kazalicsky
Esudt	Tanay
Terező	Kász R.

Kezdeté 1/3 órákor.

Kedden, november 16-án Royalterem

Brüsseli

Vonósnégyes I. Kamaraestélye bérletben. Jegyek: 10, 6, 4, 2 korona. Kizárólag Méry Bélánál VI., Andrássy-ut 12. szám.

Pénteken, november 12-én. Royalterem.

Schmedes

Pál első dalestélye Budapesten. Jegyek: 10, 6, 4 és 2 kor., kizárólag Méry Bélánál, Andrássy-ut 12. szám.

Csütörtökön, december 2. Royalterem

BUSONI

FERRUCCIO egyetlen zongora-estélye. Jegyek: 10, 6, 4, 2 kor. kizárólag Méry Bélánál Andrássy-ut 12.

Pénteken, december 3-án Vigadó nagyterme

A bécsi

Tonkünstler

Orchester filharmoniai hangverseny bérletben. Jegyek: 10, 8, 6, 4, 2, 1 kor. kizárólag Méry Bélánál Andrássy-ut 12.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÜT 31. TELEFON 110-22

Ma vasárnap november 7-én két előadás. Délután 1/4 órákor mersékelt este 8 órákor rendes helyárakkal. Mindkét előadásban

A szomszéd szobában — Zsur a legénylakásban. — Juicsa már megint úgy van. — Moroschani. — Hero.

Azonkívül: A fogolyhus, — Aphrodite, — Ujra! Ujra! 16 elsőrangú attrakció.

Pont 8 órákor. Pont 8 órákor.

Czigányverseny

Ma, vasárnap Oláh János és zenekara (Besztercebánya) hétfőn, november 8-án Baráth Gyula és zenekara (Konstantinápoly) hangversenyez.

A téli kert túlkörtermében ROYAL-KABARET Ének és táncelőadás. Keringő-verseny. — Ozi anyazene reggeli 5 óráig. Rendes helyárak. Elővételi díj (este 6 óráig) páholyoknál 5 kor., minden egyéb jegynél 1 korona.

Magyar Miklós Divatháza

Budapest, Andrássy-ut 33.

Az őszi és téli idény-ujdonságok megteztetésére föl hívom a t. hölgyközönség b. figyelmét.

Kosztümök, Estélyigallérok Köpenyegek Plüss és Szőrme-Kabátok, Bluzok, Pongyolák nagy választékban.

Ingyen küldöm vidékre dus tartalmu női-divat tudósítomat.

Szőnyeg-ujdonság!

5 frt 80 kr.

étoldalas nyírott Jaquard 200x300 cm. nagyságban, elpusztthatatlan minőségben.

5 frt 80 kr. árban kapható

Rosenberg és Quitt

női divat, vászon- és szőnyeg-árak nagy áruházában Budapest, VI., Király-u. 32. (saroküzlet.) 25687

Alapítva 1895.

Egyedül legjobb a KÁLMÁN-féle szab-

BIBOR-PAPRIKA

1 kilós doboz 6 kor. 1/2 kilós doboz 3.30 kor.

1/2 kilós doboz 1.80 korona.

Kapható minden fűszer- és élelmiszerüzletben, hol nem, ott kérjük közvetlenül!

Kálmán József paprikagyártó Szeged VI. Csak eredeti csomagolást fogadjunk el.

Elegáns férfiruha uraknak és gyermekeknek

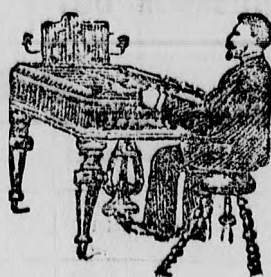
Óriási nagy választékosupantiszta gyapjuszövetekből és csak elsőrendű munka szigorúan szabott árak mellett.

KOHN HEILMAN ÉS FIAI

os. és kir. udv. szállítók BUDAPEST, Károly-körút 12.

Nem téveszti el üzletünket, ha vizsgálja a Károly-körútona nagy 12 számra.

CIMBALMOK,

legújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangja, hangterjedése rendkívül jónak bizonyult, részletezésre is legmérésből jótállással kaphatók. Fenszögű fók, gramofonok, hegedűk, fuvolák, citrák, ukarínák stb. olcsón legjobbak. Kihintve ellenszert jó munkáért.

Mogyoróssy Gyula

m. kir. szabadalm. hangszergyártó Bpest, VIII., Rákóczi-ut 7L. Telefon 58-20.

FOGAK

és fogsorokat szajpadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít

Guttermuth János

műfog specialista Budapest, VII., Baross-tér 23. I. em. fölbra 3.

Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e házban. — Erközsörök kérem a kapu alatti táblán levő 8-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék. Telefon 159-63.

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1909. november hó 7-én.

Fővárosi Városligeti Színház

Délután mérsékelt helyárak.
Szerelmi keringő.

Operette 3 felvonásban. Szerző: Ziehrer.

Személyek:
Gróf Liebzig Miskey
Jenny Barócs J.
Jella báróné Kürty Klára
Spini Guido Csapo
Görvics Pál Szalay
Schneider Pál Fereny
Kata Lang E.
Anna Verős Iy
Brissand Kellér
Rogét Pillinszky
Zora Hatay A.
Dora Helgay O.
Fifi Kovács I.
Dodi Balázs G.
Mimi Márkus E.
Dodo Szegedy I.

Kezdeté 1/4 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Kürty Klára főként vel:
A betyár királynő.

Operette 3 felvonásban. Irta: Berzák Árpád. Zenejét szerzte: Tódy László.

Személyek:
Gróf Koppány Csapó
Bárcz Bertókó Vö és Ily
Lady Clifford Veszpreminé
Lily Kürty Klára
Lord Bieden Fekete
Dr. Trunkus Fereny
Zöldicz Zsuzsa
Vioa Kelemen B.
Edih Hatay A.
Kari Márkus L.
Zsófi Huszár F.
Sári Helgay O.
Piroska Szegedy I.
Rózi Balázs G.

Kezdeté 1/8 órákor.

FŐVÁROSI GYERMEK-SZÍNHÁZ.

Világ-utca 18. szám.

Igazgató: Feld Zsigmond.

All baba és a negyven rabló.

Vasarnap este 8 órában. Irta: Komoróczy Á.

Kezdeté 4 órákor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legő'ső

FOGORVOSI INTEZETE

Áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**

Fájós fogak meggyógyítása | Szájpadlás nélküli műfogak

Tartós fogtömések | aranyhidak, keretek,

Fogszívások (altatásban is) | Jól becsiszolt, hűvös fogszorok el-

Jóállás mellett mérsékelt szabott áron. készítése és behelyezése.

Videkiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

Tátra-Mulató

Király-utca 77. sz.

! Fényes műsor !

UJ! 20 elsőrangú attrakciók. UJ!

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Jánoska.

Fantasztikus és dalos vígjáték 3 felvonásban. Irta: Maros Fereny. Zenejét szerzte: Jakobi Viktor.

Személyek:
A nagymama Orley Fl.
Margit Császórné
Büszke lányai Horváth G.
László, Margit férje Szilvay
Jánoska Fenyés A.
Kazmér Németh
Horsika Lakos V.
Magda Ordo L.
Ruzsdás báró Fenyvesi
A tanár ur Császórné
Kovács Döme Dobos

Kezdeté 1/3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Tilos a csók.

Operette 3 felvonásban. Zövegét írta Fásztör József. Zenejét Brody Miksa verszte szerzte Vincze Zsigmond.

Személyek:
A király Király
Henriette Varadi Ily
Igazgatóigazgató Papir
Rendőrminiszter Szirmai
Ujvarmester Fenyvesi
Max trombitás Kovács
Molly, dada Petráss Sári
Korcsmáros Boross
Katharina Orley Flóra
Ormester Sárossy

Kezdeté 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTÓGRAF

Telefon 68-39.

Naponta minden előadásban:

A szabadkai dráma.

Az egész ország közvéleményét hónapok óta lázas izgalomban tartó bűnpör ereje története, a legelőkelőbb fővárosi színművészek előadásában. Az előadások hétköznapokon d. u. 5 órakor, vasár- és ünnepnapokon 3 órákor kezdődnek.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Révay-utca 18. szám.

Telefon: 11-22. Telefon: 14-22.

Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.

11 órákor! MA! Ujdonság!

„ENDLICH DOCH“

Bohózat írta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.

Ezt megelőzi!

„Serenissimuss-jelenet“

és

„FRANZIÁUL“

Bohózat írta: Bossée. Rendező: Rott Sándor.

Jegyek kaphatók a Folies Caprice Révay-utca nappali pénztárnál, d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig. „Lyra“ jegyirojájában, Andrássy-ut 15, valamint Sopronyi nagytöze-dejében Rákóczi ut 1. 12 óra után az I-ső emeleti CASINO DE PA. IS-ban fellepnek a világ legelső ének- és tánc-atrakciói.

MODERN SZINPAD

NAGY ENDRE CABARETJA

Andrássy-ut 69. Telefon 93-16

Minden este: **A három hős.** Nagy Endre és Nádor Mihály operetteje. — **Madár tavlatból.** (Revü). — **A házber-törlesztés.** (Bohózat). — **A borhelyműhelyben.** (Bohó-zat). — **A vidéki magyar.** — **A vajda az óriás-kigyórol, a nézőtözen.**

Fellepnek: Nagy Endre, Fereny Károly, Sajó Géza, Németh Juliska, Hadrik Anna, Palay Rózi, Garas Márton, Huszár Károly, Barsóy István, Boldissár Andor, Szász Ilona, Papp János. — Jegyek előre vált-hatók a pénztárnál (VI. Andrássy-ut 69. szám.)

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ma és mindennap kezdete 1/8 órákor.

9 órákor! **Az anya-jegy** 9 órákor!

Bohózat. Irta: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt.

11 órákor! **Simon te csalsz!** 11 órákor!

Bohózat. Irta: Glinger és Taussig, ford: Steinhardt.

Továbbá: **Steinhardt** mint COOK az északkeleti utazó és **Gyáriás** teljesen új magánzámaikkal. Külön attrakciók! — Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kóti Józsefné dohánykikötőlegességi árujában Andrássy-ut 29 kapható. Fűti pénztárnyitás 7 órákor. Vasár- és ünnep-nap mérsékelt helyaru előadás. Kezdeté 1/4 órákor.

A remek tellkerten cabaret és táncz. Belépődij nincs! — Izletes francia konyha!

Butor

készpénzért és részlete

3 szoba teljes berendezése 360 frtért,

mely áll: 1 háló-, ebédlő- és szalonból. 100 szoba

állandóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitel-től a legfinomabbig. — Képes árjegyzék ingyen.

Album 50 fillér belyegben.

Nagy Imre lakberendezési

= vállalata =

Budapest, Váci-körut 9. (Szerecsen-utca sarok).

A Harisbazárt lebontják!

Ifj. Weisz Jakab és Fia cég
Budapest, IV., Váci-utca 30. (Harisbazár.)

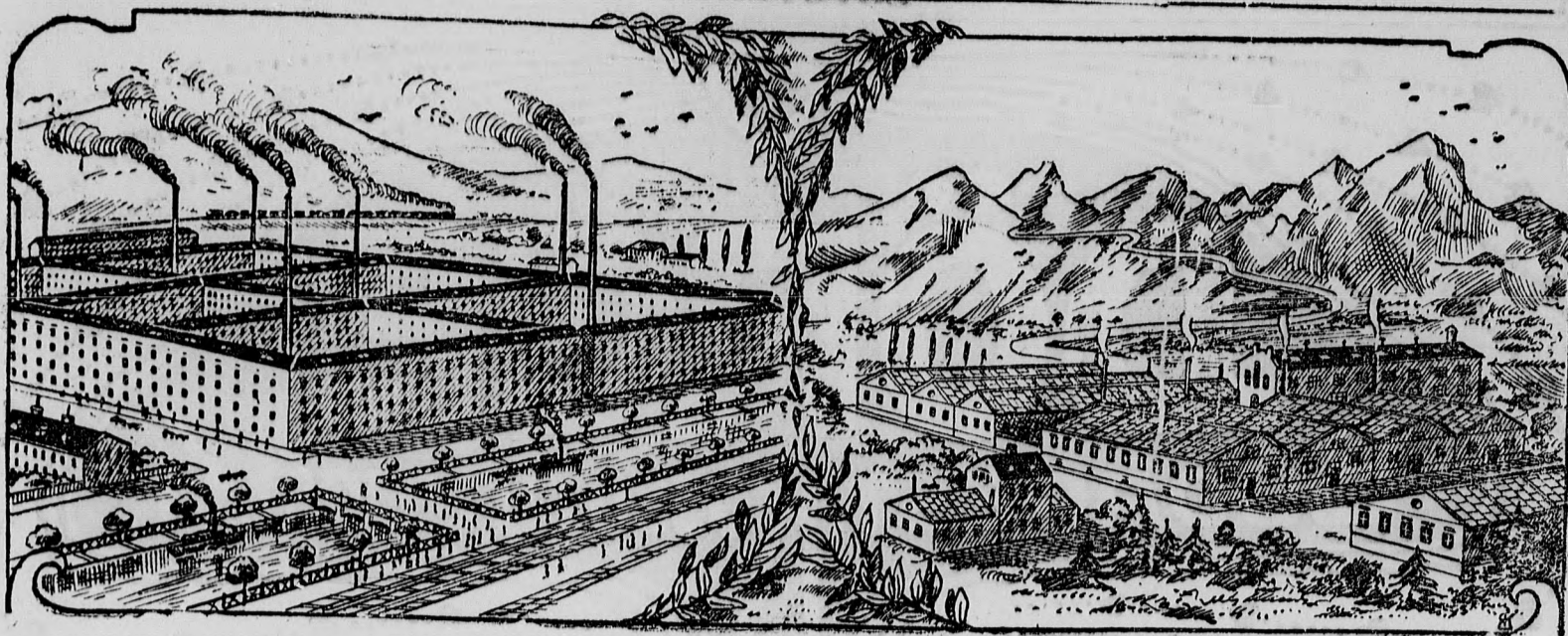
Ez év november elsejétől
teljes kiárúsítást
rendez.

Az összes raktáron levő
selymek, gyapjuszövetek, szalagok, csipkék, hari-nyák, keztük, függönyök és női divatárak

50-75%-al olcsóbbak.

Heti műsor:

1909. november hó	Nemzeti Színház	M. Kir. Operaház	Varszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Oranla	Fővárosi Városligeti Színház
8 Hétfő	Hímty dalai	—	—	Taifun	Jack, a senki	Tilos a csók	A levegő meghódítása.	A betyár királynő
9 Kedd	Az ember tragédiája	A csavargó	—	Buridán szamara	Jack, a senki	Az elvált asszony	A levegő meghódítása	A betyár királynő
10 Szerda	A bor	A nürnbergi baba Csodaváza	Közönyt közönyvel	Taifun	A sasfók	Tilos a csók	A levegő meghódítása	A betyár királynő
11 Csütörtök	Szentivánéji álom	A walkür	—	Tatarjárás	Jack, a senki	Jánoska	A levegő meghódítása	A betyárkirálynő
12 Péntek	A botrány	—	—	Taifun	Jack, a senki	Tilos a csók	A levegő meghódítása	A betyárkirálynő
13 Szombat	A botrány	—	Rosenkrantz és Guldenstern	A csikós Buridán szamara	Fauszt	Fanczos husárok	Az Országos Szín-művészeti Akadémia előad sa.	A betyárkirálynő
14 Vasárnap	Az aranyember A botrány	—	—	A zsíros ügy Taifun	Hivatalnok urak Fauszt	Jánoska Tilos a csók	—	Szerelmi keringő A betyárkirálynő

LYON

ZÜRICH

A tisztelt hölgyközönséghez!

Két selyemgyárnak szebbnél szebb mintákból álló teljes készletét sikerült potom áron megvennünk, melynek összes minőségeit kivétel nélkül

93 krajcárért árusítjuk el

Ezen selymek elárusítása már megkezdődött és egy része árral ellátva kirakatunkban látható.

Tisztelettel

Szénásy, Hoffmann és Társa

csakis IV., Bécsi-utca 4.

DÖRGE

BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS U. 4.

Egy csalhatatlan szer

arra nézve, hogy hogyan lánczolhatnók magunkhoz a szerencsét, nem létezik. De aki egy osztálysorsjegyet vesz a Dörge Frigyes Bankban, a nyereményesélyek netovábbját biztosítja magának; ennek bizonyítékaul szolgálhat az a számos nagy nyeremény, melyet e szerencsés bankházban értek s amelyek mindig újból megújbol ismétlődnek. Hiszen csak a most befejezést ért húzásnál is, majdnem az összes főnyeremények, köztük a két legnagyobb, nálunk vásárolt sorsjegyekre estek.

Siker sikerre!

- 400.000 K-át a 96566. sz. sorsjegyre.
- 200.000 K-át a 104195. sz. sorsjegyre.
- 40.000 K-t a 91801. sz. sorsjegyre.
- 25.000 K-t az 51457. sz. sorsjegyre.
- 15.000 K-t a 31098. sz. sorsjegyre.
- 15.000 K-t a 47440. sz. sorsjegyre.
- 10.000 K-t a 7254. sz. sorsjegyre.
- 10.000 K-t a 63855. sz. sorsjegyre.
- 10.000 K-t a 37539. sz. sorsjegyre.
- 10.000 K-t a 104496. sz. sorsjegyre.

Egyetlen egy húzásban nyertek nálunk!

FŐNYEREMÉNY
ESETLEG

1.000.000 K.

A
M
KIR.
SZAB.
OSZTÁLY.
SORSJÁTÉK
FÖELÁRUSÍTÓHELYE

Egy millió korona

nyerhető már egyetlen egy sorsjeggyel a most kezdődő 25. sorsjátékban, hol összesen 14 millió 459,000 korona kerül kisorsolásra. Válassza ki azt a számot, amely az ön születésének hónapja alatt áll.

NŐK:

Január 78804	Február 94079	Márczius 3760	Április 93555	Május 65231	Június 101301
Július 63857	Augusztus 7888	Szeptemb. 4665	Október 68767	November 65384	December 22991

FÉRFIAK:

Január 73832	Február 63106	Márczius 79002	Április 4231	Május 101876	Június 95244
Július 100779	Augusztus 11476	Szeptemb. 9951	Október 6371	November 55467	December 101321

GYERMEKEK:

Január 6856	Február 63265	Márczius 34059	Április 22731	Május 55931	Június 7944
Július 65728	Augusztus 100800	Szeptemb. 63485	Október 66401	November 20684	December 93647

Kérjük b. rendelését amennyire lehet minél előbb megküldeni, mert csak úgy tudjuk a kívánt számot rendelkezésre bocsátani, hiszen tudvalevő, hogy annál a számos nyereménynél, melyeket ügyfeleinknek évről évre kifizetünk, állandó vevőink mindegyike okvetlenül sorra kerül és így szerencsesorsjegyeink igen hamar elfognak.

A sorsjegyek árai:

Egész 12 K fél 6 K negyed 3 K nyolczad 1.50 K

DÖRGE FRIGYES BANK

Budapest, Kossuth Lajos utca 4.

MEGRENDELŐ-JEGY. E. É.

Tek. Dörge Frigyes bankháza
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Ezennel megrendelem utánvétellel a _____ számú
_____ (1/8, 1/4, 1/2, 1/1) sorsjegyet a 25-ik sorsjáték I. osztályához és kérem azt a hivatalos tervvel együtt megküldeni.
év _____
Lakhely _____

HUZÁS NOVEMBER
= 18 ÉS 20.

!! Nemzetközi Automobil-Verseny Wien-Reichenberg 1909. !!
BÜSSING minden versenyben GYŐZTES.

Legjobb eredmények!

Teherautóautó 24, 32 és 38 lóerős motor, szabadalmazott kettős rugózással. Több száz állandóan használatban az egész világon. — A német hadsereg kizárólagos szállítója. — Elismerő nyilatkozatok. — 11.000 kg. hasznos teherbírással.

Budapest székesfőváros 2 Büssing-Automobilt rendelt meg.

Autobuszok. A legjobban bevált. Szolid és megbízható konstrukció, gazdaságos üzem. — Több ezer használatban. Typusok 8-26 ülőhelyvel.
 Londonban egyedül 400 Büssing autobus közlekedik.

A keresk. miniszterium külföldi. — A közmunkaminiszterium külföldi.

Egyetlen nagy aranyérem nyertese
 Osztr. Automobil-Club.
 Mindenütt győztes!

BÜSSING

4 ezüstérem Osztr. Auto-Club.
 4 oklevél Osztr. Auto-Club.
 Mindenütt győztes!

Magyarországi vezérképviselőt

HELIOS Automobil Forgalmi R.-T. BUDAPEST,
 Bálvány-utca 12. szám.

Igazgatóság: Windisch-Graetz Lajos herceg főmagassága, Szapáry László gróf ökoegyelmessége, Reimann Gyula, Auspitz Vilmos.

HELIOS-GARAGE

Legelőcsőbb és legjobb auto-garago. — A város közepén. Javitóműhely!
 Billancourt vezérképviselője. — Legelőcsőbb luxus-automobílok. Teljesen zajtalan járás. Legszolidabb szerkezet. Garantált legtartósabb gyártmány.
RENAULT Frères
OPEL Rüsselsheim a/M. vezérképviselője. A Prinz Heinrich Fahrt 1909. győztese. Körörszókának és ügyvédeknek nélkülözhetetlen. A világhírű

PNEU LE GAULOIS képviselője
 Legelőcsőbb beszerzési forrása mindennemű autokelléknek
 Javítások legelőcsőbban.

IRODALOM.

* A Nyugat új könyve. A Nyugat kiadásában most jelent meg Lengyel Menyhért *Taifun* című drámája, mely a Vigszínházban oly szenzációs sikert aratott. A Nyugatnak ez a könyve is feltűnő keltő szép kiadásban jelent meg, kemény kötésben Falus Elek festőművész címrázzal és könyvdiszeivel. Ára 4 korona. Kapható a Nyugat kiadóhivatalában (Rákóczi-ut 9.) és minden könyvkereskedésben.

* „Uj Idők.“ A magyar családok kedvelt lapja, az Uj Idők e héten is gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Szakra regényfolytatásán kívül novellát közöl Krudy Gyulától és Kádár Lehelől. Érdekes cikket irtak Mészáros Gyula, Lyka Károly, Farkas Pál és Geréblye, verset pedig Farkas Imre és Kun József. Gaiduschek Erzsébet művészi fényképfelvétele Góthó Kertész Elláról a Tayfun fő női szerepében, a Rákóczi síremlék pályanyertes műve, Tóth Béla síremléke, a budapesti tüzoltóság új automobilja és még számos illusztráció egészíti ki a lap amugy is gazdag tartalmát. Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal Budapest VI., Andrásy-ut 10. szám.

* A „Vasárnapi Ujság“ november 7-iki száma a két nagy budapesti pályaudvart mutatja be, a keletit és a nyugotit, melyeknek eltávolításáról mostanában sok szó van. A többi képsorozatok Thököly Imre hamvainak elhelyezését Késmárkon, a most megnyitott Petőfi-muzeumot, a kerepesi-uti temető új művészi síremlékeit, a székely vasutat s a gyáli-úti munkásházakat stb. mutatják be. Szépirodalmi közlemények: Mikszáth Kálmán regénye, Lampérth Géza és Juhász Gyula versei, P. Abraham Ernő novellája s Lescur francúzából fordított regénye. Egyéb közlemények: Szűry Dénes arcképe és nekrológja, gróf Vay Péter ezike Ito hercegről, a mtgyvilkolt japán államférfiről, arcképpel, társzozóikk a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyed évre négy korona. A „Világkrónika“-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. kerület, Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legelőcsőbb ujság a magyar nép számára, tőlére két korona 40 fillér.

* Fővárosi Utmutató. (Idegenek Kalauza.) Halász Henrik kir. posta- és táviró-főtiszt szerkesztésében izlésesen kiállított és rég várva-várt, lézagot pótló, magyar, német és francia nyelven megírt mű hagyta el ma a sajtót. A hatalmas, szédítő gyorsasággal fejlődő székesfőváros kulturájának diadalmas bizonyossága ez a könyv, mely hivatalva van nemcsak az idegenekkel, de a fővárost nem ismerő benszülöttekkel is, gyönyörű fővárosunk látnivalóit, műkinésit, kulturintézményeit és természeti szépségeit megismertetni és egyúttal a magyar ipar, különösen a nyomdaipar fejlettségének bizonyítékát adni, mert a sűrűn nyomott 12 íves, izléses piros kötésű utmutató oly olcsó árban kapható — ismételtlen hangoztatjuk; egy kötetben magyar, német és francia nyelven, — hogy önkéntelen felkiáltunk „hát nemcsak a hatalmas Németország tud a Baedekernek terén, ily minden tekintetben helyét megálló, pompásan összeállított művet, potom árban a világpiacra vinni!“ Erdemes volna e művet állami támogatással a világ minden utazási irodájának megküldeni, minden szállodában elhelyezni, hadd ismerjék meg az idegenek fővárosunkat valódi megvilágításában. A mű ára 80 fillér. — egyenesen csábító és felszólító rá. — Mint értesülünk, a jövő évfolyamban e mű a nemzetközi hidrológiai, geológiai és klimatológiai kongresszus (fürdőügyi) alkalmával angol nyelven is meg fog jelenni. A mű megérdemli minden kultúrember pártfogását. Kapható a szerzőnél, könyvkereskedésekben, dohánytüzsdákban, pályaudvarokon 80 fillérért.

* Az „Ország-Világ“ e heti (45-ik) számának érdekes tartalmából Móricz Zsigmond és Orelly elbeszéléseit, Geiszt Lajos színházi cikkeit, Heltai H. István sakkezikét és Eugenia öszi divattudósítását emeljük ki. Költeményeket Hangay Sándor és Vietöriz József tollából találunk ebben a számban. A képek között egy sereg képet találunk Heves vármegyéből és Eger városából. Ezekkel a képekkel az „Ország-Világ“ ismét egy lépést tesz abban az irányban, hogy egymásután bemutatja képekben az ország nevezetesebb részeit. Az illusztrációk gazdag tömegéből még megemlítjük Istók János Rákóczi síremlékét, Szilágyiné Bárdossy Ilona arcképet és a cambridgei Tennyson-szobrot. A rovatok, mint rendszeren, élénkek és változatosak.

* „Izé“ Az „Izé“ e heti számában is sok a szatíra és a művészi karrikatura. A fogolyról megérkezik címme! telefonjelentést közöl a szabadkai tárgyalásról. Kosztolányi Dezső hosszú verset irt a viczenéről, a főváros tipikus alakjáról. Szomaházy István a Taffunt persziflálja, Lovász Károly pedig humoros versorozatot irt az Ószról. Szerkesz-

tőség és kiadóhivatal V., Bálvány-utca 4. Egyes szám ára 20 fillér.

* Ujabb hírek Dörmögő Dömtör utazásáról. A legfuresőbb automobilozó, aki valaha végig töff-töffölt árkon, bokron, országuton, falun, paradicsomos és káposztás kerteken, Dörmögő Dömtör, a hírneves maczkó ugyan sok dolgot ad a környék népének, akiknek veteményeit agyongázolja, szekerit belefördítja az árkokba. De ennél is több mulatságot szerez Sebők Zsigmond és Benedek Elek gyermeklapja, a Jó Pajtás olvasóinak, akik hétről-hétre olvashatják mulattató kalandjait. A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér. Mutatványszámokat ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.)

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 6. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Kulesár István szatmárnémeti törvényszéki telegkönyvvezetőt, jelenlegi alkalmazása helyén, a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetőt; Ziska Gyula pozsonyi 13. honvédelmi gyalogezredbeli számvivő igazolmányos állást a rózsahegy-i járásbíróshoz irnokká;

a földmivélsügyi miniszter dr. Maucha Rezsőt és dr. Unger Emilt a m. kir. haldeitani és szennyvíztisztító kísérleti állomáshoz fizetetlen asszisztensekké;

a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Nudny István aranyosmaróti jakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgynkornokká nevezte ki.

Athelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Aradi Árpádot, a pancsovai tanfelügyelői kirendeltséghez beosztott segédtanfelügyelőséghez eddigi minőségében; Laczák Kálmán temesmegyei segédtanfelügyelőt a szolnok-dobokamegyei tanfelügyelőséghez eddigi minőségében athelyezte.

Pályázatok. Árvátfalván (Udvarhelym.), Futásfalván (Háromszékem.), Aranyospolyán (Tordam.) és Maroskeezén (Tordaaranyosm.) postaügynöki állásra november 20-ig; a tótsövári erdőhivatalnál egy I. oszt. erdőaltiszti, egy II. oszt. erdőaltiszti, egy I. oszt. erdőlegényi és egy II. oszt. segéderdőri állásra december 20-ig; a fumei pénzügyigazgatóságánál pénzügyőri szemlési állásra 14 nap alatt, a kassai járásbírósnál albirői állásra 2 hét alatt; a rimaszombati pénzügyigazgatóságánál pénzügyi számtiszti állásra 14 nap alatt; a csákgörbői járásbírósnál telegkönyvvezetői díjnoki állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

H O L Z E R

cs. és kir. udv. és kamarai szállító

DIVATHÁZA

BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS-UTCA 9. SZÁM.

Népszerű osztály a scuterrainban:

Kosztüm angol kelméből	28.— K	Paletót, szőrmével bélelt, elsőrendű kelméből	58.— K
Régián, 110 cm. hosszú, gyapjuszövetből	20.— „	Szőrmekabát, imitált hermelingallérral	60.— „
Télkabát, elsőrendű minőségű, fekete posztóból	20.— „	Szőrmekabát mormota-szőrméből, divatos fazón	80.— „
Paletót la fekete posztóból, 90 cm. hosszú, zsinórdisszel	33.— „	Boa, divatos fazón	7.— „
Paletót 110 cm. hosszú, divatos szabású	40.— „	Boa, mormota-szőrméből	14.— „
Színházi köpeny külféle színű posztóból	40.— „	Karmantyú jó minőségű szőrméből	4.20 „
Pongyola jó mosható velourból	13.— „	Boa és karmantyú (komplett gyermekgarnitúra) szűke és fehér színben	11.— „
Bluz flanelből	6.— „		
Leány-gyermekkabát 3—5 évig	17.— K	Leány-gyermekruhák 1—3 évig	7.— K
„ „ 6—10 „	20.— „	„ „ 3—5 „	15.— „
„ gyermekpaletót plüssből, 3—5 évig	16.— „	„ „ 6—10 „	20.— „
„ „ 6—10 „	22.— „		

Az előző idény modelljei, u. m. kosztümök, plüsskabátok, pongyolák stb. mélyen leszállított áron adatnak el.

Ó Csász és Apost. kir. Felszögek Leofelsőbb elnatorozása folytán

A közös katonai jótékony célokra szánt

XXVII. csász. kir. államsorsjáték.

Ez az Ausztriában egyedül törvényes engedélyezett pénzsorsjáték 514.800 korona összegben 1.300 készpénz nyeretményt tartalmaz.

A főnyeremény 200.000 korona.

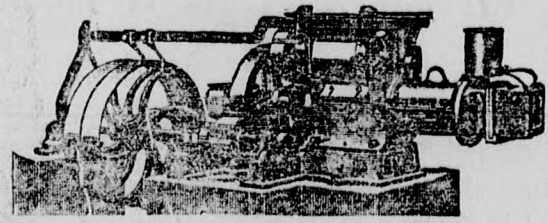
A nyeremény kifizetéséért a csász. kir. lottójövedék kezelszék. — A húzás visszavonhatatlanul 1909. december 16-án fog megtörténni. Egy sorsjegynek ára 4 korona. A sorsjegyek Bécsben a csász. és kir. államsorsjátékok osztályánál, III., Vordere Zollamtsstrasse 7. sz. a., továbbá a lottóügyletben, dohánytözsékben, adó-, posta-, távirat- és vasúti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvételére részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottó-jövedéki igazgatószág (Államsorsjátékok osztálya).

HIRSCH és FRANK

Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő részvénytársulat.

Budapest, VI. ker., Aréna-út 130. sz.

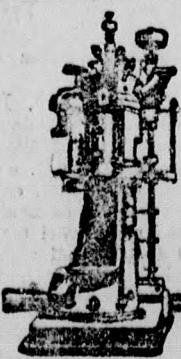

Külön osztály:
TEGLAGYÁRI GÉPEK
Gyárt:
Falltégla- és cserépsajtókat, téglagyártó- és agyagmegmunkáló-gépeket, továbbá legújabb és legjobb szerkesztésben.

Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári telepek létesítését

Tervek és költségvetések díjtalanul.

Elsőrangú referenciák.

DIESEL-motorral

a tényleges löerő

óránként csak 1 fillérbe

kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a

Fegyver- és Gépgyár R.-t. BUDAPESTEN.

Az alant álló számokat különösen ajánljuk.

Válasszon ezek közül!

TÖRÖK

2887, 4077,
6565, 38938,
42251,

59549, 84000,
87131, 109679,
109911.

Az I-ső osztályú sorsjegyek ára:

1/4 sorsjegy	1/2 sorsjegy	3/4 sorsjegy	1 sorsjegy
K 12.—	K 6.—	K 3.—	K 1.50

Kérjük b. megrendelését postafordultával hozzánk beküldeni. Az eredeti sorsjegyek utánvétellel, vagy az összeg előzetes beküldése mellett rendelhetők meg.

Török A. és Tsa Bank r.-t.

Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.

Budapest, Szervita-tér 3/a sz.

FIÓKOK: VI., Teréz-körút 46., a nyugati pályaudvar közelében.
Telefon: 24-27., — V., Váci-körút 4., Deák-tér közelében.
Telefon: 11-58. — Távirati cím: „Törökék” Budapest.

Sorsjegyek ára:

- 1/8 sorsjegy K. 150
- 1/4 sorsjegy K. 3.—
- 1/2 sorsjegy K. 6.—
- 1/1 sorsjegy K. 12.—

SZERENCSE

HECHT BANKHÁZNÁL

BUDAPEST, FERENCZIEK-TERE 6.

HUZÁS NOVEMBER 18.

Huzás már
november 18.

Nálam

minden hitelképes, tisztességesen gondolkodó egyén

BUTOR

szükségletét a következő fizetési feltételekkel szorozhat be: 100 koronáig havi részlet 8 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 500 koronáig 20 kor., 600 koronáig 25 korona, 800 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

butorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétáló-utca), Bazilika-templom közelében, Váci-körút mellett. — Butoralbumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104-94.

Likörgyárosok, kereskedők és pálinkakészítők
a legmegbízhatóbb beszerzési forrása

Báró Pászthory Árpád

Budapest, Dohány-utca 1b.

Aetherikus olajok, komposztok, eszenciák, rum, likőr és pálinkák, továbbá cukrászati kellékek és méregmentes italok tételek ipartelepe.

Arj gyűzők és mintákkal kívánatra szógálók
Nagyobb megrendelésnél utazómat küldöm ki.

Versenyképesség bármely külföldi és hazai hasonló gyárral.

:: Óvakodjunk silány utánzásoktól. ::

Gummi óvszerek

valódi francia különlegességek

12 drb. finom minőség kisebb	2.— K.
12 nagyobb	2.40
„Neverrip” egész finom nyulókony 12 drb	5.—
„Rekord” legfinomabb 12 drb.	6.—
„Aida” a jelenkor legfinomabb és legbiztosabb óvszere	6 drb. 5.— K. 12 drb. 9.—
Mintagyűjtemény 12 drb. különféle	5.—
Amerika Capot (magfogó) rövid 12 drb. 4 és 5.	5.—
Halholyag (nem ragasztott) 12 drb. 6 és 8.	8.—
Suspensor (heretartó) —60, —80, 1—150	150

* Szétküldés a legnagyobb titoktartás mellett.

BIENENSTOK LIPÓT és FIA
Budapest, Károly-körút 28-30 sz.

Megjelent az Athenaeum r.-társulat kiadásában és minden hazai könyvkereskedésben kapható:

Érdekes jogi ujdonság!

FIATALKORÚAK ÉS BÜNTETŐJOG

IRTA: **BALOGH JENŐ**

Ára fűzve .. 8 K
Kötve .. 11 K

E munka főcélja, hogy a hazai jogászközönség szélesebb rétegeinek és pedig nemcsak a büntető törvénykezés munkásainak, hanem a magánjoggal, a gyámügyi igazgatással, szegényügygel és rendészeti ügyekkel foglalkozóknak, valamint a szociálpolitikusok és emberbarátok figyelmét ráirányítsa azokra a reformeszmékre, amelyek az elhagyott, züllésnek indult büntetett gyermekek s fiatalok tekintetében manapság a szakfőnökök világszerte foglalkoztatják.

Most jelent meg
a harmadik kötet,
mely felöleli a pénzügyi élet minden tudnivalóját. **Nélkülönhetetlen** kézikönyv a kereskedelmi és ipari vállalatok és pénzügyintézetek vezetői és alkalmazottai számára.

A Magyar Kereskedő Könyve

Szerkeszti: **Schack Béla dr.**
Kiadja a: **Révai Testvérek**
a kereskedelmi, kir. főigazgatója. Irodalmi intézet részv. társ.

A kereskedelmi tudnivalók képes enciklopédiája három kötete forog már közkezen, a teljes mű 4 kötet, 3 koronás havi részletfizetésre megrendelhető.

A most megjelent harmadik kötet külön is megrendelhető. Részletes prospektus kívánatra ingyen.

A III. KÖTET AZ ÉRTÉKÜZLET TARTALMA:

1. Pénz és valuta. Irta Jónás János.
2. A bankok és a bankügyletek. Irta Jónás János.
3. A csekk, zsebkönyv és kifizetés. Irta Baross Géza.
4. A postai pénzügyintézetek. Irta Baross Géza.
5. Hazai nagyobb pénzügyintézetek. Irta Czákó Emil.
6. Az értéktársaságok és ügyintézés. Irta Vágó József és Pikler Károly.
7. Pénzügyintézetek szervezése. Irta Havas Miksa.
8. Kamatos kamat és járadékszámítás. Irta Szuppán V. és Havas M.
9. Folyószámlák. Irta Németh Lajos.
10. Pénzügyintézetek számvitel. Irta Mittelmann Nándor és Kovács E.
11. Pénzügyintézetek levelezése. Irta Harmat Mór és dr. Kreutzer Lipót.
12. Pénzügyintézetek ellenőrzése. Irta Pósa Ernő.
13. Az állami háztartás szervezése. Irta dr. Marffy Ede.
14. Adók és illetékek. Irta Komán János.

30 képmelléklet és 2 grafikon.

Előfizetési iv. Révai Testvérek Irod. Int. R.-T.-nak

Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 18. sz.

Ezennel megrendelem a Révai Testvérek Irodalmi Int. Részvénytársaságtól:

1. A Magyar Kereskedő Könyvet 4 kötetben, 80 koronáért
a) utánvétele mellett b) 3 K havi részletfizetésre

Megjelent az I-56. II-ik és III-ik kötet, a továbbiak felévi időközben.

2. A Magyar kereskedő Könyve III. kötetét magában
diszkrétéban 20 K-ért utánvétele mellett.

A havi részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánvételek. Fizetendő Budapestben.

Lakhely és kelet .....

E. E.

Név és állás .....

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkötéssel 4 fillérrel, kompakt betűkötéssel 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges betűkötéssel 4 fillérrel, kompakt betűkötéssel 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó árban kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 29

Rizike gomba
gomba, hus, főzelék, gyümölcs-konzervek, gyümölcslevek, szörpök, szépségi csomagokról kérjen árjegyzéket. Felka konzervgyár, Barla József Felka, Szepes. 28006

Réz és vasbutor
a legolcsóbb gyári árban, rézagy 30 frt. Gyermekegység 10 frt. Angol vaságy acél sodronnyal 20 frt. Összeállítás 25 matraczal 8.25 legjobb minőségben kapható Weisz J. Bpest. Andrassy-ut 77., (bejárat a Rózsa-utca) árjegyzék ingyen. 27980

Pótvizsgálata,
javító, pótlásra, bármilyen vizsgálatra előkészít. „Szünidei Tanfolyam” Garay-u. 5. II. 12/a.

Pénzelőleget.
Telefon 149-00. Butorra zongorára varrógép kereskedelmi árukra, melyek bizományba beraktározottak. Régi Tauber cég csak Baross-tér 17. sz.

Koporsó asztalosok
részére mindennemű koporsók díszítése, összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

„Műkedvelő”
kiadói vállalatában, Rákóczi-ut 8/B. szám alatt pompás szindarabok, vidám kabarészemlék, monológok, dialógok stb. kaphatók. Kérjen szindarab jegyzéket. 5838

A száj és fogak
észszerű ápolását legjobbban Menthol-fogszappannal eszközölheti; azért nélkülözhetetlen, ha azt akarja, hogy fogai a későbbi évekig egészségesek maradjanak. Ára 1 korona gyógyszárakban. 3 darabot 3 koronáért bérmentve küld Sztraka gyógyszerész, Mohol/9.

Akác-csemete,
gyönyörűen fejlődött két éves 50-80-110-140-170-200 centiméter és ezen felül nagyságban ezrenként 40-60-80-100-120-140 és 180 koronáért eladó őszi vagy tavaszi szállításra, míg a készlet tart. Horvath Antal felkészült, Egyházasbányán (Baranyam).

Disznó-zsirt,
vaját teljesen pótol; főzéshez, sütéshez kitűnő, szagtalan, szapora, kellemes, egészséges kókuszdió-zsír. Ötlikós postacsomag bérmentve 7 korona. Nagyban legolcsóbban. Klein Sándor, Wien Kaiser Josefstrasse 7. 5837

Amerikai porcellán
puder. Az eredeti doboz tetején „Yes” szócseke áll. Kapható: Magyarországon mindenütt. Budapest, Kecskeméti-utca 8. szám. Rákóczi-ut 9. szám.

Réhy-
név látható a valódi pemotefü cukorka minden egyes darabkáján.

Csemegezőlő,
mézédess chasselas mázsánként 50 kor. postakosaranként K. 3.20. Téli alma, óriási bírsalma K. 2.80, mázsánként 36 korona. — Gyümölcskivitel Csongrádról.

Gyümölcsfa-oltványok
szépek, olcsón Papp Géza gyümölcsfaiskolájában Nagykoroson. Árjegyzék bérmentve. Ugyanott kitűnő baracklekvár 170, remek befőttök 140 fillér kilónként.

Fajborokat
lefejtve kölcsön hordóban hektoliterenként 34 korona, ismételődnék ár-engedmény. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Ékszeres,
ezüstművek, órák, evőeszközök, dísz tárgyak részleltetésre olcsó árban beszerezhető közvetlen a gyártóstól Sarga János, Kolozsvár. Árjegyzék ingyen. 28091

Légszusz és villamos csillárok
legelőnyösebben szerezhetőek be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárában, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Ingyenes gépirás-tanítás

Kedvezményes magyar, német gyorsírás-oktatás. A „Stenografia” Országos Gabelsberger magyar, német gyorsíró- és gépiróiskolában okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai tanárok vezetése alatt havonként új gyorsírási, gépirási és sokszorosító tanfolyamok nyílnak. Kereskedelmi tanfolyamok: egyszerű és kettős könyvvitel kereskedelmi számtan, levelezés, fogalmazás, helyesírás és szepírás. Díjtalan és biztos állásbiztosítás. Tanórák reggel 8 és este 9 óra között. A gyorsírás sürgős esetben egy hónap alatt is megtanulható. Külön órák. Sokszorosító és másoló iroda. Irasmunkák leírása és sokszorosítása a legkedvezményesebb feltételek mellett. Beiratások naponta vannak az intézet helyiségeiben kizárólag: Rákóczi-ut 60. I. em. Az intézet ismert elnevezéseit ujabban megtévesztő módon utánozzák. Tájékoztatót szívesen küld az igazgatóság.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol börgarnitúrák eladása s vétele Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. I. em. Kazinczy-utca sarok. 267

Gyümölcsfa
diszfa stb. árjegyzékkel ingyen szolgál. Tábar falkolaja Békasmegeyeren.

Hazilag főzött
baracklekvárnak kliját K. 2.40, mézédess szilvalekvárnak K. 1.20, petrezselyem, hagyma, zeller postaszákonként K. 1.60. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Pénzt rögtön
butorra, zongorára, varrógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, liszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza

Tauber
VI. ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-33.

Rekord hangversenyelmezések legjobbak a világon!

25 cm. mindkét oldalán bejárású db K 3.-12 db vásárlásnál K 2.80. — Grammofonok K 25.-, 33.-, 50.-, 300.- — Fonográfok Lyra K 7.-, Fonográf hangerek K 1.30. — csakis utánvétellel SCHMIDT TESTVÉREK gramofon és hanglemez nagyraktárban Budapest, József-körút 26/g. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vasbutor.
Rézagy 35 frt, gyermekagy 11, összeállítható vaságy 5, ágycetét vaskeretű 5.50, fakeretű 3.50, rézgaris 2.50. Összeállítható tábori ágy acélsodronnyal 8.-, sodronnyon kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/B. Telefon 22-66. 26975

Ingóságokat
értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpenzreléggel beraktároz bármennyű ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos fejezetét **VÁCZ.**
Gyárt: mindennemű fa- és vastalcskat, kő- és kézköcsit, szorszámokat, emelőgépeket, kettős áttételel, tűzfűrészeszatelakat kerti és locomobilfekeendőket stb. stb.

Budapesti raktár és iroda: VI., Gyár-utca 23. Telefon: 161-27. Kérjen árajánlatot!

Elsőrendű SINGER-varrógépeket
nagybani eredeti gyári árban és minden árfelemelés nélkül, havi 8-10 kor. részlete szállítunk 10 évi jótállással. **LÁNG JAKAB ES FIA** varrógép- és kerékpár nagykereskedők, Budapest, VII., József-körút 41. sz. Főüzlet: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. sz. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jó! Olcsó!
Nikkel remontoir óra K. 2.50
Amerikai Róskopóra K. 3.-
Svájci Róskopóra K. 4.-
Válto fedéllel K. 4.-
valódi ezüst es. k. fémjelzéssel K. 7.-
Eredeti Omega órák K. 18.-
Ingaóra, 70 cm K. 7.-
Ingaóra ebresztővel és ütőszekettel K. 10.-
Ingaóra zen-ebresztővel és ütőszekettel K. 14.-
Feketeerdői kakasóra K. 5.-
Ebresztő-óra, nikkell, 19 cm. magas K. 2.-
Toronyharang ebresztő óra K. 5.-
3 évi jótállás, kieszérlés vagy a pénz visszaadása. Küldés utánvétel!
MAX BÖNEL, Wien IV., Margarethenstrasse 27. 63. óras, törv. hites becsás, alapítva 1840. Kérje 6000 képet tartalmazó nagy árjegyzékemet, a mely mindenkinnek minden vételényszerűen nélkül megküldöm.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása
háló-, ebédlő-, szalon-, uriszoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ez előtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémia tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Iván 1863-ban. Biztos állás-közvetítés. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küldi Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékek től s más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át.

+ Soványág +
Az egyedüli eredménytől kísért háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép telt testidomokat nyernek. — Hölgyek remek kóplet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótállást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszor. Kíntétele: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

Brilliantot,
aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget veszek és eladok. Kertes ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.—

A legelőnyösebb részletfizetésre zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedűt
készen vani áron a legújabb rendszerű bankhitel utján kizárólag csakis **REMÉNYI** nagy magyar hangszortelepén **Prospektus és árjegyzék** ingyen. 640 Budapest, Király-u. 58.

Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736
SCHILLER IZIDOR
ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

HALHÓLYAGOK
Légteljes, 1.75, 2.3, 3.0 K-ig, 3 db. legfinomabb mintával K. STERYL
Légteljes, védett, legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESSEGG csak szegemnél kapható. **NEUMAYER LIPÓT** BUDAPEST VI., VÁCI-KÖRÚT 3. SZ. AUERFÉNYHÁZ.

BUTOR
30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenczyk tere 3. telemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti — szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Zálogszedulákat
veszek. Elzálogosított brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27698

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármilyen méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80. Alapított 1880-ban.

Kocsiarucsarnok
VII., Rákóczi-ut 72. sz. Magyarországi legnagyobb kocsiraktára. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 26898

3-4 Korona
Állandó kereset napi kereset. Mindig szorgalmas egyének keresetnek egy hársin a kőbőbe. Könnyű, szép és Állandó kereset saját otthonában. Ingyen oktatás. Távolsga mellékes. Munkájának árvele tőlünk, Állandóan biztosítva. Kérjen Ön azonnal ingyen utasítást a „Magyar-Keresztény Házil Ipar” WIEN, XVI., Friedmannsgasse 11. Köreik a címzet ol. aszhatón irni.

Csemegezőlőt
legnemesebb téli fajokban, muskátályt 5 kilót 3 kor., papirhöz nagy diót, zamatos körtét, óriási bírsét, legfinomabb asztali almát 2 1/2 kor., 1000 kilót 40 koronáért szállít Mülér J. szőlőbirtokos, Kiskunhalas. 28020

Ajtók és ablakok
régii és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácsozatok, kertkerítések, keramitlapok, kehlheimi lapok olcsón kaphatók **Kelemen Mór** épület-bontó vállalkozónál Budapesti, Hador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

LEFKOVICS ADOLF
Budapest, VII., Wesselenyi-u. 61/B. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kis műkedvelők részére
most jelent meg a Franklin-Társulat kiadásában:

Gyermek-Színház.
Nyolc eredeti színmű leányok és fiúk számára. **Ira Rudnyánszky Gyula.** Ára kötve 1 K 80 f. Tartalom: A tavasz tündére. — A karácsonya. — Alom az erdőben. — A hazug. — A fehér ruha. — A varázsgyűrű. — Egyszeregy. — A kályha titka. Kapható: Lampel R. könyvkereskedő (Wodianer F. és Fiai) r.-t.nál, Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

AZ EGYETÉRTÉS VASÁRNAPJA

HETI MELLÉKLETE AZ „EGYETÉRTÉS“-NEK

Hol a szalonna?

(Az 1848–49-iki szabadságharcból.)

Csikorgó tél volt, december közepén. Erdélyben még nagyobb volt a hideg, mint ideát és emellett — daczára Bem apó atyai gondoskodásának — nem egyszer kellett a katonáknak korgó gyomorral lefeküdni a hideg földre. Portyázni csak a vezér engedelmével volt szabad, aki szerette ugyan az ő fiait, hanem egy-két falatért nem engedte meg nekik, hogy életüket kockáztassák az ellenséges csapatoktól ellepött vidéken. A lopás tilos volt, főbelövetés terhe alatt. Bem apó különben arról volt nevezetes, hogy a főbelövetés ígérete könnyebben állt nála, mint más embernél a prüszkölés, hanem az ígéretnél nem igen ment tovább.

Bezzeg a Württemberg-huszárok egy Zolur nevű, szép szál kapitánya nem ígérettel büntetett, hanem ha lopás bizonyult egy huszárra, csak egy ludtollnyi is, azt lekapatta a husz körméről és olyan megszámlálhatatlan farmatringot hegedülttetett rajta, hogy meglátta a fiastyukot fényes nappal az égen.

A huszárok közt volt egy Márton nevű öreg káplár, akit csak Marcsi bácsinak hívott mindenki. Marcsi bácsi volt a legnagyobb salabakter, amióta Isten ege alatt huszárok élnek. Kérdezték egyszer, hogy mióta katonáskodik. A vén huszár csak ennyit felelt:

— Nekem Simonyi óbester parancsolt még!

Attól került, mint ő szokta mondani, a kék lajblisok közé. Kapitányát nagyon szerette s nem egyszer vágta ki a vasasok közül, mikor az már a mennyország pitvarán kopogtatott. A kölcsönös szeretet daczára, Marcsi bá-

többször kötött már ösmeretséget a farmatringgal. Nem igen vette fel a vén gyerek. Legfelebb hasonfekve szundított és a kenyelbe álvá lovagolt, ami neki nem volt szokatlan.

Egyszer jön egy korcsmáros panaszra Zolur kapitányhoz.

— No, mi baj van gazd'uram?
— Instálom, kapitány uram, nincs épen nagy baj, csak hát két huszár ur... izé... no... bevásárolt tegnap nálam.

— Bevásárolt? Hisz az csak nem baj?
— Az ám, hanem úgy vásároltak be, hogy nem fizettek.

— Hát minek hitelezett nekik?
— Nem hiteleztem én instálom, hanem jószágot láttam el az istállóban.

— Ahán, értem már! Elemeltek valamit a kötnivalók. Hát aztán megismerné-e őket?

— Nem biz én, mert én csak az ólajtóból láttam őket. Oszt mikor elkajátottam a mivoltjukat, hát nem várták ám be. Arra emlékezem, hogy az egyiknek szürke lova volt.

— Hm, hm; és mit vásároltak?
— Egy jó oldal szalonnat instálom.

— No csak menjen haza nyugodtan. Itt van a szalonna ára és ne szóljon senkinek. Nem szeretem, ha rossz híre van a huszárjaimnak.

— Istennek ajánlom, kapitány uram.

Tudta már Zolur kapitány, hogy ki volt a bevásárló. Marcsinak volt szürke lova, csak hogy ezzel nem lehetett rábizonyítani, mert még vagy két tuczt szürke volt az ő lován kívül. Magához parancsolt egy fiatal gyerek-huszárt, akiről tudta, hogy áhítatos bámulója és kegyelt famulusa Marcsinak.

Egy darabig hagyta fészeken állani a huszárt, aztán egyszerre rivalt rá:

— Nézz a szemembe kölyök! Huszárbeszületedre mondd meg, mikor ettél utoljára szalonnat?

— Jelentem alássan, tegnap reggel.
— Hátra arcz!... Lódulj!

Ha a kegyencze nem evett szalonnat tegnap reggel óta, akkor az esti zsákmánynak meg kell lenni valahol eldugva. Áthivatott négy honvédet az Inczedyektől és megparancsolta, hogy kutassák át minden huszárnak minden holmiját, különösen Marcsi káplárét. Őt magát is nézzék meg, mert amilyen imposztor, kitélik tőle, hogy maga körül csavarta a szalonnat. Huszárokra nem bízhatta a kutatást, mert azoknak már megmagyarázta Marcsi bácsi, hogy: «Hodie mihi, cras tibi», meg hogy: «Enyém, tied, övé», azt jelenti, hogy enyém a tied is, meg az övé is.

Két nagy csürben voltak elhelyezve a huszárok. A két csür közötti téren volt felállítva az ebédlő, ami nem volt más, mint egy mennykő hosszú, deszkából fabrikált, kecskelábu asztal az altisztek számára. A legénységnek czoki asztal, ott a föld.

Zolur letelepedett az asztalhoz, a négy honvéd pedig hozzálátott a kutatáshoz.

Egy pár vén huszár rágta, szivattyuzta a a makráját, hegyeseket köpve a kutatók felé, hanem végre is Marcsi vezetése alatt, oda balagtak Zolurhoz, aki csendes szemrehányással fogadta őket.

— No hogy azt a Belzebub tüzes villájára való, rézfánfüttyörésző irlalmát a kifordított tolvajlelkű mivoltotoknak! Nem szegyenlítek magatokat? Valamelyik megint lopott.

Marcsi nagy lelki nyugalommal lökdöste le a pipája tartalmát.

— Kár, hogy egy pár bécsi diákot is nem tetszett kirendelni kutatni.

Tizenegyezer iskolásgyermek hódol az angol királynak.

VII. Edvárd király a norfolki csapatszemlére utaztában Norvichet is érintette. E város melletti dombot ötvenezer néző és tizenegyezer gyermek lepte el. A király érkezésekor hatalmas hanghullámokban zendült föl a nemzeti himnusz.

A négy kutató jött vissza. Egy gombostűnyi szalonnát sem találtak. Zolur csak csóválta a fejét, aztán odafordult Marczinhoz,

— Halod-e enyveskezü vén akasztófa! Tudom ám, hogy te vagy a mester most is.

— Már mint hogy én? Oszti miért éppen én?

— Rád vallott a korcsmáros! Látta a szürke lovadat.

— Hát aztán! — csattant fel a vén szittyá, — csak nekem van szürkém? Hajszen Teleki ezredes urnak is szürkéje van!

Zolur elnevette magát.

— Fiuk! Isten engem, nem haragszom már. Kifizettem a szalonnátokat ugyanis, hanem

azt tudom, hogy eldugtátok. Azt is tudom Marczy, hogy sokat eltemet a bendőd, de a társaid nélkül nem eszel meg egy szalonnaoldalt. Csak azt mondjátok meg, hogy hová dugtátok. Nem veretek meg senkit.

— Engem se? — kérde Marczy.

— Téged se.

— Hát akkor meg minek könyököl a szalonnán több mint egy órája?

Levette az asztal tetejét és megfordította. Oda volt szegezve az egész szalonna. Marczy kivette a bicskáját megtörölte és odanyujtotta.

— Legyen szerencsénk egy kis fölöstökörmre.

Gabányi István.

Nagy malomégés a fővárosban.

A külső soroksári-utczai Hungária-malom leégett épülete.

A külső soroksári-utczai Hungária-malom égéséhez

A beomlott épületrész.

A zongoratanitónő.

— Francziából. —

— Mily pompásan zongorázik Eugénia! Igazán művészi a játéka. Ugyan kedves Raube ur nem lenne oly szives megmondani, kinél tanul a leánya? Én is szeretném, ha gyermekeimet az Eugénia mesterével taníttathatnám.

— Igazán sajnálom nagyságos asszonyom, de meg kell mondanom, hogy e kitűnő tanár már nem tanít.

— Kár. Nemcsak Eugéniára, de mindazokra nézve, akik az ő oktatását nélkülözik. De a nevét csak tudhatom?

— Sőt, ha nagyságos asszonyomat nem untatná, egy érdekes történetet is elmondhatnék róla.

— Ezer örömmel hallgatom — válaszolt az asszony, mire Raube beszélni kezdett:

Amikor leányomat a zárdából kivettem, sokáig tudakozódtam egy zongoratanár után. Egy fiatal angol leányt ajánlottak, a híres Shirdey zongoraművész leányát. A leány anyja már régen meghalt, apját pedig az a szerencsétlenség érte, hogy egyik karja megbénult s nem tudott többé hangversenyezni.

A művészre és leányára nagyon rossz idők jártak. Megtakarított pénzecskéjüket részint fölélték, részint elvitte az apa betegsége s egy napon oda jutottak, hogy alig volt betevő falatjuk. Az volt az egyedüli szerencse, hogy Jane akkor már kiváló zongorázó volt, apja művészetének örököse, s zongoraleczkékkel tartotta fenn magát és atyját. Kapva kaptak rajta mindenfelé, mert tanítványai rohamosan haladtak Jane oktatása mellett, aki végtelen türelemmel és odaadással tanította növendékeit. Így került hozzám is és bizony én is végtelen sajnálom, hogy most nélkülözöm kell őt.

Két évig zavartalanul folyt a tanítás, s annyira megszerettük Janet, hogy szinte családagnak tekintettük. Egyszer azonban váratlanul szomorú dolog történt.

Jane egy órája előtt keservesen kezdett panaszkodni, hogy nem folytathatja tovább óráit, mert érzi, hogy nem tud megfelelni kötelességének.

— Miért? — kérdeztem tőle.

— A szemeim miatt. Olyan rövidlátó vagyok egy idő óta, hogy még szemüvegen keresztül sem látom már a hangjegyeket. Érzem, hogy teljesen el fogom veszíteni a szemem világát.

Szinte nem is akartuk elhinni a lesújtó hirt s próbát tettünk Janenál. A zongorát más-hova állítottuk s a szalon butorzatát egészen másképp rendeztük el. Mikor másnap Jane jött, egyenesen a megszokott hely felé tartott, ahol a zongora állt s le akart ülni.

Eugénia ekkor tréfásan rászólt:

— Kedves Jane kisasszony, még bizony kitöri a nyakát. Hisz nincs ott szék, nincs ott a zongora sem. Nem veszi észre, hogy egészen másképp állítottuk a butorokat?

Ekkor már láttuk, hogy a szerencsétlen leány csakugyan ijesztő módon rövidlátó. Szegény teremés heves zokogásban tört ki s mi, hogy vigasztaljuk, tréfával akartuk elűzni a dolgot, de hiába volt minden. Azóta Jane végtelen szomorú volt s aggódott a jövője miatt.

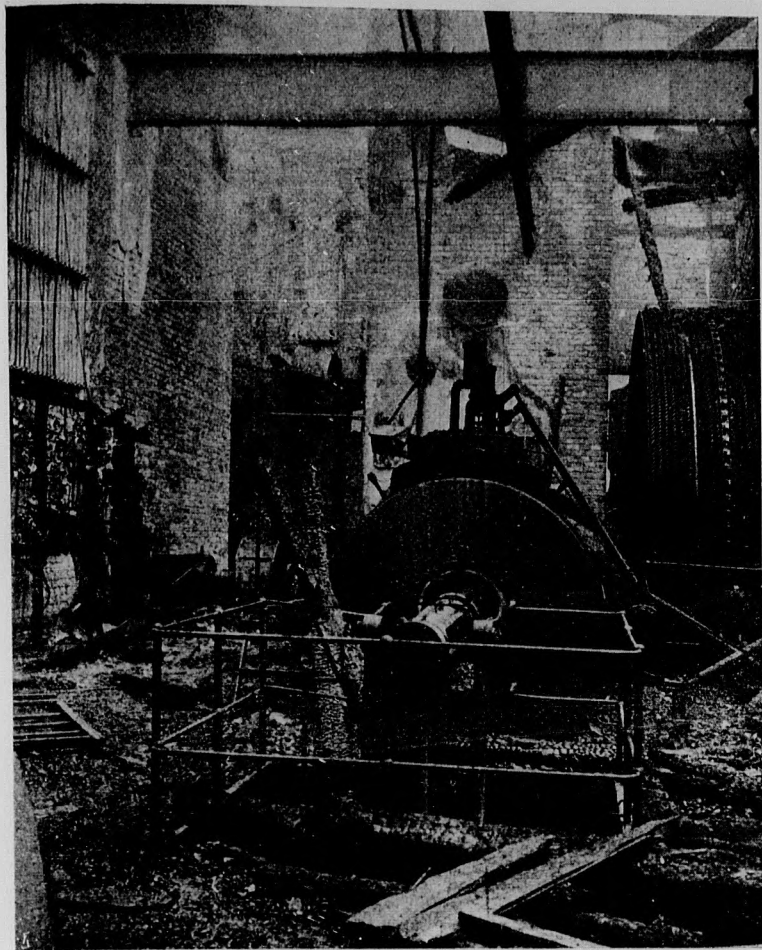
Az óra végével, mikor Jane távozott, Eugénia utána nézett az ablakon, s egyszer csak nagyot sikoltva ugrott el az ablaktól.

Jane a villamost akarta elkerülni és amint hátra ugrott, egy zöldséges ember kocsija elgázolta. Rögtön elvitték a legközelebbi gyógyszerházhoz s mi is siettünk, hogy megtudjuk, mi történt.

— Uram, én nem vagyok oka a szerencsétlenségnek — szólt hozzám a zöldséges. A kisasszony egyenesen lovaim elé ugrott s már nem volt időm megállni.

Egy fiatal ember akkor már ott foglalkozkodott Jane körül, hogy az első segélyben részesítse. Később ismertem csak meg, hogy Maxim orvos volt, akihez személyes barátság fűzött.

— Hál' Isten, — szólt az orvos, amikor meglátott. — Nincsen semmi komolyabb baj.

Nagy malomégés a fővárosban.
A Hungária-malom gépháza a katasztrófa után.

A fejedelmi találkozás Racconigiben. — Giolitti olasz miniszterelnök (1)
és Iswolski (2) orosz külügyminiszter a Racconigi-i pályaudvaron.

Azzal egészen közel mentünk a szerencsétlen leányhoz s megdöbbenve vettük észre, hogy nem lát bennünket. Csak Eugénia hangjáról tudta meg, hogy mi is ott vagyunk s mentegegetni kezdte magát:

— Bocsásson meg kedves Eugénia, de izgatottságomban nem vettem észre — és átölelték egymást.

— Talán Raube ur is itt van? — kérdezte folytatólag.

— Igen, itt vagyok — feleltem. — Hogy érzi magát kisasszony?

— Köszönöm, most már jól. Egy kicsit megijedtem.

— Nem törött el semmije?

— Nem — válaszolt Jane, véletlenül a zöldséges emberre tekintve, aki elgázolta. Ez újból mentegette magát, hogy ő nem oka a

szerencsétlenségnek s hogy Jane maga ugrott a lova lábai elé.

— Igen uram, önnek igaza van, — felelt Jane. — Én vagyok a hibás, hisz oly rövidlátó vagyok.

Erre azután odafordultam Maxim orvoshoz s figyelmeztettem, hogy Jane csakugyan nagyon rövidlátó, s megkérdeztem tőle, nem lehetne-e rajta valahogy segíteni.

— Nekünk orvosoknak kötelességünk a betegeknek segíteni — felelt az orvos s elővette zsebéből orvosi műszereit és egy vékony pengéjű kést közvetlen Jane szeme elé tartott.

A lehető legnagyobb sajnálattal kellett tapasztalnunk, hogy szegény Janének még csak a szempillája sem rezdült meg. Nem látta a kést. Ijedten kérdeztem az orvostól, hogy mit szólna az esethez.

— Bizony, a kisasszony teljesen vak!

Az elég hangos véleményt meghallotta a leány is és kétségbeesve kiáltott fel:

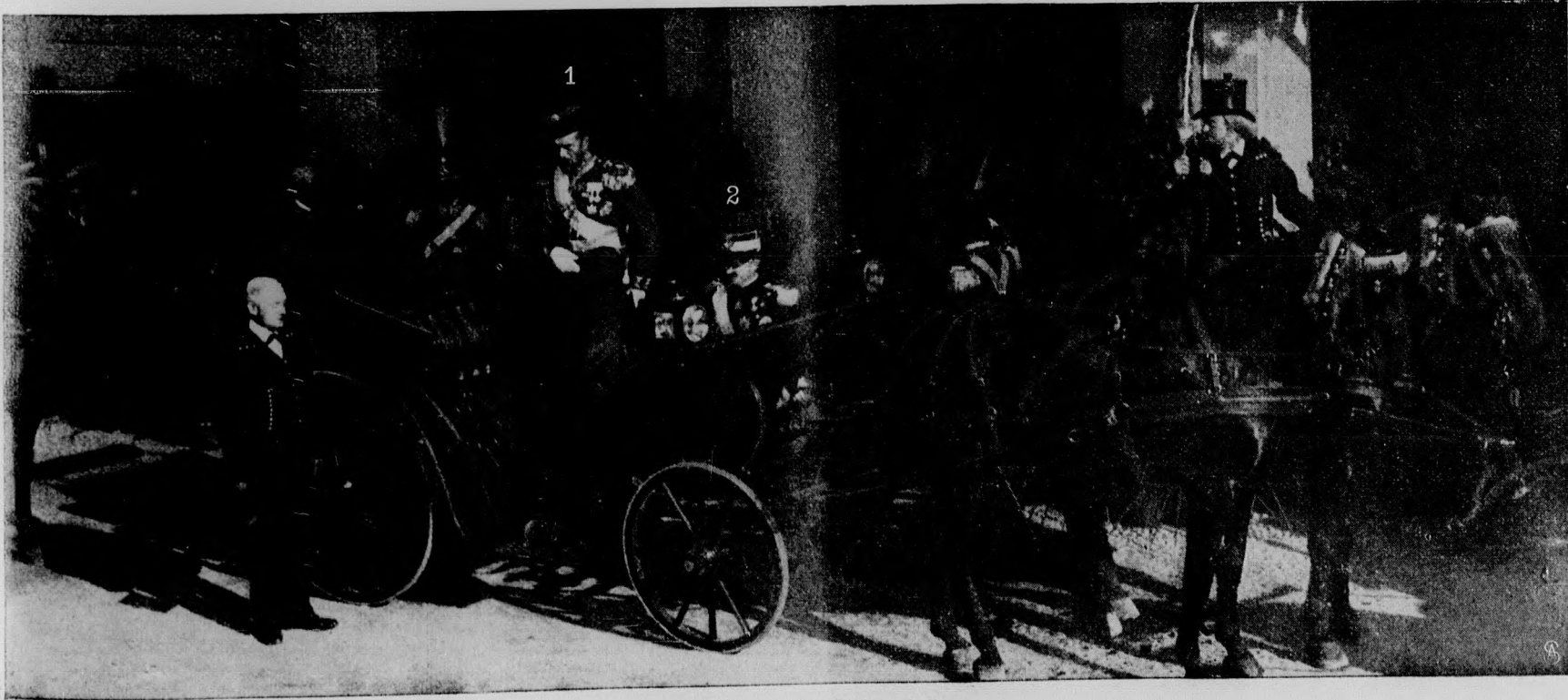
— Igaz lenne ez, orvos ur?

— Igen, igaz, kisasszony. De legyen nyugodt, mindent el fogunk követni, hogy meggyógyítsuk s az eredményről is biztosíthatom.

A szegény leányka azonban teljesen lemondott minden reményről s nem is gyógyíttatta magát. Hozzánk azért mindennap feljött s napról-napra szomorubb, lehangoltabb lett s irtózatot kellett a lelkének kiállania.

*

— De, kedves gyermekem, — mondtam neki egy ízben — ez így nem mehet tovább. Kegyed mindennap koczkára teszi az életét, ha az utcára megy s igazán különös csoda,

A fejedelmi találkozás Racconigiben.

A csár (1) és az olasz király (2) a pályaudvaron kocsiba száll, hogy a kastélyba hajtasson.

hogy még eddig nem érte valami végzetes szerencsétlenség. Önnek föltétlenül gyógyíthatnia kell magát.

— Hisz nekem olyan mindegy, — válaszolt szomorúan — akár éhen halok meg, akár valami kocsi kerekai alatt. Hisz, hogy eddig készakarva el nem pusztítottam magamat, azt csak szegény atyámra való tekintetből tettem.

— Ó, kedves Jane, így nem lenne szabad beszélnie, s nem szabad elveszítene minden reményét. Ön meg fog gyógyulni és vissza fogja nyerni látását.

Maxim orvos éppen akkor jött hozzám látogatába.

Amikor meglátta Janet, azonnal kérdezte:

Dr. Oberschall Adolf,
a kir. Kuria néhai elnökének síremléke Rózsahegyen,
Damkó József szobrász műve.

— Hogy van kisasszony? Jobban lát már?
— Köszönöm, Nincs semmi bajom. Látni is elég jól látok.

Szavainak igazságára azonban erősen ráczáfoltak omló könnyei és heves zokogása. És akkor addig beszéltünk a lelkére, míg elfogadta, hogy Maxim orvos gyógykezelés alá vegye.

Hat hónappal később Jane újra látott és . . . a Maxim orvos felesége lett.

— Ah, — kiáltott fel meglepetve a Raube ur vendége — most már értem.

— Igen, nagyságos asszonyom, miss Shirdey most Maxim orvos neje, s nem ad több leczkét, amit egyébként én sajnállok a lehető legjobban.

Gitta-dalok.

Irtá: Ifj. Remetey Fülöp Dezső.

I.

Már alkonyat borult a tájra,
Mikor először láttalak.
Eltévedve dudolgattál
A sétakerti fák alatt.

A nap leszállt — arany nyilakkal
Tűzdelve át a kék eget.
Már alkonyult . . . de szemsugárod
Napfénybe vonta lelkemet . . .

II.

Egyszer — hogy, hogy nem —
Szemedbe néztem.
Nincsen nyugalmam
Azóta nékem.
Balga szívemben
Óhaj, vágy ébred
Utánad, Érted!
S nem tudok másról, —
Se hervadásról,
Se rüggnyilásról,
— Csak egy kis lányról.

Szemem lehunyva
Tégedet látalak.
Az égre nézve
Tégedet várlak.
Mindent körülled
Selteng a lelkem,
— Még ott felejttem! . . .
Nem tudok másról,
Se hervadásról,
Se rüggnyilásról,
— Csak egy kis lányról.

III.

Amíg szerelmedért esengtem,
Óh, mennyit, mennyit is daloltam,
. . . Remegve, félve, s csak titokban.

S mikor szerelmed nyitni kezdett
Pennát, papírt hiába fogtam,
Egy Istenért nem irt a tollam!

És mikor elfeledtük egymást,
Azaz, csupán te, engemet —
Majd eldaloltam lelkemet!

Az ő utolsó kérése . . .

— Angolból. —

— Ferguson György, ön átlépte az illendőség határait.

A fiatal leány vérvörös volt a méltatlankodástól.

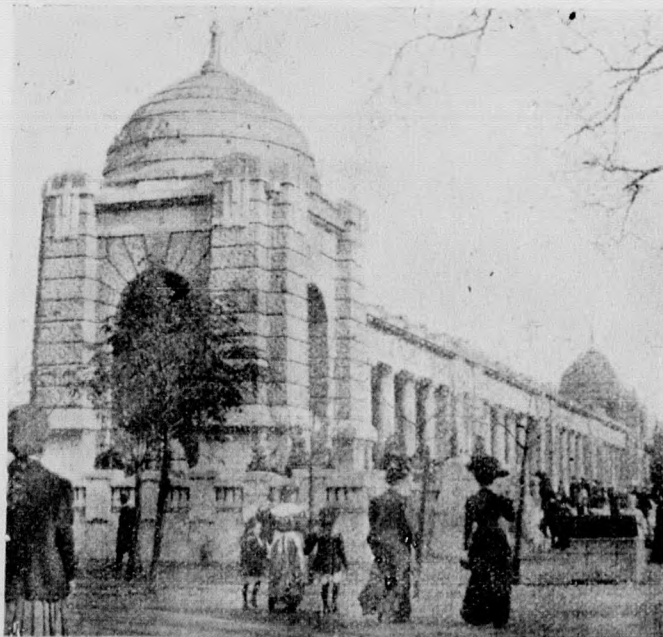
— Oh, Laura, — dadogott a fiatal ember — igazán nem akartam olyan nagyon megsókolni, azt hittem, hogy maga sem bánja . . .

Tóth Béla, a kitünő író síremléke,
melyet Mindenszentek napján lepleztek le. — A szép
síremléket Ligeti Miklós mintázta.

— Nem bánom? Hát mit gondol ön, hogy barbár országban élünk, vagy hogy újra eljött az ököljog kora? — kérdezte a leány fagyos gunnyal. — Hány fiatalembert ismerek évek óta, aki a kis ujjamat sem merte megfogni s ön, aki alig hat hete lépett szemeim elé, ilyen szabadalmakat vesz ki magának!

A csodálkozás némává tette Ferguson Györgyöt. Lehajtott fejjel hagyta magára zudolni a szóáradatot. Egyetlen mozdulattal sem tiltakozott a szemrehányások ellen. Ha az Isten

A kerepesi-uti temető új arkád-sírboltjai.

elvette az eszét ennyi szépség láttára, hát most bűnhődnie kell érte!

— És most válnunk kell egymástól, Ferguson György — mondta a leány tragikusan, mikor látta, hogy a férfi semmit sem hozhat fel mentességül. — Ismeretségünk rövid volt, de utolsó jelenete csattanósan végződik. Néha kellemes órákat töltöttem önnel, bevallom. Már-már becsülni kezdtem magasan szárnyaló szellemét, erős egyéniségét, mely ment minden

külső befolyástól. S ami legjobban imponált nekem, az magaviselete volt, mely annyira különbözött attól az önhitt hányaveti modortól, mely a mai léha ifjúságot jellemzi. De a mai viselkedése után, Ferguson György, ön leszállott arról a talapzatról, ahová képzeletem helyezte s ezentul már csak mint idegenek állhatunk szemközt egymással.

— Ugy lesz, ahogy kívánja Laura — válaszolt az ifju. Most már visszanyerte hideg-

vérét s merészen nézett a leány arczába. — Nem fogom önt kegyetlenséggel vádolni, sem igazságtalansággal, bármennyire érzem is, hogy mindkettőhöz jogom lenne. Meghajlom akarata előtt: mit is tehetnék egyebet? De mielőtt örökre bucsút mondanék s a világban próbálnék irt arra a mély, sajgó sebre, melyet szíve-
men ütött, keresni, mielőtt örökre elhagynám ezt a szobát, ahol annyi boldog napsugaras órát töltöttünk együtt, mielőtt örökre bezárná előttem az éden, melynek emléke késő aggkoromig melegíteni fog, mielőtt, mondom, utoljára nyugodnék kis keze bizalomteljesen az én tenyeremben, még egy kérésem van ön-
höz, Laura.

— Egy kérése? — kérdezte a leány, felvetve szeméit.

— Igen, Laura, az utolsó.

Mire kérhetne még engemet ezek után?

— Arra, hogy keljen fel az ölemből, édes . . .

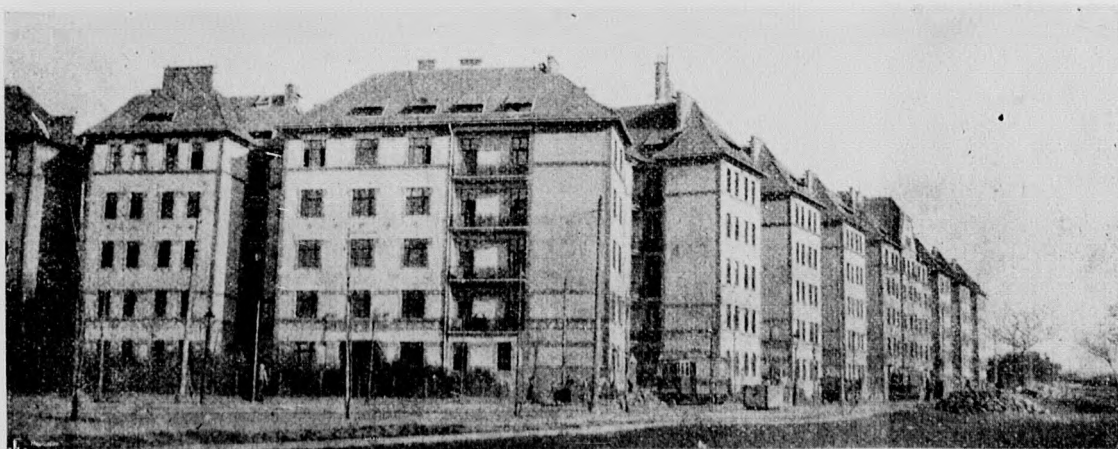
A székely körvasut megnyitásához.

Szterényi Józsefet, a kereskedelemügyi minisztérium államtitkárát, aki a vasutat megnyitotta, Gödő-Mesterházán fehér ruhás leánykák üdvözlik.

A székely körvasut megnyitásához.

Szterényi József államtitkár fogadtatása Csik-Szeredára érkezésekor.

A Magyar Államvasutak gépgyárának munkásépületei a X. kerületi Simor-utcában.

Ito herceg,

a japánok nagy államférfia, akit Charbinben, hol az orosz pénzügyminisztert látogatta meg, egy fanatikus koreai meggyilkolt.

Szerlem halála.

Irla: *Vértesy Gyula.*

I.

Gyülölködés, igaz ok nélkül,
Csak meghalt ez a szerlem
Egy szép tavaszi reggelen.

Mint játékkal balga gyermek,
Ugy bántunk el szegény fejével,
Kaczagva téptük szerteséjjel.

Mintha gyermekjáték lett volna
Nagy szelesen, úgy törtük össze,
Még jól is kacagtunk fölötté!

Mint két igazi bohó gyermek,
Ki később kezd el csak zokogni,
Mikor nincs mivel játszazni . . .

II.

Örültünk mikor összetörtük;
S mikor elbáltunk, úgy kacagtunk!
És később majd utána haltunk.

De nem engedte büszkeségünk,
Hogy egyik azt a szót kiejtse,
Amit a másik várt epedve.

Pedig akkor csak haldokolt még
Éltre kelhetett vón könnyen —
Csak fürdött volna csótkban, könnyben!

Egy jó szóra feltámadt volna —
De büszke ajkunk hallgatott
S a haldoklóból lett halott . . .

Egy kereskedő-czég jubileuma.

(Watterich Arnold 1869—1909.)

Ennek a mi nagy fényes fővárosunknak sok ragyogó diszét, pompáját az élet küzdelmeiben elmerült ember a külsőségek szerint szokta mérni. A monumentális kőpaloták czi-rádái, a körutak hőmpölygő emberáradatának vetekező eleganciája, ékszerdisze, a pöffögő gépkocsik száza, a felszínes intuiczióju ember szemében mind inkább kiegészítői a rezidenczia nagyságának, mint azok a tényezők, amelyek ennek a csillogásnak csakugyan meg is adják belső értékét. Az ipart és a kereskedelmet értjük itt, amely tényezőknek a szereplésből nagyon kevés, de a működésből annál több szokott kijutni osztályrészül és amelyek, a kelleténél talán többször is, a nagy nyilvánosság előtt csak akkor «szerepelnek», amikor egyik-másik exponensük, önhibából-e, nem-e, de összeroppan.

Akkor vesszük észre, hogy vannak ennek a mi nagyvárosunknak, ennek a mi tengerfenyünknek, pompánknek, belső tényezői is, azok, amelyek ennek a csillogó nagyságnak az igazi teherhordozói.

tek között mozgó és teljes kielégítése volt az, ami a régi Watterich-boltot a fővárosban csakhamar nagy hirre emelte. Ez az egészséges alap 1878-ban, amikor az alapító, öccsének: *Watterich Ödönnek* adta át az üzletet, csak növekedett. A még csak nemrég kezdetleges formák között mozgó kereskedés csakhamar virágzó czéggé nőtte ki magát s ebben a mederben gyarapodott azután, az akkori főnöknek huszonhét éven át tartó lankadatlan munkálkodása alatt, naggyá, megbízhatóvá, megingathatatlanná téve a Watterich nevet.

1905-ben ment át az üzlet jelenlegi főnökének, *Watterich Gusztávnak*, Watterich Ödön fiának a birtokába. A teljesen moden vezetés néhány év alatt óriási arányokban vitte előre a czéget azon az uton, amelyet egyrészt az elődök neve, másrészt a modern fejlődés jelöltek ki számára.

Most, amikor Watterich-czég negyven éves fennállásának jubileumát készül megünnepelni, eljutott oda, ahol bizvást elmondhatjuk róla, hogy ebben az országban nemcsak az

érdem jeléül érmet hozták meg a czégnek. Az 1896-iki milleniumi kiállításon aranyéremmel tüntették ki a czéget. 1902-ben a gazdasági egyesületeknek országos szövetsége által Pozsonyban rendezett kiállítás elismerő oklevéllel és végül a sütők nemzetközi kiállítása 1906-ban újabb éremmel tünteti ki a Watterich nevet.

E sűrű dekorációra azonban valóban rá is szolgált a czég. Az anyagárak, kompozicziók, drógok és pinczegazdászati felszerelések cikkeinek, apraja nagyjának valóságos kincseháza a dohány-utcai óriási épület. Kezdve a legegyszerűbb borsajtótól a saját szabadalmában készült hűtő aparátussal ellátott sörszivattyuig minden legapróbb cikkecsbe képviselve van. Drógjainak legelsőrangú minősége közmondásossá vált, az anyagárak kifogástalan volta pedig régóta versenyen kívüli klasszist vívott ki magának.

Amiről azonban már vezető helyen kellett volna megemlékeznünk, az a czég külön speciálitása: a kompozicziók.

A Watterich Arnold kereskedő-czég dohány-utcai üzlete.

El kellett mondani e néhány szót, hogy egy régi, neves fővárosi czégnek, *Watterich Arnold üzletének negyven évi fennállása jubileumát*, amelyről az alábbiakban akarunk megemlékezni, igazi értéke szerint mérlegelni tudjuk.

Negyven esztendő, majdnem egy fél század, számottevő numerus még akkor is, ha az illető kereskedő czég szakmájában vannak régiebb keletű üzletek is, hát még akkor, hogyha, mint a jubiláló *Watterich Arnold* esetében a czég a legregibb üzlet e szakmában széles Magyarországon. Hogy mindjárt a bevezető sorok gondolatmeneténél maradjunk: mennyi fényt és pompát, mennyi összeroppanást látott a czég maga mellett elhaladni, míg a saját sziklaszilárd berendezkedésével, lépésről-lépésre mindig megállva a helyét, felküzdötte magát mai nagyságára.

A ma már országos híru, sőt a külföldön is nevéssé vált üzletet 1869-ban alapította a család nesztora: *Watterich Arnold*. Nem nagy tőkével, de annál több szaktudással, energiával, legfőképpen pedig ernyedetlen szorgalommal. Becsületes, minden tekintetben szolid üzleti elvek, a vevőkörnek a legszélesebb kere-

első, de az egyedüli is, amely anyagárak, kompozicziók, drógok és pinczegazdászati dolgokban felveheti a versenyt minden tekintetben.

Minden tekintetben, amivel sokat mondtunk, mert az anyagárak, kompozicziók és drógok dolgában a versenyképesség elérése nem csupán országos jelentőségű. A szakma áruival, a külföld olyan mértékben igyekszik elárasztani az országot, hogy a Watterich-czégnek például éveken át küzdelmes harca volt azzal, hogy az olcsóbb, de természetesen selejtes portékát ki tudja szorítani Magyarországból.

Ennyi becsületes munka, ennyi igyekvés természetesen nem maradhatott elismerés nélkül. Az illetékes körök méltánylásának a negyven éves fennállás alatt többször is volt részese a Watterich-czég. Első kitüntetése az 1876-iki szegedi kiállításról való, ahol áruinak tökéletes jóságáért kapott jutalmat. A következő kitüntetés 1879-ben érte, amikor a székesfehérvári kiállításon nyert aranyéremet. Az 1885-iki országos kiállítás és az 1891-ben Zágrábban rendezett horvátországi kiállítás ugyancsak az

A kompozicziók sokfélesége, finomsága, méltányos ára és mégis exczellens volta nemcsak a kereskedői világban vált közismertté, hanem immár a gazdasszony háztartásában is jó nevet szerzett magának.

E dolgok azonban annyira átmentek már a köztudatba, hogy valósággal hiba volna e helyen velük bővebben foglalkozni, nehogy úgy tűnjünk fel, mintha ezeket most akarnánk felfedezni.

A czég egyébként minden ujdonságot, minden raktáron levő legkisebb cikkecskét évnegyenkint megjelenő árjegyzék-lapjában, amely *Watterich Gusztáv* saját szerkesztésében jelenik meg, közzétesz és így a vevőközönséget, amely a lapot ingyen és postán bérmentve kapja kézhez, még ez uton is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesíti.

Csak azt kívánjuk még megemlíteni, hogy a czégnek kizárólag a dohány-utca 5. szám alatt vannak az üzlethelyiségei.

Aki olvasóink közül alkalomadtán elfárad a dohány-utcai óriási üzletbe, az igazat fogadni nekünk: a Watterich-czég vezet.

H. I.

A tűzvész.

— Tolsztoj. —

Az orosz parasztok aratás idején mind kivonulnak felségeikkel mezei munkára s otthon csak az öregek és kis gyermekek maradnak.

Egyik házacskában csak az öreg nagyanya maradt otthon három kis unokájával.

Az öreg asszony kemenczébe gyújtott, azután lefeküdt kissé pihenni. De alig kezdett szundikálni, egy sereg légy lepte el arcát s hogy ezektől megszabaduljon, kendővel takarta le magát.

Az unokák egyike, a hároméves kis Massa kinyitotta a kemence ajtaját, kihuzott abból egy csomó üszköt, melyet falapátra kaparva, kísietett a pitvarba. Ott gabonakévek voltak fölhalmozva, melyeket a parasztok később akartak a padlásra vinni.

Massa egyenesen a kénéknek tartott s a kezében levő lapátról az üszköt nagy lelki-nyugalommal szórta azokra. Azután fujni, szítani kezdte a tüzet, teljes erejével. A lángok hirtelen magasra csaptak, belekapva minden közelben levő éghető anyagba és a kis Massa örömrivalgással tapsolt és tánczolt a tűz körül.

Gyorsan visszasietett a szobába és másfél éves kis fivérét, Kiruchkát, karjánál fogva vonszolta ki a pitvarba. A kis kölyök még alig birt járni és csak nagy nehezen mászott Massa után, ki kezeivel tapsolva, mondá:

— Nézd, nézd Kiruchka, mily gyönyörű tűzijátékokat gyújtottam!

A kénékből már magasra csapott a sistersgő, veres láng . . .

Midőn a pitvar mindjobban megtelt fojtó füsttel, Massa megijedt és ordítva rohant be a szobába.

A kis Kiruchka a küszöbön elesett, erősen megütötte magát és keservesen sirt.

Ekkor Massa behuzta őt a szobába s mindketten félve bujtak a padka alá.

A nagyanya azonban mit sem tudott minderről, mélyen aludt. Vanja, a három testvér legidősebbike, éppen az utcán volt, midőn meglátta a házból kituduló sötét füstfelhőt. Oda szaladt, s keresztülhatolva a tűz és fulasztó füsttel teli pitvaron, a szobába rontott és nagyanyját felébresztette vészkiáltásával.

De az, az álom és ijedségtől elkábulva, egészen megfeledkezett a gyermekekről, midőn kirohant az utcára, hol javeszékelve szalagált házról-házra és segítségért kiabált.

A padka alatt Massa egészen csendes volt, de a kis fiu még mindig nagyon fájlalta megütött orrát és hangosan ordított Vanja meghallotta a sirást, a padka alá tekintett és megpillantva Massát, oda kiáltott:

— Gyorsan, gyorsan kifelé, itt elégték!

A pitvarajtóhoz siettek, de lehetetlen volt a tűztengeren és fojtó füstön keresztülhatolniok. Vissza kellett térni. Ekkor Vanja felrántotta az ablakot és megparancsolta Massának, hogy ugorják ki. Mikor az szerencsésen kint

volt, megkapta kis fivérét s vele együtt akart kiugrani, de a gyermek nehéz volt és ellentállt.

Sirt, kiabált és Vanját ellökte magától, ki kétszer is elesett, mielőtt sikerült neki a gyermekkel együtt elérni az ablakot. A ház bejárata lángokban áll. Vanja a gyermek fejét keresztüldugta az ablakon és szépen le akarta eresztetni, de a kis Kiruchka iszonyu félelmében belesimpaszzkodott az ablak párkányába és nem akarta azt eleresztetni.

De Vanja kétségbeesett félelmében rekedten kiáltott oda Massának:

— Huzd ki a fejét az ablakon keresztül!

A mentés Isten kegyelméből és a derék Vanja lélekjelenléte s testvéri szeretete által szerencsésen sikerült.

Midőn a nagyanya emberekkel és segítséggel visszatért, az egész ház már óriási lánggal égett, de a gyermekek biztonságban voltak!

A szabadkai Haverda-per tárgyalása.

Dr. Winchler István,

a szabadkai Haverda-per ügyésze, aki a vád képviselétől visszalépni kényszerült.

Dr. Papp Sándor,

szabadkai kir. ügyész, aki a Haverda-perben jelenleg a vádat képviseli.

A fiam.

Kis fiam jön hozzám a héten:

— Apuska kérlek szépen,

Minden gyerek tud valami szépet,

Ki verset, ki meg más eggébet,

Hogy ne maradjak én se hátra:

Taníts meg valami szép imára.

Ilyen ijedtség! adta fiát!

Honnan vegyek most egy egész imát?

Kinek az eleje, kinek a vége:

Egy se jut eszembe egészbe!

Nagy fejtörés után fakadtam végre

Ilyen beszédre:

— Edes fiam, hasznát soh-e vettem,

Hát biz' elfeledtem.

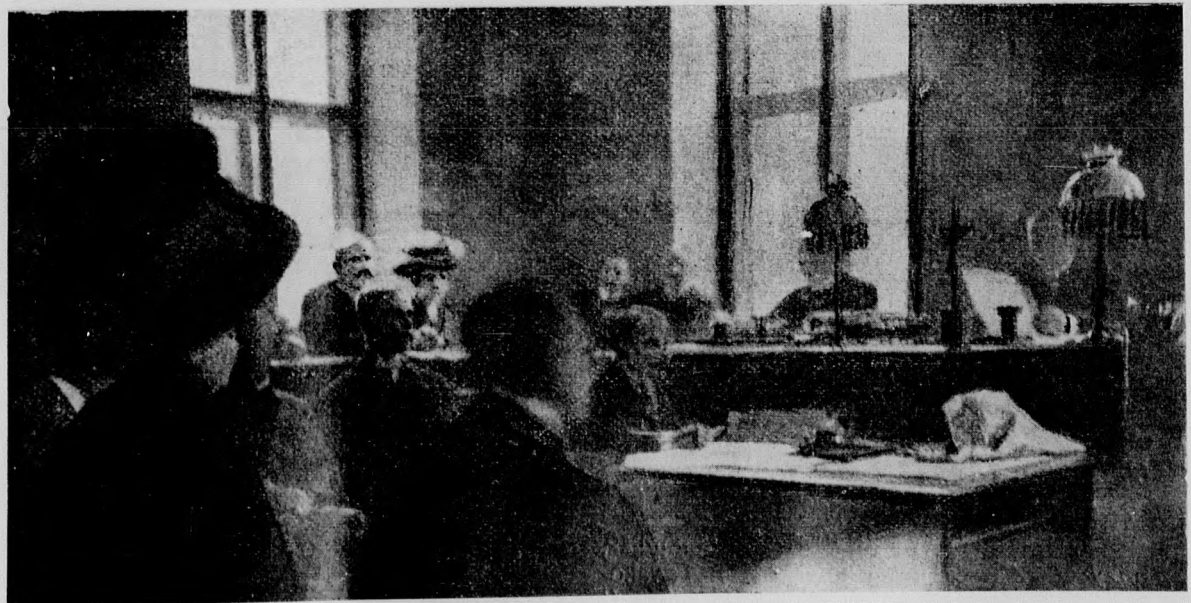
De meglanított, hajh, helyette

Az élél másra . . .

Fiam szól közbevelve:

— A káromkodásra?!

Kováts László.

A szabadkai Haverda-per végtárgyalása.

A tárgyaló terem felvétele. A közepén Haverda Mária látható.

TARKA MOZAIK.

Konyha.

Kávétorta. 8 tojás sárgáját habzásig kell kavarni 14 deka cukorporral és egy evőkanál finom szitált kávéval, egy fél rud apróra tört vaniliával. Azután 8 tojás fehérjéből kemény habot kell 14 deka órölt mogyoróval, kevés prézlivel könnyedén összevegyíteni és két torta-karikában kisütni. Mikor kihült, a következő krémmel kell megtölteni: $\frac{1}{4}$ kiló darabos cukrot annyi feketekávéval, amennyit felszí, medenczében erős lángon sűrűre főzni, mint ahogy a szaloncukornak kell, 3 tojás sárgáját egy porcellántálban jól el kell kavarni és a forró sűrű szirupot folytonos kavarással beletölteni. Ezt a tömeget addig kell kavarni, míg kemény lesz és világos barna színt kap. Mikor kihült, 20 deka írósvajat és kevés vaniliát kavarnak bele, ezzel a tortát megtöltjük, az egészet bevonjuk és földsiszítjuk.

Meggyes lepény. Veszünk egy tábla $\frac{1}{4}$ kiló friss vaját, $\frac{1}{4}$ kiló porcukrot, ezt addig keverjük 5 tojás sárgájával, míg nem habzik. Ekkor hozzátesszük az 5 tojás kemény habbá vert fehérjét s utoljára $\frac{1}{4}$ kiló lisztet. E masszát egy zsirral kissé kikent s liszttel behintett közép nagyságú sütőpléhbe öntjük, a tetejébe befőtt meggyet nyomkodunk 2-2 cm. távolságban s jó tűznél a sütőcsőben szép zsemlyeszínűre megsütjük, négyzetes darabokra elvágjuk s finom cukorral meghintve feladjuk. Nyáron, a meggy-idejében természetesen friss meggyet használunk hozzá.

Nyulpecsenye. Kisebb családnak egy nyul hátulja sok egyszeri elfogyasztásra. A czombot tehát elveszszük a gerinczétől és a gerinczet páczba teszszük. (Ez is elég három személynek.) A czombot késsel hosszában felvágjuk, hogy a csontot kivehessük belőle azután hosszú szeletekre felszeljük, kellően besózzuk, megborsozzuk, kés fokával megvergetjük és forró zsirban megsütjük. Most a fölösleges zsirt leöntjük, 2-3 kanál meleg vizet öntünk alája s ha ezzel felforr, kitálaljuk, levét ráöntjük és melegen beadjuk.

Adomák.

Anachronismus. «Ádám és Éva», I. ubufe híres festménye nagy feltűnést keltett a philadelphiai kiállításon. Az ismert gyümölestermelő Mac Nab is megtekintette fejszóvalások között. — Hogy tetszik a kép? kérdezték tőle. — No, nem tartom sokra a festőjét, volt a meglepő felelet. — Hogyan, ön kicsinyli e nagyszerű művet? — Bizony, nem tagadom, felelt a derék gyümölcskertész, hogy adhat a festő egy olyan almát, melynek faja csak 20 év óta létezik, Éva kezébe?

Jól megfelelt. *Férj:* Nem veszed észre, milyen neveléses vagy e bő sonkajakkal, mivel töltheted ki azokat? — *Feleség:* Azzal, amivel te a czilinderkalapodat kitöltöd!

Gyermekész. *A kis Rózsika* (ki először lát egy családi képtárt): Ugy-e mama, ezelőtt mindig jelmezes bál volt?

Az anyanyelv. *Ödönke:* Apuska, mért hívják azt a nyelvet, amit mi beszélünk, anyanyelvnek? — *Apa* (sóhajtván): Mert az anyák sokkal többet használják, mint az apák!

Az iskolában. *Tanár:* Tóth János, a dolgozata ismét igen hibás. — *A felügyelő deák:* Tóth János nincs jelen. — *Tanár:* Látta Tóth János, milyen könnyelmű maga, nem elég hogy rossz dolgozatot írt, de még nincs is jelen!

Érdemtelen jó hír. *A:* Azt mondják, hogy ez az ur igen sok jótékonyságot gyakorol! — *B:* Mesebeszéd! Nekem még a leányát sem akarta adni!

Párisi divat.

Paletot irhoni Guipureből
hermelinszegélyvel.

Széles hermelinstola és sapka, valamint hermelinszegélyű seal-szőrme muff.

Rejtvények.

Pontos talány.

. i s a b k .
u . s z a j . u z e i . z
b m . e a n . m . s v k . r i
a a b . d . k b u . i . ő t v
a ó b .

A pontok helyébe helyezett betűk egy magyar zeneszerző operája címét adják.

Szótalány.

Rövid szócska vagyok,
Csak két tagból állok:
Első szótagomtól
Ugy félnek a lányok,
Hogy azt a *magukét*
Soh' sem emlegetik,
Inkább csak a *másét*,
Ha szerit ejthetik.
Második szótagom
Oly valami neve,
Mely nélkül megélni
Talan nem lehetne;
Áldásos fűszer ez,
Ámde veszedelmes,
Ha olyan használja,
Ki fülég szerelmes.
E két szótagocskát,
Ha összeilleszted,
Egy házi eszköznek
A nevét leled meg.

Megfejtési határidő nov. 18-ika. — A megfejtők közt érdekes könyvet sorsolunk ki.

Az okt. 24-iki számban közölt rejtvények megfejtése:

a) Pontrejtvény:

r e g a t t a
u n i f o r m
b u d a p e s t
i n d i á n a
u a g a z a k

b) Számrejtvény:

«Gyere velem akáczlombos falunkba,
Oda vislek ölelő két karomba.»

Megfejtették: Farkas Mórné, Kun Jenő, Fehér nővérek, Miklós Jenőné, Adamovics Bella, Cseh Irén, Kádár Lajos, Beretvás Miklós, Sebes Gyula, Ferenczy Manó, Setét Lászlóné, Veress Mihály, Nagy József, Kérész Jánosné, Bacso Kálmán, Dóka István, Kelemen Gyuláné, Demeter Jónás, Koncz Mihály, Makray Sándor, Barna Sarolta, Mészáros Károly, Fazekas Mózes, Kiss testvérek, Fekete Lőrincz, Balla Mihály, Lehotai Elek, Fái Béla, Tóvári Gáspárné, Kolosvári Lajos, Bognár Jenő, Tüdös György, Rónai Miklós, Kálmán István, Szombati Péter, Veér István, Székely Károly, Lévai László, Komáromi Pálné, Arany Margit, Dobay Miklós, Szöllősi Gyula, Herczeg Aladár, Bocskai István, Jankó Lili, Szücs Elek, Molnár József, Moor Klárka, Hetes Jánosné, Makróczy Sarolta, Imre Etuka, Bothos Irén, Báthy Károly, Sárosi Lajos, Mihályfi Ernő, Bittó Ede, Katona Teresi, Szénásy Ferencz, Csiki Miklós, Nagy Flóris, Kovács Józsefné, Magyar Ödön, Bakó Mátyás, Vajda László, Halmai Elemér, Jeszenszky Ottó, Nemes Lajos, Gál Sándor, Tóth Tivadar, Szilágyi Béla, Tolnai Imre, Kondor Pál, Záborszky Jolánka, Stanics Ferencz, Galadaltis Margit, Csáki Mariska, Rácz Miklós, Márkus Endre, Komlós Bertalan, Papp Samu, Oláh Kálmán, Bokor Péter, Halász Ferencz, Sebestyén Gusztáv, Juhász Jenő, Beleznai Aladár, Németh Miklós, Ifj. Kerékgyártó Lóránt, Mezei Sándor.

A kitűzött díjat Farkas Mórné — Szamosfalván nyerte el.

SPORT.

Alagi versenyek.

— Második nap. —

Teljesen a részvétlenségbe vesz bele az alagi háromnapos zár-meeting. Oly kevés látogatottságra még a leggyatrább program mellett sem emlékszünk, mint a mai napon volt, mert a tribünök — mindenféle rosszakaratot félretéve — csak úgy kongtak az ürességtől. Pedig az Urlovások Szövetsége szemmel látható igyekezettel azon van, hogy a sport iránt érdeklődőkkel megkedveltessze a kies alagi pályát s éppen ezért csodálatos a közönség részéről sajnos tapasztalható idegenkedés.

A nap főszáma a *Sikatori gátverseny-handicap* volt, melyben hat lovat nyergeltek fel. Legjobbba tetszett a próbaugrásnál *Royalty* és ugy látszik istállója is teljes bizalommal küldte start-hoz, mert mint paris favorit állt a starter zászlaja elé. Azonban alaposan csalódott mindenki, aki a Jankovich-ló győzelmében bízott, mert — bár egész uton frissen galoppozott és nagyon szépen vette a gátakat is — lovasa, a Bécsben már megintett Fries, hanyag lovaglása következtében minden nyerési chance-át aláásta és végeredményben még a helyről is lemaradt. Győztes *Dsidás* lett, melyet már előzőleg jó hírek előztek meg, a második helyet pedig *Campanile* foglalta le.

Balesetek is történtek a mai napon, melyek közül az egyik szerencsére könnyebb természetű, a másik ellenben annál súlyosabb. Ugyanis a második futamot képező *Katonatiszti akadályversenyben* a második tribünugrásnál, az egész uton rosszul menő *Coquin*, rövidre vette a gátat és ennek következtében lovasa: Bregant főhadnagy kizuhant a nyeregből és nagyfokú agyrázkódást szenvedett. Az egyenesbe fordulónál pedig *Mérges* nyeregből esett ki *Folis* főhadnagy, minden baj nélkül. Favoritok és outsiders felváltva győztek az egyes versenyekben s így a publikum is és a könyvesek is meg lehetnek elégedve.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladók versenye. Díj 1500 korona. Táv. 1200 méter. 1. Sibrik S. 36 pk Grasshopper 52½ kg. (Smejda). 2. Keresztes A. 36 pk Jutalom 49 kg. (Kisziváth). 3. Fejér I. 36 pk Páfrány 52½ kg. (Heidt). Futottak még: Lothian (Hollinger), Lotto (Kerstein), Martyr (Pinka), Perfay (Pulaj), Polka (Antoni), Tante Ágnes (Klimscha), Lobogó (Pusztér). Három hoszszal nyerve, fejhoszszal harmadik. Tot.: 10:18, 20:26, 48, 39.

II. Katonatiszti akadályverseny. Díj 1500 korona. Táv. 3600 méter. 1. Gr. Orsich P. 56 pk Tinkabelle 80½ kg. (Sibrik). 2. Zsivanovits E. 46 pk Nevermore 70½ kg. (tlajd.). 3. Wondrák K. 56 pk Pirók II. 69½ kg. (Goldschmidt). Futottak még: Jack (Hagelin), Fabricius (Keresztes), Coquin (Bergant), Mérges (Folis). Öt hoszszal nyerve, egy hoszszal harmadik. Tot.: 10:13, 20:24, 64, 25.

III. Tilay akadályverseny. Díj 1800 korona. Táv. 3600 méter. 1. Br. Neimans R. 46 sh Pilis 68 kg. (tulajd.). 2. Gr. Forgách I. 46 pk Ifjasszony 62 kg. (Pálffy). 3. Liptai B. 46 pm Prokop 67 kg. (Folis). Három hoszszal nyerve, öt hoszszal harmadik. Tot.: 10:15.

IV. Sikatori gátverseny. Díj 2400 korona. Táv. 2800 méter. 1. Forgách I. 36 sh Dsidás 64½ kg. (Hujber). 2. Gr. Pejacseovich A. 36 sm Campanile 57 kg. (Klimscha). 3. Jankovich-B. Gy. 36 pk Royalty 63 kg. (Fries). Futottak még: Tiny Tinn (Neumann), Edömér (Kollár), Wöheiszt (Fetting). Egy és fél hoszszal nyerve, két hoszszal harmadik. Tot.: 10:57, 20:62, 80.

V. Kétévesek landicapja. Díj 1500 korona. Táv. 1000 méter. 1. Br. Baich I. sk Frieska 52 kg. (Smejda). 2. Bamberger I. pm Bogár 50 kg. (Heidt). 3. Issekutz Gy. pm Hpt. von Köpeniek 58 kg. (Vastag). Futottak még: Lady bird (Klimscha), Dash (Hollinger), Bor (Kerstein), Merion (Hujber), Dáridó (Pusztér), Puszi (Kisziváth), Segantini (Szegedi). Egy és fél hoszszal nyerve, egy és fél hoszszal harmadik. Tot.: 10:42, 20:36, 37, 92.

VI. Katonatiszti sikverseny. Díj 1200 korona. Táv. 1600 méter. 1. Gr. Orsich 36 pk Hiu 71 kg. (Sibrik). 2. Br. Durneiss 36 pm Styles 58 kg. (Folis). 3. Molnár L. 36 pk Lady Cornelle 77 kg. (Baich). Futottak még: Portorico (Pálffy), Dalia (Var), Marasquin (Zsivanovits), Basia (Hagelin). Három hoszszal nyerve, félhoszszal harmadik. Tot.: 10:17, 20:26, 40, 38.

— Harmadik nap. —

Vasárnap véget ér a meeting, amely egyúttal a verseny-szezon bezárultát is jelenti s jövő év márczius 27-éig semmiféle verseny sem lesz a monarchiában. Az utolsó nap programja is eléggé sikertűlt s népes közönsöket várhatunk.

Legnagyobb díjazása a *Hadserggi akadályverseny-handicapnak* van. A nevezettek mindegyikének startolására van kilátás s ezek közül mi a győztest *Meglehet*-ben látjuk *Travna* előtt.

Megemlítésre méltó még a napot bezáró *Bucu-verseny*, melynek mértékördjén hároméves és idősebb lovak indulhatnak. Azonban csak egy négyéves szerepel tizenkét háromévesel szemben s így azt hisszük, hogy a Derby-évjárat egymás közt intézi el a versenyt. Az eddig látott formák alapján *Perkátá* a jelöltünk *Lesvár* és *Igaz legyen* előtt.

Jelöltjeink:

- I. *Vengeance—Isis—Formosa.*
- II. *Dávid-ist.—Titi II.—Çirgazda.*
- III. *Meglehet—Travna.*
- IV. *Landeskind—Hester.*
- V. *Koller-ist.—Bohóka.*
- VI. *Perkátá—Lesvár.*

Bécsi pót-meeting.

— Második nap. —

Egy futam kivételével mindenhol az első sorban pártolt lovak győzedelmeskedtek, ami nagyon leverőleg hatott a könyvesekre, kik nagy summa pénzt vesztek. A *Novembéri handicap* képezte a főszámot. Jóformán minden pénz *Dorian Grey* győzelmére lett elhelyezve. A nagy favorit azonban cserben hagyta híveit s csak második lett a gátokról visszatért *Fellah* mögött, mely igen könnyen nyerte a versenyt. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy champion professzionátusunk: *Fának Géza* ma két győztest lovagolt s így győzelmének száma 99-re emelkedett, amit alkalmasint ki fog egészíteni 100-ra a holnapi versenynapon és ezzel oly rekordot ér el, amilyent még egy jockeynk sem produkált.

KÉT NYAKÉK.

— REGÉNY —

Irta: G. W. APPLETON.

ELSŐ FEJEZET.

Darrell Hubert, a Simlában állomásozó „Buffok fiatal hadnagya, iszonyu izgatott, türelmetlen volt. Több, mint hat hónapja, hogy semmi értesítést sem kapott hazulról, Angliából, holott az ilyen nagy messzeségben annál vágyóbban lesünk minden értesítést, akár az édesanyánktól jöjjön, vagy a szíviünk választottjától.

Darrell Hubertnek élt az édesanyja — boldogtalan asszony, aki valami titokzatos ok miatt különváltan élt a férjétől. Hubert rendkívül nagy tisztelettel és igaz szeretettel ragaszkodott az édesanyjához. Azonkívül, mint büszkém bevallotta imádatra méltó kis menyasszonya is volt, Clare Kittynek hívták, aki már fehér köténykés korában örök hűségéről biztosította, s akit viszont Hubert is imádozott. Így tehát könnyen érthető, hogy a két szeretett lény hosszas hallgatása aggasztotta s bizonyos rossz előérzetet keltett benne.

Végre megérkezett egy londoni keltezőssel ellátott levél, amelyet Hubert hirtelen felbontott. Ebben ismeretlen levélíró arról értesíti, hogy otthon Bayswaterben családi szerencsétlenségek fordultak elő; Hubert mind-ebből semmit sem értett. Alaposan átnézte a levelet s ekkor a borítékra esett a pillantása. Most már értette; a levél Darrell Herbert hadnagynak volt címezve, aki ugyanabban az ezredben szolgált s rövid idő előtt botrányos körülmények között eltávozott az ezredtől. Együtt szokott ugyanis a parancsnok feleségével. Most már teljesen értette Hubert a késedelmezést a leveleit illetőleg. Alkalmasint az ő leveleit meg tévedésből el-

küldték a szökevénynek. Azonnal utána járt a dolognak s Herbert szolgálját kikérdezte. Az inas szabadkozott s bocsánatot kért, hogy nem tehet semmiről:

— Bocsásson meg, hadnagy ur, mind utána küldöttem, körülbelül hat darab lehetett. Nem is gondoltam arra, hogy én megnézegessem a leveleket. A gazdám által hátrahagyott s megzimzett borítékokba beletettem s parancsa szerint azonnal elküldöttem. Ma reggel ismét érkezett egy — ez még itt van. Talán önnek szól, uram?

— Talán? — Persze, hogy nekem szól! Te ostoba.

Hubert izgatottan tépte fel a borítékot és reszkető kézzel tartotta a szeme elé. Alig, hogy elolvasta, mély levertség vett rajta erőt.

A levelet a család londoni ügyvédje, Benham írta és arról értesíti, hogy Darrellné asszonyt szélültés érte s utolsó kívánsága fiát még egyszer látni. Ha lehetséges szabadságot kapnia, Benham azt tanácsolja, hogy siessen minél előbb haza Londonba.

Tehát a hosszas hallgatás után ime ilyen szomorú hír! S milyen aggasztó hír; az anyja haldoklik, talán már meg is halt, Kitty pedig egyetlen sort sem írt. A helyzet bizonytalansága elviselhetetlen volt részére, azonnal kérte a szabadságát s mivel kérése jogosult volt, meg is kapta azt azonnal.

Egy héttel később már a Vörös-tengeren hajózott utban Anglia felé. A rejtély megoldása azonban még hamarabb bekövetkezett, legalább is részben Kittyre vonatkozólag, de ez csak még rejtélyesebbé tette a leány hallgatását.

Egy nedves, esős délután bent ült a szobában s egy kis, bájos fiúcska, kívül már előzőleg megbarátkozott, mindenáron fel akarta vidítani nagy barátját. Előszedte tehát a képeskönyveit. Ezek a „képeskönyvek“ londoni illusztrált füzetek voltak. Darrell,

hogy a gyermeknek kedveskedjék, felületesen átnézte a füzeteket, de hirtelen akkorát kiáltott, hogy a fiu nagy ijedten kapta fel a fejét. Ijedtsége csak fokozódott, amikor barátja rózsás arcát eltorzulva megpillantotta, a szeme vérral aláfutva, vonásai holtápadtak. Meredten nézett a képeskönyvre. Az utóbbi egy elrongyolt füzet volt, a „Ladies Pictorial“ s körülbelül már hat hónapja. Az egyik oldalon egy pár csodaszép szem vilant Hubert elé, a kép pedig az ő szerelmesét ábrázolta. Nem volt optikai csalódás, mert a kép alatt ott volt a név: Clare Kitty, mellette azonban egy komoly, vékony ajku, öreges ur állott, akinek a neve szintén oda volt nyomtatva: Sir John Gelhurst báró; a két kép között pedig azt olvasta Hubert, hogy márczius valamelyik napján a fentnevezett pár a Szent György-templomban házasságra lépett, majd rövid nászutjukról Rómából visszatértek s a boldog pár Windristle-Hallban a Gelhurstok Berkshireben levő öreg kastélyukba vonultak vissza.

Hubert iszonyuan elkáromkoltta magát s mint az örült kirohant a fedélzetre.

Órákon keresztül rohant fel-alá a sikos fedélzeten, nem törődött sem a szakadó esővel, sem az öt csodálkozó figyelőkkel.

Dühöngött, tombolt, átkozódott, verte a mellét és az eget ostromolta a titokzatos ügy felderítésével.

Kitty a fekete szemü türelés, akivel gyermekkorában a virágos réteken hancuzozott és őt az ifjuság teljes ártatlanságával esőkölte, majd később, midőn már megértette addig ismeretlen érzéseit, tartózkodóbb lett, de csak annál kívánatosabb s végül az eljegyzett menyasszonya, aki szerelmét tízes esküvéssel és szenvedélyes csókokkal bizonyígy öreg udvarló karjaiba vesse magát, ez hallatlan, iszonyatos, lehetetlen!

(Folyt. köv.)

Részletes eredmény a következő:

I. Kétévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv. 900 méter. 1. Mr. Cook sk Nix 54½ kg. (Baumgartner). 2. Bamberger L. pk False 47½ kg. (Guivás). 3. Reeves H. sk Douceur 47½ kg. (Guttman). Futottak még: Velesza (Pretzner), Gertrud (Tausz), Ordonka (Vivian). Könnyen két hosszal nyerve, három hosszal harmadik. Tot.: 10:26, 20:49, 59.

II. Viaduktverseny. Díj 3000 korona. Táv. 1300 méter. 1. B. Springer G. 36 sk Grammaire 54½ kg. (Janek). 2. Egyedi L. 46 sk Viganó 54 kg. (Miles). 3. Gr. Lamberg H. 36 sk (Krikerl) 54½ kg. (Wiwazil). Futottak még: Igor (Hoar), Katz im Sack (Pretzner), Autumn Berry (Zeményi). Küzdelem után háromnegyed hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:18, 20:29, 37.

III. Háromévesek handicapja. Díj 2000 korona. Táv. 1000 méter. 1. Mr. Adrien sm Osman 55 kg. (Miles). 2. Gr. Pejasevich A. pm Hajmáskér 52½ kg. (Pretzner). 3. Hg. Taxis S. pk Paradenia 60 kg. (Blades). Futottak még: Spaniol (Wiwazil), Gyémánt (Janek), Hansard (Korb), Alfa (Vivan), Bombardon (Finan). Igen könnyen egy és fél hosszal nyerve, egy és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:47, 20:44, 52, 45.

IV. Novemberi handicap. Díj 5000 korona. Táv. 2400 méter. 1. Mautner V. 36 sm Fellah 54 kg. (Korb). 2. Gr. Sgray A. 36 pm Dorian Gray 59 kg. (Janek). 3. Mr. Adrien 36 Reine 50 kg. (Vivan). Futottak még: Sonnwendstein (Cockeram), Gyöngyössi (Hoar), Margit (Paul), Theophrastus (Pretzner), Lanzendorf (Jones), Avar (Miles), Maffia (Gulyás), Raspberry (Baumgartner), Rengeteg (Guttman). Igen könnyen két és fél hosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. Tot.: 10:20, 20:46, 33, 266.

V. Kétévesek eladó handicapja. Díj 2000 korona. Táv. 1200 méter. 1. Capt Horval sm Cap Horn 60 kg. (Janek). 2. Vérey I. pk Minek 54 kg. (Jones). 3. Hg. Lubmirski Gy. pk Polymnia 58 kg. (Miles). Futottak még: Villafranca (Pretzner), Alighanem (Cockeram), Essie (Tausz), Lárifári (Broadwood), Palkó (Gulyás), Jóság (Peschka). Könnyen két hosszal nyerve, félhosszal harmadik. Tot.: 10:69, 20:45, 41, 43.

VI. Eladók gátversenye. Díj 3000 korona. Táv. 2400 méter. 1. Arsin Fatton J. 36 pk Polpetta 62½ kg. (Huxtable). 2. Egyedi L. 36 pm Temaire 62½ kg. (Csompora). 3. Hg. Taxis S. stpm Dont care 62½ kg. (Healy). Futottak még: Elordsdorf (Masa), Rosebud (Seiffert), Pipacs (Fejes), Fruška (Lovász), Off (Pache), Nikita (Opatovszki), Grenlaw (Lawton). Könnyen egy hosszal nyerve, egy hosszal harmadik. Tot.: 10:30, 20:27, 37, 45.

VII. Háromévesek eladóversenye. Díj 2000 korona. Táv. 1100 méter. 1. Mautner V. sk Lepke 56½ kg. (Korb). 2. Hg. Lubmirski Gy. pm Juriz 58 kg. (Hoar). 3. lov. Wiktor St. sher Mirabeau 53½ kg. (Vivian). Könnyen egy hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:19.

Harmadik nap.

Nagy mezőnyök lesznek ugyan a meetinget bezáró napot, azonban sportszempontról nem sok érdeket fog nyújtani a program. A napot handicapok dominálják s ezekben még győzelemhez juthat egy-két „tartogatott” ló.

A *Trost-handicap* van legjobban díjazva s 1200 méterén sok ló fog startolni. Nagyon bajos a választás a sikerült súlyelosztás következtében. Mi a már sok csalódást okozott *Autumn Berry* pártjára állunk, melynek klasszisa nagyon jó ajánlólevél. Másodszorban az öreg sulyu *Kunilinde* felé fordul bizalmunk, melynek a táv nagyon nyére való. Jó futást *Arnótlól* és *Kamptól* várunk.

A *Schlüss-handicap* hétéveseké s a távra való tekintettel — 900 méter — nyerőt megállapítani nagyon nehéz lenne, mert rendszeren egy jól sikerült start intézi el a verseny sorsát. Ha valami előre nem látható körülmény közbe nem jön, *Vezér*-nek kell a versenyt megnyerni, míg hozzá legközelebb előbb *Locarno*, majd *Kalinát* várjuk. A meglepetés lova *Piroska*.

Szép végkizdelmet válthat még ki a *Jaegerhaus-verseny* is, melynek 2000 méterén több jóképességű ló találkozhat. A mi jelöltünk a *Negroponotes*-istálló kiküldöttje (*Foglaló, Sonnwendstein, Raspberry*), míg a helyekért *Boncompagno* és *Dukaj* kiüldhetnek.

Jelöltjeink:

- I. *Janek lov.* — *Oberbayer.*
- II. *Fortunatus* — *Belle Reine.*
- III. *Vezér* — *Locarno* — *Kalina.*

- IV. *Negroponotes-ist.* — *Boncompagno*
- V. *Autumn Berry* — *Kunilinde.*
- VI. *Selma* — *Primeur.*
- VII. *Ruszt* — *Rose of Sorrent.*

( ) **Tornaverseny.** A Budapesti (budai) Tornaeget folyó hó 10-én (szerdán) este 7 órakor tartja meg Attila-utca 2. sz. a. tornacsarnokában az idei első tornászati házi-versenyét, melynek programja a következő: 1. Közös szabadyakorlatok. 2. Versenyek: I. csapat: nyújtó, korlát, ló, szabadyakorlatok. II. csapat: nyújtó, korlát, ló, szabadyakorlatok. III. csapat: nyújtó, korlát. IV. csoport: korlát. V—VI. csoport: korlát. 3. Közös verseny: magasugrás. 4. Játék. 5. Gólyavacsora. A versenyekben csak azok indulhatnak, kik a közös szabadyakorlatokban résztvesznek. Érdeklődő vendégeket az egyesület szívesen lát.

( ) **A MAC. új titkára.** A Magyar Athletikai Club esztörtökön este tartott választmányi ülésén Lauber Dezső eddigi titkárát főtítkárrá választotta, a klub ügyeinek tényleges vitelére a titkári székbe pedig dr. Nemes Dező székesfővárosi ügyvédet helyezte. Az új titkár régi érdemes sporterő, aki-nek vezetése mellett a MAC-ra az eddiginél is fényesebb jövő vár. Évek óta a Mac. kebelében működött; annak idején kiváló magasugró volt, később pedig szervező- és rendezőképeségeivel kellett magára iránt figyelmet. Egyetemcs sporttudása legjobban öt kvalifikálta erre az állásra s a MAC. szerencsésen választott vele.

( ) **A Sportfutár versenye.** A vasárnapi uszóverseny, mely a Sportfutár szerkesztőségének rendezésében dél el délután 6 órakor a Rudasfürdőben, méltán sorakozik a magyar-osztrák labdarugó-mérkőzés mellé, minthogy az első icipi verseny, mely az összes kiváló magyar uszókát egyesíti a startnál. A versenyszámok csokoly száma és klaszszikus volta dacára a nevezések nemcsak minőségileg, hanem mennyiségileg is teljesen kielégítőek, amennyiben összes uszással foglalkozó egyleteink, nevezetesen a M. T. K., M. A. K., M. A. F. C., M. U. E., F. T. C., B. T. C., O. T. E., B. E. A. C., B. A. K. K., B. T. C., Balaton 173 nevezést adtak le a 12 versenyszámra. A legfőbb érdeklődés természetesen az egyéni és csapat-főversenyek (de nyilvánul. 80 m.-en a győzelem Halmay Zoltán indulásával eldöntött dolog, 200 m.-en és 400 m.-en legkiválóbb középtávusóink, mint Las-Torres Béla, Zachár Imre és Hajós Henrik biztos indulók; oly mezőny ez, amilyen még bajnokságot sem indult még az idén együtt és mindegyik versenyző pártívei erősen biznak emberükben. A műluszásban Toldi Edeon a magyar és Elek Imre az osztrák bajnok, továbbá a rekorder Demján mérkőzik, míg a 100 m.-es hátuszásban Wendelin István találkozik Pois Istvánnal és Hendl Kornállal; Pois, hir szerint, pompás formában van. A staféta-főversenyben 3x60 m.-re a M. T. K. (Munk, Hornung, Halinay) indul a M. A. F. C. (Zsoldos, Rimánóczy, Donáth) ellen, az esélyek teljesen győformák. A verseny a reprezentatív match után kezdődik 6 órakor. Belépődíj nincs, csak az 1 K-ás program megváltása kötelező.

( ) **Magyar-osztrák mérkőzés.** A vasárnapi nemzetek közötti mérkőzést már minden készen várja. Az osztrák csapat szombaton este 9 órakor érkezik meg a nyugati pályaudvaron, hol a M. L. Sz. számos képviselővel fogja fogadni őket. Az osztrák csapatot Waller szövetségi elnök és Keszler szövetségi alelnök kíséri. Megjegyezzük, hogy az osztrák válogatott csapatban változás történt, amennyiben a bal hátvédnek delegált Tekusch (WAC) helyett, Gross, a Wiener Sport Club kitűnő hátvédje fog szerepelni. A mérkőzést Paul Neumann berlini bíró — ugyanaz, aki május 2-án Bécsben sorra került szövetségi mérkőzést vezette — fogja vezetni, míg határbírák granáut Iásó László és Schubert M. Ferencz szerepelnek. A mérkőzés pont felhárom órakor kezdődik a millennárius pályán. A M. L. Sz. ezután is kéri a közönséget, hogy az English Cup mintájára alapítandó „Magyar Kupa” című vándordíj előállításához járuljon hozzá filléreivel. Ezt a célt szolgálják a bejártoknál felállított urnák.

Szerkesztői üzenetek.

B. J. Ha ő maga, sajátkezűleg írta alá az ajánlatot és a díj megfizetésére őszig halasztást kért, akkor a biztosítási díj utólag per útján behajtható.

K. Dezső. A Bercsényi-féle francia huszárezredet Bercsényi László gróf — Bercsényi Miklós gróf fia alapította 1720-ban nagyrészt bujdosó kurucokból és Magyarországból kiszivárgó székelyekből. Az ezred 1793-ban állott feur s „Regiment du Bercsényi” és „Hussards du Bercsényi” néven volt ismertetve. Első őrnagy Kisfaludy Boldizsár volt. Ruházatuk teljesen magyar volt, csak a tarsolyon jelezte a Bourbonok liloma a francia jellegét. Az alapító gróf Bercsényi László 1778-ban halt meg mint francia marsall. Tetejét most is Franciaországban nyugoszták.

P. Paula. Valóságilag csodálatraméltó a szegény gyermekeknek az a velük született gyakorlati ösztöne,

amellyel a munka szükségességét felismerik. Szellemi tekintetben, igaz, a jómóduak gyermekei meggett állnak; nem rendelkeznek azzal a könnyű felfogó képességgel, mely ezeket ismeretlen kifejezések fogalmainak találmányos megértésére képesíti. Gyakorlati érzékük azonban rendkívül fejlett: alig akad közöttük, aki ne tudná pontosan a tápszerek árát, aki nem képes a házimunkákat elvégezni vagy ruhát kijavítani. Örömmel nézi, hogy igyokeznek mindenütt magukat hasznossá tenni s mint iparkodnak szüleiknek könnyeit, mintha tudatában lennének annak, hogy mily sokba kerül el-tartásuk.

K. K. Losonc. Tudomásunk szerint, oly intézet, mely ezzel foglalkozik, nincsen. Legszívesebben, ha valamely csikmegyei község előljárogatással foglalkozhatna, az mindenesetre bővebb felvilágosítással fog szolgálni.

E. A. Módos. Nem annyira ritka állat, hogy értéket képviselne. Esetleg szűcs hasznát vehető.

Makádi „18-as kör. Semminemű ilyfajta rendelet ezideig a miniszter nem adott ki. Több előzetes. Sopron. A tárgy terjedelme miatt ebben a rovatban nem fejthetjük ki az értelmét. Földes Béla (Nemzetgazdaságtan) tankönyve részletesen tárgyalja s azért ajánljuk szíveskedjenek utána nézni.

Tolmács. Rendelje meg a határrendőrségi szegnap-tárat; az mindenben felvilágosítással szolgál. A megrindelés Kürthy Sándor határrendőrségi fogalmazóhoz intézendő. Budapest, Szervita-tér 4. sz.

M. K. Abaujszántó. Ha úgy áll a dolog, amint írja és ha állítását tanúkkal is tudja igazolni, az esetben legyen feljelentést a szegedi rendőrségnél, amely az ügyben köteles eljárni.

V. M. Eszék. Első sorban munkások kapnak lakást, de amennyiben ezek nem vennék igénybe az összekeket, mások is hozzájuthatnak.

K. J. Pozsony. A leánygyermeket az anyának itélik rendszertá oda, kivételt normális esetben csak az erkölcsstelen életet folytató anyákkal tehetnek.

Sorsjegyekről.

Sorsolások: R. J. Tiszaujtlak. 5303/1 1900. márczius 1-én 12 koronával sorsolták; a többi nem nyert.

K. J. Gáborján. Sorsjegyeit még nem sorsolták.

A Pénzügyi Hirlap, címét a posta megtalálja.

R. S. Elsőt 50 koronával kihúzták.

Gazda. Már tíz év előtt sorsolták; bármely pénzintézet beváltja. Kamatokat a sorsolás óta nem élvez.

Dunajárvári előfiető. 5507/8 számot 80 koronával, a 67896 számot 120 koronával kihúzták. A többi nem.

Pentelci. Nagybbr nyereiménnyel nem mindössze 4—4 koronával. A sorsjegy beküldése után a Hazai bank Nádor-utcai fiókja megküldi a pénzt.

B. H. Szepsolaszi. — Sz. S. tanító, Izsák. Minden igykezetünkkel rendelkezésre állunk előfizetőinknek. Lehetőség, hogy levelét nem kaptuk meg s így nem adhattunk választ. Több évre visszamenőleg utána nézünk, sajnálatunkra nem nyert.

Nem nyertek: B. A. Szepsolaszi. — T. J. ref. tanító, Tiszakeszi. — B. A. Kolozsvár. — Miert nem? — L. B. Kaposvár. — 1867. — Kisgazda. — K. A. Pécs. A többiekre legközelebb.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban a csapadék majdnem általánosan esőként, bővebb esők csak a Dunántulon és a déli határ mentén fordultak elő, helyenként élénk, vagy viharos szelekkel. A hőmérséklet jobbadára emelkedett, lényegesebb hőszűvés csak az Alföld déli-keleti szélén és a mármarosi havasokban állott be. Maximuma 15° C. Fiumében, minimuma 0° C., több helyütt éretett el, így Aknaszlatinán, Tapolezán, Debreczenben és Aradon.

Prognózis a következő 24 órára:

Változóan felhős idő várható, lényegtelen hő-változással és helyenként — leginkább délen — csapadékkal.

(Sürgöny-progn.: Enyehe, elvélve csapadék.)

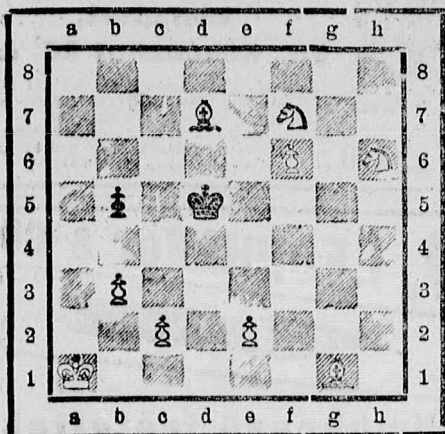
Állomás	Legnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet (Celsius szerint)	Szélirány és erője	Felhőzet	Csapadék mm.		Hőmér- séklet	
					mm.	mm.	max.	min.
A. Szlatina	59.7	1.0	SE	8	0	4	8	0
Ungvár	58.4	9.0	N	1	4	0	12	8
Kés-nárk	61.9	3.8		1	4	4	9	4
Losonc	58.8	6.4		1	4	1	9	3
Gyalla	58.8	7.0		1	4	1	14	6
Budapest	58.6	9.4		1	4	5	9	9
Herény	60.0	5.4		3	4	—	10	4
Keszthely	59.6	6.2	N	1	4	10	7	7
Pécs	51.8	7.		3	4	8	6	5
Zágráb	59.2	7.0		4	4	5	8	4
Fiume	77.1	10.8	N	1	3	—	15	4
Szeged	58.	5.9	SE	1	3	8	5	8
Nagyvárad	55.9	2.1	E	1	1	1	5	1
Kolozsvár	57.8	5.1	E	2	0	—	6	3
Nagyszomb.	58.4	3.8	SE	1	4	—	7	3
Szatmár	—	4.4	N	1	3	—	7	3
Eger	—	9.2	SSE	1	3	—	8	8
Aivaváralja	—	4.6	N	2	4	—	10	2
Selm-csbánya	—	5.0	NW	1	4	—	7	0
Komárom	—	7.0	NW	2	0	—	7	0
Magyar-Ovár	—	6.	NE	1	0	—	11	8
Sopron	—	4.2	E	1	3	—	8	4
Eszék	—	6.6	S	1	4	—	8	4
Órkény	—	9.4		2	0	—	10	4
Debreczen	—	6.7		1	4	8	10	8
Kecskemét	—	5.6	E	1	0	12	9	2
Oroszlána	—	4.9		2	0	17	11	1
Arad	—	1.0	NE	4	0	7	11	3
Zsombolya	—	1.6	E	1	4	6	10	8
Verscez	—	4.4	NW	5	0	7	8	8
Orsova	—	5.2	NE	0	0	16	11	6

Vasárnap
8
7
6
5
4
3
2
1
Tanác
1909. janu
A gyó
áldoz, mel
játékok és
képpen élé
Ez a
és Kindba
egy levele
belemenni
d7—d5-öt,
latot rá. I
8... Vd
madása. A
8... Hg
ajánlott.
4
Ha vi
kell tovább
velezési já
után világ
játékmódot
parisi vers
sen és Sör
tást „szak
Az 18
vélemény a
harmadik g
veszélyes
H28—f6
F13—b4 6
ták a legi
teka van.
a Mieses-
4... Hg
tétnek teh
dik gyalog
madásnak.
tik a vilá
delmébe. M
világos tá
anyagi tul
A Bil
5... Hg
c6, de mir
Ugyzintér
5... Vd
ellen 1872-
ből szárm
izben Csi
hamoveri
játzmóban
ször Lin
elő 1863-b
használat
tós támad
A tar
módot esa
próbalni.
döntő elő
5... d7-
fozalkozu

SAKK.

35. számú feladvány.

Dr. Gold Samu, Newyork.

Matt a harmadik lépésre.

283. számú játszma.

Tanácskozási játszma. Játszották Párisban, 1909. január havában.

Dán-csel.

Világos:	Sötét:
Janowski	Dr. Lasker
Soldatenkoff	Taubenhaus
1. e2-e4	e7-e5
2. d2-d4	c5xd4
3. c2-c3	

A gyors fejlődés érdekében világos gyalogot áldoz, melynek elfogadása után világos nyiltabb játékot és támadást is kap, a játék pedig mindenképpen élénk lesz.

3. d4xc3

Ez a játékmód tudunkkal először Svanberg és Kindbad (Upsala) közt fordult elő 1848-ban egy levelezési játszmában. Ha sötét nem akar belemenni a cseljátékba, úgy jól játszhatja 3... d7-d5-öt, mely ellenlépésre először Sörensen mutatott rá. De a csel elhárítására igen jó folytatás 8... Vd8-e7, melynél inkább sötétnek van támadása. Az elhárításnak még egy újabb módja 8... Hg8-c7, melyet a közelmúltban Svenonius ajánlott.

4. Ff1-c4

Ha világos gyalogot áldozott, most áldoznia kell tovább, mivel 4. b2xc3 (mint az említett levelezési játszmában történt), vagy 4. Hb1xc3 után világosnak semmije sincs. Ezt a csel szerű játékmódot a dán From honosította meg az 1867. párisi versenyen és később ugyancsak a dán Nielsen és Sörensen elemezték ki, miért is e megnyitást „északi”- vagy „dán-csel”-nek nevezték el.

4. c3xb2

Az 1867. párisi verseny után az általános vélemény alakult ki, hogy sötétnek nem szabad a harmadik gyalogot elfogadni, mert világos nagyon veszélyes támadást kap. Ezért sokáig 4... Hg8-f6 5. Hb1-c3, Hb8-c6, 5. Hg1-f3, Ff8-b4 6. e4-e5, d7-d5 stb. folytatást tartották a legjobbnak, melynél sötétnek kielégítő játéka van. Az 1903. montekarlói versenyen azonban a Mieses-Pillsbury játszmában kitűnt, hogy 4... Hg8-f6 sem nyújt kielégítő védelmet. Sötétnek tehát nincs más választása, mint a harmadik gyalog ütésével kitenni magát veszélyes támadásnak. És ez helyes is; sötét belebocsátkozhatik a világos által bevezetett támadás nehéz védelmébe. Mert ha helyes védekezés mellett sikerül világos támadását megtörni, a végeredményben anyagi tulsúlyával sötétnek győzni kell.

5. Fc1xb2 Ff8-b4

A Bilguer „Handbuch” régi folytatásai itt 5... Hg8-f6, 5... Hg8-h6 és 5... Hb8-c6, de mindegyiknél jó támadása van világosnak. Ugyiszintén győzelem lépés itt a támadásnak látszó 5... Vd8-g5, amit Whiteman játszott Elson ellen 1872-ben. Ellenben jó védelem a régebbi időkől származó 5... Vd8-e7, melylyel első ízben Csigorin kísérletezett Mieses ellen a hannoveri versenyen és jó eredménnyel. A játszmában történő futár-sakk, mely először Lindehn és Maczusi között fordult elő 1863-ban, már elavult és napjainkban nem is használatos folytatás, mert ennél világosnak tartós támadása van.

A tanácskozók különben ezt az egész játékmódot csak azért választották, mert ki akarták próbálni, hogy e megnyitásban világos csakugyan döntő előnybe jön-e. A legbiztosabbnak elismert 5... d7-d6 védelemmel a következő játszmában foglalkozunk

6. Hb1-c3

Ez a szokásos, de figyelmet érdemel a Rosenreter által 3 év előtt kielemezett 6. Hb1-d2, melyet először Lindehn játszott Svanberg ellen 1859-ben.

6. Hg8-f6

Hasonló állásban Kopenhága és Upsala között 1875-ben 6... Hb8-c6 7. Hg1-f3, Hg8-f6. 8. Vd1-c2, d7-d6 stb. történt.

7. e4-e5 Vd8-e7

8. Hg1-e2 Hf6-e4

9. 0-0 He4xc3

10. Fb2xc3

A tankönyvek itt csak az 1858 óta ismeretes 10. He2xc3, Fb4xc3 11. Fb2xc3, 0-0 folytatást adják s az elmélet azzal végződik, hogy sötét fejlődése nehéz, de lassan keresztülvihető. A tett lépés, melylyel világos lemond a két futár megtartásáról, újabb keletű, de erősebbnek látszik, mivel ezután világos még jobb támadást kap.

10. Fb4xc3

Jobb talán azonnal 10... 0-0, mint ezt rovatvezetőnk már az 1903. évi Magyar Sakk-szemlében is megemlítette; e csere után a világos huszár igen erősen jön játékba.

11. He2xc3 0-0

12. He3-d5!

Világos állása most szemmel láthatólag előnyösebb; sötét a vezérszárnyon egyáltalán nincs kifejlődve.

12. Ve7xe5

Osodálatos, hogy a játszma rohamos elvesztése ezen lépésre vezethető vissza; most a bástya is tempóval foglalja el az e-vonalat. Jobb volt 12... Ve7-d8, mire következhetnek 13. Vd1-h5, d7-d6 14. Ba1-d1, Hb8-c6 15. f2-f4, Fc8-e6 stb.

13. Bf1-e1 Ve5-d6

14. Vd1-h5 c7-c6

A kifejeletlen állásban sötétnek nehéz jó lépést találni. Sötét szeretné a kényelmetlen huszárt elűzni, de erre egy váratlan lépés következik.

15. Hd5-c7! g7-g6

Természetesen azonnal a huszár nem üthető 16. Vh5xf7 miatt.

16. Vh5-h6 Vd6xc7

Fenyegetett 17. Hc8-d8. Számításba jön 16. Vd6-f6.

17. Fc4xf7!

Ez a második tisztáldozat világos 15. Hd5-c7 lépésével szoros összefüggésben van.

17. Kc8xf7

18. Vh5xh7! Kf7-f6

19. Vh7-h4!

Nyerésre vezetett volna 19. Vh7-e7, Kf6-f5 20. h2-h3 is, mire fenyeget két lépéses matt, vagy 20. Ve7xf8, Kf6-g5 21. h2-h4, Kg5xh4 22. Be1-e4 stb. szintén matt befejezéssel. Janowski azonban a bástya kiütése nélkül, elegánsan akar nyerni; mert, mint Lipke megjegyzi, a világmesterral méltón kell elbánni.

19. Kf6-g7

Valamivel tovább tarthatta volna magát sötét 19... g6-g5-tel, amire azonban szintén csak matt következnek

20. Be1-e7! Bf8-f7

21. Vh4-d4! Kc7-f8

Nem jobb 21... Kc7-c8 sem, 22. Be7-e8, Bf7-f8 23. Be8xf8, Kc8xf8 24. Vd4-f6, Kf8-g8 25. Be8-e1 stb. miatt.

22. Vd4-h8! Kf8xe7

23. Ba1-e1! Kc7-d6

Sötét elkerülhetne volna a mattot a vezér felföldözése által, csak hogy 23... Ve7-e5 24. Vh8xe5, Ke7-d8 25. Ve5-c8 után ugyanis felfoldhatná a játszmat.

24. Vh8-e5! és matt.

Igen szép és kombinációs játszma, melynek érdekességét növeli az a körülmény, hogy a világmestert érte az elkerülhetetlen katasztrófa.

Azonban kissé mégis csak gyanús, hogy ez az egész játszma az utolsó lépésig — eltérés csak az ötödik lépésnél volt 5... Hg8-f6, 6. e4-e5, Ff8-b4 7. Hb1-c3, Vd8-e7 8. Hg1-e2 stb. lépés felfordítással — egyáltalán nem is ut. mert ugyanez, közlve volt a „Schachfreund” 1898. áprilisi számában, tehát már 11 év előtt. S abban ugyancsak Soldatenkoff vezette a világos tábor Durnowo ellen.

284. számú játszma.

Tanácskozási játszma. Játszották Newyorkban 1909. márczius 4-én.

Dán-csel.

Világos:	Sötét:
Marshall, Köhler,	Finn, Roethling,
Rosenthal, Meyer	Eisenberg, Keidanz
1. e2-e4	e7-e5
2. d2-d4	e5xd4
3. c2-c3	d4xc3
4. Ff1-c4	c3xb2

5. Fc1xb2

d7-d6

E megnyitással, valamilyen sötét egyéb védelmével bőven foglalkoztunk az előző játszmánál. A tett lépést, — melyet tudunkkal először az amerikai Elson játszott Hieken ellen 1872-ben — a praxisba Marshall vezette be, nevezetesen Mieses ellen az 1902. hannoveri versenyen. És miután Mieses alkalmazta a dán-cselt több ízben az 1903. montekarlói versenyen, ugyancsak ő ellene próbálták ki a tett lépést egymásután Marshall, Maróczy és Marco is. Ezekből a játszmákból pedig kitűnt, hogy a sötét által választott védelem a legbiztosabb, amelylyel szemben világos támadása csakhamar megtörik. Az 1903-iki montekarlói verseny óta tehát a tett lépés van elismerve a legjobb védelemnek.

6. Vd1-b3

Ez a támadás korán, helyesebb volna előbb a kis tisztekkel kifejlődni. Mieses különben Montekarlóban megkísérelte 6. Hg1-e2-öt Maróczy ellen és 6. Hg1-f3-at is Marco ellen, de mindkét folytatással vereséget szenvedett.

6. Vd8-e7

Jgyanigy játszott 1872-ben Elson is. Sokkal erősebb azonban 6... Vd8-d7!, mint Marshall játszott Mieses ellen Hannoverben.

7. Hb1-c3 c7-c6

8. Hg1-e2 Hb8-d7

9. He2-g3 Hd7-c5

10. Vb3-c2 Fc8-e6

11. Fc4-e2

Mint látszik, világos támadása vissza van verve.

11. Hg8-h6

12. 0-0 Ve7-c7

13. Bf1-e1 f7-f6

14. Hg3-h5 0-0-0

15. Hh5-f4 Fe6-f7

16. Ba1-b1 Ff8-e7

17. Hc3-a4 g7-g5

18. Fb2-c1

Világos nem akar minden figurájával hátrálni s inkább kétes értékű áldozati kombinációba bocsátkozik.

18. Ve7-a5

Azonnali 18... g5xf4 19. Fc1xf4 után sötétnek két tisztje állana ütésben.

19. Ha4-c3 g5xf4

20. Fc1-d2 Va5-c7

21. Fd2xf4 Fe7-f8

22. Hc3-a4 Hc5-e6

Ezzel sötét jó támadást és nagy nyerési esélyeket ad világosnak. Jobb volt 22... Ve7-a5, 23. Ff4-e3 c6-c5

Ha 23... a7-a6, úgy 24. Ha4-b6! de utána Fe2xa6; nem megy 23... Kc8-b8 sem; 24. Fe2-a6 miatt.

24. Be1-c1 Hh6-g8

25. Ve2-b2 h7-h5

Világos fenyeget az e6-on álló huszárt beöserélni s utána c5-ön áldozni; ez ellen pedig nehéz a védekezés. A tett lépés Fe2-g4-et akadályozza, de a futár a másik oldalról is jöhet.

26. Fe2-c4 Ff8-h8

27. Fc4xe6! Ff7xe6

28. Ha4xc5 d6xc5

Sötétnek itt már nincs mentése, 29. Bc1xc5 feladja.

Sakk-hirek.

Dr. Lasker és Janowski között október 19-én Párisban 10 játszmából álló match vette kezdetét. A francia mesternek ezuttal nem kedvez a szerencse, mert az első remis után dr. Lasker négy győzelmet aratott, míg Janowski csak a hatodik játszmát tudta megnyerni.

Mesterverseny Oroszországban. Szeptemberben igen érdekes verseny kezdődött Wilnában, amely a napokban nyert befejezést. A versenyen hat orosz mester: Rubinstein, Salve, Dus-Chotimirski, Freyman, Rabinovits és Globus vett részt, akik egymással 3-3 játszmát váltottak. A versenyből, mint előre várható volt, Rubinstein került ki győztesként, dacára a két vereségnek, melyet Salve és Dus-Chotimirski ellen szenvedett. A verseny különben meglepetéssel végződött, mert Salve, ki egyike a legerősebb orosz játékosoknak, váratlanul igen lemaradt, míg Freyman és Rabinovits feltűnő jó helyet foglaltak le. A verseny végeredménye a következő: A 300 rubeles első díjat Rubinstein nyerte 10½ egységgel. A második és harmadik díjon (225 és 175 rubele) Freyman és Rabinovits osztozkodtak, miután egyformán 9 egységet értek el. A negyedik díjat (100 rubele) Dus-Chotimirski nyerte 7½ egységgel. Utána következett Salve 6 és Globus 3 egységgel.

Berlin. A napokban Cohn Frich és Lasker Ede között, valamint Bardeleben és Teichmann mesterek között érdekes match kezdődött.

LEGKIVALÓBB MINŐSÉGŰ

hegedülk, gordonkák

stb. kaphatók csekély havi részletfizetésre.

A legjobb minőségért teljes szavatosságot vállalunk. Sziveskedjék legújabb nagy képes hangszerárjegyzékünket kérni.

ELEK és TÁRSA BUDAPEST,
IV., Károly-körút 10.

Valódi csak a „Horgonynyal”

Valódi csak a „Horgonynyal”

Az új érdekes építőszekrény könyveoska kívántra bérmentve beküldetik.

Horgony- Kőépítőszekrények,

A gyermekek kedvező játéka.

Horgony-Hidépítőszekrények

már több mint harmincz év óta minden világreszen mint a gyermekek kedvező játéka ismeretesek; minden nyelven zengett már dícsereitük szülőktől, tanítóktól és nevelőktől, valamint a kis építészektől is.

Ingyen! Kérjük a HAZAI DIVATLAP-ot.

György és Sebestyén

Országos Központi Divatruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 28. sz.

Ingyen és bérmentve küldi vidékre 1000 ábrával ellátott HAZAI Divatlapját, mely blúz, alj, pongyola, costum, őszi és téli felöltő, gyermekruha, urfi és női fehérneműket legújanyosabb árak mellett nagy választékban tartalmaz.

Reklam ez i- vetblu- kor. 2.90

Fényes jövedelem

Magyar gyártmány.

nők és családok részére!

Eredeti Styria kötőgép.

Magyar Styria Kötőgépgyár Budapest. Iroda és elárultóhely VI. ker., Csengery-ut. 54/b. sz. Gyár: VII., Dongó-ut.

A legjobb és legbiresebb kötőgépek s abadálnazott zárákkal ellátva. Teljes tanítás ingyen. — Cégvezető: Fogl Lajos.

Arjegyék bérmentve.

Richter F. Ad. és Ia.

kir. udv. és kam. szállítók

Bécs, I., Operngasse 16.

D. LEONHARDT & CO

gömbhegyű irótollak

Magyar Wila I. Pfla 21-9 7.

Ismeri ön már a

RICHTER VINCZE-féle haj- és szakállnövesztő

= kenőcsöt? =

Utólaghatatlan hatású hajhullás és korpaképződés ellen és erőteljes hajszőnyves előidézésére

Egy tégely ára használati utasítással 3 kor.

Shampon (hajmosó por) a legjobb fej tisztító szer.

Egy csomagára 50 fillér. — 70 fillérlevélbéllyeg ellen bérmentve küldetik. — Elismert legjobb készítmények. — Naponta szétkúrdés a világ minden részébe. Ausztria és Magyarországra utánvétellel, a többi államokba készpénz ellenében.

RICHTER VINCZE

specialista hajápoló szerekben

:: W. EN 9/4. Sobieskygasse No. 22. ::

Bécsi iaktár: MOLL A. gyógyszerháza, I., Tuchlauben No. 9.

Titkos betegségek

gyógyítására lejjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACS

v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgveszfolyást, hólyagbajt, sebeket, bajakort (gyulladást), borbajkót, elgyen, üt ferferőt, idősébkémi is, onituzást és annak utóbajait, ideg- és hágerincbajait, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-8-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógy szerokről gondoskodik. Levél útján is biztos gyógy siker.

Legrégibb hazai gyár kizárólag

TRANSMISSIÓK

gyártására.

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V., VÁGZI-UT 23. SZÁM.

Transmissió tengelyek I. rendű Bersemer-ozékból. Tengelykapcsolók a legkínifélebb rendszerben. Szilka rekek igen könnyű molettek szerint. Csapágak, gyurkonésú és minden más rendszerben. Fogasterkek egy és kétrésű kivitelben. Kötélrekek kender- és sodrony kötélek számára.

Kitűnő és pontos kivitel!

Rendkívül olcsó árak! Prospektusok díjmentesen!

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótkéna

egy régonak bizonyult háziszser, mely mar sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, oszznál és meghüleseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üvegeket fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott doházza van csomagolva. Ára üvegekben K-50, K 1.40 és K 2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz”. Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Egy értékes könyvet teljeseen ingyen

és azonfelül bérmentve, zárt borítékban kap mindenki, a ki hozzánk fordul. Ezt az áldozatot csak azért hozzuk, hogy a szenvedő emberiséget a villamos gyógymodnak áldásos hatására fgyelmissé tegyük. Sok beteg még nem tudja, hogy általános idegyengeség, reum-tizmus, neuralgiák, ideges emésztésizavarok, álmláság, főfájás, mindennemű gyengeségi állapotok és sok női betegség ellen az egyenletes galvánáram kitűnő eredménnyel alkalmazható. A könyv, melyet mindeninek ingyen és bérmentve zárt borítékban, minden kötelezettség nélkül küldünk, nem arjegyék, hanem tudományos értekezés, könnyen érthető, népszerű nyelven megírva, tehát mindenki részére hozzáférhető.

Elektro-Vitalizer orv. rend.-intézet

Bpest, Károly-körút 2., félem. 10/G.

Rendelő órák: hétköznapokon 10-1-ig és 3-6-ig, vasár- és ünnepnapokon 11-1-ig.

Szelvény egy ingyen könyvre.

200. XI/7.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rend.-intézet

Budapest, IV., Károly-körút 2. félem. 10/G.

Kérem részemre díjtalanul, portómentesen és zárt borítékban elküldeni a „Moderna villamos Gyógymodról” szóló művet.

Név .....

Czím .....

Nők részére külön női értekezés.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban

1900. Parisi világiállítás Grand Prix

Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész Korneuurg. Bécs mellett. Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgar fejedelem udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott Szorító szárvédő-szalag

ruganyos szorító szárvédő légvánkossal ellátva szürke, fekete, barna és fehér színben.

gummiból csak fekete színben.

4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábna. A szorító z-b-nél megmérve,

20-22 cm.	átmérté megf. az 1-50 sz. nagyság
23-24 "	" " " " a 2-ik "
25-27 "	" " " " a 3-ik "
28-30 "	" " " " a 4-ik "

Egy darab ára:

Szürke színben darabonként 1. sz. 5 K 50 f., 2. sz. 5 K 50 f., 3. sz. 6 K 40 f., 4. sz. 7 K 30 f.

Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 5 K 90 f. 2. sz. 6 K 40 f., 3. sz. 6 K 80 f., 4. sz. 7 K 70 f.

Kaphatók: Duloz A. utóda IV., Egyetem-utóza 2., Fraund As IV., Koronaherezog-utóza 2., Glass József IV., Koronaherezog-utóza 9., Háj és Szilasy V., Kuzo m. Huzala W. IV., Váci-utóza, Keleti J. IV., Koronaherezog-utóza 17., Kuzo m. V., Hergesal-ut 32., C. L. VI., Teréz-körút 8., Wozsoly I. IV., Váci-utóza.

Mielőtt

gramofont

vásárol, kérje a világhírű

THE ROYAL

posztógépek lejjobban arjegyék. Ezen gépeket szigoruan eredeti nagyban gyári áron és minden ártelemelés nélkül havis-10 korona részletfizetésre szállítjuk a vidékre is bérhova

LÁNG JAKAB és FIA

gramofon-nagykereskedők

Budapest, József-körút 41.

Fióküzlet-bnk: VIII., Baross tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6.

Arjegyék ingyen és bérmentve.

Párisi Nagy Aruház

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38/10. szám.

1 tuczat =

12 pár kötött öszi

férfi-harisnya.

Ara:

3 50
korona

Igen tartós kötött öszi harisnya dupla erős sarkkal és hegygyel, különféle színt, kollektív viselő, 1 tuczat (12 pár) harisnya ára összesen 3 kor. 50 fill. Képes nagy árjegyzék az összes létező árucikkekről ingyen és bérmentve.

Az Én Ujságom

Kegyedévre 2.50, félévre 5.—, egész évre 10.— kor Singer és Wolfner, Andrássy-ut 10. szám.

Eladó

Almádban 3 holdas beültetetlen fordított szőlőbirtok déli hegyoldalon fürdőtelép Öreghegy vasútállomás szomszédságában, tudakozható Rakossyiné urnónél Veszprém, Cserháti-utca 18. szám. 5835

Szörmeáru ajándékok

Elismert előkelő izlésű és legmodernebb kivitelben a megszokott szolid üzleti elvek alapján.

Kutnewsky György

szücsmester

Budapest, V., Deák Ferenc-utca 15. szám.

KISS szerencsésége NAGY

A magy. kir. szab. osztálysorsjáték befejező húzásán, október 21-én a legnagyobb nyereséget, a jutalomdíjat

600.000

koronát a KISS bankház szerencsés vevői nyerték, mert

KISS szerencsésége NAGY!

Immár negyedszer nyerték KISS bankháznál a

600.000 koronás főnyereséget,

vegye meg tehát az új XXV. sorsjátékra az Ön neve mellett levő sorsjegyet csak a KISS bankházban, és Önnek szerencsésége lesz, mert

KISS szerencsésége NAGY!

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók!

Adél	90765	Emma	7476	Izabella	32077	Náci	73347
Agnes	20056	Endre	20046	Izso	27192	Nándor	27118
Akos	29579	Erna	108111	Janka	52604	Nelli	50472
Aladár	8103	Erno	29146	János	73394	Olga	22412
Alajos	491	Ervin	34387	Jenő	63740	Oszkár	51225
Albert	27179	Erzsébet	107229	Jolán	90815	Ottó	95003
Andor	92323	Ezter	102108	József	41648	Ödön	102142
Anna	102565	Éva	90669	Juliska	102598	Örszi	91317
Antal	21373	Félics	21529	Kálmán	29344	Pál	31656
Aranka	4956	Ferencc	8336	Karolin	93390	Paula	46341
Armin	32078	Franciska	459	Károly	107664	Péter	73393
Arnold	102126	Frida	102159	Katalin	96089	Piroska	106196
Árpád	5205	Frigyes	94965	Kelemen	29189	Rezső	56058
Artur	102217	Géza	108034	Klára	71812	Róza	68024
Aurél	90433	Gábor	93670	Kornél	50562	Rózsika	613
Bálint	4963	Gáspár	102569	Kristóf	73373	Rudolf	22403
Bánda	14706	Góza	10060	Lajos	105981	Samu	45600
Béla	13554	Gizella	75003	Laura	107656	Sándor	93400
Benő	8190	Gusztáv	37791	Lonke	106197	Sári	71814
Bernát	73315	György	73316	Lőrincz	8285	Simon	60120
Berta	1181	Gyula	90720	Lujza	646	Szeréna	95071
Blanka	93343	Gyuri	96993	Lukács	67343	Teresi	60103
Bódog	94979	Hedvig	23553	Magda	54768	Teréz	21649
Boriszka	92731	Henrik	39169	Malvin	73224	Tibor	17018
Böske	107650	Herman	39471	Nanó	107165	Tódor	90848
Cecilia	39797	Hugó	50565	Margit	107486	Vadél	51211
Dávid	39761	Ibolyka	89991	Mariska	90708	Vendel	27999
Dénes	34299	Ida	18615	Márta	67305	Viktor	90767
Dezso	99528	Ilona	93332	Matild	192161	Vilma	6458
Ede	20555	Imre	93731	Mátyás	67397	Vilmos	80077
Elek	26337	Iren	67323	Mihály	90779	Zoltán	9814
Elemér	29153	Irma	102245	Miklós	106180	Zsigmond	67607
Elza	17004	István	9914	Miksa	21648	Zsiga	34294

Szives rendelését postafordultával kérjük, hogy a kívánt számaidőközben el ne adjuk.

Kiss Károly és Társa

bank részvénytársaság

a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusítóhelye

Központ: Budapest, Kossuth Lajos-utca 13.

Fiókhely: Rákóczi-ut 55. szám alól

Erzsébet-körut 32. szám alól helyezve

A XXV. évi sorsjáték első osztályának húzása

November 18 és 20-án.

Sorsjegyek árai:

Egész . . . 12.— korona
Fél . . . . 6.— korona
Negyed . . 3.— korona
Nyolcad . . kor. 50 fillér

Feltűnést

Keltnék szerencsegyűjtődéink állandó nyereményeredményei, a hol a legutóbbi húzás

100.000 koronás

főnyereményét ötödször nyerték.

Ezúttal a 71039 1/4 számra. Rövid időn belül t. ügyfelünknek a következő nyereményeket fizették ki:

Beszélt Számok

600.000 koronás
a 62551 számra

400.000 koronás
a 11119, 19406, 28916, 33464, 66614 számra

100.000 koronás
a 19496, 42758, 49378, 71039, 87991 számra

90.000 koronás
a 3148 számra

80.000 koronás
a 16028, 47334, 2272 számra

70.000 koronás
a 11140, 60912 számra

60.000 koronás
a 3952, 17357, 78863, 82529, 97293 számra

50.000 koronás
a 64714 számra

40.000 koronás
a 95853 számra

hétsezer
30.000 koronás

tizenkilencsezer
25.000 koronás

Útálva szerencsegyűjtődéink ezen egyedülálló nyereményeredményére, ajánlunk a 25 ik sorsjáték

november hó 18. és 20-iki

egész fél negyed nyolcad sorsjegyet
12.— 6.— 3.— 1.50 koronáért

Gaedicke bankház

Budapest, Kossuth Lajos-utca 11.

Lekéssett!

mert nincs idő rája, pedig megkérhető, pontos járása érni

POLGÁR KÁLMÁN

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 29. szám
részletfizetésre

is vásárolhat szigorúan szabott áron. Invitások és vidéki megrendelésekre különös figyelem! Nagy kőpec árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték

Eredeti Meidinger öltő-, szellőztető és szabályozó-kályhák. Meidinger kaloriferek, cserőppel való burkolásra vagy legütések részére való befalazására.
♦♦ Szellőző díszrácok minden nagyságban. ♦♦
Elismert elsőrendű gyártmány!
Árjegyzékek, költségvetések és tervek díjtalanul és bérmentve

VÉTKEZIK

Önmaga ellen minden nemzeti betegségben vagy nemzeti gyengeségben szenvedő, ha nem olvassa el Dr. GARAI hírneves szakorvos

Hasznos tanácsadó

minden férfi és női nemzeti betegségben

ozimú számos ábrával ellátott könyvet, mely az összes férfi és női nemzeti betegségek leírását, okait és gyógyítását tárgyalja népszerű előadásban. A könyv ára 2 korona, mely összeg 10 illéres levélbélyegekben is befizethető. Zárt borítékban bérmentve küldi a szerző:

Dr. GARAI,

Budapest, Andrassy-ut 24.

Rendel. huzgyezve, bór és nemzeti betegségeknek deléiott 10-től délután 4-ig és este 7-8-ig.

A LEGJOBB

KALYHÁT ÉS KANDALLÓT

CSÁSZ. ÉS KIR. SZÁLLÍTÓ UDV. SZÁLLÍTÓ
HEIM H.
Budapest, Thonet-udvar.

Különlegességek, osaládi hazak, iskolák, kaszarnyák, irodák stb. részére. — Százszernél több van belőle használatban.

Valódi csak ezzel a védjegy-gyel.

MEIDINGER-OFEN
H. HEIM

Prospektus és költségvetést ingyen és bérmentve.

Eredetiben kaphatók csak fenti helyen
v. Bécs. I., Schwarzenbergstrasse 8.

A divat kinövéssei.

— Méltóságos uram, meghozták az automobil új kerekét! — rohant be a soffőr a grófnhoz, — de milyen hamar elkészítették!

Ezzel két szolga behoz egy nagy, másfélméteres dobozt. Kibontják, hát nem a kocsikerék van benne, hanem a méltóságos asszony új kalapja. Ez a tréfa szomorúan jellemzi a divat kinövéséit. Sajnos, a mi asszonyaink nagyon is hajlandók utánozni minden divatot, amely egy-két hónapra megbolondítja Páris előkelő és félvilág hölgyeit. Épp most mutatta be Tolnai Világlapja a legújabb kalaphóbortot és pedig az aeroplan kalapot. Csakhogy, ami még borzasztóbb ennél, amire hozzánk eljut ez a szortelen divat, addigra már ott kiabrándultak belőle és a mi férjeink boszszankodhatnak rajta — és tágra nyithatják erszé nyüket. Az asszonyok pedig olyan drága holmiban járnak, ami már akkor nem is divatos.

Ebből is láthatják olvasóink, hogy minő nagy szükségük van a magyar asszonyoknak olyan tanácsadóra, amely nemcsak hogy megismerteti velük az új divatot, hanem nyitlan és őszintén meg is mondja, hogy érdemes-e követni, vagy pedig várják meg a legközelebbi híreket, mert ez vagy amaz a divat csak muló hóbort. Ilyen divatlap pedig, — amely még rendkívüli olcsósága révén is arra van hivatva, hogy a legszélesebb körökben elterjedjen — csak egy van és ez a „Bazár”, amelyet közönsége bizonyára nem ok nélkül nevezett a divatlapok királyának.

A Bazár mindig közli a legújabb divatu ruhák és kalapok stb. modellképeit, de azonkívül, hogy világos utasításokat ad azok kivitelére nézve, még hasznos tanácsokkal szolgál arra vonatkozólag is, hogy miképp öltözködjünk, ha divatosan, de egyuttal célszerűen is akarunk öltözködni. Hogy ezenkívül micsoda páratlan értékes kedvezményrel szolgál és még mennyi hasznos ismertetést közöl a háztartás és gazdaság minden ágáról és végül hogy milyen érdekes a szépirodalmi melléklete, arról minden olvasónk meggyőződhetik, ha mutatványszámot kér „A Bazár” kiadóhivatalától (Budapest, Dohány-utca 16-18. sz.) Előfizetési ára egy félvévre 2 forint.

Egy pompás ajándék. **Tíz angolvaszon diszkótésű regényt,** melynek bolti ára 15 forint, **ingyen adunk,** csupán a bekötésért való némi hozzájárulás fejében kérünk mind a tíz kötet után 95 krt, ha előfizeti fél évre 2 forinttal a „BAZÁR”. Ezen lap szépség és kiállítás tekintetében bátran a divatlapok királyának nevezhető.

Újrendszerű butorhitel!

Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a butorvásárló közönségnek a legnagyobb kedvezményt nyújthatjuk.

Hitel esetén készpénzárakat számítunk, mert előkelő bankösszeköttetéseink lévén a vevő tartozását nekünk a bank azonnal folyósítja. Kamat fejében csupán

6% fizetendő 1/4 évenként mindig csak a hátralékos csökkentő tartozás után. (Részjegy vagy melléklettel nincs.)

Törlesztés minden 100 kor. után havi 3 korona vagy 100 " " 1/4 évi 8 "

asztalos-, kárpitos-, vas- és rézbutorokban, továbbá szőnyegek, függönyök, ágy- és asztalterítőben.

Balázs és Társa butorraktára Budapest,

VI., Révay-utca 3., a Foncière palota mellett.

Attila második diadalutja!

Legjobb hazai gyártmány!

Minden jobb üzletben kapható!

Női és férfi cipőink

„ melyeket „

ATTILA

védjegy alatt hozunk forgalomba, minden külföldi behozatalt fölöslegessé tettek! :: Aki igazán szigoruan szolid kiszolgálást igényel, :: kérjen csak

„ATTILA cipőt!”

Kiváló minőségük és tartósságuk folytán mindenütt bevezetve!

Attila cipőgyár r. t.

ÉRSEKIJVÁR

Miért vesz minden szegény és gazdag
egyaránt

DIANA sósborszeszt

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó
masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetéstől keletkező és visszamaradó fájdalmak.
Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt
múlnak el a leghevesebb fájdalmak.

Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe
veszik
mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincsét ér egy üveg valódi

DIANA sósborszesz

Urlovasok, zsokéek, sportférdek

részére nélkülözhetlen szer, a **DIANA-sósborszesz.** Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyedett izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak

azok minden, az utazásnál elkerülhetlen kellemetlenségektől és bajtól meg lesznek óva, ha **DIANA-sósborszeszt** visznek magukkal. Mert a **DIANA-sósborszesz** ihatóvá és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. **Hajón utazókat** megóvja a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valósággal nélkülözhetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipállását, a gyakori mandula és toroklobot; fogzásnál minimálisra redukálja a fájdalmakat.

Munkások

kik testi erejük után szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetlen, kiváló izomerősítő szert nyernek a **DIANA-sósborszesz**-ben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát és derekfájást meggátolja, nehány előzetes bedörzsölés által.

Hivatalnokok, díjnokok

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálásabb szert nem találhatnak a **DIANA-sósborszesznél**, amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatályosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápolószer

a legkiválóbb a **DIANA-sósborszesz.** amely eltünteti a mitesszereket, az arcórt simává, tisztává varázsolja. Sikeresen alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbüz megszüntetéséhez. Fürdővízben, mosdóvízben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Egyedüli készítő: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körút 5.

A 100714/VII.b. számú módosított miniszteri rendelet értelmében a Diana-sósborszesz kereskedők által is szabadon árusítható.

Minden üvegnek plombálva kell lenni Használt „DIANA sósborszeszes” üvegeket nem veszünk viseza.

Fejfájásban

szennvedők állítása szerint a **DIANA-sósborszesz** biztosan ható és a legolcsóbb háziszer.

Esténként miért használják oly előszeretettel a

DIANA sósborszeszt.

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel,

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.

Mert a has masszirozása által a széklet teljesen rendbe jön.
Mert a bágadttság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfizethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Miért van a legkomolyabb hivatása a

DIANA sósborszesznek a fodrásztermekben

Mert köztudomású lett, hogy feltűnő kellemes illata végett az urak nagyon kedvelik.

Mert fejmosásnál **DIANA-sósborszesznél** nincs jobb a világon.

Mert a fejbőrré hűsítőleg, frissítőleg és erősítőleg hat.
Mert a korpaképződést megszünteti a hajhullással együtt.
Mert a haj színét eleveníti, fényesíti.
Mert a borotválkozás utáni rossz érzéseket azonnal megszünteti.

Mert pattanások képződése ki van zárva.
Mert megvágás esetén a vérmérgezés ki van zárva.
Köztudomású, hogy a mindennapi életben a legveszedelmesebb borbajokat egyik ember a másiktól kapja tudtán kívül és pedig leginkább ott, ahol a legtöbb ember megfordul.

Nem csoda tehát, ha borotválkozás vagy hajvágás közben hozzá jutunk egy ilyen ragadós borbajhoz anélkül, hogy ennek bárki oka volna. Éppen ezért tanácsos a **DIANA-sósborszesz** befecskendezés minden borotválkozás és hajvágás után.

! Legerősebb sósborszesz !

Az egész országban mindenütt kapható.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett.

Egy nagy üveg DIANA-sósborszesz

40 fillér

Egy nagy üveg Diana-sósborszesz

1 korona

Egy legn. üveg Diana-sósborszesz

2 korona